

The Handbook of Architectural Design Competitions in Thailand

คู่มือการจัดการประกวดแบบ
สถาปัตยกรรมในประเทศไทย

The Handbook of Architectural Design Competitions in Thailand

คู่มือการจัดการประกวดแบบ
สถาปัตยกรรมในประเทศไทย

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

คู่มือการจัดการประกวดแบบสถาปัตยกรรมในประเทศไทย

ISBN (Print) 978-616-584-196-2

ISBN (e-book) 978-616-584-195-5

พิมพ์ครั้งที่ 1 2568

จัดพิมพ์โดย สถาบันพิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติ ภายใต้วิทยสถาน สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย (ธัชชา) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

คณะผู้จัดทำคู่มือ

พิเชฐ ธิดา

ลัษณณ ไมตรีมิตร

สิริเดช วังกรานต์

พินัย สิริเกียรติกุล

จัดรูปเล่ม ศศิธร โตวินัส

ออกแบบปก พชรพงศ์ กุลกาญจนาชีวิน

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ภาพพิมพ์

45/12-14, 33 หมู่ 4 ถ.บางกรวย-จางอนอม ต.บางขนุน อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11130

คู่มือการจัดการประกวดแบบสถาปัตยกรรมในประเทศไทย
The Handbook of Architectural Design Competitions in Thailand

คำนิยม

ในยุคแห่งความเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วซึ่งเต็มไปด้วยความท้าทายรอบด้าน การพัฒนาเมืองไม่อาจพึ่งพาเพียงเทคโนโลยี หรือโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ หากต้องหลอมรวมคุณค่าทางวัฒนธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะ “พลังของศิลปะและการออกแบบ” ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนจินตนาการร่วมของสังคม การสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมที่ดีจึงต้องเกิดจากกระบวนการที่เปิดกว้าง โปร่งใส และมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน การประกวดแบบทางสถาปัตยกรรมจึงเป็นกลไกสำคัญในการเปิดพื้นที่ให้ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ได้แสดงออกสู่สาธารณะ และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างนักวิชาชีพ นักวิชาการ หน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป

คู่มือการจัดการประกวดแบบสถาปัตยกรรมในประเทศไทย ฉบับนี้ คือผลลัพธ์ของความมุ่งมั่นจากวิทยาลัยการศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย (อัชชา) และสถาบันพิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติ ในการผลักดันให้การประกวดแบบเป็นเครื่องมือเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาเมืองผ่านศิลปะ โดยมีมหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นหน่วยงานดำเนินการวิจัย ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โครงการนี้ไม่เพียงวางรากฐานสำหรับพิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติในวาระครบรอบ 250 ปี กรุงรัตนโกสินทร์ หากยังเปิดประตูสู่กระบวนการออกแบบที่มีรากฐานจากบริบททางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม พร้อมส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่กล้าตีความ “ความเป็นไทย” ในบริบทร่วมสมัย ด้วยความคิดสร้างสรรค์ที่เชื่อมโยงอดีต ปัจจุบัน และอนาคตเข้าด้วยกันผ่านศิลปะและการออกแบบ

ผมขอชื่นชมการจัดทำคู่มือฉบับนี้ ซึ่งเกิดจากความร่วมมือของภาควิชาการ ภาควิชาชีพ และภาครัฐ เพื่อยกระดับมาตรฐานการประกวดแบบให้มีความเป็นธรรม โปร่งใส และตอบสนองต่อประโยชน์สาธารณะอย่างแท้จริง คู่มือเล่มนี้จึงไม่เพียงเป็นแนวทางจัดกระบวนการประกวดแบบอย่างมืออาชีพ แต่ยังสะท้อนวิสัยทัศน์ว่า ศิลปะและสถาปัตยกรรมคือพลังสร้างสรรค์ที่ช่วยร้อยเรียงผู้คนและความคิดให้เป็นหนึ่งเดียว เพื่อร่วมกันออกแบบสังคมที่เป็นธรรม สวยงาม และยั่งยืน

ด้วยความปรารถนาดี

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์

อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

คำนำ

ที่ผ่านมาการประกวดแบบถือเป็นวิธีการที่ประสบความสำเร็จในการได้มาซึ่งผลงานสถาปัตยกรรมที่มีความสร้างสรรค์ ช่วยยกระดับคุณภาพงานออกแบบและสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะโครงการสาธารณะไม่ว่าจะมีขนาดเล็กหรือใหญ่ ข้อดีของการประกวดแบบคือ การช่วยให้ผู้ว่าจ้างหรือหน่วยงานผู้ว่าจ้างเข้าใจความต้องการของโครงการที่ชัดเจน และสร้างกลไกในการได้มาซึ่งงานออกแบบที่มีคุณภาพตั้งแต่เริ่มต้น นอกจากนี้การประกวดแบบยังเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ เป็นกระบวนการที่ช่วยลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น และส่งเสริมให้เกิดการยอมรับในวงกว้าง

แม้ว่าประเทศไทยจะมีประวัติการจัดประกวดแบบทางสถาปัตยกรรมมาเป็นเวลานาน ทั้งในโครงการภาครัฐและเอกชน แต่ในทางปฏิบัติ การประกวดแบบยังไม่แพร่หลายหรือได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการเช่นเดียวกับในต่างประเทศ นอกจากนี้การประกวดแบบจำนวนไม่น้อยยังจัดขึ้นโดยอาศัยวิธีการที่ผู้จัดคิดขึ้นเอง โดยไม่ได้ยึดแนวทางหรือมาตรฐานที่ชัดเจน ส่งผลให้บางครั้งขาดประสิทธิภาพ และไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้

คู่มือการจัดการประกวดแบบเล่มนี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อชี้แจงขั้นตอนและกระบวนการจัดประกวดแบบอย่างครบถ้วน ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นโครงการ โดยอธิบายหลักการ ขั้นตอน และแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสม รวมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น ผู้ว่าจ้าง ที่ปรึกษาการประกวดแบบ คณะกรรมการตัดสิน และผู้เข้าร่วมประกวด เพื่อให้เกิดผลลัพธ์การออกแบบที่มีคุณภาพและเปี่ยมด้วยนวัตกรรม อีกทั้งลดความเสี่ยงจากปัญหาหรือความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดกระบวนการ

กระบวนการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำคู่มือฯ ฉบับนี้ ดำเนินการผ่านการค้นคว้าเอกสาร และการศึกษาเปรียบเทียบคู่มือการจัดการประกวดแบบที่ได้รับการรับรองจากองค์กรวิชาชีพสถาปัตยกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวม 5 คู่มือ ได้แก่ คู่มือจากประเทศไทย ฮองกง ประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศออสเตรเลีย นอกจากนี้ยังได้ศึกษาคู่มือการจัดการประกวดแบบในระดับนานาชาติที่จัดทำขึ้นโดยสหภาพสถาปนิกโลก (UIA) ร่วมกับองค์การยูเนสโก (UNESCO) ดังที่จะได้กล่าวถึงในบทนำ

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารทั้งหมดถูกนำมาเรียบเรียงและจัดทำเป็นร่างคู่มือ จากนั้นได้ผ่านกระบวนการปรึกษาหารือ และการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ และตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย:

1. วิทยาลัยสงฆ์ศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ (ธัชชา)
2. กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย
3. สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์
4. สถาสถาปนิก
5. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. เทศบาลตำบลไทรน้อย

7. นายอัศวิน ชูโชติถาวร อดีตสถาปนิกชาวไทยของบริษัท Foster+Partners ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการการออกแบบและประกวดแบบ ทั้งในลอนดอน ตะวันออกกลาง และกรุงเทพฯ

คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานดังกล่าว ได้รับการพิจารณา ปรับปรุง และแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้เนื้อหามีความถูกต้อง ครบถ้วน และเหมาะสมที่สุด ก่อนที่จะจัดพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบของคู่มือ โดยรายละเอียดของการปรับปรุงแก้ไขปรากฏในตารางท้ายเล่ม

เนื้อหาของคู่มือฯ แบ่งออกเป็น 6 ส่วนด้วยกัน ได้แก่

บทที่ 1 อธิบายนิยาม เหตุผล และประโยชน์ของการประกวดแบบ

บทที่ 2 ประเภทของการประกวดแบบ อธิบายลักษณะการประกวดแบบประเภทต่าง ๆ

บทที่ 3 การจัดการแข่งขัน ให้รายละเอียดกระบวนการจัดการแข่งขันอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้ผู้ว่าจ้างจัดการประกวด และผู้จัดการประกวดนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการแข่งขันได้เอง

บทที่ 4 ตัวอย่างการเขียนเงื่อนไขการประกวดแบบ และกรณีศึกษา

บทที่ 5 การจัดการหลังการประกวดแบบ ครอบคลุมกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายหลังการจัดประกวดแบบเสร็จแล้ว

บทที่ 6 การเข้าร่วมการประกวดแบบ เน้นสำหรับผู้เข้าร่วมประกวดแบบโดยเฉพาะ อธิบายเกี่ยวกับการตัดสินใจเข้าร่วมประกวดแบบ และการเตรียมตัวประกวดแบบ

ผู้จัดทำคู่มือฯ ฉบับนี้หวังว่า เมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาเนื้อหาทั้ง 6 บทแล้ว จะสามารถนำคู่มือฯ นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการเตรียมตัวเกี่ยวกับการประกวดแบบ ตามบทบาทและความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตามคู่มือฯ ฉบับนี้ก็คงเป็นเช่นเดียวกับคู่มือการจัดประกวดแบบในประเทศอื่น ๆ ที่นำมาศึกษาข้างต้น นั่นคือความจำเป็นต้องปรับปรุงให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ใช้ในหน่วยงานราชการ ซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงสมควรติดตามข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติที่อาจเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมใหม่อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้การนำคู่มือฯ ไปใช้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้นำคู่มือฯ ฉบับนี้ไปใช้จะได้ประโยชน์สูงสุดในการจัดประกวดแบบที่มีคุณภาพ โปร่งใส เป็นธรรม และช่วยยกระดับมาตรฐานวงการออกแบบสถาปัตยกรรมของประเทศไทยให้ทัดเทียมระดับสากลต่อไป

สุดท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่งต่อ วิทยาลัยการศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย (ธัชชา) ที่ริเริ่มแนวคิดในการจัดทำคู่มือฯ เล่มนี้ อันเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจระดับชาติ เพื่อจัดตั้ง “พิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติ” ในวาระครบรอบ 250 ปี กรุงรัตนโกสินทร์ ตลอดจนให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการ จนกระทั่งคู่มือฯ ฉบับนี้ได้สำเร็จเป็นรูปเล่มสมบูรณ์

ที่มาและความเป็นมาของโครงการ

สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ เป็นสามเสาหลักแห่งภูมิปัญญาที่ร่วมกันถักทอรากฐานของสังคมไทยมาแต่โบราณกาล องค์ความรู้ในสาขาเหล่านี้ไม่เพียงทำหน้าที่ธำรงรักษาอัตลักษณ์ของชาติ หากยังเปี่ยมด้วยศักยภาพซึ่งรอการถอดรหัสเพื่อสร้างความเข้าใจต่อโลกปัจจุบัน และจุดประกายจินตนาการสำหรับอนาคต นำไปสู่บทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งในมิติของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ศาสตร์ทั้งสามยิ่งทวีความสำคัญในฐานะเครื่องมือที่ช่วยนำทางสังคมไทยให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง โดยไม่สูญเสียรากเหง้าทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่า กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้เล็งเห็นคุณค่าของสามเสาหลักแห่งภูมิปัญญา จึงได้วางยุทธศาสตร์เพื่อยกระดับบทบาทของศาสตร์ทั้งสาม ผ่านการบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัย และการพัฒนานวัตกรรม โดยมีวิทยาลัยสถานสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย (Thailand Academy of Social Sciences, Humanities and Arts หรือ TASSHA) หรือ “ธัชชา” ทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนพันธกิจสำคัญนี้

“ธัชชา” มีเป้าหมายที่จะนำผลงานศิลปะของไทยอันมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวให้เป็นที่รู้จักในสังคมโลก อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางทางวิชาการด้านศิลปะทุกแขนง ตามความมุ่งหวังของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ผู้ที่มีบทบาทอย่างยิ่งในการริเริ่มสร้างวงการศิลปะในประเทศไทย ธัชชาไม่ได้เป็นเพียงหน่วยงาน หากเปรียบเสมือน “ประทีป” ที่ส่องสว่างบนเส้นทางการพัฒนา ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอันรวดเร็วของโลก ธัชชามีบทบาทหน้าที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานวิจัย การเสริมสร้างองค์ความรู้ พัฒนาศักยภาพบุคลากร สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเชื่อมโยงความคิดสร้างสรรค์ระหว่างศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสังคมไทยอย่างยั่งยืน

โดยธัชชาดำเนินงานขับเคลื่อนผ่าน 5 สถาบันหลักที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เสมือนฟันเฟืองที่ทำงานประสานกันเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ร่วมกัน ได้แก่

1. สถาบันสุวรรณภูมิศึกษา

มุ่งวิจัยประวัติศาสตร์และพลวัตภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ถอดรหัสอดีตเพื่อความเข้าใจปัจจุบัน และถ่ายทอดบทเรียนจากอดีตสู่อนาคต สถาบันนี้ทำหน้าที่สำคัญในการรื้อฟื้นและตีความประวัติศาสตร์ร่วมของภูมิภาค เพื่อสร้างความเข้าใจในรากเหง้าทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกัน

2. สถาบันเศรษฐกิจพอเพียง

สืบสานองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร วิเคราะห์และประยุกต์ใช้หลักปรัชญาอันทรงคุณค่านี้ในบริบทร่วมสมัย สร้างแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนและสมดุล เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันให้สังคมไทยท่ามกลางความผันผวนของเศรษฐกิจโลก

3. สถาบันโลกคดีศึกษา

วิเคราะห์และสังเคราะห์ปัจจัยระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย ติดตามความเคลื่อนไหวของโลก ถอดบทเรียนจากวิกฤติและโอกาสระดับสากล เพื่อเสริมสร้างยุทธศาสตร์เชิงรุกให้กับประเทศในเวทีนานาชาติ

4. สถาบันพิพิธภัณฑศิลปกรรมแห่งชาติ

ขับเคลื่อนการวิจัยและสร้างสรรค์ศิลปกรรม เชื่อมโยงอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของศิลปะไทยสู่สากล ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรวบรวม อนุรักษ์ และเผยแพร่มรดกทางศิลปะของชาติ พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างสรรค์ร่วมสมัยที่สะท้อนอัตลักษณ์ไทย

5. สถาบันช่างศิลป์ท้องถิ่น

รวบรวม อนุรักษ์ และต่อยอดภูมิปัญญางานช่างศิลป์จากทุกภูมิภาค สืบทอดเทคนิคและกระบวนการสร้างสรรค์อันทรงคุณค่าสู่คนรุ่นใหม่ เพื่อให้วัฒนธรรมพื้นถิ่นดำรงอยู่ในรูปแบบที่มีชีวิตชีวาและร่วมสมัย

ภายใต้นโยบายของศาสตราจารย์พิเศษ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวง อว. รัชชาได้ใช้กลไกการดำเนินงานของสถาบันทั้งห้า มาขยายบทบาทเชิงรุกสู่สถาบันการศึกษาและชุมชนทั่วประเทศ เพื่อกระจายองค์ความรู้และจุดประกายการสร้างสรรคอย่างเป็นรูปธรรม การทำงานในลักษณะ “เครือข่ายพันธมิตรทางปัญญา” ช่วยให้รัชชาสามารถเข้าถึงและเชื่อมโยงทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญจากหลากหลายสาขาและภูมิภาค

หนึ่งในเป้าหมายสำคัญของการขับเคลื่อนงานเชิงรุก คือ การจัดตั้ง “พิพิธภัณฑศิลปกรรมแห่งชาติ” เพื่อตอบสนองเป้าหมายเชิงวัฒนธรรมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของชาติ โครงการนี้ไม่เพียงแสดงถึงความมุ่งมั่นในการอนุรักษ์มรดกทางศิลปะ แต่ยังสะท้อนวิสัยทัศน์ในการใช้พลังของศิลปะเป็นแรงขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

สถาบันพิพิธภัณฑศิลปกรรมแห่งชาติมีบทบาทสำคัญในการรวบรวม วิจัย พัฒนา และเผยแพร่ศิลปกรรมไทยในทุกแขนงและยุคสมัย ทั้งศิลปะไทยประเพณี ศิลปะร่วมสมัย และศิลปะท้องถิ่น โดยเป็นโครงการสำคัญที่จะเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสครบรอบ 250 ปี กรุงรัตนโกสินทร์

พิพิธภัณฑแห่งนี้นอกจากเป็นสถานที่จัดแสดงศิลปวัตถุแล้ว ยังเป็นศูนย์กลางทางวิชาการด้านศิลปะระดับชาติและนานาชาติ เป็นพื้นที่เรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนทุกเพศทุกวัย อีกทั้งเป็นเวทีสำหรับการต่อยอดศักยภาพของเยาวชนและศิลปินรุ่นใหม่ และมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชาติด้วยฐานทุนทางวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ของพิพิธภัณฑศิลปกรรมแห่งชาติ มีดังต่อไปนี้

1. สืบค้น ศึกษา และจัดแสดงอัตลักษณ์ทางสุนทรียะของศิลปกรรมไทยจากทุกภูมิภาค เพื่อสะท้อนความหลากหลายและเอกภาพของศิลปะไทย

2. ต่อยอดผลงานศิลปกรรมท้องถิ่นสู่ศิลปะร่วมสมัย และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สินค้าที่ระลึก เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจากฐานภูมิปัญญาดั้งเดิม

3. ถอดบทเรียนจากการพัฒนานิทรรศการ ร่วมกับภาคีเครือข่ายระดับภูมิภาค เพื่อเป็นต้นแบบ ขยายผลสู่พื้นที่อื่น ๆ ทั่วประเทศ

ในด้านพันธกิจ พิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติกำหนดไว้ 6 ประการ ได้แก่

1. เป็นพิพิธภัณฑ์ชั้นนำด้านศิลปกรรมของประเทศ รวบรวม อนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัตถุทุกแขนง ด้วยมาตรฐานระดับสากล

2. กำหนดทิศทางศิลปกรรมของประเทศ ส่งเสริมศิลปินรุ่นใหม่ทั้งในและต่างประเทศ ผ่านเวที แลกเปลี่ยน และแสดงผลงานที่หลากหลาย

3. เป็นสถาบันวิจัยชั้นนำในการผลิตองค์ความรู้ใหม่ด้านศิลปกรรม บูรณาการกับศาสตร์อื่น ๆ เพื่อ สร้างนวัตกรรมทางศิลปะ

4. เป็นพื้นที่การเรียนรู้ด้านศิลปะที่เปิดกว้างสำหรับผู้คนทุกวัย ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ และมีส่วนร่วม

5. เป็นพื้นที่สาธารณะที่เอื้อต่อการเข้าถึงศิลปะและศิลปวัตถุอย่างทั่วถึง ลดช่องว่างระหว่างศิลปะ กับชีวิตประจำวันของประชาชน

6. บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ กับศิลปะ เพื่อสร้างนวัตกรรมทางสังคม วัฒนธรรม และเพิ่มมูลค่าทาง เศรษฐกิจ ตอบสนองความต้องการของสังคมร่วมสมัย

พิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาตินี้เป็นทั้งสถานที่จัดแสดงศิลปกรรม และเป็น “พื้นที่ทางวัฒนธรรม ที่มีชีวิต” ที่พร้อมเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และสร้างสรรค์ ดังนั้นกระบวนการจัดตั้งจึงต้อง ยึดหลักความเปิดกว้าง โปร่งใส และมีมาตรฐานระดับสากล ขณะเดียวกันต้องไม่ลืมรากเหง้าสังคมและ วัฒนธรรมของไทย ซึ่งการจัดประกวดแบบสถาปัตยกรรมคือกลไกสำคัญในการแปลงวิสัยทัศน์สู่รูปธรรม

จากคำริข้างต้น มหาวิทยาลัยศิลปากร และคณะนักวิจัยจากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จึงได้รับ มอบหมายให้ดำเนินงาน “โครงการวิจัยเพื่อกำหนดรายละเอียดโครงการสำหรับการออกแบบพิพิธภัณฑ์ ศิลปกรรมแห่งชาติ เนื่องในโอกาสฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 250 ปี” โดยได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ในปีงบประมาณ 2564–2565 การดำเนินโครงการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ

ปีแรกของโครงการเน้นการศึกษาความต้องการของผู้ใช้งาน และเงื่อนไขของโครงการทั้งในมิติ ของกายภาพ พฤติกรรม วัฒนธรรม และกรณีศึกษาทั้งในและต่างประเทศ การวิจัยใช้เครื่องมือหลากหลาย ทั้งการสำรวจ การสัมภาษณ์เชิงลึก การจัดประชุมกลุ่มย่อย และการวิเคราะห์เอกสาร เพื่อรวบรวมข้อมูล รอบด้านสำหรับวางรากฐานการออกแบบที่เหมาะสม

ปีที่สองมุ่งศึกษากระบวนการจัดประกวดแบบสถาปัตยกรรม โดยพัฒนาหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน โปร่งใส และสามารถใช้เป็นต้นแบบในอนาคต คณะวิจัยได้ทบทวนแนวปฏิบัติที่ดีจากทั่วโลก เพื่อประยุกต์ให้เข้ากับ บริบทของประเทศไทย ภายใต้กรอบของมาตรฐานสากล กฎหมายไทย และบริบทสังคมไทย

ในกระบวนการพัฒนา โครงการยังได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายสาขา ทั้งด้านออกแบบการจัดประกวด และการตัดสิน เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะ พร้อมถอดบทเรียนเพื่อพัฒนาเป็นคู่มือประกวดแบบฉบับสมบูรณ์ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง

ตลอดระยะเวลา 2 ปี การดำเนินงานวิจัยได้รับการปรับปรุงต่อเนื่องภายใต้คำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อให้มั่นใจว่าผลลัพธ์จะมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด

ผลลัพธ์สำคัญของโครงการ คือ **“คู่มือการจัดการประกวดแบบสถาปัตยกรรมในประเทศไทย” (The Handbook of Architectural Design Competitions in Thailand)** ซึ่งมุ่งยกระดับมาตรฐานการประกวดแบบให้มีความเป็นระบบ รอบด้าน และสร้างสรรค์ โดยเปิดพื้นที่ให้แนวคิดหลากหลายได้แสดงออกภายใต้กรอบแห่งวิชาชีพ กฎหมาย และบริบทไทย

คู่มือฯ ฉบับนี้ไม่เพียงเป็นเอกสารอ้างอิงสำหรับการจัดประกวดแบบพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเท่านั้น แต่ยังพร้อมทำหน้าที่เป็น **“สื่อกลางเชิงวิชาการ”** ที่สะท้อนเจตนารมณ์ของธัชชาในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาควิชาชีพ และภาคประชาชน อันเป็นก้าวอย่างสำคัญสู่นาคตของงานสถาปัตยกรรมในประเทศไทย

สารบัญ

คำนิยม	
คำนำ	
สารบัญ	
บทนำ	14
บทที่ 1	การประกวดแบบ
	การประกวดแบบคืออะไร
	ข้อดี-ข้อเสีย และเงื่อนไขที่เหมาะสมในการจัดประกวดแบบ
	หลักการการประกวดแบบขั้นพื้นฐาน
	นิยาม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
บทที่ 2	ประเภทของการประกวดแบบ
	แบ่งตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์
	แบ่งตามการเข้าร่วม
	การจัดการแข่งขันและการแบ่งลำดับชั้นในการประกวดแบบ
บทที่ 3	การจัดการแข่งขัน
	การวางแผนการประกวดแบบ
	การกำหนดโครงสร้าง การกำกับดูแล และการแต่งตั้งคณะผู้จัดการประกวดแบบ
	การกำหนดระยะเวลาการประกวดแบบ
	การกำหนดรางวัลการแข่งขัน
	การพัฒนาเอกสารสรุปโครงการ
	เงื่อนไขการประกวดแบบ
	ขั้นตอนการประกวดแบบ
	การประกาศประกวดแบบ โฆษณาการแข่งขัน และเปิดรับลงทะเบียน
	การแถลงข่าวและเยี่ยมชมสถานที่ก่อสร้าง
	การเปิดรับคำถามและชี้แจงคำตอบ
	การรับผลงาน ตรวจสอบรายการ และจัดระเบียบเอกสาร
	การส่งผลงาน

สารบัญ

บทที่ 3	การจัดการแข่งขัน	
	การตัดสินผลงาน	75
	การประกาศผู้ชนะ	75
บทที่ 4	ตัวอย่างการเขียนเงื่อนไขการประกวดแบบ และกรณีศึกษา	76
	ตัวอย่างการเขียนเงื่อนไขการประกวดแบบ	78
	แนวทางการกำหนดโจทย์การประกวดแบบทาง สถาปัตยกรรมที่มุ่งเน้นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม	93
	กรณีศึกษาที่ 1: อนุสรณ์สถานแห่งชาติ	96
	กรณีศึกษาที่ 2: การประกวดแบบแนวความคิด เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมท้องถิ่น	100
	กรณีศึกษาที่ 3: อนุสรณ์สถานเหตุการณ์ภัยพิบัติ จากคลื่นสึนามิ	106
	กรณีศึกษาที่ 4: รัฐสภาแห่งใหม่	112
	กรณีศึกษาที่ 5: ศูนย์การแพทย์รามาริบัติศรีอยุธยา	118
	กรณีศึกษาที่ 6: ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบแห่งใหม่	126
บทที่ 5	การจัดการหลังการประกวดแบบ	136
	การประกาศผลการประกวดแบบ	138
	การจัดการทางธุรกิจ	142
	การพัฒนาสู่โครงการก่อสร้างสถาปัตยกรรม	146
บทที่ 6	การเข้าร่วมการประกวดแบบ	148
	การเลือกโครงการประกวดแบบ	152
	การเตรียมการสำหรับเข้าร่วมประกวดแบบ	159
	การจัดการระหว่างการแข่งขันประกวดแบบ	162
บทสรุป		166
บริการการจัดการประกวดแบบ		168
บรรณานุกรมและที่มาภาพ		170
ภาคผนวก		176

บทนำ

การศึกษาเปรียบเทียบ

คู่มือการจัดการประกวดแบบในต่างประเทศ

การจัดประกวดแบบสถาปัตยกรรมเป็นกิจกรรมสำคัญที่วงการวิชาชีพสถาปัตยกรรมทั่วโลกให้ความสำคัญ ในหลายประเทศมีการกำหนดคู่มือการจัดการประกวดแบบโดยสมาคมวิชาชีพ รวมถึงในองค์กรระดับนานาชาติก็ให้ความสนใจในการสร้างแนวทางของการจัดการประกวดแบบอันเป็นสากล

เพื่อให้การจัดทำร่างคู่มือการจัดการประกวดแบบในประเทศไทยเป็นไปอย่างสอดคล้องกับนานาชาติประเทศ จึงได้มีการศึกษาเปรียบเทียบคู่มือการจัดการประกวดแบบในต่างประเทศ ได้แก่ ฮองกง, อังกฤษ, สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย รวมถึงคู่มือการจัดการประกวดแบบในระดับนานาชาติ โดย International Union of Architects (UIA) ร่วมมือกับ The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) อีกด้วย

RIBA

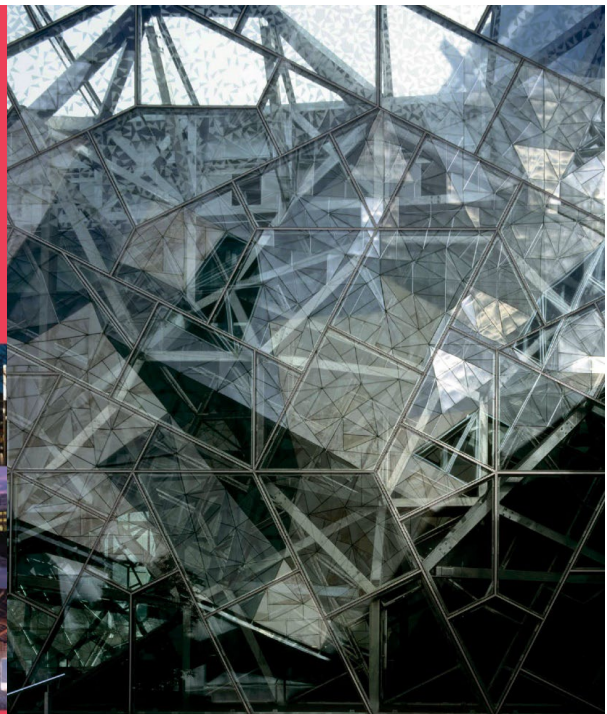
Design Competitions Guidance for Clients

Royal Institute of British Architects

HKIA A Quick Guide for Promoters on Architectural Competitions

The Hong Kong
Institute of Architects
香港建築師學會

OFFICE OF
THE VICTORIAN
GOVERNMENT
ARCHITECT

Architecture Design Competitions

<A guide for government>

RIBA Competitions
Guidance for
Competition Entrants

2021

RIBA
Architecture.com

THE HANDBOOK OF

Architectural Design Competitions

THE AMERICAN INSTITUTE
OF ARCHITECTS

**ตารางแสดงคู่มือการจัดการประกวดแบบในต่างประเทศที่นำมาศึกษาเปรียบเทียบ
เพื่อจัดทำคู่มือการจัดการประกวดแบบในประเทศไทย**

เอกสาร	ปีที่จัดพิมพ์	หน่วยงานที่จัดทำ, ประเทศ
A Quick Guide for Promoters on Architectural Competitions	2022	The Hong Kong Institute of Architects (HKIA), Hong Kong
Design Competitions Guidance for Clients และ RIBA Competitions Guidance for Competition Entrants	2021	The Royal Institute of British Architects (RIBA), United Kingdom
The Handbook of Architectural Design Competitions	2019	The American Institute of Architects (AIA), United States of America
Guidelines for the Conduct of Architectural Competitions	2016	The Australian Institute of Architects (RAIA), Australia
UIA Competition Guide for Design Competitions in Architecture and Related Fields	2020	International Union of Architects (UIA) ร่วมมือกับ The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)

ใจความสำคัญของเอกสารคู่มือการจัดการประกวดแบบในนานาประเทศ มีเป้าหมายเดียวกันคือการจัดการประกวดแบบที่มีประสิทธิภาพ ได้ผลลัพธ์ตรงตามความต้องการของเจ้าของโครงการ และมีความโปร่งใสที่ถือเป็นข้อคำนึงถึงที่สำคัญที่สุดในการประกวดแบบ โดยมีสมาคมวิชาชีพสถาปัตยกรรมของแต่ละประเทศเป็นผู้กำหนดแนวทางในการจัดการประกวดแบบ และอาจทำหน้าที่เป็นผู้จัดการการประกวดแบบสถาปัตยกรรมได้อีกด้วย ซึ่งทั้งหมดได้เสนอแนะเนื้อหาที่ควรคำนึงถึงในการประกวดแบบที่แตกต่างกันออกไป ดังแสดงในตารางแสดงรายละเอียดการจัดการประกวดแบบโดยสมาคมวิชาชีพในประเทศต่าง ๆ

ตารางแสดงรายละเอียดการจัดการประกวดแบบโดยสมาคมวิชาชีพในประเทศต่าง ๆ

รายละเอียด	AIA	RAIA	HKIA	RIBA	UIA
1. บทนำ					
ความสำคัญของการประกวดแบบ	●	●	●	●	●
จุดสำคัญที่ทำให้การประกวดแบบสำเร็จ			●		
ข้อจำกัดและความท้าทายของการประกวดแบบ		●	●		
วัตถุประสงค์ของการประกวดแบบ	●	●	●	●	●
เงื่อนไขในการจัดการประกวดแบบ	●	●	●	●	●
ผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	●	●	●	●	●
2. ประเภทของการประกวดแบบ					
การประกวดแบ่งตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	●			●	●
การประกวดแนวความคิด	●			●	●
การประกวดแบบสถาปัตยกรรม	●			●	●
การประกวดแบ่งตามเงื่อนไขการเข้าร่วม	●	●	●	●	●
การประกวดแบบแบบเปิด	●	●	●	●	●
การประกวดแบบแบบจำกัด (คัดเลือก/ เชิญ)	●	●	●	●	●
การประกวดแบ่งตามขั้นตอนการประกวด	●		●		●
การประกวดแบบ 1 ขั้น	●		●		●
การประกวดแบบ 2 ขั้น	●		●		●
3. ขั้นตอนและกระบวนการจัดการประกวดแบบ					
ขั้นตอนก่อนการประกวดแบบ					
การสร้างโปรแกรมตามความต้องการของโครงการ	●	●	●	●	●
การกำหนดเงื่อนไขในการเข้าร่วมประกวดแบบ	●	●	●	●	●
การกำหนดระยะเวลาของโครงการ	●	●	●	●	●
การกำหนดงบประมาณและค่าตอบแทน	●	●	●	●	●
การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการและการตัดสิน	●	●	●	●	●
การเตรียมข้อมูลพื้นฐานของโครงการ	●	●	●	●	●

รายละเอียด	AIA	RAIA	HKIA	RIBA	UIA
ขั้นตอนระหว่างดำเนินการประกวดแบบ					
การประกาศการประกวดแบบ	●	●	●	●	●
การติดต่อสื่อสารกับผู้เข้าร่วมการประกวดแบบ		●			
การตอบคำถามผู้เข้าร่วมประกวดแบบ	●	●	●	●	●
การเยี่ยมชมพื้นที่ตั้ง	●	●		●	
การรับผลงานเข้าร่วมประกวด	●	●	●	●	
รายละเอียดของงานที่ส่งเข้าประกวด	●			●	
การคัดเลือกและการตัดสินหาผู้ชนะ	●	●	●	●	●
การสัมภาษณ์และการนำเสนอ				●	
การกำหนดเงื่อนไขและเกณฑ์ในการตัดสิน	●	●		●	●
การบันทึกผลการตัดสินและการจัดทำรายงานผล	●	●			
การประกาศผู้ชนะ	●	●	●	●	
ขั้นตอนหลังจบการประกวดแบบ					
การประกาศผลการตัดสินและมอบรางวัล	●	●	●	●	●
การจัดงานเผยแพร่การประกวดแบบต่อสาธารณะ	●	●	●	●	
การจัดนิทรรศการ		●	●	●	
การส่งผลงานคืน	●	●			●
การว่าจ้างผู้ชนะและการทำสัญญาในการก่อสร้าง	●				
4. ข้อควรคำนึงถึงในการจัดการประกวดแบบ					
ข้อกำหนดพื้นฐานในการจัดการประกวดแบบ	●	●	●	●	●
ความโปร่งใส	●	●			●
ความเสมอภาค	●	●			●
ความตรงไปตรงมา	●	●			●
คุณสมบัติของคณะผู้ตัดสินและหน้าที่	●	●			
การจัดการทางด้านลิขสิทธิ์และกรรมสิทธิ์	●	●		●	●
การรักษาข้อมูลบุคคลและการไม่เปิดเผยตัวตน	●	●	●	●	●
การสร้างภาคีและความร่วมมือในการประกวดแบบ					●
การวางแผนทางด้านธุรกิจและการตลาด	●				
แผนในการจัดการความขัดแย้ง					●

รายละเอียด	AIA	RAIA	HKIA	RIBA	UIA
5. การเข้าร่วมการประกวดแบบ					
เงื่อนไขการตัดสินใจเข้าร่วมประกวดแบบ	●			●	
ข้อควรพิจารณาในการเข้าร่วมประกวดแบบ	●			●	
การเพิ่มโอกาสความสำเร็จในการประกวด				●	
6. รายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง					
คำนิยามศัพท์เฉพาะในการประกวด	●	●	●	●	●
นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการประกวดแบบ		●			●
การสนับสนุนจากสมาคมวิชาชีพสถาปัตยกรรม	●			●	●
การรับรองโดยสมาคมวิชาชีพ		●			

จากการศึกษาเปรียบเทียบจะเห็นว่า คู่มือการจัดการประกวดแบบมีเนื้อหาหลักแบ่งออกได้เป็น 6 ส่วน คือ ส่วนบทนำ กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของการจัดการประกวดแบบ ส่วนที่สอง อธิบายประเภทและลักษณะของการประกวดแบบแบบต่าง ๆ ส่วนที่สาม ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการประกวด คือ ขั้นตอนและกระบวนการจัดการประกวดแบบ อาจแบ่งได้เป็นขั้นตอนก่อนการประกวดแบบ ขั้นตอนระหว่างดำเนินการประกวดแบบ และขั้นตอนหลังจบการประกวดแบบ โดยสำหรับผู้จัดการประกวดนั้น ขั้นตอนการเตรียมการถือว่าเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุด ที่จะกำหนดความสำเร็จของทุกโครงการงานประกวดแบบ ส่วนที่สี่ ห้า และหก เป็นส่วนประกอบที่ทำให้คู่มือมีความชัดเจนขึ้น โดยกล่าวถึงข้อควรคำนึงถึงในการจัดการประกวด การประกวดจากมุมมองผู้เข้าร่วม และรายละเอียดอื่น ๆ เช่น นโยบาย การรับรองผลงาน ฯลฯ

สำหรับในประเทศไทย สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้จัดทำคู่มือการจัดทำขอบเขตของงาน (Terms of Reference: TOR) งานจ้างออกแบบของภาครัฐโดยวิธีประกวดแบบ เพื่อใช้เป็นคู่มือปฏิบัติวิชาชีพควบคุมสถาปัตยกรรม ซึ่งมีเนื้อหามุ่งเน้นไปที่การเตรียมเอกสารงานจ้างและขอบเขตของงาน โดยมีเนื้อหาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับการปฏิบัติวิชาชีพในประเทศไทย คือการพัฒนาผลการประกวดแบบสู่โครงการก่อสร้างทางสถาปัตยกรรม ที่จะมีการระบุไว้ในขอบเขตของงาน (Terms of Reference: TOR) งานจ้างออกแบบโดยวิธีประกวดแบบตั้งแต่ต้น ทางโครงการจัดทำคู่มือการจัดการประกวดแบบได้อ้างอิงเนื้อหาส่วนหนึ่งจากคู่มือฉบับนี้ เพื่อให้การจัดทำคู่มือที่เน้นความเป็นสากลมีความเหมาะสมกับบริบทการปฏิบัติวิชาชีพในประเทศไทยยิ่งขึ้น

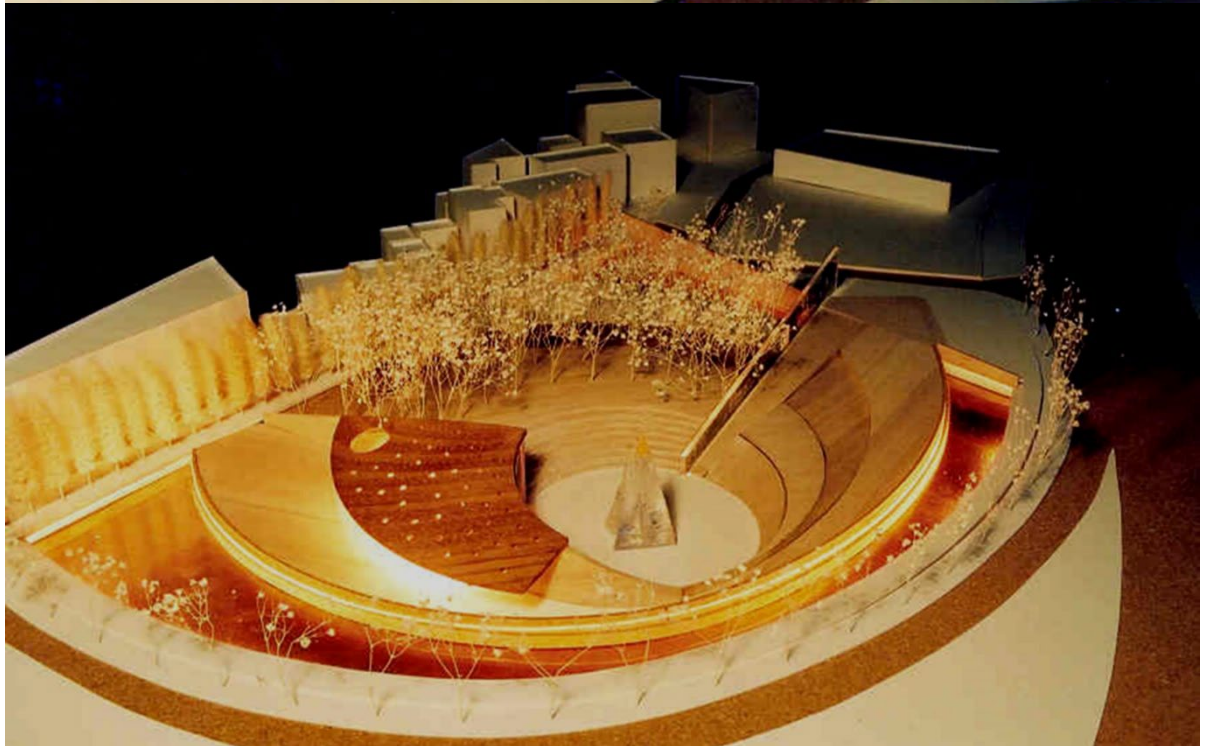
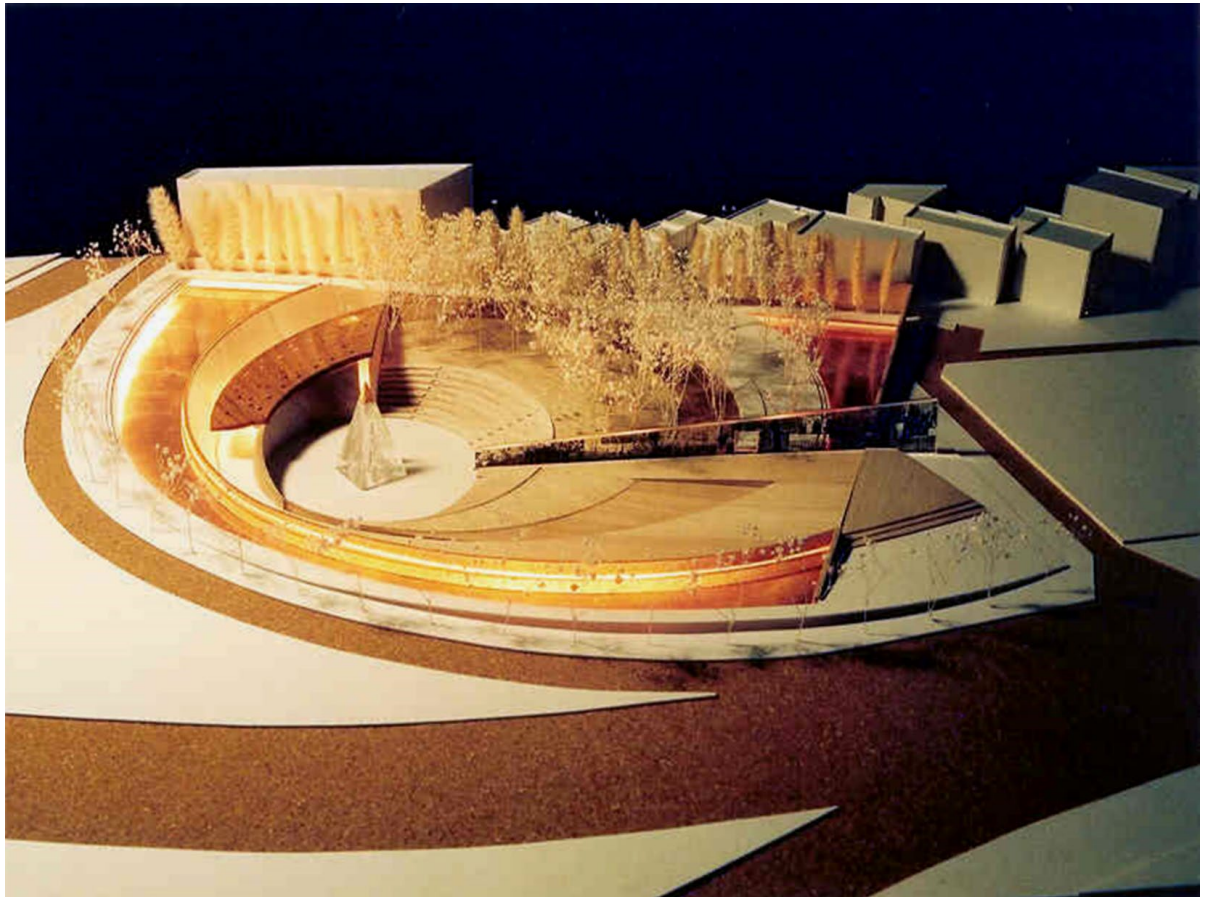
1

การประกวดแบบ

Design Competitions

การประกวดแบบเป็นกระบวนการที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการสร้างสรรค์ผลงานการออกแบบที่ยอดเยียม ช่วยยกระดับความสำคัญของการออกแบบที่มีคุณภาพ กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และมอบแนวทางที่ดีที่สุดสำหรับโครงการต่าง ๆ

การประกวดแบบมีความยืดหยุ่น สามารถปรับให้เหมาะสมกับโครงการทุกประเภทและทุกขนาด กระบวนการนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้ได้ผลลัพธ์การออกแบบที่ยอดเยียม แต่ยังถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าสำหรับการคัดเลือกทีมงานออกแบบที่เหมาะสม เพื่อให้วิสัยทัศน์ของเจ้าของงานเป็นจริงอีกด้วย

1.1 การประกวดแบบคืออะไร

ทำไมต้องจัดการประกวดออกแบบ

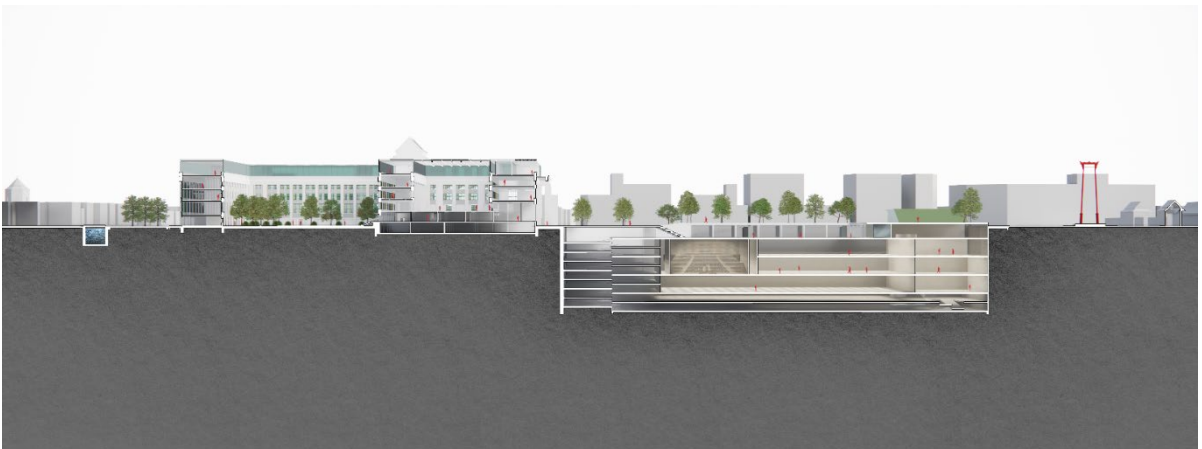
การประกวดแบบ คือการประเมินข้อเสนออย่างเป็นทางการที่มุ่งเน้นคุณภาพของแบบ รวมทั้งการคัดเลือกผลงานของผู้เข้าร่วม โดยพิจารณาจากวิธีการแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองกับโจทย์การประกวดแบบที่ตั้งไว้

การประกวดแบบเป็นรูปแบบการจัดซื้อจัดจ้างรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญกับความคิดสร้างสรรค์และคุณภาพทางการออกแบบ อันเป็นวิธีที่ยอมรับกันกว่าให้ประโยชน์สูงสุดกับผู้ว่าจ้าง แม้การจัดประกวดแบบจะต้องใช้เงินทุนในการดำเนินการ แต่ก็ถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าในการได้มาซึ่งทางเลือกทางการออกแบบที่หลากหลายแก่ผู้ว่าจ้างในราคาที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับต้นทุนการก่อสร้างทั้งหมด

การประกวดแบบยังเป็นกระบวนการที่มีความยืดหยุ่นสูง เพราะสามารถปรับให้เหมาะสมสำหรับโครงการทุกประเภท ทุกขนาด ไม่ว่าจะเป็น

- การวางผังเมือง การวางแผนแม่บท
- การออกแบบอาคารใหม่ และโครงการปรับปรุงอาคารเดิม
- โครงการทางวิศวกรรม และการปรับปรุงภูมิทัศน์

การประกวดแบบเป็นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ในการค้นหาวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการกับโจทย์ที่ท้าทาย ในลักษณะที่วิธีการออกแบบทั่วไปไม่เอื้อให้เกิดขึ้นได้

1.2 ข้อดี-ข้อเสีย และเงื่อนไขที่เหมาะสมในการจัดประกวดแบบ

1.2.1 ข้อดีของการจัดประกวดแบบ

การประกวดแบบเป็นกระบวนการที่ช่วยยกระดับคุณภาพการออกแบบของโครงการ ช่วยกระตุ้นให้เกิดการใช้ความคิดสร้างสรรค์ และนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ที่หลากหลาย และสามารถดึงดูดสถาปนิก นักออกแบบ ให้เข้าร่วมโครงการอย่างกว้างขวาง ทำให้โครงการเป็นที่สนใจในหมู่สาธารณชน และยังเป็นช่องทางเพิ่มการรับรู้และความน่าเชื่อถือของผู้ว่าจ้างหรือเจ้าของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแจกแจงข้อดีของการจัดประกวดแบบได้ดังนี้

- ได้ทีมงานที่เหมาะสม: การประกวดแบบทำให้สามารถเข้าถึงผู้ออกแบบที่มีความสามารถ และสร้างความร่วมมือในการทำงาน เพื่อให้ความต้องการของผู้ว่าจ้างเกิดขึ้นได้จริงอย่างเป็นลำดับขั้นตอนและตรวจสอบได้
- ดึงดูดนักออกแบบหน้าใหม่: การประกวดแบบดึงดูดนักออกแบบหน้าใหม่ หรือบริษัทที่มากความสามารถ แต่ชื่อเสียงยังไม่เป็นที่รู้จัก
- ได้ทางเลือกอันหลากหลาย: การประกวดแบบเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้ว่าจ้างหรือเจ้าของงานสำรวจแนวทางความเป็นไปได้ในการออกแบบอย่างหลากหลาย
- ได้ผลงานการออกแบบคุณภาพสูง: การประกวดแบบย่อมนำไปสู่ผลงานการออกแบบที่ให้ความคุ้มค่า ยั่งยืน และมีคุณภาพสูง การแข่งขันจะช่วยกระตุ้นศักยภาพและความคิดสร้างสรรค์จากผู้เข้าร่วมประกวดแบบแต่ละราย
- เพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย: การประกวดแบบเป็นหนึ่งในวิธีการสร้างการมีส่วนร่วมกับประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ เช่น การจัดนิทรรศการผลงานประกวดแบบ เป็นวิธีในการดึงดูดความสนใจของชุมชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี
- เพิ่มโปรไฟล์ของโครงการ: การประกวดแบบเป็นวิธีการที่ช่วยดึงดูดความสนใจของสาธารณชนและสื่อ ทำให้โครงการเป็นที่ยอมรับมากขึ้น
- ผลตอบแทนจากการลงทุนที่ดี: การประกวดแบบช่วยประหยัดเวลาและเงินทุน โดยเสนอวิธีการเลือกที่มีประสิทธิภาพ ยืดหยุ่น และโปร่งใส ทำให้เกิดความคุ้มค่าในระยะยาว

1.2.2 ข้อเสียของการประกวดแบบ

นอกจากข้อดีของการประกวดแบบข้างต้นแล้ว การประกวดแบบอาจเป็นช่องทางให้กลุ่มผลประโยชน์ใช้อิทธิพลในการสว่นโครงการไว้แต่เฉพาะกลุ่ม จนนำไปสู่การขาดปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้งานที่จะมากำหนดเนื้อหางานออกแบบ, ขาดขั้นตอนการพัฒนาแบบที่ช่วยให้ผู้ว่าจ้างเข้าใจกระบวนการ, จำกัดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาแบบ, อาจเกิดความผันผวนของงบประมาณ, นักออกแบบที่ได้รับคัดเลือกอาจขาดคุณสมบัติในการเป็นผู้ก่อสร้าง หรือ ผลงานที่ส่งเข้าประกวดอาจพัฒนาไม่เต็มที่ด้วยข้อจำกัดทางเวลา

ฉะนั้นผู้เกี่ยวข้องควรแน่ใจว่าการประกวดแบบที่จัดขึ้นนั้น ปราศจากซึ่งอิทธิพลดังกล่าว โดยอาจพิจารณาเงื่อนไขที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม เพื่อประกอบการพิจารณาในเบื้องต้น

1.2.3 เงื่อนไขที่เหมาะสมในการจัดประกวดแบบ

แม้การประกวดแบบจะทำให้ได้งานออกแบบที่มีคุณค่า และเป็นกระบวนการที่มีความคุ้มค่าในระยะยาว แต่การประกวดแบบก็ไม่ได้เหมาะสมในทุกกรณี การตัดสินใจว่าจะดำเนินการจัดการประกวดแบบหรือไม่ ผู้เกี่ยวข้องควรพิจารณาเปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสีย โดยทั่วไปลักษณะโครงการที่เหมาะสมกับการประกวดแบบควรมีองค์ประกอบเบื้องต้นดังต่อไปนี้

- โครงการสาธารณะ เช่น โครงการที่พักอาศัย อาคารสำนักงาน ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ อาคารรัฐสภา โรงเรียน หรือพื้นที่สาธารณะ ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ
 - ต้องการการค้นหาแนวทางที่หลากหลายในการออกแบบ
 - พื้นที่ตั้งมีลักษณะเฉพาะ
 - ต้องการการระดมความคิดสร้างสรรค์
 - ส่งอิทธิพลไปยังพื้นที่รอบข้าง
 - กระตุ้นความสนใจของสาธารณะที่จะส่งผลดีต่อโครงการ
-

1.2.4 เจ็อนไขที่ไมควรจัดประกวดแบบ

- เจ็อนไขทงเวลทที่ไม่เหมะสม
- งบประมณสนับสนุนกจรจัดกจรประกวดแบบที่จกัก จนไม่อจจัดกจรประกวดได้อยงมีประสิทธิภพ
- โครงกรที่มีงบประมณกจรก่อสร้างที่จกัก นอกเสียจกกรว่กจรจัดกจรประกวดแบบจะสมรถดิงคุดงบประมณสนับสนุนเพิ่มเติมในส่วนี้ได้
- งบประมณร่วลที่จกัก
- ผู้ว่จกักไม่ประสคจะว่จกักผู้เชียวชญ ที่ปรักษทงวิชชีพ และคณกรรมกรตดสินที่มีสมรถเหมะสมกับกจร
- โปรแกรมกจรประกวดแบบขดควมชัดเจน ก่ำควม

➤ ทศนียภพแสดง
ผลกรศีกษกรปรบปรุ่
ศลว่กรกรู่ทพ
มหนคร เสอชิงช้

1.3 หลักการการประกวดแบบขั้นพื้นฐาน

ในเบื้องต้นการประกวดแบบจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยพื้นฐานที่เกี่ยวข้องหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น

ขนาดของโครงการ เป็นไปได้ตั้งแต่โครงการขนาดเล็ก และโปรแกรมตรงไปตรงมาไม่ซับซ้อน ไปจนถึงโครงการขนาดใหญ่ที่มีรายละเอียดซับซ้อน ขนาดของโครงการจะเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกประเภทของการประกวดแบบที่เหมาะสม

คุณสมบัติผู้เข้าร่วม แบ่งเป็นทั่วไป นักศึกษา หรือเจาะจง โดยทั่วไปจะมีข้อกำหนดว่าจะต้องเป็นสถาปนิกที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จึงจะมีคุณสมบัติเข้าร่วมในการประกวดแบบ

การเข้าร่วม แบ่งได้เป็นแบบเปิด คือสมัครด้วยตนเอง และแบบเฉพาะเจาะจง คือผู้ได้รับเชิญให้เข้าร่วม โครงการขนาดใหญ่อาจใช้วิธีการเชิญเพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมจะพัฒนาโครงการต่อไปยังการก่อสร้างในอนาคต

ค่าตอบแทน โดยทั่วไปมีผลรางวัลที่หนึ่ง สอง และ สาม บางประเภทของการประกวดไม่มีการให้รางวัลตอบแทนในขั้นตอนการประกวด แต่ผู้ชนะจะได้รับโอกาสที่จะได้รับการว่าจ้างต่อไป หากเป็นโครงการที่ซับซ้อนอาจมีการเลือกทีมที่เข้ารอบ 5-6 ทีม และได้รับงบประมาณสนับสนุนเพื่อพัฒนาแบบในขั้นสุดท้าย

ขั้นตอนการประกวด มีทั้ง 1) การประกวดแบบแบบขั้นตอนเดียว คือผู้เข้าร่วมประกวดรับรายละเอียดการประกวดแบบ และทำการเสนอแนวคิด เพื่อให้กรรมการตัดสิน และ 2) การประกวดแบบแบบหลายขั้นตอน ซึ่งรวมการเข้าประกวดรอบแรกเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติ แล้วจึงเข้าร่วมการประกวดในขั้นต่อไป โดยทั่วไป เฉพาะกลุ่มที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าสู่อันดับต่อไปจึงจะได้ค่าตอบแทนเพื่อไปพัฒนาแบบ นอกจากนี้การประกวดแบบอาจดำเนินการจัดเป็น 2 รอบ คือขั้นแบบร่างเพื่อรับคำแนะนำ แล้วจึงจัดทำแบบร่างขั้นสุดท้ายเพื่อตัดสินก็เป็นไปได้

ความคาดหวังของโครงการ จะต้องชัดเจนทั้งในแง่ของผลงานที่ต้องการจากผู้เข้าร่วมประกวด และผลการออกแบบขั้นสุดท้าย

ด้วยปัจจัยพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ การประกวดแบบจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้ว่าจ้างการจัดประกวดแบบ ที่ปรึกษาจัดประกวดแบบ ผู้เข้าร่วมประกวด และคณะกรรมการตัดสิน เพื่อให้การประกวดแบบนี้ได้ผลสำเร็จตามที่คาดหวัง

โดยทั่วไปแล้วการจัดการประกวดแบบที่ดีควรมีองค์ประกอบดังนี้

- ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบที่มีความเข้าใจงานอย่างถ่องแท้
- ที่ปรึกษาทางวิชาชีพที่มีประสบการณ์
- โปรแกรมการประกวดแบบที่ผ่านการออกแบบมาอย่างรอบคอบ

และละเอียดถี่ถ้วน

- ภาพและแผนภาพที่แสดงรายละเอียดของโครงการ
- หลักการดำเนินการและการตัดสินการประกวดแบบที่ชัดเจน

เป็นธรรม และเที่ยงตรง

- รายละเอียดการส่งผลงาน
- กรอบเวลาที่มีความเป็นได้และเหมาะสม
- กรรมการตัดสินประกวดแบบที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์
- รางวัลและค่าตอบแทนที่สอดคล้องเหมาะสมกับโครงการ
- การเผยแพร่ผลงาน และการประชาสัมพันธ์ผลการตัดสิน

1.4 นิยาม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผู้สนับสนุน (Sponsor)

หมายถึง บุคคลหรือองค์กรที่รับผิดชอบในการริเริ่มและให้ทุนสนับสนุนการประกวดแบบสถาปัตยกรรม เพื่อคัดเลือกสถาปนิกหรือทีมออกแบบสถาปัตยกรรม และแนวคิดการออกแบบที่ต้องการสำหรับโครงการเฉพาะ (“ผู้สนับสนุน” อาจเป็น “ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ” หรือไม่เป็นก็ได้)

ผู้ว่าจ้าง (Client)

หมายถึง บุคคลหรือหน่วยงานที่เป็นเจ้าของโครงการ (ซึ่งอาจเป็นหรือไม่เป็น “ผู้สนับสนุน” ก็ได้) มีหน้าที่สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการ รวมถึงมีหน้าที่ในการตัดสินใจในเรื่องหลัก ๆ เกี่ยวกับการประกวดแบบ และเป็นผู้กำหนดรายละเอียดที่ต้องการของโครงการ

ผู้ว่าจ้างการประกวดแบบทางสถาปัตยกรรมต้องปฏิบัติดังนี้:

- หากผู้ว่าจ้างไม่ได้เป็นผู้สนับสนุน (Sponsor) ต้องมอบอำนาจให้ผู้สนับสนุนดำเนินการประกวดแบบทางสถาปัตยกรรม รวมถึงการตัดสินใจ การกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ และการชำระเงินให้แก่ผู้เข้าร่วมการประกวดแบบ
- แจ้งที่ปรึกษามีอาชีพหรือที่ปรึกษาด้านจริยธรรมโดยทันที หากมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจริง อาจเกิดขึ้น หรือถูกมองว่าอาจเกิดขึ้นได้
- ห้ามพยายามแทรกแซงกระบวนการตัดสินใจ หรือมีอิทธิพลที่ไม่เหมาะสมต่อคณะกรรมการตัดสินใจ หรือสมาชิกใด ๆ ของคณะกรรมการ
- ยอมรับคำตัดสินของคณะกรรมการว่าเป็นที่สิ้นสุด
- ดำเนินการว่าจ้างผู้ชนะการประกวดให้เป็นสถาปนิกของโครงการสำหรับขอบเขตงานบริการด้านที่ปรึกษาที่ระบุไว้ในเงื่อนไขการประกวดแบบทั้งหมด

ที่ปรึกษาด้านจริยธรรม (Probity Adviser)

บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และมีความเป็นอิสระในการให้คำแนะนำแก่ที่ปรึกษามีอาชีพ ผู้สนับสนุน หรือผู้ว่าจ้าง ในเรื่องความถูกต้อง เป็นธรรม และความซื่อตรงของกระบวนการในการประกวดแบบทางสถาปัตยกรรม

การแต่งตั้งที่ปรึกษาด้านจริยธรรมอาจไม่จำเป็นสำหรับทุกการประกวด เนื่องจากโดยทั่วไปที่ปรึกษามืออาชีพสามารถรับประกันได้ว่า การแข่งขัน ดำเนินไปอย่างยุติธรรม เท่าเทียม โปร่งใส และสอดคล้องกับเงื่อนไขการ ประกวดแบบที่กำหนดโดยผู้ว่าจ้างหรือผู้สนับสนุน

อย่างไรก็ตามควรแต่งตั้งที่ปรึกษาด้านจริยธรรมในกรณีที่เป็น การประกวดแบบสาธารณะ ที่ผู้ว่าจ้างหรือผู้สนับสนุนเป็นหน่วยงานของรัฐ หรือ ในกรณีที่โครงการมีมูลค่าสูง มีความซับซ้อน หรือมีประเด็นอ่อนไหวทาง การเมืองเป็นพิเศษ

ที่ปรึกษาจัดประกวดแบบ (Professional Adviser)

มีหน้าที่หลักในการพัฒนาโปรแกรม บริหารจัดการโครงการ และวางโครงสร้าง การดำเนินการ ตรวจสอบและประเมินคุณสมบัติของกรรมการผู้ตัดสิน รวมถึง ควบคุมคุณภาพโดยรวมของการประกวดแบบ การเลือกที่ปรึกษา โดยมากจะ เลือกโดยผู้ว่าจ้างหรือเจ้าของงาน ซึ่งอาจเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติขึ้นมาจำนวนหนึ่ง แล้วเข้ากระบวนการคัดเลือกในขั้นสุดท้าย ทั้งนี้ในการว่าจ้างที่ปรึกษาควรให้ ค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับภาระหน้าที่ที่ได้รับ

คุณสมบัติของที่ปรึกษาจัดประกวดแบบ

- ควรมีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และมีประสบการณ์การทำงาน ที่เกี่ยวข้อง เป็นที่ยอมรับ
- เข้าใจวัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินงาน และมีความรู้เกี่ยวกับ การประกวดแบบ
- เข้าใจความต้องการของผู้ว่าจ้าง
- เชื่อมั่นในกระบวนการประกวดแบบ มีความซื่อตรงและยุติธรรม
- สามารถดำเนินการจัดการประกวดแบบ และจัดการกระบวนการ หลังประกวดแบบได้

- มีความสามารถในการสื่อสารที่ชัดเจน

ที่ปรึกษาจัดการประกวดแบบที่ได้รับคัดเลือกต้องถือเป็นภาระหน้าที่ ที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นกับโครงการในอนาคต ที่ปรึกษาต้อง วางแผนการดำเนินการ พิจารณาความเป็นไปได้ของการประกวดแบบ ตรวจสอบ โปรแกรม ที่ตั้ง งบประมาณ ว่ามีความสอดคล้องและเป็นไปได้อย่างรอบคอบ แล้วจึงเลือกวิธีการประกวดที่เหมาะสม

หลังจากนั้นจะเป็นการกำหนดขั้นตอน กำหนดกรอบเวลาการดำเนินการ จัดเตรียมการเรื่องงบประมาณ กำหนดกฎเกณฑ์และเงื่อนไขการประกวด และการส่งผลงาน ตรวจสอบและทดลองการออกแบบตามโปรแกรม คัดเลือก คณะกรรมการตัดสิน จัดการเรื่องสถานที่และการดำเนินงาน ติดต่อกับสื่อเพื่อ ประชาสัมพันธ์เรื่องการประกวดแบบ

นอกจากนี้หน้าที่ของที่ปรึกษาจัดประกวดแบบยังครอบคลุมดังต่อไปนี้

- ตรวจสอบคุณสมบัติผู้เข้าร่วมประกวด
- นำเสนอรายละเอียดการประกวดแบบอย่างเป็นทางการต่อสาธารณะ
- ตอบคำถามผู้สมัครเข้าร่วมประกวดแบบ
- ตรวจสอบความเหมาะสมของงานที่ส่งเข้ามา
- ให้ความช่วยเหลือคณะกรรมการตัดสินในการดำเนินการด้านต่าง ๆ
- รายงานความคืบหน้ากับผู้ว่าจ้างหรือเจ้าของงาน
- จัดแสดงงานที่ส่งเข้าร่วมประกวด
- ติดต่อบริษัทสื่อมวลชน
- ควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณและค่าตอบแทน
- สรุปผลการดำเนินการ
- ส่งผลงานคืนผู้เข้าร่วมประกวด
- ดำเนินการหลังการจัดการประกวด

ที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการด้านเทคนิค (Technical Advisers or Panels)

ที่ปรึกษาด้านเทคนิค (Technical Advisers)

ผู้ว่าจ้างหรือผู้สนับสนุนโครงการอาจแต่งตั้งที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหนึ่งคนหรือมากกว่านั้นในกรณีที่เหมาะสม เพื่อประเมินรายละเอียดบางแง่มุมของผลงานที่ส่งเข้าประกวด ซึ่งอาจอยู่นอกเหนือขอบเขตหรือความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการตัดสิน โดยทั่วไปที่ปรึกษาด้านเทคนิคอาจรวมถึงผู้ประเมินราคาก่อสร้าง (Quantity Surveyor) หรือที่ปรึกษาด้านการวางแผน แต่ในบางกรณีอาจรวมถึงที่ปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ระบบบริการอาคาร หรือสมรรถนะของอาคาร ขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการ

คณะกรรมการด้านเทคนิค (Technical Panels)

หากเอกสารแนะนำการแข่งขัน (Competition Brief) มีความซับซ้อนหรือเฉพาะทางสูง ผู้ว่าจ้างอาจจัดตั้งคณะกรรมการด้านเทคนิคเพื่อช่วยที่ปรึกษามืออาชีพ หรือคณะกรรมการตัดสินในการซักถามผู้เข้าร่วมการแข่งขัน หรือประเมินผลงานที่ส่งเข้าประกวด สมาชิกของคณะกรรมการด้านเทคนิคเหล่านี้มักจะมาจากบุคลากรมืออาชีพฝ่ายผู้ว่าจ้าง แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นเช่นนั้นเสมอไป การจัดตั้งคณะกรรมการด้านเทคนิคช่วยลดความจำเป็นในการรวมผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านไว้ในคณะกรรมการตัดสินอีกด้วย

ผู้เข้าร่วมประกวดแบบ (Entrants)

หมายถึง บุคคล หน่วยงาน หรือทีมที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ซึ่งเป็นผู้สมัครหรือผู้ตอบรับคำเชิญให้เข้าร่วมการแข่งขันออกแบบสถาปัตยกรรม และส่งผลงานที่สอดคล้องกับข้อกำหนดการแข่งขัน

ข้อผูกพันของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน

ผู้เข้าร่วมการแข่งขันประกวดแบบทางสถาปัตยกรรมทุกคนต้องปฏิบัติตามนี้:

- ปฏิบัติตามเงื่อนไขการประกวดแบบที่เผยแพร่อย่างเคร่งครัด
- รักษาความเป็นนิรนามและความลับ หากเป็นข้อกำหนดของการประกวดแบบ
- เคารพสิทธิทางศีลธรรม และลิขสิทธิ์ของผู้อื่นในกระบวนการพัฒนาผลงานของตน
- แจ้งที่ปรึกษามืออาชีพหรือที่ปรึกษาด้านจริยธรรมโดยทันที หากมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจริง อาจเกิดขึ้น หรือถูกมองว่าอาจเกิดขึ้นได้
- ห้ามพยายามแทรกแซงกระบวนการตัดสิน หรือมีอิทธิพลที่ไม่เหมาะสมต่อคณะกรรมการตัดสินหรือสมาชิกใด ๆ ของคณะกรรมการ
- ยอมรับคำตัดสินของคณะกรรมการว่าเป็นที่สิ้นสุด

ผู้ไม่มีสิทธิ์เข้าร่วมการแข่งขันประกวดแบบ

บุคคลที่ไม่มีสิทธิ์เข้าร่วมการแข่งขันประกวดแบบทางสถาปัตยกรรม ได้แก่

- คณะกรรมการตัดสิน และคณะกรรมการสำรอง
- ผู้ว่าจ้าง หรือผู้สนับสนุน
- ที่ปรึกษามืออาชีพ หรือที่ปรึกษาด้านจริยธรรม และบุคคลใด ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเตรียมการหรือการจัดการประกวดแบบ
- ผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้ง หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่มีอำนาจอนุมัติที่เกี่ยวข้อง
- สมาชิกในครอบครัว ผู้ร่วมงาน หรือพนักงานของบุคคลข้างต้น ยกเว้นในกรณีที่ที่ปรึกษาด้านจริยธรรมหรือที่ปรึกษามืออาชีพจัดทำเอกสารอย่างเป็นทางการ ว่าผู้เข้าร่วมประกวดได้ประกาศความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร และยืนยันว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวจะไม่ก่อให้เกิดความได้เปรียบเหนือผู้เข้าร่วมรายอื่น

คณะกรรมการตัดสิน

หมายถึง คณะบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ซึ่งมีหน้าที่ประเมินแนวคิดการออกแบบที่ผู้เข้าร่วมส่งมาในการประกวดแบบ และตัดสินผู้ชนะ ในการตอบรับเป็นกรรมการตัดสิน จะต้องมีการทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจนว่าจะต้องเป็นผู้มีความสมัครใจ มุ่งมั่น และสามารถดำเนินการตามหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยทั่วไปคณะกรรมการตัดสินต้องประกอบด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- ไม่มีความเกี่ยวข้องกับผู้เข้าร่วมประกวด
- อุทิศตนเพื่อการตัดสิน
- รักษาความลับและปกปิดข้อมูล
- มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนด
- ไม่ก้าวก่าย แทรกแซงการกำหนดรายละเอียดโครงการ
- ตัดสินด้วยความยุติธรรม ตรงไปตรงมา และชัดเจน
- ยอมรับในหน้าที่การจัดทำรายงานผลการตัดสิน

การคัดเลือกคณะผู้ตัดสินอาจคัดเลือกโดยผู้ว่าจ้าง เจ้าของโครงการ หรือที่ปรึกษาจัดการประกวดแบบ โดยคัดเลือกผู้ที่มีความเหมาะสม เป็นที่ยอมรับ ในวงการสถาปนิก

องค์ประกอบของคณะกรรมการตัดสินจะต้องประกอบไปด้วยกรรมการ อย่างน้อย 3 ท่าน แต่ไม่เกิน 7 ท่าน เพื่อให้ได้ความเห็นที่หลากหลาย แต่ยังคงอยู่ใน จำนวนที่สามารถทำงานร่วมกันได้ โดยกรรมการอาจเป็นสถาปนิก นักออกแบบ นักวิชาการ นักประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม ผู้รับเหมา หรือผู้ดูแลงานก่อสร้าง และอาจรวมไปถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการในอนาคต เช่น ภัณฑารักษ์ในโครงการ ประกวดแบบพิพิธภัณฑ์ หรือผู้ใช้งานท้องถิ่นสำหรับงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชน กรรมการที่ประกอบด้วยบุคคลจากหลายวิชาชีพจะช่วยให้การพิจารณาตัดสิน ผลงานได้รับการพิจารณาจากหลากหลายแง่มุม

ประธานคณะกรรมการตัดสิน อาจได้รับการแต่งตั้งหรือให้คณะกรรมการ ตัดสินเลือกกันเอง โดยประธานจะต้องเป็นผู้สรุปผลการตัดสิน และรายงาน ให้กับทางผู้ว่าจ้างทราบถึงผลลัพธ์

กระบวนการตัดสิน ในขั้นแรกจะเป็นการคัดเลือกที่ไม่ผ่านเกณฑ์ออกเป็น สำคัญ เมื่อเหลือผลงานที่มีคุณสมบัติครบถ้วน มีความเป็นไปได้ในการได้รับ รางวัล จึงจะเป็นการถกเถียงกันระหว่างกรรมการตัดสินเพื่อหาข้อสรุป โดยอาจ มีการนำผลงานที่ตกรอบไปแล้วมาพิจารณาซ้ำอีกครั้งก็ได้

เมื่อมีผลงานเหลือเพียง 3-4 งานแล้ว การตัดสินมักจะเป็นการเลือก ผู้ชนะ แล้วจึงจัดลำดับผู้เข้ารอบที่เหลือ หากไม่มีผลงานใดสมควรได้รับรางวัล ชนะเลิศ อาจมีการให้รางวัลในระดับรอง และจัดสรรเงินรางวัลใหม่ หากเป็นการ ประกวดแบบแบบสองขั้นตอน คณะกรรมการตัดสินจะคัดเลือกกลุ่มผู้เข้ารอบ ในรอบแรกเพื่อไปพัฒนางานในขั้นต่อไป ก่อนจะทำการตัดสินตามกระบวนการ ดังกล่าว

2

ประเภทของการประกวดแบบ

Types of Competition

การประกวดแบบสถาปัตยกรรมเป็นวิธีการคัดเลือกผู้ออกแบบสถาปัตยกรรมที่สามารถตอบโจทย์การประกวดแบบได้ดีที่สุด การประกวดแบบควรมีกระบวนการที่สามารถคัดกรองคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมประกวดแบบ และอาจมีขั้นตอนการแข่งขันหลายรอบ เพื่อคัดเลือกผู้เข้าร่วมการประกวดแบบในรอบสุดท้ายให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้กรรมการตัดสินมีเวลาเพียงพอในการพิจารณาผลงานที่เข้ารอบได้อย่างละเอียดมากยิ่งขึ้น ยกเว้นในบางกรณี เช่น การประกวดแบบระดับชาติที่ต้องการแนวคิดที่หลากหลายจากผู้เข้าร่วมจำนวนมาก ประเภทของการประกวดแบบโดยทั่วไปสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ แบ่งตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ และแบ่งตามการเข้าร่วม

National Association of Students of Architecture
Annual NASA Design Competition 2024
Exclaim!

2.1 แบ่งตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์

การประกวดแบบเป็นช่องทางในการค้นพบแนวคิดทางสถาปัตยกรรมที่สร้างสรรค์ ซึ่งไม่สามารถหาได้จากกระบวนการตามปกติ โดยประเภทของการประกวดแบบ จะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบดังนี้

รัฐสภาไทย ออกแบบโดยทีม
สงบ 1051 ผู้ชนะการประกวด
แบบรัฐสภา

2.1.1 การประกวดแบบโครงการสถาปัตยกรรม (Project Competitions)

หมายถึง การประกวดแบบที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกสถาปนิกที่สามารถ ออกแบบได้ตรงตามข้อกำหนดและรายละเอียดต่าง ๆ ของโครงการก่อสร้างจริงได้มากที่สุด ผู้ชนะจะได้รับมอบหมายให้พัฒนาแบบและดำเนินโครงการ ให้เสร็จสมบูรณ์

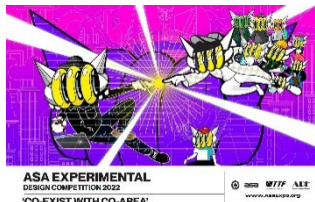
ผลงาน A multi-Sensory
Dining Experience
โดย Shuang Chen
รางวัลที่ 1 ประเภทบุคคลทั่วไป
การประกวดแบบแนวความคิด
หัวข้อ สัมผัส สถาปัตยกรรม
ในงานสถาปนิก'67

2.1.2 การประกวดแบบแนวความคิด (Idea Competitions)

หมายถึง การประกวดแบบที่ใช้เพื่อค้นหาผลงานออกแบบที่ตอบโจทย์สำคัญ ที่การประกวดแบบครั้งนั้น ๆ กำหนดไว้ หรือเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วม การประกวดแบบที่หลากหลายได้เข้าร่วมการประกวดแบบโครงการขนาดใหญ่ การประกวดแบบประเภทนี้อาจไม่มีแผนในการก่อสร้างจริง และไม่มีเงื่อนไขว่า ผู้ชนะจะได้รับการว่าจ้างให้พัฒนาแบบก่อสร้างต่อไป ดังนั้นการประกวดแบบ แนวความคิดจึงสามารถส่งเสริมแนวทางการออกแบบที่แตกต่างหลากหลาย และกลยุทธ์การออกแบบที่สร้างสรรค์จากผู้เข้าร่วมประกวดแบบจำนวนมากได้ ในบางกรณีการประกวดแบบแนวความคิดถูกใช้เป็นรอบแรกของการแข่งขัน แบบหลายชั้น

นอกจากนี้ยังมีการประกวดแบบที่มีวัตถุประสงค์และผลลัพธ์อื่น ๆ ได้แก่ การประกวดที่เน้นผลผลิต เช่น การประกวดที่สนับสนุนโดยบริษัทวัสดุ ก่อสร้าง และการประกวดเพื่อสร้างต้นแบบ (Prototype) ในการประกวดเช่นนี้ ผู้ชนะมักจะต้องดำเนินการเรื่องการจัดลิขสิทธิ์ของผลงาน

2.2 แบ่งตามการเข้าร่วม

โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์การประกวดแบบแนวความคิด หัวข้อ Co-Exist with Co-Area ในงานสถาปนิก'65 เป็นการประกวดแบบแบบเปิด (Open Competitions) ประกอบด้วย ประเภทบุคคลทั่วไป เปิดสำหรับสถาปนิก นักออกแบบ หรือบุคคลทั่วไป และประเภทนักเรียน/นักศึกษา เปิดสำหรับระดับมัธยมต้นขึ้นไป จนถึงระดับมหาวิทยาลัย

2.2.1 การประกวดแบบแบบเปิด (Open Competitions)

หมายถึง การประกวดแบบที่เปิดโอกาสให้สถาปนิกจากหลากหลายสาขา รวมทั้งผู้สนใจทั่วไปสามารถเข้าแข่งขันได้อย่างเท่าเทียม โดยการคัดเลือกและตัดสินผู้เข้าร่วมประกวดแบบจะให้ความสำคัญกับผลงานการออกแบบมากกว่าประสบการณ์และผลงานในอดีต รูปแบบการประกวดนี้เหมาะสมกับโครงการที่ต้องการหาคำตอบสำหรับประเด็นสำคัญด้านการออกแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเหมาะสมในกรณีที่ว่าเจ้าจัดการประกวดแบบต้องการค้นหาสถาปนิกหน้าใหม่ที่มีความสามารถ แต่ยังไม่มีโอกาสได้ออกแบบโครงการสถาปัตยกรรมมากนัก

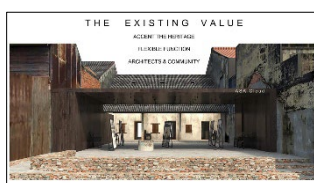
การประกวดแบบแบบเปิด อาจเปิดกว้างในระดับชาติหรือนานาชาติ โดยอาจมีเงื่อนไขเบื้องต้น เช่น เป็นสถาปนิกที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การประกวดแบบแบบเปิดยังหมายถึงการประกวดสำหรับนักศึกษา สถาปัตยกรรม และหรือนักออกแบบอื่น ๆ ได้อีกด้วย

การประกวดแบบแบบเปิดที่รับแนวความคิดอย่างไม่จำกัด (Open Ideas) ถือเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบได้รับแนวทางการออกแบบที่หลากหลาย ซึ่งอาจนำไปสู่การสร้างสรรค์ที่มีความสดใหม่และมีนวัตกรรม ในขั้นตอนแรกของการประกวดจะดำเนินการแบบไม่มีการเปิดเผยชื่อ เพื่อให้คณะกรรมการสามารถเลือกผู้ชนะได้โดยไม่มีอคติ การประกวดนี้อาจมีเพียงขั้นตอนเดียว หรือมีขั้นตอนที่สองที่เปิดเผยตัวตนของผู้เข้ารอบเพื่อนำเสนอเพิ่มเติม

การประกวดแบบแบบเปิดอาจนำไปสู่การว่าจ้างงานจริง โดยหากทีมที่ชนะเลิศประสบการณ์เพียงพอ ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบอาจให้ร่วมงานกับสำนักงานอื่น ขณะที่การประกวดที่รับแนวความคิดอย่างไม่จำกัด (Open Ideas) มักใช้เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และไม่ได้การันตีการว่าจ้าง กระบวนการนี้เปิดโอกาสให้นักออกแบบทดลองแนวคิด พัฒนาทักษะ และสร้างความสัมพันธ์ในแวดวงอาชีพ รวมถึงยกระดับแฟ้มผลงานของตนเอง

การประกวดแบบแบบเปิดมักมีผู้ส่งผลงานตั้งแต่ 30-250 ราย และผู้ชนะหรือทีมที่เข้ารอบอาจได้รับรางวัลหรือค่าตอบแทน ควรกำหนดเวลาการออกแบบแต่ละขั้นตอนอย่างเหมาะสม โดยทั่วไปคือ 6-8 สัปดาห์ ขั้นตอนแรก

จะมีการประกาศรับสมัครผู้เข้าประกวดแบบ เพื่อตอบโจทย์ข้อกำหนดโครงการที่ผู้จัดตั้งไว้ โดยการเข้าร่วมประกวดแบบในขั้นแรกนี้จะไม่มีการเปิดเผยชื่อการตัดสินอาจจะทำได้โดยการคัดเลือกผู้ชนะจากรอบนี้เลย หรืออาจคัดเลือกผู้เข้าร่วมการประกวดแบบที่มีผลงานดีเด่นจำนวนหนึ่งเข้าสู่รอบสอง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารอบได้มีโอกาสพัฒนาแบบ โดยการแข่งขันรอบนี้จะมีการเปิดเผยชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก และทีมที่ได้รับคัดเลือกอาจถูกสัมภาษณ์เพื่อประเมินศักยภาพด้านการทำงานแล้วนำมาประกอบการพิจารณา โดยหลังจากผู้เข้ารอบส่งผลงานขั้นสุดท้ายแล้ว คณะกรรมการตัดสินจะคัดเลือกผู้ชนะ

ผลงาน ASA Cloud The Existing Value โดย ปรกรณ์ เนมิตรมานสุข ผู้ชนะการประกวดแบบแนวความคิด ศูนย์อาศาศลวาศเมืองสงขลา ใน พ.ศ. 2564 จัดโดยสมาคมสถาปนิกสยาม ฯ เป็นการประกวดแบบที่สงวนสิทธิ์เฉพาะสมาชิกสมาคมที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเท่านั้น

2.2.2 การประกวดแบบแบบจำกัด (Limited Competitions)

หมายถึง การประกวดแบบที่มีการจำกัดเงื่อนไข เพื่อกรองผู้เข้าร่วมประกวดแบบแบ่งเป็นประเภทย่อย ได้แก่ การประกวดแบบแบบจำกัดที่เปิดรับผลงานอย่างกว้างขวาง [Limited (Open) Competition Process] รูปแบบนี้มีความคล้ายคลึงกับการประกวดแบบแบบเปิด เนื่องจากเปิดรับสถาปนิกจำนวนมาก แต่มีเกณฑ์สำหรับผู้ร่วมประกวด เช่น เกณฑ์ขั้นต่ำบางประการ ข้อกำหนดด้านความรู้ด้านการออกแบบเฉพาะทางหรือความเชี่ยวชาญ

ประเภทย่อยอีกรูปแบบคือ การประกวดแบบแบบจำกัดโดยการคัดเลือก [Limited (Select) Competition Process] รูปแบบนี้จำกัดสิทธิ์เฉพาะกลุ่มเฉพาะ ผู้เข้าร่วมประกวดจะต้องได้รับการคัดเลือกโดยผู้ว่าจ้าง จัดประกวดแบบตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดไว้ เกณฑ์การคัดเลือกอาจพิจารณาจากคุณสมบัติเพียงอย่างเดียว หรืออาจทดสอบผู้เข้าร่วมประกวดให้ออกแบบเชิงแนวคิดเบื้องต้นกว้าง ๆ พร้อมคำชี้แจง แล้วจึงคัดเลือกผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมประกวดแบบ

2.2.3 การประกวดแบบแบบเชิญเข้าร่วม (Invited Competitions)

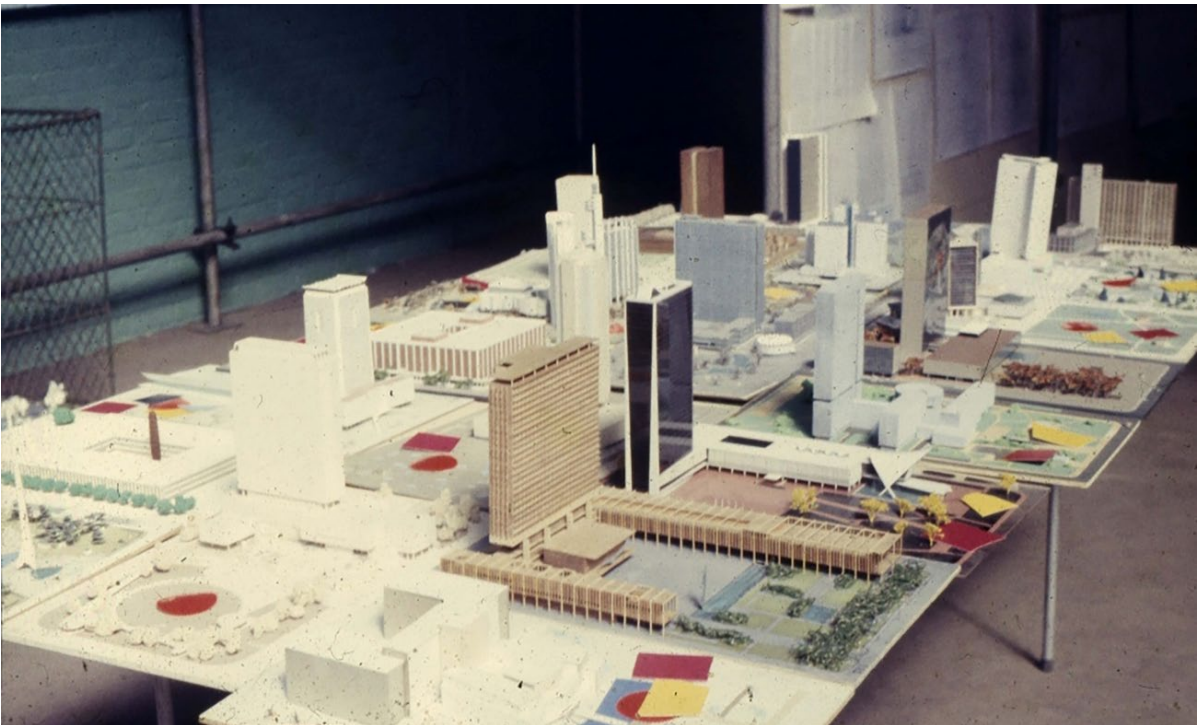
หมายถึง การประกวดแบบที่จำกัดสิทธิ์เฉพาะกลุ่มผู้เข้าแข่งขันจำนวนเล็กน้อยที่ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบเป็นผู้คัดเลือกโดยตรง สถาปนิกจะได้รับค่าธรรมเนียมเพื่อครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการทำงานของตน การดำเนินการนี้จะลดขั้นตอนให้เหลือการแข่งขันแบบขั้นตอนเดียวได้ โดยเริ่มจากการประกาศเชิญชวนผู้ที่สนใจเข้าร่วมการประกวดส่งประวัติการทำงาน และประสบการณ์

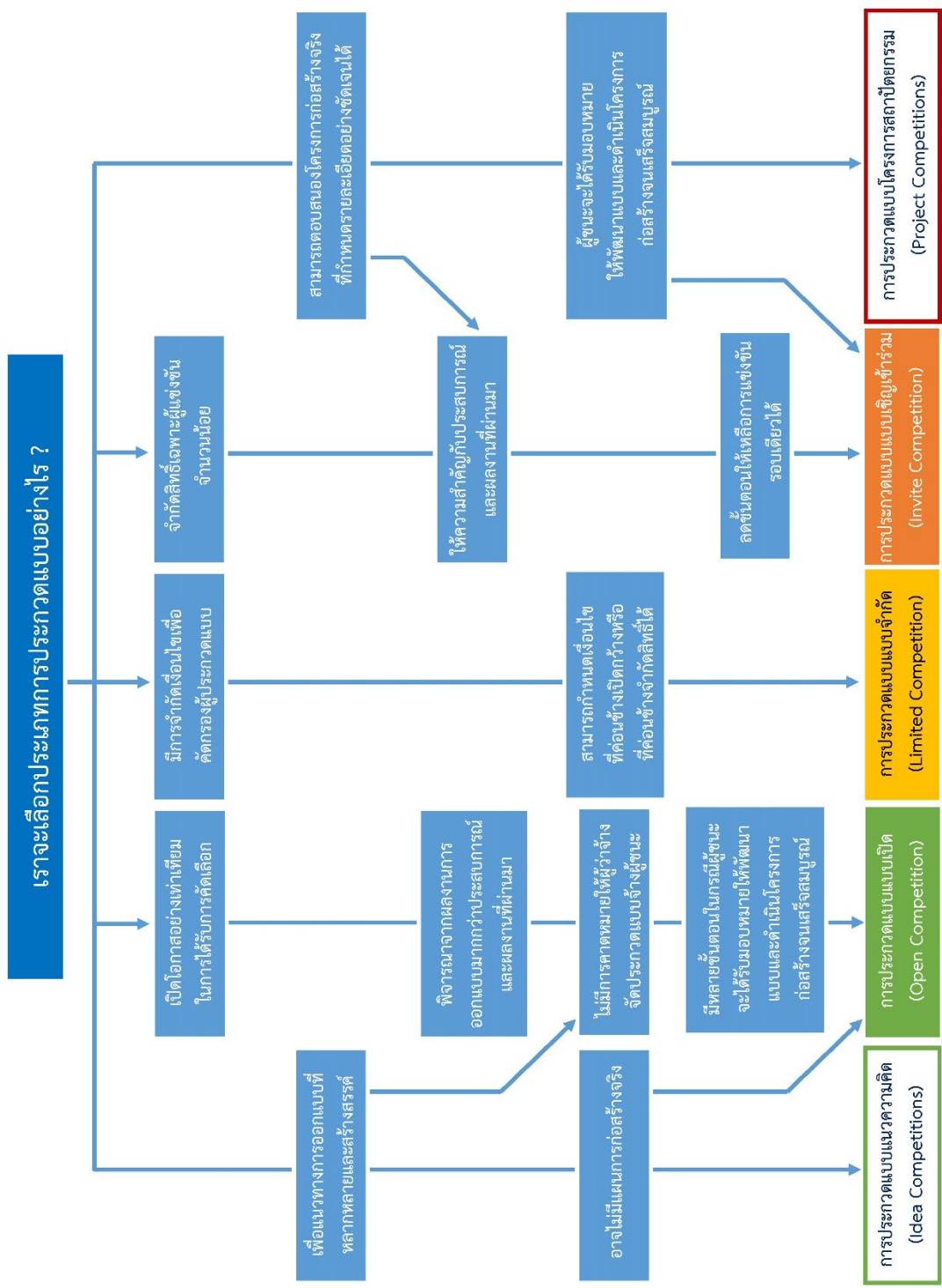
หุ่นจำลองโครงการขยายและปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ศิลปะสมัยใหม่ (MoMA) นิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ผลงานชนะเลิศการประกวดแบบของสถาปนิกชาวญี่ปุ่น โยชิโอะ ทานิกูจิ (Yoshio Taniguchi) โครงการนี้เป็นการประกวดแบบแบบเชิญเข้าร่วม (Invited Competitions) โดย MoMA ได้เชิญสถาปนิกที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติเข้าร่วม

ที่เกี่ยวข้อง หรือคล้ายคลึงกับโจทย์ของโครงการประกวดแบบ หลังจากนั้นจะมีการคัดเลือกให้เหลือเฉพาะบางทีมให้เตรียมข้อเสนอการออกแบบตามข้อกำหนดโครงการ วิธีนี้ช่วยให้มั่นใจได้ว่าผู้ที่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมในขั้นตอนการออกแบบนั้นมีประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ และประวัติการทำงานที่เพียงพอในการดำเนินโครงการ การประกวดแบบแบบเชิญเข้าร่วมมักตัดสินกันด้วยการสัมภาษณ์ เพื่อให้ทีมผู้ออกแบบชี้แจงเพิ่มเติมกับคณะกรรมการตัดสินก่อนที่จะทำการเลือกผู้ชนะในขั้นสุดท้าย

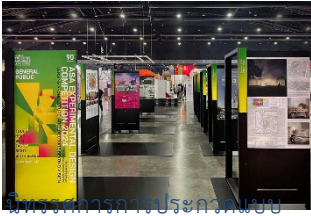
ทั้งนี้การประกวดแบบแบบเชิญเข้าร่วมอาจเป็นแบบเปิดรับสมัครผู้ที่สนใจเข้าร่วมประกวด หรือใช้วิธีทาบทามทีมออกแบบเฉพาะรายก็ได้ (บางครั้งจึงเรียกว่าเป็นการเชิญแบบส่วนตัว) แต่ไม่ว่าจะใช้วิธีใดก็ตาม ผู้เข้าร่วมจะต้องส่งผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องตามเอกสารข้อกำหนดโครงการ จากนั้นจะมีการคัดเลือกทีมตามจำนวนที่กำหนดขึ้น เพื่อเตรียมข้อเสนอการออกแบบต่อไป

▲ หุ่นจำลองในการประกวดแบบศาลากลางและจัตุรัส ที่เมืองโทรอนโต ประเทศแคนาดา ค.ศ. 1958

แผนภาพแสดงแนวทางในการเลือกประเภทการประกวดแบบ และความสัมพันธ์ของประเภทการประกวดแบบ

นิทรรศการการประกวดแบบ
แนวความคิด หัวข้อ สัมผัส
สถาปัตยกรรมในสถานี'67
การประกวดนี้เป็นการจัดการ
แข่งขันแบบขั้นเดียว

ภาพจำลองโครงการ
Ratchadamnoen
Knowledge & Culture
Avenue ของสำนักงานบริหาร
และพัฒนาองค์ความรู้ (OKMD)
ผลงานชนะเลิศการประกวดแบบ
ของบริษัท จันอาร์คิเทค จำกัด
การประกวดนี้เป็นการจัดการ
แข่งขันแบบสองขั้น ได้แก่
ขั้นที่ 1 การประกวดแนวความคิด
ในการออกแบบ และขั้นที่ 2
การประกวดแบบ

2.3 การจัดการแข่งขันและการแบ่งลำดับขั้นในการประกวดแบบ

การประกวดแบบสามารถกำหนดขั้นตอนว่ามีการตัดสินขั้นเดียวหรือหลายขั้นก็ได้

2.3.1 การแข่งขันแบบขั้นเดียว

ผู้เข้าร่วมประกวดแบบจะได้รับการตัดสินพร้อมกัน และผู้ชนะจะได้รับการประกาศให้ทราบผล โดยการแข่งขันแบบขั้นเดียวจะเหมาะสมที่สุดกับโครงการประกวดแบบแนวความคิดที่ต้องการคำตอบสำหรับประเด็นสำคัญในด้านการออกแบบต่าง ๆ ตามโจทย์ที่การประกวดแบบครั้งนั้น ๆ กำหนดไว้

2.3.2 การแข่งขันแบบหลายขั้น

เป็นการจัดการแข่งขันที่ต้องการคัดกรองผลงานที่เหมาะสมให้เหลือจำนวนจำกัดเพื่อลดเวลาและต้นทุน นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมประกวดแบบยังได้รับคำติชมและข้อเสนอแนะจากผู้ว่าจ้างและคณะกรรมการตัดสินก่อนการส่งผลงานขั้นสุดท้าย ขั้นตอนการแข่งขันทั่วไปมีดังนี้

- 1) ขั้นแสดงความสนใจ ผู้เข้าร่วมประกวดแบบต้องส่งรายละเอียดคุณสมบัติ ประวัติ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ในขั้นนี้ผู้จัดการประกวดแบบจะคัดเลือกผู้เข้าร่วมจำนวนหนึ่งสู่ขั้นถัดไป
- 2) ขั้นการประกวดแนวความคิดเบื้องต้น ผู้เข้าร่วมประกวดแบบต้องออกแบบแนวคิดเบื้องต้น เพื่อให้กรรมการตัดสินและคัดเลือกเข้าสู่ขั้นต่อไป
- 3) การประกวดแบบขั้นสุดท้าย ผู้เข้าร่วมประกวดแบบต้องออกแบบขั้นสุดท้ายเพื่อให้กรรมการตัดสินผู้ชนะ โดยอาจมีการเสนอค่าธรรมเนียมวิชาชีพเพื่อว่าจ้างสถาปนิกในโครงการต่อไป

การแข่งขันอาจประกอบด้วยขั้นตอน 1) และ 3) หรือ 2) และ 3) หรือ 1), 2) และ 3) แต่ขั้นและเงื่อนไขการประกวดแบบต้องแจ้งในการประกาศครั้งแรก

3

การจัดการแข่งขัน

Running a competition

การประกวดแบบอย่างมีประสิทธิภาพเริ่มต้นจากการวางแผนที่รอบคอบ และ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ตั้งแต่การแต่งตั้งคณะกรรมการ การกำหนดเงื่อนไข และรายละเอียดของโครงการ ไปจนถึงการประชาสัมพันธ์ โดยกระบวนการ การประกวดแบบต้องให้ความสำคัญกับความโปร่งใส ความยุติธรรม และการ สนับสนุนข้อมูลสำหรับการแข่งขันอย่างครบถ้วน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมแข่งขันสามารถ นำเสนอผลงานได้อย่างเต็มศักยภาพ การจัดการที่ดีจะทำให้การประกวดแบบ มีความน่าเชื่อถือ ช่วยเปิดพื้นที่สำหรับความคิดสร้างสรรค์ และสร้างคุณค่าให้กับ วงการสถาปัตยกรรม

ภาพจำลองย่านธุรกิจเทคโนโลยีแห่งใหม่ของเมืองหางโจว ผลงานการออกแบบบริษัท ➤
Skidmore, Owings & Merrill (SOM) และ GAD ผู้ชนะการประกวดแบบระดับนานาชาติ
ณ เมืองหางโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน

3.1 การวางแผนการประกวดแบบ

ผู้สนับสนุนทุนการประกวดแบบ และผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบโครงการ สถาปัตยกรรมต้องตระหนักว่า การประกวดแบบเป็นงานใหญ่ที่ต้องใช้ต้นทุน เวลา และความพยายามมาก จึงต้องอนุญาตให้มีการดำเนินกระบวนการต่าง ๆ โดยคำนึงว่า มีเวลาเพียงพอต่อการพัฒนาแผนการแข่งขันที่มีรายละเอียด มีประสิทธิภาพ และทำได้จริง มีการทำงานร่วมกับคณะกรรมการที่ปรึกษา ก่อนเริ่มการประกวดแบบ มีเวลาเพียงพอให้ผู้เข้าร่วมดำเนินการตามที่จำเป็น ในการส่งผลงานเข้าประกวดแบบ มีเวลาเพียงพอทุกขั้นตอนสำหรับการประเมิน การตรวจสอบเชิงเทคนิค และการตัดสินผลงานที่ส่งเข้าประกวดแบบโดยคณะกรรมการตัดสิน และมีเวลาเพียงพอหลังจากประกาศผู้ชนะประกวดแบบต่อ สาธารณะ เพื่อจัดตั้งและระดมทีมงานโครงการเพื่อว่าจ้าง โดยดำเนินกระบวนการ ต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

- แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ
- แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ
- จัดทำรายละเอียดโครงการ ข้อตกลง คุณสมบัติ และระยะเวลา
- แต่งตั้งคณะกรรมการตัดสิน
- ประชาพิจารณารายละเอียดโครงการ (เป็นทางเลือก)
- จัดเตรียมข้อมูลสำหรับการประกวดแบบ
- จัดทำเว็บไซต์การประกวดแบบ รวมทั้งแผนงานประชาสัมพันธ์
- แกลงเปิดตัวการประกวดแบบ

นอกจากนี้การประกวดแบบที่ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ หลายประการ เช่น การสนับสนุนจากผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ การดำเนินการ ที่มีความเป็นมืออาชีพ และข้อมูลสรุปการประกวดแบบที่ถูกจัดทำเป็นเอกสาร สำคัญ 2 รายการ ได้แก่ “เอกสารสรุปโครงการ” (Competition Brief) ซึ่งครอบคลุมรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบโครงการ และ “เงื่อนไข การประกวดแบบ” (Competition Conditions) ที่ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ รูปแบบการแข่งขัน กรอบเวลา คณะกรรมการ คุณสมบัติ และการดำเนินการ แข่งขันอย่างครบถ้วน

เนื่องจากการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การประกวดแบบประสบความสำเร็จ โดยข้อมูลการประกวดแบบต้องชัดเจน กระชับ และครบถ้วน เพื่อให้

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจได้อย่างเต็มที่ การสื่อสารนี้ต้องครอบคลุมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลให้กับผู้ว่าจ้างจัดประกวดแบบ คณะกรรมการที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการ คณะกรรมการตัดสิน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ นอกจากนี้ยังควรรวมถึง การสื่อสารเชิงบวกกับสาธารณชนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน

เอกสารสรุปโครงการ
ประกวดแบบสถาปัตยกรรม
พิพิธภัณฑ์แห่งศตวรรษที่ 20
เบอร์ลิน ค.ศ. 2016

3.1.1 เอกสารสรุปโครงการ (Competition Brief)

เอกสารนี้จะสะท้อนความต้องการของผู้ว่าจ้างจัดประกวดแบบ และในกรณีที่เป็นการแข่งขันประกวดแบบที่นำไปสู่การจัดซื้อจัดจ้างออกแบบในอนาคต ต้องระบุในเอกสาร ทั้งนี้ในช่วงการจัดเตรียมเอกสารโครงการควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็น เพื่อให้เอกสารสามารถระบุความต้องการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เอกสารสรุปที่ดีควรมีการอธิบายบริบทของโครงการ แผนงาน โอกาส และข้อจำกัดต่าง ๆ อย่างชัดเจน เนื่องจากผู้เข้าร่วมประกวดแบบส่วนใหญ่อาจจะไม่ได้ไปเยี่ยมชมสถานที่จริง ดังนั้นเอกสารจึงต้องครบถ้วนและครอบคลุมข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นต่อการออกแบบ นอกจากนี้เอกสารสรุปควรระบุเจตนาในการออกแบบ ความต้องการด้านการใช้งาน รายละเอียดเกี่ยวกับพื้นที่ งบประมาณ และข้อจำกัดด้านการวางแผน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมมีความยืดหยุ่นในการคาดการณ์แนวคิดใหม่ ๆ

ข้อมูลที่รวมอยู่ในเอกสารควรสื่อสารอย่างชัดเจนถึงผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับประเด็นที่ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบให้ความสำคัญ

เอกสารเงื่อนไขการประกวด
แบบโครงการประกวดแบบ
สถาปัตยกรรมกุกเกนไฮม์
เฮลซิงกิ ค.ศ. 2014-2015

3.1.2 เอกสารเงื่อนไขการประกวดแบบ (Competition Conditions)

เอกสารนี้จะต้องครอบคลุมหลายประเด็นสำคัญ เช่น คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมประกวด การระบุชื่อสมาชิกของทีมผู้เข้าร่วมการประกวดแบบ เงื่อนไขด้านลิขสิทธิ์ของผลงานที่ถูกส่งเข้าร่วมการประกวดแบบ ข้อกำหนดหากเกิดความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์และลิขสิทธิ์ ช่องทางการติดต่อสื่อสารกับผู้จัดการประกวดแบบ รวมถึงข้อกำหนดในการยื่นผลงานต้องชัดเจน เช่น รูปแบบและวิธีการยื่นผลงาน รูปแบบการแข่งขัน กรอบเวลา คณะกรรมการ การประเมินของคณะกรรมการ นอกจากนี้ภาคผนวกของเอกสารการแข่งขันควรรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับสถานที่ รายงานก่อนหน้า ทรัพยากรพื้นฐาน และข้อกำหนดต่าง ๆ

3.2 การกำหนดโครงสร้าง การกำกับดูแล และการแต่งตั้ง คณะกรรมการประกวดแบบ

การกำหนดนี้จะช่วยให้การประกวดแบบมีประสิทธิภาพ และลดข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น พร้อมทั้งรักษาความโปร่งใสและยุติธรรมในการประกวดแบบ โดยฝ่ายต่าง ๆ มีหน้าที่ดำเนินการให้การประกวดแบบมีประสิทธิภาพและเป็นระบบสำหรับผู้จัดการประกวดแบบและผู้เข้าร่วมประกวดแบบ ทั้งนี้เพื่อให้การประกวดดำเนินไปอย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จ บทบาทหลักที่สำคัญได้แก่

3.2.1 ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ

รับผิดชอบดูแลการจัดการแข่งขัน มีอำนาจในการตัดสินใจที่จำเป็น รับรองความเป็นกลางของคณะกรรมการตัดสิน และความยุติธรรมให้ผู้เข้าร่วมประกวดแบบ แต่หากผู้ว่าจ้างต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาคัดเลือกผู้ออกแบบของโครงการมากขึ้น ควรใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่การประกวดแบบ

ผู้ว่าจ้างที่ดีจะเข้าใจคุณค่าของการประกวดแบบสถาปัตยกรรม และเลือกใช้วิธีการแข่งขันที่เหมาะสมกับโครงการ โดยพิจารณาจากความต้องการของโครงการ และคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อตัดสินใจเลือกวิธีการแข่งขันแล้วจะว่าจ้างคณะกรรมการที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการ เพื่อช่วยเตรียมและดำเนินการ รวมถึงการจัดทำเอกสาร วัสดุทัศน และงบประมาณของโครงการ ตลอดจนสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย

3.2.2 ผู้สนับสนุนทุนการจัดการประกวดแบบ (Sponsor)

ในหลายกรณีผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ คือผู้สนับสนุนทุนการจัดการประกวดแบบ แต่ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบได้รับทุนการจัดการประกวดแบบจากผู้สนับสนุน ผู้สนับสนุนทุนการจัดการประกวดแบบนี้จะมีหน้าที่กำกับดูแลการตัดสินใจที่สำคัญเกี่ยวกับการประกวดแบบตามที่คุณว่าจ้างจัดการประกวดแบบกำหนด รวมถึงการจ่ายเงินรางวัลและค่าตอบแทน

3.2.3 ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

การประกวดแบบสถาปัตยกรรมจำเป็นต้องมีบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสมในการรับผิดชอบดูแลการดำเนินการ คณะกรรมการที่ปรึกษาคือผู้เชี่ยวชาญที่จะมีบทบาทเป็นผู้บริหารการจัดการประกวดแบบ โดยควรมีความเป็นอิสระจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อความเป็นธรรมของการแข่งขัน คณะกรรมการที่ปรึกษาควรเป็นสถาปนิก นักวิชาการด้านสถาปัตยกรรม สถาปนิกด้านสถาปัตยกรรม หรือบุคคลที่มีความรู้ในวงการสถาปัตยกรรม ซึ่งผ่านการศึกษาหรือฝึกฝนด้านการออกแบบ นอกจากนี้ควรมีประสบการณ์ในการจัดการการแข่งขันออกแบบสถาปัตยกรรม และมีทักษะที่ตรงกับความต้องการของบทบาทนี้

คณะกรรมการที่ปรึกษามีหน้าที่หลักในการดูแลการดำเนินการประกวดแบบ รวมถึงการพัฒนาเอกสารสรุปการดำเนินการประกวดแบบ ประสานงานคณะกรรมการจัดการประกวดแบบฝ่ายต่าง ๆ ประสานงานการคัดเลือกคณะกรรมการตัดสิน และกำกับดูแลคณะกรรมการฯ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของการแข่งขัน การแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาควรเริ่มดำเนินการตั้งก่อนการประกวดแบบ เพื่อให้ที่ปรึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเด็นสำคัญต่าง ๆ ให้คำปรึกษาด้านเทคนิคและการจัดการการประกวดให้เป็นไปตามข้อกำหนดและสอดคล้องกับนโยบาย มีความเชี่ยวชาญที่จำเป็นในการช่วยให้กระบวนการประกวดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น งบประมาณ การเลือกคณะกรรมการตัดสิน เกณฑ์การตัดสิน และเงื่อนไขต่าง ๆ คณะกรรมการที่ปรึกษาต้องรักษารูปแบบของการประกวดแบบที่เหมาะสมและความเป็นกลางในทุกขั้นตอน ก่อนการแถลงข่าวหรือประกาศการแข่งขันต่อสาธารณะในโครงการที่ใหญ่หรือซับซ้อน อาจเพิ่มกรรมการที่ปรึกษาด้านความโปร่งใส ซึ่งมีบทบาทในการรักษาความโปร่งใสเพื่อป้องกันความขัดแย้ง และกรรมการที่ปรึกษาด้านกฎหมายที่มีบทบาทช่วยกำหนดและตีความเงื่อนไขการแข่งขัน รวมถึงให้การสนับสนุนเมื่อเกิดปัญหา

ประชุมคณะผู้จัดการ
ประกวดแบบพิพิธภัณฑ์
และศูนย์การศึกษาของ
พิพิธภัณฑ์โพลิเทคนิค
และมหาวิทยาลัยแห่งรัฐ
มอลโกวโลโมโนซอฟ

3.2.4 คณะอนุกรรมการจัดการประกวดแบบ

ทำหน้าที่รับผิดชอบกำกับดูแลทั่วไป รักษามาตรฐาน เพื่อให้กระบวนการประกวดเป็นไปอย่างยุติธรรมและโปร่งใส รวมทั้งการสื่อสารที่ชัดเจน โดยอยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ คณะอนุกรรมการต้องจัดการประกวดแบบให้เป็นไปตามเงื่อนไขการประกวดแบบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และกำกับการเงินให้เป็นไปตามแผนงาน

คณะอนุกรรมการจัดการประกวดแบบควรแบ่งเป็นหลายฝ่ายตามภาระหน้าที่ด้านต่าง ๆ เช่น ฝ่ายรับผลงานและมอบเงินรางวัล ฝ่ายจัดแสดง ฯลฯ ดังนั้นคณะอนุกรรมการแต่ละฝ่ายควรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าการจัดประกวดแบบครั้งนั้นมีมาตรฐาน และดำเนินการอย่างมืออาชีพ ทั้งนี้คณะอนุกรรมการฯ ต้องเข้าใจรายละเอียดโครงการ มีความเป็นกลาง ดูแลทุกผลงานอย่างยุติธรรม รักษาข้อมูลความลับอย่างระมัดระวัง และแสดงความเห็นในการจัดประกวดแบบอย่างมืออาชีพ

3.2.5 ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา

ทำหน้าที่เป็นเสมือนประธานจัดการประกวดแบบ เป็นผู้นำการประชุมและกระบวนการต่าง ๆ ในการจัดประกวดแบบ หากมีความขัดแย้งในคณะกรรมการที่ปรึกษา หรืออนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ประธานต้องสามารถเจรจาและหาข้อตกลงร่วมได้อย่างเหมาะสม

ประกาศผลการประกวด
การจัดนิทรรศการศิลปะ
ที่เมืองโซบิบบอร์ โปแลนด์

3.2.6 คณะกรรมการตัดสิน

ทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินผลงานเข้ารอบในกรณีการแข่งขันมีหลายชั้น และตัดสินผู้ชนะการประกวดแบบ คณะกรรมการตัดสินต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง จะช่วยให้การประเมินผลมีความยุติธรรมและเชื่อถือได้ โดยทั่วไปคณะกรรมการควรประกอบด้วยสถาปนิกหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และมีความหลากหลายทางเพศ อายุ สถานที่ทำงาน และความเชี่ยวชาญ สำหรับจำนวนของคณะกรรมการควรมีจำนวนเป็นเลขคี่ โดยปกติไม่ควรน้อยกว่า 3 คน และไม่เกิน 7 คน โดยจำนวน

จะขึ้นอยู่กับขนาดและความซับซ้อนของโครงการ นอกจากนี้การตัดสินใจของคณะกรรมการควรใช้การหารือและบรรลุนั้นตามมติเป็นหลัก แต่หากไม่สามารถบรรลุนั้นตามมติได้อาจใช้วิธีการลงคะแนนเสียง โดยเฉพาะในขั้นตอนสุดท้ายของการพิจารณาผลงาน

ทั้งนี้คณะกรรมการตัดสินจะถูกทาบทามและแต่งตั้งจากคณะกรรมการที่ปรึกษา เมื่อแต่งตั้งแล้วจะดำเนินการโดยอิสระ มีอำนาจอย่างสมบูรณ์ในการตัดสินผลงาน การตัดสินใจของคณะกรรมการตัดสินถือเป็นข้อยุติ

3.2.7 ผู้ติดต่อหลัก

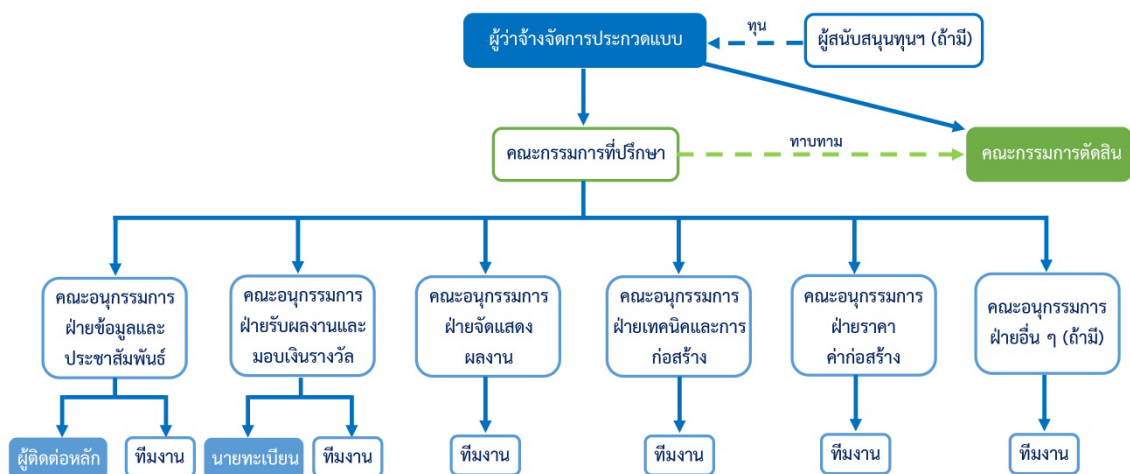
การดำเนินการประกวดแบบให้ราบรื่นจะต้องมีการสื่อสารอย่างชัดเจนกับผู้เข้าร่วมประกวดแบบ บุคคล และหน่วยงานภายนอก ด้วยเหตุนี้จึงต้องกำหนดผู้ติดต่อหลักที่สามารถตอบคำถาม ส่งต่อข้อมูล และตัดสินใจสื่อสารในประเด็นสำคัญตามความจำเป็น

3.2.8 นายทะเบียน

ทำหน้าที่รับผลงานและจัดทำเอกสารสำหรับการพิจารณาผลงาน โดยในกรณีที่มีการประกวดแบบ หรือขั้นตอนการแข่งขันในการประกวดแบบมีเงื่อนไขไม่เปิดเผยตัวตนของผู้เข้าร่วมประกวดแบบ นายทะเบียนจะเป็นผู้เดียวที่รู้ข้อมูลผู้เข้าร่วมประกวดแบบ

3.2.9 ผู้เข้าร่วมประกวดแบบ

หมายถึงผู้แข่งขันที่ส่งผลงานเข้าร่วมการประกวดแบบแล้ว การประกวดแบบที่เตรียมการอย่างดีจะดึงดูดนักออกแบบที่ดีที่สุดทั้งในและต่างประเทศ โดยทั่วไปโครงการการประกวดแบบที่ดีย่อมมีการกำหนดชัดเจน ปฏิบัติตามขั้นตอนที่โปร่งใส และมีการคุ้มครองสิทธิทางปัญญา โดยเฉพาะหากเป็นโครงการจริง ผู้ชนะจะได้รับการมอบหมายให้ดำเนินการพัฒนาแบบก่อสร้าง

▲ โครงสร้างคณะผู้จัดการประกวดแบบ

3.3 การกำหนดระยะเวลาการประกวดแบบ

เป็นปัจจัยสำคัญในการวางแผนและดำเนินงาน หากไม่จัดสรรเวลาให้เพียงพอ อาจทำให้การเตรียมงานล่าช้า และย่นย่อเวลาของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน ส่งผลให้คุณภาพของผลงานลดลง ดังนั้นผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ ผู้สนับสนุนทุนฯ และคณะกรรมการที่ปรึกษา ควรเริ่มต้นด้วยการกำหนดแผนงานที่เป็นไปได้จริง ตั้งแต่เริ่มต้น และมีเวลาเผื่อสำหรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด

ควรกำหนดแผนงาน เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา การตกลงรายละเอียดของรูปแบบการประกวดแบบ การคัดเลือกคณะกรรมการตัดสิน และอนุกรรมการ การจัดทำและตรวจสอบเอกสารการประกวดแบบ การประกาศการประกวดแบบ การกำหนดรายละเอียดการส่งผลงาน และการประกาศผลผู้ชนะ

ทั้งนี้ควรเผื่อเวลาในแผนงานประมาณ 10-20% ของระยะเวลาการประกวดแบบทั้งหมด เนื่องจากการเตรียมงานก่อนและหลังการประกวดแบบ อาจใช้เวลานานกว่าที่คาด ดังนั้นคณะกรรมการที่ปรึกษาควรแนะนำให้เผื่อเวลาสำหรับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด เพื่อให้แผนงานมีความยืดหยุ่นมากขึ้น และลดความเสี่ยงจากปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการ

3.4 การกำหนดรางวัลการแข่งขัน

เงินรางวัลเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของผลงานแข่งขัน ผู้เข้าร่วมประกวดแบบที่เห็นว่ามีผลตอบแทนคุ้มค่าจะยอมลงทุนทั้งเวลาและทรัพยากรในการทำผลงานให้ดีที่สุด และมีแนวโน้มที่จะส่งผลงานที่มีคุณภาพสูงมากขึ้น เงินรางวัลยังช่วยส่งเสริมให้มีบุคคลที่มีประสบการณ์ร่วมประกวดมากขึ้น โดยจำนวนรางวัลที่เหมาะสมควรมีอย่างน้อยหนึ่งรางวัลสำหรับผู้ชนะ การมีรางวัลเพียงรางวัลเดียวอาจทำให้ผู้สนใจบางส่วนรู้สึกว่ามีความเสี่ยงสูงในการเข้าร่วม แต่การมีรางวัลจำนวนมากก็อาจลดคุณค่าของการชนะเลิศ ดังนั้นจำนวนรางวัลควรพิจารณาจากขนาดและความสำคัญของการแข่งขัน

การกำหนดมูลค่าของรางวัลต้องพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ขนาดและความซับซ้อนของโครงการ ประเภทของการประกวดแบบ จำนวนผู้เข้าร่วม และต้นทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในการเตรียมส่งผลงาน ผู้ชนะควรได้รับรางวัลที่ครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการเตรียมผลงาน พร้อมกับกำไรที่เป็นรางวัลสำหรับการชนะ ส่วนผู้ที่ได้ลำดับรองลงมาควรได้รับรางวัลอย่างน้อย 50% ของค่าใช้จ่ายในการเตรียมผลงาน

ในกรณีการประกวดแบบที่ต้องการผลงานรายละเอียดสูง เช่น การแข่งขันแบบจำกัดผู้เข้าร่วมหรือหลายขั้นตอน ผู้เข้าร่วมทุกคนควรได้รับค่าตอบแทนที่ครอบคลุมต้นทุนการเตรียมผลงาน เช่น ค่าตอบแทนที่เหมาะสมสำหรับผู้เข้ารอบสุดท้ายในการประกวดแบบที่มีหลายขั้นตอน

ตัวอย่างถ้วยรางวัล ➤

3.5 การพัฒนาเอกสารสรุปโครงการ

ความสำเร็จของการประกวดแบบขึ้นอยู่กับคุณภาพของเอกสารสรุปโครงการเป็นอย่างมาก เอกสารสรุปควรมีความชัดเจน ไม่กำกวม และให้ข้อมูลที่ครบถ้วน โดยระบุข้อกำหนดอย่างชัดเจน แต่ในขณะเดียวกันก็ควรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าประกวดได้ตีความการออกแบบตามแนวคิดของตนเองได้อย่างอิสระ การจัดทำเอกสารสรุปโครงการให้ถูกต้องและครบถ้วนจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยมีประเด็นที่ควรคำนึงถึงดังต่อไปนี้

3.5.1 การระบุความต้องการของผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ (Owner's Project Requirement: OPR)

การระบุความต้องการของผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ คือวัตถุประสงค์หลักของการประกวดแบบ การพัฒนาเอกสารสรุปโครงการจึงต้องมีความชัดเจน โดยให้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น ที่สำคัญต้องมีการอธิบายวิสัยทัศน์และความคาดหวังของผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ

3.5.2 ให้ข้อมูลที่เหมาะสม

เน้นข้อมูลสำคัญที่ผู้เข้าประกวดแบบจำเป็นต้องรู้ เพื่อทำความเข้าใจโครงการ แต่หลีกเลี่ยงการให้รายละเอียดมากเกินไปจนจำกัดความคิดสร้างสรรค์ โดยข้อมูลทั่วไปควรมีดังต่อไปนี้

- ข้อกำหนดทางหน้าที่ใช้สอยและเทคนิค: ระบุความต้องการใช้งาน และข้อกำหนดทางเทคนิคที่จำเป็นสำหรับโครงการ
- สถานที่ตั้งโครงการ: ภาพถ่าย แผนที่ การสำรวจที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ เพื่อให้เข้าใจสภาพแวดล้อม และข้อจำกัดของที่ตั้งโครงการได้อย่างชัดเจน
- ข้อพิจารณาด้านความสวยงาม: แนวทางหรือข้อกำหนดเกี่ยวกับรูปแบบที่ต้องการของโครงการ
- แนวทางการวางแผน และข้อจำกัดของสถานที่ก่อสร้าง: ข้อมูลเกี่ยวกับข้อจำกัดที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบบนพื้นที่นั้น ๆ
- มาตรฐานสิ่งแวดล้อม: มาตรฐานหรือข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม

- ลิงก์เว็บไซต์ไปยังแหล่งข้อมูลอื่น ๆ : เพื่อให้ผู้เข้าประกวดสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

3.5.3 กำหนดงบประมาณโครงการที่เป็นไปได้จริง

ในการประกวดที่นำไปสู่การว่าจ้างการออกแบบ การกำหนดงบประมาณที่สมเหตุสมผล หรือร่างงบประมาณเบื้องต้น ซึ่งสอดคล้องกับความคาดหวังของโครงการเป็นสิ่งสำคัญ ผู้เข้าร่วมประกวดจะใช้ข้อมูลนี้ในการจัดทำข้อเสนอการออกแบบและ/ หรือข้อเสนอค่าธรรมเนียม หลักการสำคัญคือปริมาณพื้นที่ก่อสร้าง ต้นทุนต่อตารางเมตร และงบประมาณ ควรมีความเป็นไปได้จริง

✓ แผนที่หาเรือได้ แสดง
สถานที่สำคัญที่สัมพันธ์
กับการประกวดแบบ
สถาปัตยกรรมภูเก็ตไฮม์
เฮลซิงกิใน ค.ศ. 2014-2015

Map of South Harbor showing key landmarks in relation to the competition site

KEY	1. Olympia Terminal
Site	2. Pulkko Observatory
Landmark buildings	3. Military Museum
Plaza public space	4. Museum of Finnish Architecture
Green public space	5. Design Museum
	6. Palace Hotel
	7. Market Hall
	8. Uspenski Cathedral
	9. Helsinki Cathedral

3.5.4 การประเมินความเสี่ยง (Project Risk Assessment)

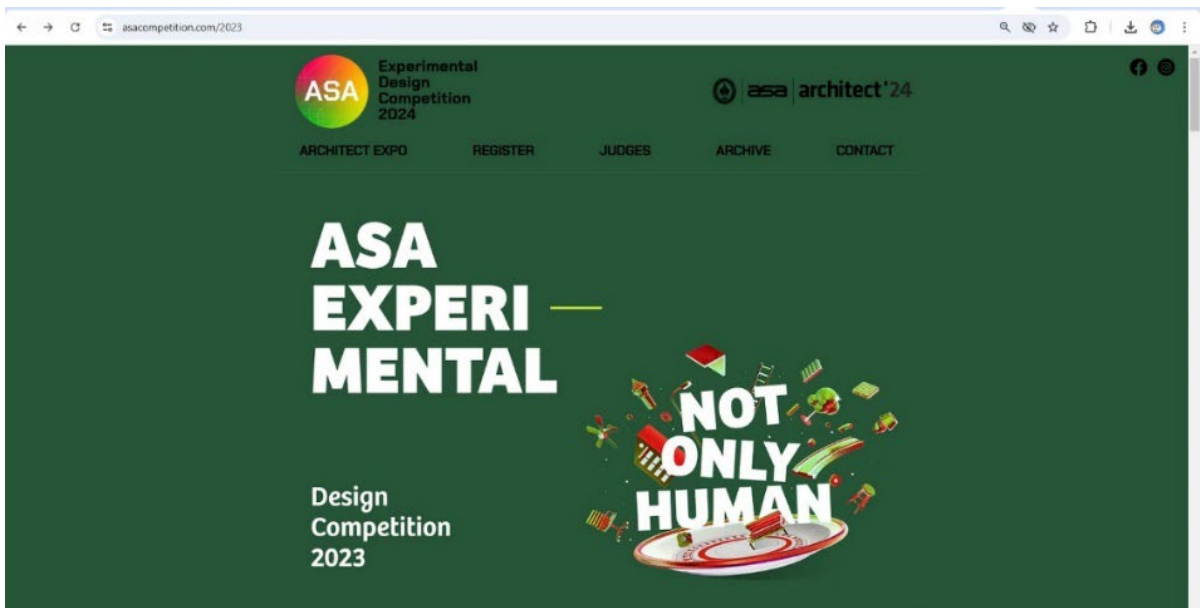
หมายถึง ปัจจัยหรือเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ ไม่ว่าจะเป็นด้านเวลา งบประมาณ คุณภาพ หรือขอบเขตของงาน เช่น สภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย ขาดแคลนแรงงานและอุปกรณ์ที่จำเป็น ราคาวัสดุก่อสร้างที่ผันผวน ฯลฯ

การประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับโครงการควรทำอย่างสมเหตุสมผล ไม่ควรประเมินมากหรือน้อยเกินไป การประเมินอย่างตรงไปตรงมาจะช่วยให้เข้าใจถึงความเสี่ยงที่แท้จริง โดยการประเมินควรรวมถึงการพิจารณาประเภทของประกันภัยโครงการที่สอดคล้องกับมูลค่าของงาน เพื่อให้เหมาะสมกับมูลค่าและความซับซ้อนของโครงการ

3.5.5 จัดทำข้อมูลโครงการที่เข้าถึงได้ทางเว็บไซต์

การประกวดแบบควรจัดทำเว็บไซต์เฉพาะสำหรับรวบรวมเอกสารสรุปโครงการ ซึ่งรวมถึงภาพถ่าย แผนผังสถานที่ก่อสร้าง และข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ เว็บไซต์นี้ยังช่วยสร้างเอกลักษณ์ให้กับโครงการ นอกจากนี้ควรพิจารณาใช้โซเชียลมีเดียเป็นช่องทางในการเพิ่มความสนใจไปยังเว็บไซต์ เพื่อดึงดูดความสนใจ สร้างบทสนทนา และการมีส่วนร่วมกับการประกวดแบบ

✔ เว็บไซต์การประกวด
แบบสถาปัตยกรรมปี 2023
ของงานสถาปนิก'66

3.6 เงื่อนไขการประกวดแบบ (Competition Conditions)

การกำหนดเงื่อนไขการประกวดแบบที่ชัดเจนไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์ต่อผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ แต่ยังช่วยให้เกิดความโปร่งใสและความยุติธรรมสำหรับผู้เข้าประกวดอีกด้วย นอกจากนี้เอกสารสรุปโครงการที่ครบถ้วนแล้วเงื่อนไขการประกวดมักครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้:

3.6.1 ผู้มี/ ไม่มีสิทธิ์เข้าร่วม

ต้องมีการกำหนดให้ชัดเจนว่าการประกวดจะเปิดรับผู้สมัครจากภายในประเทศและ/ หรือผู้สมัครจากต่างประเทศหรือไม่ และควรกำหนดสาขาวิชาการออกแบบที่ต้องการอย่างชัดเจน เช่น สถาปนิกที่มีใบประกอบวิชาชีพ วิศวกรโครงสร้าง และ/ หรือวิศวกรเครื่องกล ภูมิสถาปนิก หรือทีมออกแบบที่สมาชิกมาจากหลายสาขาที่ร่วมกันยื่นผลงาน ก็ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าสาขาใดจะเป็นผู้นำทีมออกแบบ สำหรับการประกวดในระดับนักศึกษา ควรระบุให้ชัดเจนว่าใครบ้างที่มีสิทธิ์สมัคร เช่น อาจจำกัดให้เฉพาะนักศึกษาที่ลงทะเบียนในหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากสภาสถาปนิก หรือจากโรงเรียนสถาปัตยกรรมที่เป็นที่ยอมรับ

- **ข้อยกเว้น** ควรกำหนดอย่างชัดเจนว่าใครบ้างที่ไม่มีสิทธิ์เข้าร่วมหรือช่วยเหลือผู้เข้าประกวดในการส่งผลงาน ซึ่งปกติจะรวมถึงคณะกรรมการตัดสิน เจ้าภาพ ผู้จัดการประกวด และอาจรวมถึงสมาชิกครอบครัว หุ่นส่วนทางธุรกิจ และพนักงาน

- **ความเป็นนิรนาม** การประกวดที่ส่งผลงานแบบไม่เปิดเผยชื่อควรมีคำแนะนำที่ชัดเจนให้กับผู้สมัครเกี่ยวกับวิธีการปกปิดชื่อ และวิธีการเปิดเผยชื่อผู้สร้างสรรค์ผลงานที่ผ่านการคัดเลือกหรือชนะรางวัล

3.6.2 พันธสัญญาหลังการประกวด (Post-Competition Commitment)

ควรกำหนดขอบเขตของพันธสัญญาหลังการประกวดให้ชัดเจนว่าจะมีการพัฒนาข้อเสนอการออกแบบเพิ่มเติมหรือไม่ รวมถึงเงื่อนไขในการดำเนินโครงการต่อไป เช่น การจัดสรรงบประมาณ การขออนุมัติแผนการดำเนินงาน หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการว่าจ้างทีมออกแบบ หากการประกวดเป็นเพียงการเรียกเสนอแนวคิดโดยไม่มีพันธสัญญาใดนอกจากการมอบรางวัล ก็ควรระบุให้ชัดเจนเช่นกัน

3.6.3 กำหนดตารางเวลาและขั้นตอนดำเนินงานที่ชัดเจน

สำหรับโครงการขนาดเล็กและไม่ซับซ้อน การประกวดแบบสามารถดำเนินอย่างรวดเร็ว สำหรับโครงการที่ซับซ้อน และ/หรือขนาดใหญ่ที่ต้องการรายละเอียดการออกแบบระดับสูง และหากการคัดสรรขึ้นอยู่กับกฎหมายการจัดซื้อจัดจ้าง จำเป็นต้องปฏิบัติตามกำหนดเวลาที่บังคับใช้

ขั้นตอนและกำหนดการควรระบุวันที่สำคัญต่อไปนี้ เพื่อความชัดเจน

- กำหนดวันสุดท้ายสำหรับการลงทะเบียน
 - กำหนดวันสุดท้ายสำหรับคำถามจากผู้เข้าประกวด
 - กำหนดวันส่งผลงาน
 - การจัดนิทรรศการหรือการประชาสัมพันธ์ (หากมี)
 - การเยี่ยมชมสถานที่
 - กำหนดการการตัดสิน
 - การสัมภาษณ์
 - การประกาศผลอย่างเป็นทางการ/ การมอบรางวัล
-

3.6.4 การกำหนดคณะกรรมการตัดสิน

คณะกรรมการตัดสินที่มีชื่อเสียงและเชี่ยวชาญเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เข้าประกวดเห็นว่า การประกวดนี้มีการจัดการที่ดี ซึ่งจะส่งผลในการดึงดูดนักออกแบบให้เข้าร่วมโครงการ โดยในการจัดตั้งคณะกรรมการตัดสินมีข้อควรพิจารณาดังนี้

คณะกรรมการตัดสิน
การประกวดแบบสวน
ย่านเอกมัย พ.ศ. 2563

- **จำนวนกรรมการตัดสิน** ควรรักษาจำนวนคณะกรรมการตัดสินให้อยู่ในจำนวนที่เหมาะสม โดยทั่วไปไม่ควรเกิน 7 คน

- **องค์ประกอบ** ควรสะท้อนถึงหัวข้อของการประกวดและสาขาการออกแบบที่ต้องการ โดยปกติควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจากผู้อาวุโสจัดการประกวดแบบ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง

- **การระบุชื่อ** ควรระบุชื่อของคณะกรรมการตัดสิน หากไม่สามารถระบุได้ ควรระบุหน่วยงานหรือผู้แทนที่จะมาจากองค์กร เช่น ผู้แทนจากสมาคมสถาปนิกสยามฯ ผู้แทนจากวิศวกรรมสถานฯ

- **ความต่อเนื่อง** ควรรักษาความต่อเนื่องตลอดกระบวนการประกวด โดยมีคณะกรรมการชุดเดิมตั้งแต่การคัดเลือกรอบแรกจนถึงการคัดเลือกผู้ชนะ หากสมาชิกคนใดไม่สามารถดำเนินหน้าที่ต่อได้ ควรสำรองสิทธิ์ในการเปลี่ยนสมาชิกทดแทน

- **อำนาจในการตัดสินใจ** ควรให้คณะกรรมการตัดสินมีอำนาจในการเลือกผู้ชนะของการประกวด โดยชี้แจงให้ชัดเจนหากหน้าที่ของคณะกรรมการตัดสินคือการเลือกผลงานแล้วหลังจากนั้นต้องได้รับการอนุมัติจากหน่วยงาน เช่น หน่วยงานของผู้อาวุโสจัดการประกวดแบบ ส่วนในกรณีที่มีหน่วยงานหลายแห่งเกี่ยวข้อง ควรระบุหน่วยงานที่มีอำนาจตัดสินใจขั้นสุดท้ายอย่างไรก็ตามการตัดสินของกรรมการถือเป็นสิทธิ์ขาดและเป็นอิสระ

- **การตรวจสอบทางเทคนิค** สำหรับโครงการที่ซับซ้อนซึ่งต้องการการออกแบบอย่างละเอียด ควรมีคณะอนุกรรมการตรวจสอบเพิ่มเติมหลากหลายสาขา เช่น คณะอนุกรรมการด้านเทคนิคและการก่อสร้าง คณะอนุกรรมการด้านราคาค่าก่อสร้าง เพื่อประเมินความสามารถทางเทคนิคการก่อสร้างและความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามงบประมาณโครงการที่ระบุไว้ การตรวจสอบความเป็นไปในได้ด้านราคาเป็นเรื่องสำคัญในกรณีที่การประกวดนำไปสู่การว่าจ้างต่อไป สรุปผลจากการตรวจสอบด้านต่าง ๆ นี้ควรนำเสนอให้คณะกรรมการตัดสินทราบเพื่อช่วยในการตัดสินใจ

- **ประธานคณะกรรมการตัดสิน** ควรกำหนดประธานคณะกรรมการตัดสินให้ชัดเจน โดยประธานคณะกรรมการตัดสินไม่จำเป็นต้องมีวุฒิสถิตสูง แต่ควรเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากกรรมการตัดสินทุกคน สามารถทำงานกับกรรมการทุกคนได้อย่างราบรื่น และมีการทำงานที่เป็นอิสระ ทั้งนี้คณะกรรมการตัดสินอาจเลือกประธานกรรมการตัดสินกันเอง

3.6.5 ข้อกำหนดในการส่งผลงาน

เงื่อนไขการประกวดแบบควรมีคำแนะนำที่ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการส่งผลงาน และการส่งข้อมูลอธิบายการออกแบบในปริมาณที่เพียงพอ แต่ต้องไม่ให้รายละเอียดที่เกินจำเป็น ทั้งนี้ควรมีการระบุรายละเอียดต่อไปนี้ให้ชัดเจน:

- ระบุวันและเวลาสำหรับการรับผลงาน (ไม่ใช่วันและเวลาที่ส่งผลงาน) โดยถือเป็นหน้าที่ของผู้เข้าประกวดในการตรวจสอบให้แน่ใจว่าผลงานของตนถึงตามกำหนดเวลา
- ระบุในเงื่อนไขว่าผู้จัดจะไม่รับผลงานที่ส่งเกินเวลา หรือผลงานที่ล่าช้าเนื่องจากการขนส่งหรือการกักกันศุลกากร (ในกรณีที่เป็นการส่งสำเนาจากผู้สมัครในต่างประเทศ)
- กำหนดให้ผลงานอยู่ในรูปแบบมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ทุกผู้สมัครได้รับการประเมินด้วยข้อมูลในระดับเดียวกัน
- ผลงานที่ละเมิดกฎระเบียบจะถูกตัดสิทธิ์

3.6.6 การแสดงความสนใจเข้าร่วม

แนะนำให้กำหนดจำนวนหน้าสูงสุดสำหรับเอกสารแสดงความสนใจเข้าร่วม (Expression of Interest: EOI) ของผู้เข้าร่วมการประกวด และระบุข้อมูลที่ต้องการให้ชัดเจน รวมถึงลำดับการนำเสนอ เช่น อาจขอให้ผู้สมัครระบุ:

- ความเชี่ยวชาญและแรงจูงใจในการสมัคร
- ตัวอย่างผลงานที่ผ่านมา
- จดหมายรับรองจากผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบที่ผ่านมา (Client references) เพื่อรับรองการทำงานที่ผ่านมาของผู้สนใจเข้าร่วมประกวดแบบ
- ข้อมูลทางการเงินและระดับของการประกันภัยที่ถือครอง (Financial information and levels of insurance cover held) ในกรณีโครงการขนาดใหญ่มีมูลค่าการก่อสร้างสูง ผู้เข้าร่วมประกวดแบบต้องแสดงข้อมูลทางการเงินเพื่อแสดงความมั่นคงทางการเงิน และระดับของการประกันภัยที่ถือครองเพื่อแสดงศักยภาพด้านประกันภัยที่ครอบคลุมความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินโครงการ เช่น การออกแบบ การก่อสร้าง หรือการส่งมอบงาน โดยรายละเอียดนี้จะถูกใช้เพื่อประเมินความน่าเชื่อถือและความสามารถของผู้เข้าร่วมประกวด

ควรระบุข้อกำหนดขั้นต่ำที่ผู้ชนะประกวดจำเป็นต้องปฏิบัติตามให้ชัดเจนตั้งแต่เริ่มต้น เช่น การดำเนินงาน ระดับการประกัน ฯลฯ ข้อกำหนดเหล่านี้ควรสอดคล้องกับขอบเขตของโครงการ

3.6.7 กรอบงบประมาณ

การจัดการประกวดออกแบบทางสถาปัตยกรรมเป็นวิธีที่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมเมื่อเทียบกับวิธีอื่น ๆ ดังนั้นผู้ว่าจ้างและผู้สนับสนุนควรหารือกับคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อวางแผนงบประมาณที่ครอบคลุมค่าใช้จ่ายทั้งหมดอย่างเพียงพอ เพื่อให้การจัดการประกวดออกแบบสถาปัตยกรรมมีประสิทธิภาพ โดยมีผู้สนับสนุนกำหนดงบประมาณ ส่วนการบริหารค่าใช้จ่ายให้อยู่ในงบประมาณมักเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่ปรึกษา ขณะที่คณะกรรมการจัดการแข่งขันจะอนุมัติและติดตามการใช้จ่ายตามงบประมาณที่ตั้งไว้ รวมถึงอนุญาตการเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายหลักที่ควรมีในงบประมาณ ได้แก่

- ค่าใช้จ่ายโดยตรงและโดยอ้อม เช่น ค่าเดินทางและพนักงาน
- ค่าธรรมเนียมของคณะกรรมการที่ปรึกษา
- ค่าธรรมเนียมและค่าตอบแทนสำหรับคณะกรรมการตัดสิน
- ค่าธรรมเนียมและค่าตอบแทนสำหรับคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ

เช่น อนุกรรมการฝ่ายจัดทำข้อมูล อนุกรรมการฝ่ายรับผลงานและมอบเงินรางวัล อนุกรรมการฝ่ายจัดแสดงผลงาน และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง

- ค่าใช้จ่ายในการรวบรวมและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้งโครงการ
- ค่าใช้จ่ายในการจัดแสดงผลงาน การประชาสัมพันธ์ รวมถึงค่าใช้จ่าย

ในการเตรียมสื่อและกราฟิกสำหรับการประกวด

- รางวัลและค่าตอบแทนสำหรับผู้เข้าร่วมการแข่งขัน

ทั้งนี้ควรเน้นย้ำทีมผู้เข้าประกวดว่า พวกเขามีหน้าที่ในการออกแบบโครงการที่สามารถดำเนินการได้จริงภายใต้งบประมาณที่กำหนด สำหรับการประกวดแบบที่มีการเตรียมข้อเสนอการออกแบบอย่างละเอียด ควรให้ทีมส่งข้อมูลและแบบตามมาตราส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้อนุกรรมการฝ่ายราคาสามารถตรวจสอบค่าก่อสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากต้องมีที่ปรึกษาด้านราคาในทีมผู้เข้าประกวด สามารถขอให้แต่ละทีมส่งรายละเอียดรายการประเมินราคาค่าก่อสร้าง (BOQ) ที่แยกเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ในข้อเสนอด้วย

3.6.8 การส่งผลงาน

ระดับความละเอียดในการออกแบบต้องสอดคล้องกับขอบเขตของโครงการ และงบประมาณที่จัดเตรียมไว้สำหรับการชดเชยแก่ผู้เข้าประกวด โดยทั่วไป การส่งผลงานการออกแบบจะอยู่ในรูปแบบต่อไปนี้

- บอร์ดแสดงผลงานออกแบบตามจำนวนและขนาดที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เข้าประกวดแสดงข้อเสนอการออกแบบ พร้อมภาพประกอบ
- แผนผังสำหรับอาคาร: แผนผังที่ตั้งและชั้นล่าง รวมถึงภาพการออกแบบในบริบทจริง สเกตช์แนวคิด ภาพด้าน ภาพตัดขวาง ผังภายในและภายนอก ภาพสามมิติ ฯลฯ
- เนื้อหาการออกแบบ (กำหนดจำนวนหน้า/ คำ ให้ชัดเจน): สรุปเนื้อหาของข้อเสนอที่ตอบโจทย์ความต้องการของโครงการ

นอกจากข้อกำหนดข้างต้นแล้ว หากต้องการเพิ่มเติมข้อกำหนดอื่น ๆ ไม่ควรกำหนดรายละเอียดมากเกินไป เพื่อให้ทีมออกแบบมีอิสระในการนำเสนอผลงาน เพราะจะช่วยให้คณะกรรมการประเมินความสามารถของทีมประกวดในการสื่อสารแนวคิดการออกแบบให้สาธารณชนได้เห็น

โดยทั่วไปในการประกวดออกแบบมักจะพัฒนาถึงแนวคิดหรือแนวทางการออกแบบเบื้องต้นเท่านั้น ข้อดีคือสามารถพัฒนาการออกแบบเพิ่มเติมกับผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ ก่อนนำไปพัฒนาเป็นแบบขออนุญาตก่อสร้างในขั้นต่อไป ซึ่งหากเป็นเช่นนี้ควรระบุในเงื่อนไขการประกวดให้ชัดเจน

โมเดลสถาปัตยกรรม (หุ่นจำลอง โมเดลดิจิทัล หรือ BIM) โดยทั่วไปไม่ใช่ข้อกำหนดมาตรฐานในการส่งผลงาน อย่างไรก็ตามหากต้องการให้ผู้สมัครส่งด้วย แนะนำให้นำเสนอเป็นภาพโมเดล 2 มิติ หรือโมเดลที่ใช้ในงานออกแบบเบื้องต้น (แทนที่จะเป็นโมเดลที่มีมาตรฐานแบบมืออาชีพ) เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้ทุกทีมเข้าแข่งขันประกวดแบบมีความเท่าเทียม โดยเฉพาะเมื่อเป็นการประกวดแบบที่มีการให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็น

ตัวอย่างการส่งผลงาน

ขั้นตอนที่ 1

การออกแบบแนวความคิด

1.1 เอกสารที่ผู้ให้บริการจะต้องเสนอในขั้นตอนนี้ ได้แก่

1.1.1 แบบแสดงแนวความคิดในการออกแบบเบื้องต้น ในรูปแบบกระดาษ A1 ไม่เกิน 4 แผ่น

1.1.2 เอกสารประกอบแบบที่อธิบายแนวความคิดในการออกแบบ ในรูปแบบกระดาษ A4

1.1.3 หุ่นจำลองอาคารสีขาว ขนาดส่วน 1:500 ลงในขอบเขตพื้นที่ก่อสร้าง จัดทำลงบนฐานหนาไม่เกิน 1.5 เซนติเมตร ตามขนาดไซท์ที่ตั้ง

1.2 วิธีการส่งมอบงาน

1.2.1 ให้คิดรหัสส่งผลงานลงบนด้านหลังของผลงานตามข้อ 1.1.1 และ 1.1.2 ที่จัดพิมพ์ลงในกระดาษ พิมพ์ขนาดและจำนวนแผ่นตามที่กำหนด และด้านล่างผลงานตามข้อ 1.1.3

1.2.2 ให้ดำเนินการส่งผลงานด้วยตนเอง (หรือทางไปรษณีย์) สถานที่ สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ 248/1 ซอยศูนย์วิจัย 4 ถ.พระรามที่ 9 แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310

ขั้นตอนที่ 1

การออกแบบสถาปัตยกรรม

2.1 เอกสารที่ผู้ให้บริการจะต้องเสนอในขั้นตอนนี้ ได้แก่

2.1.1 รายงานการศึกษาข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ขนาด A4 ไม่จำกัดจำนวนหน้า

2.1.2 รายงานการวิเคราะห์พื้นที่ตั้งโครงการ ซึ่งรวมถึงการสำรวจพื้นที่ตั้งและพื้นที่โดยรอบ ขนาด A3 ไม่จำกัดจำนวนหน้า

2.1.3 แบบแสดงแนวความคิด ลักษณะและรายละเอียดทางสถาปัตยกรรม วิศวกรรม ภูมิสถาปัตยกรรม และการออกแบบภายใน ขนาด A1 ไม่จำกัดจำนวนแผ่น ดังนี้

- ผังบริเวณแสดงงานภูมิสถาปัตยกรรมในขอบเขตพื้นที่ตั้ง พร้อมบริบทโดยรอบ ขนาดส่วน 1:500
- ผังพื้นที่ทุกชั้น ขนาดส่วน 1:250 แสดงรายละเอียดการใช้งานภายในอาคาร
- รูปตัดทั้งพื้นที่ ขนาดส่วน 1:500 แสดงพื้นที่นอกอาคารและบริบทโดยรอบที่ตั้ง
- รูปตัดอาคาร ขนาดส่วน 1:250 อย่างน้อย 2 รูป
- รูปด้านอาคาร ขนาดส่วน 1:250 อย่างน้อย 3 รูป จากทางด้านที่ติดกับทางสาธารณะ
- แบบแสดงแนวคิดการออกแบบพื้นที่ภายในซึ่งอาจเป็นแบบก่อสร้าง หรือแบบจำลองภาพ 3 มิติ
- ทัศนียภาพภายนอกอาคาร ไม่เกิน 2 รูป และภายในอาคาร ไม่เกิน 10 รูป

2.1.4 รายงานแผนการก่อสร้างแสดงขั้นตอนการดำเนินการในวงเงินงบประมาณและกรอบเวลาที่กำหนด จัดทำลงในกระดาษขนาด A4 ไม่จำกัดจำนวนหน้า

2.1.5 เอกสารการประมาณราคาค่าก่อสร้าง จัดทำลงในกระดาษขนาด A4 ไม่จำกัดจำนวนหน้า

2.1.6 หุ่นจำลอง ขนาดส่วน 1:250 ลงในขอบเขตพื้นที่ก่อสร้าง จัดทำลงบนฐานหนา 1.5 เซนติเมตร

2.1.7 วิธีทัศน์แสดงแนวความคิดในการออกแบบ

2.2 เอกสารที่ผู้ให้บริการจะต้องเสนอในขั้นตอนนี้ ได้แก่

2.2.1 ให้คิดรหัสส่งผลงานลงบนด้านหลังของผลงานตามข้อย่อย 2.1.1 ถึง 2.1.5 ที่จัดพิมพ์ลงในกระดาษพิมพ์ ขนาดและจำนวนตามที่กำหนด

2.2.2 ผลงานตามข้อ 2.1.1 ถึง 2.2.5 ให้บันทึกเป็นไฟล์ pdf. ขนาดไม่เกินไฟล์ละ 100 MB. ลงใน USB Drive โดยให้ระบุรหัสส่งผลงานในชื่อไฟล์ทุกไฟล์

2.2.3 ผลงานตามข้อ 2.1.7 ให้บันทึกเป็นไฟล์ mp4. ลงใน USB Drive โดยบันทึกเป็นรหัสส่งผลงาน

2.2.4 ให้ดำเนินการส่งผลงานด้วยตนเองที่ สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ 248/1 ซอยศูนย์วิจัย 4 ถ.พระรามที่ 9 แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310

3.6.9 ค่าบริการวิชาชีพการออกแบบ

ตามหลักปฏิบัติที่ยอมรับในการประกวดแบบ ผู้ว่าจ้างควรให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนที่ทีมผู้เข้ารอบต้องใช้ในการเตรียมงานออกแบบ รวมถึงการว่าจ้างที่ปรึกษาเพิ่มเติม จำนวนเงินค่าตอบแทนหรือเงินรางวัลควรระบุไว้ตั้งแต่เริ่มประชาสัมพันธ์โครงการการประกวดแบบ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถตัดสินใจได้ว่าคุ้มค่าหรือไม่ โดยค่าตอบแทนควรได้สัดส่วนกับปริมาณงานออกแบบที่ต้องทำ และระยะเวลาที่กำหนดสำหรับการทำงานประกวดแบบ อย่างไรก็ตามไม่ควรนำไปเปรียบเทียบกับค่าธรรมเนียมตามมาตรฐานทั่วไป ทั้งนี้ค่าบริการวิชาชีพสามารถกำหนดได้ 2 รูปแบบ

- แบบที่ 1 ระบุค่าบริการวิชาชีพการออกแบบในข้อมูลการประกวดแบบ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประกวดแบบยอมรับภายใต้เงื่อนไข

- แบบที่ 2 ผู้เข้าร่วมประกวดแบบเป็นผู้ยื่นข้อเสนอค่าบริการวิชาชีพ ซึ่งจะมีการเจรจาตกลงกันระหว่างผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ และผู้ออกแบบ ที่ชนะภายหลังจากการประกวดแบบ

ข้อเสนอค่าธรรมเนียมจะสะท้อนถึงความซับซ้อนของโครงการ ขอบเขตของการบริการ และค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง ซึ่งสามารถนำเสนอในรูปแบบดังต่อไปนี้:

- ร้อยละของค่าก่อสร้าง หรือ
- จำนวนเงินที่แน่นอน ใช้กับกรณีที่มีการกำหนดความต้องการเวลา และค่าใช้จ่ายไว้อย่างชัดเจนตั้งแต่แรก หรือ
- คิดเป็นอัตรารายชั่วโมงหรือรายวัน พร้อมกับการประมาณเวลาที่ใช้ (ใช้กับกรณีที่การคาดการณ์ขอบเขตให้แน่นอนเป็นไปได้ยาก และมีบริการอื่น ๆ)

นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายและการเบิกจ่ายอาจถูกคิดเพิ่มเติม

เงื่อนไขการแข่งขันมักจะรวมถึงข้อกำหนดว่า หากไม่สามารถตกลงเงื่อนไขสัญญา กับทีมที่ชนะได้ภายในเวลาที่เหมาะสม เจ้าภาพมีสิทธิ์ที่จะเจรจากับทีมที่ได้อันดับสองตามการตัดสินของคณะกรรมการ

3.6.10 เกณฑ์การคัดเลือกและการประเมินผล

- ระบุเกณฑ์หลักในการตัดสิน ซึ่งต้องแน่ใจว่าเป็นเกณฑ์ที่วัดผลได้
 - กำหนดค่าน้ำหนักของแต่ละเกณฑ์ โดยค่าน้ำหนักเหล่านี้ควรสอดคล้องกับเป้าหมายโครงการ และส่งเสริมความเป็นเลิศในการออกแบบ
 - ค่าน้ำหนักค่าธรรมเนียมการออกแบบ ไม่ควรสูงกว่าค่าน้ำหนักด้านความเป็นเลิศในการออกแบบ เกณฑ์การประเมินต้องให้ค่าน้ำหนักการออกแบบมากกว่า
 - ห้ามเบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์การตัดสินที่ประกาศไว้อย่างเด็ดขาด
- คณะกรรมการตัดสินควรประเมินผลงานแต่ละชิ้นตามเกณฑ์การคัดเลือก สิ่งสำคัญคือต้องมีการจดบันทึกอย่างละเอียด ซึ่งถือเป็นกระบวนการหนึ่งของการประเมิน ที่ไม่เพียงแต่จัดทำขึ้นเพื่อตัดสินเท่านั้น หากยังเป็นการให้คำติชมแก่ผู้เข้าร่วมประกวดที่ไม่ผ่านการคัดเลือก เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประกวดมีโอกาสรเรียนรู้เกี่ยวกับข้อดีข้อด้อยของผลงาน

3.6.11 การนำเสนอผลงาน และการสัมภาษณ์

เพื่อให้มั่นใจว่าการประกวดเป็นธรรมกับทุกฝ่าย ในการสัมภาษณ์ควรมีข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้

- การสัมภาษณ์และตัดสินควรกระทำให้เสร็จภายในวันเดียว หากจำนวนผู้เข้าร่วมประกวดแบบมีมากจนไม่อาจเสร็จสิ้นในวันเดียว ก็ควรดำเนินการจัดสัมภาษณ์ในวันถัดไปต่อเนื่องกัน
- ช่วงเวลาสำหรับการสัมภาษณ์ควรจัดสรรแบบสุ่ม ยกเว้นในกรณีที่ผู้เข้าร่วมประกวดแบบมีข้อจำกัดของสถานที่อยู่ หรือที่พำนัก ทำให้สามารถเข้ารับการสัมภาษณ์ได้เพียงในเวลาใดเวลาหนึ่งในวันที่กำหนดการสัมภาษณ์เท่านั้น
- หากเป็นไปได้ควรแจ้งประเด็นที่ต้องการให้ทีมผู้เข้าประกวดชี้แจงล่วงหน้าก่อนการสัมภาษณ์ และควรใช้เวลาแก่ผู้เข้าประกวดในการสัมภาษณ์นำเสนอผลงาน ตอบคำถาม อย่างเท่าเทียมกัน
- ควรแจ้งล่วงหน้าให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสัมภาษณ์ทราบถึงรูปแบบการนำเสนอ เวลาที่กำหนดให้ จำนวนคนสูงสุดที่สามารถเข้าร่วมนำเสนอ และอุปกรณ์ IT ที่มีให้ใช้

3.6.12 การเขียนข้อกำหนดในเอกสารเงื่อนไขการประกวดแบบ

เงื่อนไขการประกวดแบบต้องแจ่มแจ้งข้อกำหนดที่จำเป็นและชัดเจน เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้สนใจเข้าร่วมการประกวดแบบตัดสินใจว่าจะส่งผลงานหรือไม่ ข้อกำหนดต้องมีการระบุอย่างน้อยดังต่อไปนี้:

- ค่าธรรมเนียมการเข้าร่วม ผู้เข้าร่วมไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ

ในการประกวดแบบ

หากต้องการจำกัดการลงทะเบียนให้เฉพาะผู้เข้าร่วมที่ทำตามระเบียบ โดยเฉพาะในการแข่งขันแบบเปิด ผู้สนับสนุนอาจเรียกเก็บค่ามัดจำสำหรับเอกสารการแข่งขัน ซึ่งจะคืนเงินให้เมื่อส่งผลงานที่เป็นไปตามข้อกำหนด

- ชื่อของผู้ว่าจ้างและผู้สนับสนุนโครงการ
- วัตถุประสงค์ของการแข่งขันและผลลัพธ์ที่พึงใจ
- คำอธิบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการแข่งขันโดยรวม รวมถึงรายละเอียดข้อกำหนดในการลงทะเบียนและทุกขั้นตอนของการแข่งขัน

รายละเอียดข้อกำหนดในการลงทะเบียนและทุกขั้นตอนของการแข่งขัน

- ข้อมูลเกี่ยวกับค่ามัดจำที่ผู้เข้าร่วมต้องชำระ
- รายละเอียดจำนวนรางวัลและเงินรางวัลทั้งหมด
- กำหนดการและวันที่ส่งผลงานสำหรับทุกขั้นตอน รวมทั้งวันที่ให้เงินรางวัลและค่าตอบแทน

เงินรางวัลและค่าตอบแทน

- รายการข้อกำหนดในการส่งผลงานทั้งหมดโดยละเอียดชัดเจน
- วิธีการถามและตอบคำถามของผู้เข้าร่วม
- ชื่อและรายละเอียดประวัติของคณะกรรมการตัดสินแต่ละคน
- รายละเอียดของเกณฑ์ประเมินผลงานของคณะกรรมการตัดสิน
- ทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ ข้อตกลง และสิทธิของผู้เข้าร่วม

คณะกรรมการตัดสิน ผู้สนับสนุน และผู้ว่าจ้าง

ข้อกำหนดสำหรับผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด (ผู้เข้าร่วม ผู้สนับสนุน ผู้ว่าจ้าง คณะกรรมการตัดสิน และที่ปรึกษา) พร้อมทั้งระบุการดำเนินการในกรณีที่ความขัดแย้งทางประโยชน์เกิดขึ้น

- รูปแบบสัญญาการจัดซื้อจัดจ้าง และค่าตอบแทนการพัฒนาแบบ

ก่อสร้าง

3.6.13 เงื่อนไขการแข่งขันหลายขั้นตอน

เงื่อนไขการประกวดแบบจะต้องประกาศเมื่อเริ่มการประกวดแบบ และต้องครอบคลุมภาระผูกพันและสิทธิ์ทั้งหมดของผู้เข้าร่วมในทุกขั้นตอนของการแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่สำคัญใด ๆ หลังจากเสร็จสิ้นขั้นตอนหนึ่ง ต้องได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้เข้าร่วมทั้งหมดที่ได้รับคัดเลือกเพื่อเข้าสู่ขั้นตอนถัดไป นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมจะต้องได้รับการแจ้งเตือนถึงความเป็นไปได้ของความล่าช้าระหว่างขั้นตอนต่าง ๆ

- การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขหรือขั้นตอนการแข่งขัน

ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญต้องแจ้งให้ผู้เข้าร่วมทราบทันทีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญใด ๆ ในเงื่อนไขการประกวดแบบ กำหนดการ สรุปรายการระเบียบ รวมถึงผู้เกี่ยวข้องและคณะกรรมการตัดสิน

- การปฏิบัติตามผลงานที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด

เงื่อนไขการประกวดแบบต้องระบุผลที่ตามมาอย่างชัดเจน (รวมถึงการถูกตัดสิทธิ์โดยข้อบังคับหรือโดยไตร่ตรอง)

3.6.14 การรับรองมาตรฐานการประกวดแบบจากองค์กรตัวแทนของวิชาชีพสถาปัตยกรรม

ในการประกวดแบบที่มีมาตรฐานควรมีการรับรองการประกวดแบบที่เป็นธรรมและเท่าเทียมจากองค์กรตัวแทนของวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ได้รับการยอมรับในประเทศไทย เช่น สมาคมสถาปนิกสยามฯ (อาษา) วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยฯ โดยการประกวดแบบที่ได้รับการรับรองจะต้องปฏิบัติตามนโยบายการแข่งขันขององค์กร เพื่อให้การดำเนินการจัดประกวดแบบได้มาตรฐาน การรับรองนี้จะสามารถเพิ่มจำนวนและคุณภาพของผู้เข้าร่วมแข่งขัน ส่งเสริมการแข่งขันไปยังสมาชิกองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรับประกันถึงความยุติธรรมในการแข่งขัน รวมถึงการปกป้องสิทธิ์ของผู้เข้าแข่งขัน นอกจากนี้ หากการประกวดแบบที่การตัดสินของคณะกรรมการต้องผ่านการรับรองจากหน่วยงานหรือคณะกรรมการอื่น เช่น คณะกรรมการที่ปรึกษา ก็ควรระบุไว้ในข้อกำหนดการประกวดแบบอย่างชัดเจน

3.7 ขั้นตอนการประกวดแบบ

เมื่อคณะผู้จัดการประกวดแบบได้พิจารณาโปรแกรม เงื่อนไข รูปแบบ และรายละเอียดการเข้าร่วมประกวดแบบ การแต่งตั้งคณะกรรมการตัดสิน รวมทั้งหลักเกณฑ์ข้อกำหนดต่าง ๆ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะเข้าสู่กระบวนการจัดการประกวดแบบ โดยประกาศการประกวดแบบและโฆษณาการแข่งขัน เพื่อสื่อสารกับผู้เข้าร่วมให้การแข่งขันเป็นที่สนใจในวงกว้าง และดึงดูดให้มีผู้สนใจเข้าร่วมการประกาศและโฆษณาการแข่งขันควรครอบคลุมวงการศึกษาทั้งหมดยุค เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและความเป็นธรรม หากเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการประชาสัมพันธ์และประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณชนมาปรับปรุงโครงการ วิธีการนี้จะช่วยลดข้อขัดแย้งและหลีกเลี่ยงการถูกคัดค้านโครงการ การประชาสัมพันธ์สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ก่อนการประกวดแบบ ระหว่างการประกวดแบบ และหลังการประกวดแบบ ผู้จัดการประกวดแบบต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่าโครงการประกวดแบบในครั้งนั้นจำเป็นต้องจัดประชาสัมพันธ์หรือไม่ หากจำเป็นจะจัดในช่วงใดของกระบวนการประกวดแบบ และจัดกี่ครั้งจึงจะเหมาะสมกับการดำเนินโครงการและงบประมาณ ส่วนวิธีการประกาศและโฆษณาสามารถใช้ช่องทางออนไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และการติดต่อโดยตรง ทั้งนี้การโฆษณาการแข่งขันควรมีทั้งก่อนและระหว่างการแข่งขัน รวมถึงการประกาศผลหลังการตัดสิน

กระบวนการการประกวดแบบแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

- กระบวนการประกวดแบบแบบเปิด (Open Competition Process)
- กระบวนการประกวดแบบแบบเชิญเข้าร่วม (Invited

Competition Process)

- กระบวนการประกวดแบบแบบจำกัด (Limited Competition Process) รูปแบบนี้แบ่งย่อยได้เป็น 2 รูปแบบ คือ การประกาศการประกวดแบบแบบจำกัดที่เปิดรับผลงานอย่างกว้างขวาง [Limited (Open) Competition Process] และกระบวนการประกวดแบบแบบจำกัดโดยการคัดเลือก [Limited (Select) Competition Process]

ทั้งนี้ขั้นตอนการประกวดแบบ ผู้จัดการสามารถกำหนดได้ว่าจะใช้กี่ขั้นตอนเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของการโครงการประกวดแบบสถาปัตยกรรมนั้น ๆ

ขั้นตอนการประกวดแบบและข้อกำหนดการประกวดแบบ

โดยทั่วไปกระบวนการประกวดแบบแบบเปิดมักมีการแข่งขัน 1 หรือ 2 รอบ ในกรณี 3 รอบพบน้อย ส่วนกระบวนการประกวดแบบแบบเชิญเข้าร่วม มักลดขั้นตอนการแข่งขันเหลือเพียง 1 รอบ

3.7.1 กระบวนการและขั้นตอนการประกาศประกวดแบบแบบเปิด (Open Competition Process)

ในกรณีการแข่งขัน 1 รอบ กระบวนการและขั้นตอนการประกาศประกวดแบบแบบเปิดเป็นดังนี้

- 1) การประกาศประกวดแบบ
- 2) งานแถลงข่าวและเยี่ยมชมสถานที่ก่อสร้าง (เป็นทางเลือก)
- 3) ช่วงเปิดรับคำถามและชี้แจงคำตอบ
- 4) ปิดรับลงทะเบียน
- 5) จัดระเบียบเอกสารการส่งผลงาน
- 6) กระบวนการพิจารณาเชิงเทคนิค
- 7) กระบวนการตัดสิน
- 8) ประกาศผู้ชนะการประกวดแบบ

ในกรณีการแข่งขัน 2 รอบ ผู้จัดการประกวดแบบจะดำเนินข้อ 1-7 เหมือนกับการแข่งขัน 1 รอบ และดำเนินการในลำดับต่อไปนี้

- 8) ประกาศผู้เข้ารอบ
- 9) รับผลงานรอบ 2
- 10) จัดระเบียบเอกสารการส่งผลงาน
- 11) กระบวนการพิจารณาเชิงเทคนิค
- 12) กระบวนการตัดสิน
- 13) ประกาศผู้ชนะการประกวดแบบ

การดำเนินการประกวดแบบเปิด โดยทั่วไปมักมีการดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือการประกวดแบบแนวความคิดในขั้นตอนที่ 1 และการประกวดแบบสถาปัตยกรรมในขั้นตอนที่ 2 ซึ่งการดำเนินการประกวดแบบโดยรวม นับตั้งแต่ประกาศประกวดแบบจนเสร็จสิ้นนั้นจะใช้เวลาประมาณ 6 เดือน

A. การประกาศประกวดแบบเปิด (Open Competition Process)

1. ประกาศการจัดประกวดแบบและเปิดรับลงทะเบียน

2. งานแถลงข่าวและเยี่ยมชมสถานที่ก่อสร้าง (ข้อเสนอทางเลือก)

3. ช่วงเปิดรับคำถามและชี้แจงคำตอบ

4. ปิดรับลงทะเบียน

5. จัดระเบียบเอกสารการส่งผลงาน

6. กระบวนการพิจารณาเชิงเทคนิค

7. กระบวนการตัดสิน

7.1 การประกาศผล
ผู้ชนะการประกวดแบบ
(Winners identified)

7.2 ประกาศรายชื่อผู้เข้ารอบระยะที่ 2
(Shortlist of entries)

7.2.1 การประเมินและการนำเสนอต่อ
คณะกรรมการ (Evaluation and
presentations to Panel)

7.2.2 พัฒนาข้อเสนอการออกแบบตาม
ข้อเสนอแนะในขั้นที่ 1
- การยื่นข้อเสนอการออกแบบแก้ไข
- การประเมินและการนำเสนอต่อ
คณะกรรมการ ระยะที่ 2

8. ประกาศผู้ชนะการประกวดแบบ

3.7.2 กระบวนการประกวดแบบแบบจำกัด หรือ แบบเชิญ เข้าร่วม [Limited or Invited Competition Process]

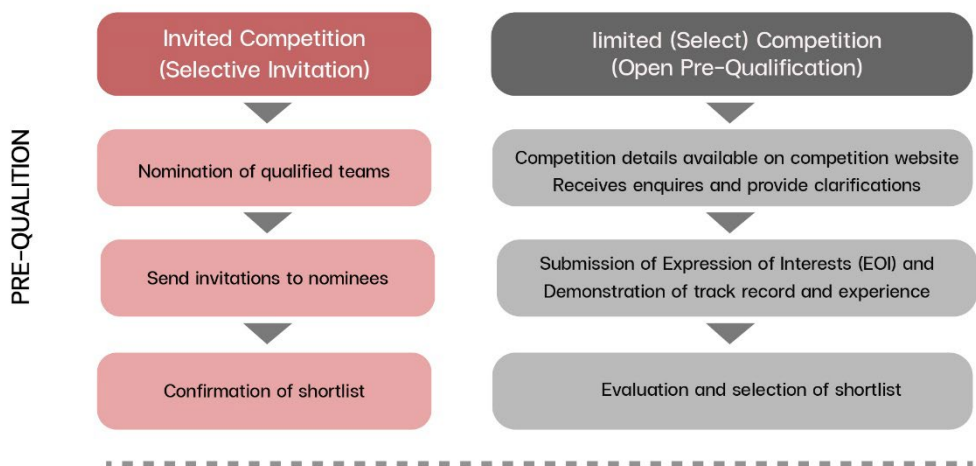
กระบวนการประกวดแบบแบบจำกัดแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบย่อยคือ การประกาศ
การประกวดแบบแบบจำกัดที่เปิดรับผลงานอย่างกว้างขวาง [Limited
(Open) Competition Process] รูปแบบนี้มีกระบวนการประกวดแบบ
คล้ายคลึงกับการประกวดแบบแบบเปิด เพียงแต่มีการจำกัดเงื่อนไขบางข้อ
เพื่อกรองผู้เข้าร่วมประกวดแบบ

อีกรูปแบบย่อย คือ กระบวนการประกวดแบบแบบจำกัดโดยการ
คัดเลือก [limited (Select) Competition Process] รูปแบบนี้มีกระบวนการ
คล้ายคลึงกับการประกวดแบบแบบเชิญเข้าร่วม (Invited Competition
Process) ซึ่งโดยทั่วไปจะทำการแข่งขัน 1 รอบ มีกระบวนการดังนี้

- 1) เตรียมเอกสารการแข่งขันให้ทีมที่ผ่านการคัดเลือก หรือเชิญเข้าร่วม
- 2) งานแถลงข่าวและเยี่ยมชมสถานที่ก่อสร้าง (ถ้ามี)
- 3) ช่วงเปิดรับคำถามและชี้แจงคำตอบ
- 4) จัดระเบียบเอกสารการส่งผลงาน
- 5) กระบวนการพิจารณาเชิงเทคนิค
- 6) กระบวนการตัดสิน
- 7) ประกาศผู้ชนะการประกวดแบบ

✓ แผนภาพแสดง
กระบวนการขั้นตอนประเภท
การแข่งขันแบบรับเชิญหรือ
แบบจำกัด

Invited or limited (Select) Competition Process

3.8 การประกาศประกวดแบบ โฆษณาการแข่งขัน และเปิดรับลงทะเบียน

3.8.1 การประกาศประกวดแบบแบบเปิด และแบบจำกัด ที่เปิดรับผลงานอย่างกว้างขวาง [Open or Limited (Open) Competition Process]

ผู้จัดการประกวดแบบควรประชาสัมพันธ์การประกวดแบบผ่านช่องทางออนไลน์ วารสารที่เกี่ยวข้อง หรือสื่ออื่น ๆ เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถรับทราบข้อมูลได้ พร้อมกัน โดยจัดทำเว็บไซต์หรือสื่อกลางอื่น ๆ อย่างเป็นทางการ และประกาศ ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการประกวดแบบอย่างทั่วถึง โดยเปิดโอกาสให้ทุกคน สามารถดาวน์โหลดเอกสารข้อกำหนดโครงการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ อย่างสะดวก เงื่อนไขการเข้าร่วมจะต้องแยกความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่าง ข้อกำหนดบังคับที่มีลักษณะสำคัญ และข้อกำหนดที่อนุญาตให้ผู้เข้าแข่งขัน สามารถตีความได้อย่างอิสระ ลักษณะของข้อมูลที่สำคัญนั้นจะต้องเฉพาะ เจาะจงและไม่เปิดให้ตีความผิดได้ รวมถึงการสร้างระบบเปิดรับลงทะเบียน ทางออนไลน์ และการได้รับหลักฐานยืนยันการลงทะเบียนเป็นลายลักษณ์อักษร จากผู้จัด ทั้งนี้การประชาสัมพันธ์โครงการควรมีระยะอย่างน้อย 1 เดือน เพื่อให้ ข้อมูลถูกเผยแพร่ได้อย่างทั่วถึง

✔ ประกาศเปิดรับสมัคร
ผู้เข้าร่วมประกวดแบบ
ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ
(TCDC) ส่วนภูมิภาค
10 สาขา บนเว็บไซต์

OPEN CALL

Design Competition

เปิดรับสมัคร

สถาปนิกและนักออกแบบที่สนใจรับข้อมูล Design Brief
เพื่อร่วมออกแบบ TCDC ส่วนภูมิภาคแห่งใหม่ทั่วประเทศ!

10 จังหวัด 10 ทีมนักออกแบบ
วันนี้ - 31 พฤษภาคม 2567

CEA TCDC

3.8.2 การประกาศประกวดแบบแบบจำกัดโดยการคัดเลือก หรือ แบบเชิญเข้าร่วม (Limited (Select) or Invited Competition Process)

ผู้จัดการประกวดแบบจะต้องแจ้งคำเชิญให้ผู้เข้าร่วมประกวดแบบที่ได้รับคัดเลือก เข้าร่วมการแข่งขัน โดยแน่ใจว่าผู้เข้าร่วมทั้งหมดจะได้รับทราบเกี่ยวกับการแข่งขันพร้อมกัน และได้รับรายละเอียดทั้งหมด ผู้สนับสนุนจะต้องแจ้งการประกวดแบบเผยแพร่ทางออนไลน์ หรือในวารสารที่เกี่ยวข้อง หรือสื่ออื่น ๆ เพื่อให้ผู้ที่ประกอบวิชาชีพได้รับทราบเกี่ยวกับการจัดการและกฎเกณฑ์ของการประกวดแบบ

ในช่วงแรกของกระบวนการประกวดแบบจะมีข้อแตกต่างของการพิจารณาความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ โดยประกอบด้วย ขั้นตอนการเตรียมการขั้นต้นดังนี้

การประกาศประกวดแบบ แบบจำกัด โดยการคัดเลือก [Limited (Select) Competition Process]	การประกาศประกวดแบบ แบบเชิญเข้าร่วม (Invited Competition Process)
1. ประกาศประกวดแบบและเผยแพร่ข้อมูลบนเว็บไซต์อย่างเป็นทางการ เปิดรับคำถามและชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ	1. เสนอรายชื่อสำหรับคัดเลือกผู้เข้าประกวดแบบ
2. เปิดรับลงทะเบียน ส่งข้อเสนอเข้าร่วมการประกวดแบบ พร้อมประวัติหรือประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญที่ผ่านมา	2. ผู้จัดการประกวดแบบส่งคำเชิญไปยังรายชื่อดังกล่าว
3. ผู้จัดการประกวดแบบประเมินผลงานและคัดเลือกผู้ผ่านเข้ารอบ	3. การยืนยันรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือก

ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมสามารถลงทะเบียนและรับรายละเอียดทั้งหมดของเงื่อนไขการประกวดแบบได้เร็วที่สุด โดยต้องไม่มีผู้เข้าร่วมที่มีแนวโน้มเสียเปรียบอย่างไม่เป็นธรรมจากการประกาศการประกวดแบบ

ผู้จัดการประกวดแบบต้องคำนึงถึงว่า ช่วงเวลาตั้งแต่การประกาศถึงการส่งผลงานเป็นช่วงเวลาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการส่งผลงาน โดยการวางแผนจะช่วยให้การประเมินผลและการคัดเลือกผลงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ปรึกษาจะมีบทบาทในการตอบคำถามและแก้ไขปัญหาให้กับผู้เข้าร่วมอย่างทันท่วงที เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่น

3.9 การแถลงข่าวและเยี่ยมชมสถานที่ก่อสร้าง (ข้อเสนอทางเลือก)

เพื่อข้อมูลที่ชัดเจนและสร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้จัดและผู้เข้าร่วม สามารถพิจารณาจัดกระบวนการแถลงข่าวอย่างเป็นทางการ และเชิญผู้สนใจเข้าร่วมเยี่ยมชมสถานที่ก่อสร้าง เพื่อพิจารณาสาระสำคัญด้านขอบเขตที่ตั้งและข้อจำกัดอื่น ๆ ของสภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบ

ผู้เข้าร่วมการประกวดแบบควรได้รับโอกาสในการเยี่ยมชมสถานที่และ/ หรือเข้าร่วมการบรรยายสรุปแบบเปิด รวมถึงสามารถตั้งคำถามเกี่ยวกับเอกสารสรุปโครงการได้ด้วย และเมื่อดำเนินการบรรยายสรุปพร้อมเปิดให้มีการซักถามไปแล้ว ควรจัดทำเอกสารสรุปคำตอบสำหรับทุกคำถามที่ส่งเข้ามา และแจกจ่ายให้กับผู้สมัครทุกคนเพื่อความเท่าเทียมกัน ทั้งนี้การแถลงโดยทั่วไปจะจัดขึ้นหลังจากประกาศการประกวดแบบประมาณ 1-2 สัปดาห์

3.10 การเปิดรับคำถามและชี้แจงคำตอบ

หลังจากการประชาสัมพันธ์และพิจารณารายละเอียดโครงการ ผู้สนใจเข้าร่วมจะต้องสามารถส่งคำถามถึงผู้จัดได้ โดยผ่านช่องทางอีเมลทางการ เมื่อรวบรวมคำถามและพิจารณาคำตอบที่ชัดเจนแล้ว จะต้องประกาศคำถาม-คำตอบนั้นลงในเว็บไซต์ทางการ

3.11 การรับผลงาน ตรวจสอบรายการ และจัดระเบียบเอกสาร การส่งผลงาน

ผู้จัดจะต้องดำเนินการตรวจสอบเอกสารผลงานที่ส่งเข้ามา และพิจารณาว่าเป็นไปตามเงื่อนไขการประกาศประกวดแบบหรือไม่ จะต้องระบุจำนวน ลักษณะ ขนาด และมีติของเอกสาร แผนผัง หรือแบบจำลองที่จำเป็นอย่างชัดเจน รวมทั้งเงื่อนไขการยอมรับเอกสาร แผนผัง หรือแบบจำลองดังกล่าว การจัดประกวดแบบอาจกำหนดให้ผู้เข้าร่วมตีความหมายเลขประจำตัวบนแผนผัง และเอกสารประกอบทั้งหมด โดยข้อมูลประจำตัวผู้เข้าแข่งขันจะยังคงเป็นความลับจนกว่าคณะกรรมการจะตัดสิน และเข้าสู่กระบวนการมอบรางวัล

การดำเนินการนี้ผู้จัดต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมในการรับผลงาน โดยการรักษาความโปร่งใสในกระบวนการ เพื่อป้องกันข้อสงสัยเกี่ยวกับความยุติธรรม ซึ่งอาจกระทบต่อผลการแข่งขันได้

รูปแบบการส่งผลงานอาจส่งในรูปแบบดิจิทัล หรือสำเนาเอกสาร ขึ้นอยู่กับการกำหนดของผู้จัดการแข่งขัน ทั้งนี้การส่งผลงานในแต่ละรูปแบบมีข้อดีแตกต่างกัน เช่น ความสะดวกในการจัดเก็บ หรือการจัดแสดง

กรรมการที่ปรึกษาจะทำหน้าที่ตรวจสอบผลงานให้เป็นไปตามเงื่อนไขการแข่งขัน และดูแลกระบวนการให้เป็นไปอย่างถูกต้อง

ทั้งนี้การรับผลงานโดยทั่วไปจะให้ระยะเวลาการทำงานของผู้เข้าร่วมประกวดแบบในแต่ละรอบประมาณ 1-3 เดือน ยกตัวอย่างกรณีการประกวดแบบที่มีการแข่งขันแบบ 2 ขั้นตอน รอบแรกรับผลงานประมาณ 1-3 เดือน หลังการประกาศการประกวดแบบ และรอบสุดท้ายรับผลงานประมาณ 1-3 เดือน หลังการประกาศผู้ได้รับการคัดเลือกจากรอบแรก

3.12 การตัดสินผลงาน

กรณีการแข่งขัน 1 รอบ การตัดสินผลงานจะดำเนินงาน 2 ขั้นตอน คือ การประเมินและการนำเสนอต่อคณะกรรมการตัดสิน (Evaluation and presentations to Panel) และการประกาศผลผู้ชนะการประกวดแบบ (Winners identified)

ในกรณีการแข่งขัน 2 รอบ ต้องเพิ่มขั้นตอนผู้เข้ารอบพัฒนาแบบตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตัดสิน และเมื่อผู้เข้ารอบส่งผลงานฉบับปรับปรุงเข้ามาแล้ว อาจเปิดเวทีประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็น หลังจากนั้นจึงดำเนินการตัดสินผลงานเช่นเดียวกับกรณีการแข่งขัน 1 รอบ

ทั้งนี้คณะกรรมการดำเนินการตัดสินต้องคำนึงถึงการตัดสินที่โปร่งใสและยุติธรรม เนื่องจากเป็นจุดที่มีผู้ตรวจสอบมากที่สุด การกำหนดเกณฑ์การประเมินต้องชัดเจนและยึดถืออย่างเคร่งครัด

โดยคณะกรรมการจะตกลงวิธีการตัดสิน เช่น การใช้คะแนน หรือฉันทามติ และการกำหนดผู้ชนะต้องมีการบันทึกกระบวนการเพื่อสร้างความโปร่งใสและป้องกันข้อพิพาท กระบวนการนี้ที่ปรึกษาจะมีหน้าที่ประสานงานและดูแลกระบวนการ แต่ไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของคณะกรรมการตัดสิน

3.13 การประกาศผู้ชนะ

การเผยแพร่ผลงานที่ชนะสู่สาธารณะจะแสดงคุณภาพของงานออกแบบ และกระตุ้นความสนใจจากสังคมในวงกว้าง โดยวิธีการประกาศควรเป็นไปตามลำดับ คือ ควรแจ้งผลแก่บุคคลสำคัญก่อน เช่น เจ้าของโครงการ ที่ปรึกษา ผู้ชนะ และผู้เข้าร่วมรายอื่น ก่อนการประกาศต่อสาธารณะ ในการประกาศต่อสาธารณะ ควรมุ่งเน้นการสื่อสารไปยังผู้ฟังที่กว้างขวางที่สุด โดยผ่านสื่อทั่วไปและสื่อเฉพาะทางสถาปัตยกรรม ทั้งนี้ต้องตรวจสอบผลงานให้ครบถ้วน และจัดทำข้อตกลงเพื่อการทำงานร่วมกับผู้ชนะ เช่น การร่างรายงานของคณะกรรมการการจัดการพิธีการต่าง ๆ และการวางแผนประชาสัมพันธ์ภายหลัง เพื่อให้การดำเนินการลำดับต่อไปเป็นไปอย่างเรียบร้อย

4

ตัวอย่างการเขียนเงื่อนไข

การประกวดแบบ และกรณีศึกษา

Examples of Competition Conditions

Documents and Case studies

การจัดประกวดแบบสถาปัตยกรรมในประเทศไทยไม่เพียงเป็นเวทีค้นหาแนวคิดที่ตอบโจทย์การใช้งาน แต่ยังเป็นกระบวนการสื่อสารคุณค่าทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และความงามเชิงสุนทรียะผ่านงานออกแบบ สถาปัตยกรรมที่เกิดจากการประกวดหลายโครงการจึงสะท้อนอัตลักษณ์ของพื้นที่ และตีความความเป็นไทยในบริบทร่วมสมัยได้อย่างน่าสนใจ

บทบาทของผู้จัดประกวดแบบจึงต้องครอบคลุมทั้งการกำหนดกรอบเทคนิค เช่น พื้นที่ใช้สอย ขั้นตอนการประกวด และคุณสมบัติผู้เข้าร่วม ตลอดจนการนิยามโจทย์ที่เน้นเอกลักษณ์ท้องถิ่น ความเป็นชาติ และสุนทรียศาสตร์อย่างชัดเจนและมีวิสัยทัศน์

บทนี้นำเสนอตัวอย่างเอกสารการประกวดแบบที่ใช้จริง พร้อมแนวทางการกำหนดโจทย์ที่ส่งเสริมการออกแบบเชิงวัฒนธรรม และกรณีศึกษา เพื่อชี้ให้เห็นถึงศักยภาพของการออกแบบสถาปัตยกรรมในฐานะเครื่องมือสร้างความหมาย และความงามให้กับสังคมไทยร่วมสมัย

4.1 ตัวอย่างการเขียนเงื่อนไขการประกวดแบบ

การประกวดแบบสถาปัตยกรรมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการออกแบบที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพ เพื่อให้แน่ใจว่ากระบวนการดำเนินไปด้วยความยุติธรรม ชัดเจน และมีความเป็นไปได้ จึงต้องมีการกำหนดเงื่อนไขการประกวดแบบเป็นกรอบแนวทางสำหรับผู้เข้าร่วม เงื่อนไขเหล่านี้มักจะระบุไว้ในเอกสารประกอบการประกวดแบบที่ครอบคลุม โดยมีระบุข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น วัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของโครงการ, ความต้องการของเจ้าของโครงการ และข้อกำหนดด้านพื้นที่ใช้สอย, กติกาและขั้นตอนการประกวดแบบ, รายละเอียดการส่งผลงาน, เงินรางวัล, การสงวนสิทธิ์ภายหลังจากเสร็จสิ้นการประกวด ฯลฯ พร้อมทั้งระบุกรอบการทำงานที่ผู้เข้าร่วมสามารถพัฒนาข้อเสนอที่สร้างสรรค์ และมีความเป็นไปได้ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการออกแบบที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเขียนเงื่อนไขการประกวดแบบ ภายใต้กรอบแนวคิด กฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปตามแต่ละองค์กรหรือหน่วยงาน

สำหรับการประกวดแบบในประเทศไทยที่มีความต้องการพิเศษของโครงการ เช่นการสะท้อนอัตลักษณ์ที่โดดเด่น, พื้นที่ใช้สอยของอาคารทั้งภายในและภายนอกที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทย, การประยุกต์ใช้วัสดุก่อสร้างในท้องถิ่น, การรับรู้เชิงสุนทรียะและจิตวิญญาณ หรือเงื่อนไขอื่น ๆ ผู้จัดการประกวดแบบจะต้องวางแผนการสื่อสารกรอบแนวคิด หรือลักษณะของโครงการในเอกสารการเขียนเงื่อนไขการประกวดแบบ การกำหนดกฎเกณฑ์ คุณสมบัติ และขั้นตอนการประเมินอย่างชัดเจนจะสร้างความเท่าเทียมกันสำหรับผู้เข้าร่วมทุกคน แนวทางที่เป็นมาตรฐานจะช่วยป้องกันการเลือกปฏิบัติ อคติ หรือข้อได้เปรียบที่ไม่เหมาะสมใด ๆ และสร้างความมั่นใจต่อผู้เข้าร่วมว่าผลงานที่ส่งทั้งหมดได้รับการตัดสินตามคุณสมบัติ สำหรับองค์กรใด ๆ ที่วางแผนจัดการประกวดแบบ การลงทุนด้านเวลาในการร่างเอกสารที่ครอบคลุม ถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการประสบความสำเร็จ

ข้อมูลที่สำคัญในการจัดทำเงื่อนไขการประกวดแบบ

1. บริบทโครงการ

1.1 วัตถุประสงค์

1.2 ภารกิจและจุดมุ่งหมาย

2. ที่ตั้งโครงการ และขนาดพื้นที่ตั้งโครงการ

3. ข้อกำหนดการประกวด

3.1 ความต้องการด้านพื้นที่ใช้สอย

3.2 ความต้องการของเจ้าของโครงการ

3.3 ข้อคำนึงด้านสภาพแวดล้อม การประหยัดพลังงาน และ
มาตรฐานอาคาร

3.4 แนวทางการออกแบบขนาดอาคาร

3.5 การบำรุงรักษาอาคาร และการเข้าถึงโครงการ

3.6 งบประมาณก่อสร้างโครงการ

4. กติกาและเงื่อนไขการประกวดแบบ

4.1 ประเภทการประกวดแบบ

4.2 ขั้นตอนการประกวดแบบ

4.3 เงินรางวัล ค่าจ้าง และการจ่ายเงิน

4.4 คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมประกวดแบบ

5. การสงวนสิทธิ์

6. ผู้รับผิดชอบโครงการ

6.1 ผู้สนับสนุน

6.2 ผู้ว่าจ้างประกวดแบบ

6.3 ที่ปรึกษาประกวดแบบ

6.4 คณะกรรมการตัดสิน

ตัวอย่างการเขียนเงื่อนไขการประกวดแบบ

โครงการประกวดการออกแบบพิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติ

โครงการประกวดแบบพิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติ (NAMT-National Art Museum of Thailand) เป็นความร่วมมือระหว่าง รัชชา เทคโนธานี และสถาบันพิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติ เพื่อสรรหาแบบพิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติที่มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล ตอบโจทย์การเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และศิลปะร่วมสมัยในศตวรรษที่ 21

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เทคโนโลยี จังหวัดปทุมธานี บนทำเลที่เชื่อมต่อระหว่างชานเมืองหลวงและชุมชนใกล้เคียง โครงการมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางศิลปะในประเทศไทย โดยเปิดโอกาสให้ทั้งสถาปนิก นักออกแบบ และนักศึกษาระดับอุดมศึกษา รวมถึงบุคคลทั่วไปได้ร่วมแสดงความสามารถผ่านการส่งผลงานเข้าประกวด

โครงการประกวดแบบพิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติในครั้งนี้ถือเป็นพัฒนาการครั้งสำคัญของวงการศิลปะในประเทศไทยที่สืบเนื่องมาจากการบุกเบิกศิลปะสมัยใหม่ของไทย และต่อยอดความมุ่งมั่นในการสร้างพื้นที่เรียนรู้ทางศิลปะที่มีมาตรฐานสากล อันจะเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนวงการศิลปกรรมของประเทศในระดับนานาชาติ

1. บริบทโครงการ

1.1 วัตถุประสงค์

โครงการพิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติตั้งอยู่บนที่ดินขนาด 20 ไร่ ณ เทคโนโลยี ถนนเลียบคลองห้า ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์ในการค้นหาทีมออกแบบที่มีแนวความคิดสร้างสรรค์เหมาะสมกับแนวทางของโครงการ โดยมีข้อกำหนดพื้นฐานในการออกแบบดังนี้

1. อาคารต้องมีความร่วมสมัย สื่อถึงเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว และสามารถตอบสนองการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถก่อสร้างได้ภายในงบประมาณที่กำหนด

2. การออกแบบต้องสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน TREES (Thai's Rating of Energy and Environmental Sustainability) ระดับ Platinum เพื่อส่งเสริมความยั่งยืนด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม

3. อาคารต้องมีการออกแบบที่ส่งเสริมสุขภาพที่ดี ทั้งในด้านสุขภาพกายและจิตใจของผู้ใช้งาน เช่น การจัดการแสงธรรมชาติ การระบายอากาศที่ดี และพื้นที่สีเขียวที่ผสมผสานเข้ากับตัวอาคาร

1.2 การกิจและจุดมุ่งหมาย

- **ส่งเสริมกระบวนการทางศิลปะและการเข้าถึงของสาธารณะ:** พิพิธภัณฑ์มุ่งเน้นจัดแสดงนิทรรศการที่ได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ พร้อมออกแบบพื้นที่ให้เป็น **ศูนย์กลางทางสังคม** ที่พร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อเชื่อมโยงสาธารณะให้เข้าถึงศิลปะ
- **สร้างพื้นที่การเรียนรู้ทางศิลปะสำหรับทุกวัย:** พิพิธภัณฑ์จะเป็นพื้นที่ริเริ่มโปรแกรมการศึกษาที่เต็มไปด้วยพลังสร้างสรรค์ ผ่านกิจกรรมเวิร์กช็อป การบรรยาย และการแสดง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านศิลปะสำหรับผู้คนทุกช่วงวัย
- **เป็นจุดหมายปลายทางชั้นนำ:** ศูนย์กลางการรวมตัวของชาวเมือง และเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวไม่ควรพลาด โดยที่ตั้งในเทคโนโลยีจังหวัดปทุมธานี จะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางสำหรับนักศึกษาและผู้สนใจศิลปะและวิทยาศาสตร์ ตลอดจนเป็นแหล่งกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งปี

2. ที่ตั้งโครงการ และขนาดพื้นที่ตั้งโครงการ

เทคโนโลยีตั้งอยู่ในที่ราชพัสดุแปลงที่ 567 และ 568 บริเวณตำบลคลองหัวอำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีเนื้อที่ทั้งหมด 574 ไร่ 1 งาน 70 ตารางวา พื้นที่โครงการทั้งหมดได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นที่ตั้งของสถาบันเพื่อการส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายใต้การดูแลของภาครัฐ

พื้นที่โครงการตั้งอยู่บริเวณด้านหน้าเทคโนโลยี ติดกับถนนเลียบคลองหัว สามารถเชื่อมต่อกับถนนรังสิต-นครนายก และถนนคลองหลวง (3214) ขนาดพื้นที่กว้าง 150 เมตร และยาว 225 เมตร รวมพื้นที่ประมาณ 33,000 ตารางเมตร มีถนนภายในโครงการเทคโนโลยีทั้งด้านทิศเหนือและทิศใต้

อาณาเขตพื้นที่โครงการ

ทิศเหนือ.....ติดกับโครงการก่อสร้างศูนย์วัฒนธรรมแห่งอนาคต
องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

ทิศใต้.....ติดกับสนามอเนกประสงค์ของโครงการเทคโนโลยี

ทิศตะวันออก.....ติดกับถนนเลียบคลองห้า

ทิศตะวันตก.....ติดกับศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. ข้อกำหนดการประกวด

3.1 ความต้องการด้านพื้นที่ใช้สอย

- อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ดิน (FAR) ไม่เกิน 1.75
- อัตราส่วนพื้นที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวม (OSR) ไม่น้อยกว่า 30. % โดยพื้นที่ว่างต้องมีอัตราส่วนชีวภาพ (BAF) สำหรับพื้นที่สีเขียวที่ยืนไม่น้อยกว่า 50. % ซึ่งต้องประกอบด้วยพื้นที่สีเขียวที่น้ำซึมผ่านได้ และเหมาะสมสำหรับการปลูกต้นไม้ยืนต้น
- อัตราส่วนพื้นที่เปิดโล่ง (Open Space) ไม่น้อยกว่า 50. % ของพื้นที่ดิน โดยพื้นที่สีเขียวบนอาคารที่มีความลึกของช่องชั้นดินและความกว้างตามแนวทางการจัดทำรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถนับรวมเป็นพื้นที่เปิดโล่งได้ แต่ไม่สามารถนับรวมเป็นพื้นที่สีเขียวที่ยืน ซึ่งการกำหนดดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และการประมาณการพื้นที่ใช้สอยโดยรวมลงในพื้นที่ตั้ง เพื่อรักษาคุณลักษณะและคุณภาพของสิ่งแวดล้อม และเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ใช้งาน
- พื้นที่โครงการทั้งหมดประมาณ 38,500 ตารางเมตร แบ่งออกเป็นพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารรวม 31,750 ตารางเมตร และพื้นที่ใช้สอยภายนอกโครงการ 6,750 ตารางเมตร ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 8 ส่วน ดังนี้
 - ส่วนโถงทางเข้าและอำนวยความสะดวก (Entrance & Facility Area)
 - ส่วนจัดการงานศิลปวัตถุ (Repositories)
 - ส่วนนิทรรศการและจัดแสดง (Exhibition)

- ส่วนการแสดง (Performance Area)
- ส่วนงานระบบ (Service and Technical Area)
- ส่วนบริหาร (Administration)
- พื้นที่ใช้งานภายนอก (Outdoor Space)
- พื้นที่ส่วนจอดรถ (Parking Space)

3.2 ความต้องการของเจ้าของโครงการ

- **สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นและคู่ควรกับสถานที่ตั้ง:** อาคารพิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติต้องมีความโดดเด่น สร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้กับเทคโนโลยี ซึ่งเป็นทางเข้าหลักของพื้นที่ และช่วยผลักดันให้พิพิธภัณฑ์กลายเป็นจุดหมายปลายทางสำคัญแห่งใหม่ในจังหวัดปทุมธานี
- **ยกระดับและเชื่อมโยงพื้นที่ในเทคโนโลยี:** พิพิธภัณฑ์ควรช่วยพัฒนาภาพลักษณ์โดยรวมของพื้นที่เทคโนโลยี ซึ่งเป็นศูนย์รวมพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์หลายแห่ง โดยต้องเชื่อมโยงกับสิ่งอำนวยความสะดวกเดิมในพื้นที่ และสร้างกิจกรรมทางศิลปะใหม่ ๆ ที่ตอบสนองทั้งด้านโปรแกรมการใช้งาน และบริบทของศิลปะและสถาปัตยกรรม
- **ความเป็นเลิศด้านการออกแบบ:** การออกแบบควรสะท้อนถึงความเป็นเลิศด้านสถาปัตยกรรมและภูมิทัศน์ในระดับมาตรฐานสูงสุด มีความคิดสร้างสรรค์และก้าวข้ามกรอบแนวคิดทั่วไป
- **ส่วนหนึ่งของการพัฒนาเมืองและการขยายโอกาสทางการเรียนรู้:** พิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติจะเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาเมือง โดยช่วยเสริมสถานบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และสนับสนุนการเรียนรู้ภายใต้นโยบายระดับชาติที่เชื่อมโยงระหว่างศิลปะและวิทยาศาสตร์
- **ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม:** การออกแบบต้องมุ่งเน้นลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างสูงสุด โดยใช้แนวทางที่คำนึงถึงความยั่งยืน ทั้งในด้านวัสดุ เทคนิคการก่อสร้าง และการจัดการทรัพยากร
- **การตีความ “ความเป็นไทย” ในแบบใหม่:** การออกแบบควรนำเสนอแนวทางใหม่ ๆ ในการตีความความเป็นไทยทางสถาปัตยกรรมที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ และความร่วมสมัยของศตวรรษที่ 21

3.3 ข้อคำนึงด้านสภาพแวดล้อม การประหยัดพลังงาน และ มาตรฐานอาคาร

การออกแบบอาคารควรคำนึงถึงความยั่งยืน กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมต่อสภาวะของผู้ใช้งาน โดยเป็นไปตามมาตรฐานสากลหรือสูงกว่า

- ลดความต้องการพลังงานสำหรับการทำความเย็น ความร้อน และแสงสว่าง ผ่านการออกแบบที่มีประสิทธิภาพ
- ใช้แหล่งพลังงานหมุนเวียนและพลังงานทางเลือกที่เหมาะสม เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ หรือพลังงานลม
- ส่งเสริมการใช้น้ำอย่างคุ้มค่า และการจัดการน้ำในโครงการ เช่น การใช้ระบบรีไซเคิลน้ำ ใช้วัสดุที่มีความเหมาะสม และไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้อาคาร
- ลดมลภาวะแสงและเสียง ด้วยวิธีแก้ปัญหาแบบ Passive เช่น การใช้แผงบังแดด (Shading Devices) และระบบระบายอากาศแบบ Stack Effect เพื่อลดการใช้พลังงาน

3.4 แนวทางการออกแบบขนาดอาคาร

พื้นที่โครงการทั้งหมด 38,500 ตารางเมตร แบ่งเป็นพื้นที่ใช้สอยอาคาร (ตามกฎหมาย) 31,750 ตารางเมตร พื้นที่ใช้สอยภายนอกโครงการ 6,750 ตารางเมตร

- กำหนดค่า Efficiency ของพื้นที่สัณจรต่อพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานพื้นที่
- อาคารไม่ควรอยู่ติดถนนสายหลักจนเกินไป เว้นระยะตามกฎหมาย และใช้พื้นที่เว้นระยะเป็น Plaza หรือจัดสรรพื้นที่สำหรับการขยายโครงการในอนาคต
- ออกแบบอาคารให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของเมืองและภูมิทัศน์โดยรอบ เช่น คุน้ำ คลอง และพื้นที่สีเขียว โดยคำนึงถึงความต่อเนื่องกับกลุ่มอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อสร้างความสอดคล้องในเชิงภาพลักษณ์ และฟังก์ชัน
- เนื่องจากพื้นที่ตั้งโครงการเป็นที่ลุ่มต่ำ การออกแบบต้องคำนึงถึงการป้องกันน้ำท่วม ความชื้น และเกลือจากใต้ดิน รวมถึงวางระบบกำจัดปลวก แมลง และสัตว์พาหะนำโรคอย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 การบำรุงรักษาอาคารและการเข้าถึงโครงการ

- **วัสดุและพื้นผิวอาคาร:** พื้นผิวอาคารต้องมีความแข็งแรง ทนทาน ทำความสะอาดง่าย และสะดวกต่อการซ่อมแซมและบำรุงรักษา วัสดุที่ใช้ต้องเหมาะสมกับการใช้งานในพื้นที่ภายในและภายนอก
- **ระบบบำรุงรักษาและจัดการของเสีย:** อุปกรณ์ โครงสร้าง และระบบ สำหรับการบำรุงรักษาและการจัดการของเสียทั้งหมดต้องอยู่ในอาคาร...การเข้าถึง เพื่อบำรุงรักษาและจัดการของเสียควรเป็นไปอย่างสะดวก โดยไม่รบกวนความเป็น ส่วนตัวของผู้ใช้งานหรือกระทบต่อความปลอดภัยของทรัพย์สินในพิพธิภัณฑ์
- **อุปกรณ์อาคารใช้งานง่ายและมีประสิทธิภาพ:** อุปกรณ์ภายใน อาคารควรมีอายุการใช้งานยาวนาน มีประสิทธิภาพ และสามารถเปลี่ยนหรือหา ทดแทนได้ง่าย การออกแบบต้องคำนึงถึงความสะดวกในการใช้งานและการเข้าถึง เพื่อบำรุงรักษา
- **พื้นที่สำหรับระบบอาคารและการพัฒนาในอนาคต:** พื้นที่บำรุง รักษา ระบบอาคารต้องมีความยืดหยุ่น รองรับ การเปลี่ยนแปลงด้านวัสดุ และ ขนาดของอุปกรณ์อาคารในอนาคต
- **การเข้าถึงและการใช้งานเพื่อคนทุกกลุ่ม:** พื้นที่ทั้งหมดภายใน อาคารต้องออกแบบให้เข้าถึงและใช้งานได้ง่ายสำหรับทุกคน โดยยึดหลักการ ออกแบบเพื่อทุกคน (Universal Design) โดยไม่มีข้อจำกัดด้านอายุหรือความ สามารถทางร่างกาย
- **ทางเข้าออกและทางสัญจร:** ทางเข้าออกสำหรับผู้ชมนิทรรศการ ควรมีจุดเข้า-ออกทางเดียว เพื่อความปลอดภัยและการควบคุมการเข้าใช้งาน เส้นทางสัญจรสำหรับผู้เข้าชมเชิงปฏิบัติการณ์ต้องแยกจากทางเข้าออกของ ผู้เข้าชมทั่วไป เพื่อลดความเสี่ยงต่อศิลปวัตถุ

3.6 งบประมาณก่อสร้างโครงการ

วงเงินงบประมาณค่าก่อสร้าง 1,200 ล้านบาท (หนึ่งพันสองร้อยล้านบาทถ้วน) ค่าจ้างออกแบบโดยวิธีการประกวดแบบ อ้างอิงจากกฎกระทรวง กำหนดอัตรา ค่าจ้างผู้ให้บริการงานจ้างหรือออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง พ.ศ. 2562 งานสถาปัตยกรรมประเภทซับซ้อน อัตราร้อยละ 3.5 ซึ่งรวมค่าสำรวจพื้นที่ โดยละเอียด ค่าออกแบบ ค่าเขียนแบบ ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม และค่าใช้จ่ายทั้งปวง ไว้เรียบร้อยแล้ว

4. กติกาและเงื่อนไขการประกวดแบบ

4.1 ประเภทการประกวดแบบ

การประกวดแบบแบ่งออกเป็น 2 รอบ ได้แก่:

- การออกแบบแนวความคิด (Conceptual Design)
- การออกแบบสถาปัตยกรรม (Architectural Design)

4.2 ขั้นตอนการประกวดแบบ

ขั้นตอนที่ 1 การออกแบบแนวความคิด

- ขอบเขตของงานที่ผู้เข้าประกวดต้องดำเนินการ มีดังต่อไปนี้

- 1). ศึกษาโครงการตามข้อมูลที่ผู้ว่าจ้างมอบให้
- 2). กำหนดแนวความคิดในการออกแบบและวางผัง

- เอกสารที่ต้องนำเสนอ

1). แบบแสดงแนวความคิดการออกแบบเบื้องต้น จัดทำในรูปแบบกระดาษ A1 ไม่เกิน 4 แผ่น รายละเอียดประกอบด้วย ผังบริเวณ ผังพื้นที่ทุกชั้น รูปตัด รูปด้าน ขนาดไม่ต่ำกว่า 1:500 และรูปทัศนียภาพแสดงรูปแบบภายนอกและภายในอาคาร อย่างละ 1 มุมเป็นอย่างน้อย

2). เอกสารประกอบแบบอธิบายแนวความคิดในการออกแบบ จัดทำในรูปแบบกระดาษ A4 จำนวนไม่เกิน 4 แผ่น

3). หุ่นจำลองอาคารสีขาว มาตรฐาน 1:500 ลงในขอบเขตพื้นที่ก่อสร้าง จัดทำลงบนฐานหนาไม่เกิน 1.5 เซนติเมตร ตามขนาดไซส์ที่ตั้ง

* หลังจากผู้เข้าประกวดส่งผลงานในรอบแรก จะมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานทั้งหมด เพื่อให้สาธารณชนได้เข้าชมและแสดงความคิดเห็น ความคิดเห็นจากสาธารณชนจะถูกนำมารวบรวมและส่งต่อให้ผู้เข้าแข่งขันที่ผ่านเข้าสู่รอบที่สอง เพื่อใช้ปรับปรุงและพัฒนาแนวคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบสถาปัตยกรรม

- ขอบเขตของงานที่ผู้เข้าประกวดต้องดำเนินการ มีดังต่อไปนี้

- 1). ศึกษาข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ.
- 2). ศึกษาวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์และสิ่งแวดล้อมของโครงการ

ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการออกแบบก่อสร้างอาคาร

- 3). จัดทำแบบลักษณะและรายละเอียดทางสถาปัตยกรรม. วิศวกรรม และภูมิสถาปัตยกรรม. พร้อมทั้งแผนการก่อสร้างประกอบการออกแบบ

- 4). จัดทำแนวคิดและแนวทางการออกแบบพื้นที่ภายใน

- 5). จัดทำแนวคิดและแนวทางการออกแบบพื้นที่โดยรอบ. ที่รวมถึงตำแหน่งและทิศทางของอาคาร. ระบบสาธารณูปโภค. ระบบจราจร. และระบบรักษาความปลอดภัย

- 6). จัดทำการประมาณราคาก่อสร้าง.

- เอกสารที่ต้องนำเสนอ

- 1). รายงานการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ. ขนาด. A4. ไม่จำกัดจำนวนหน้า

- 2). รายงานการวิเคราะห์พื้นที่ตั้งโครงการ. รวมถึงการสำรวจพื้นที่ตั้งและพื้นที่โดยรอบ. ขนาด. A3. ไม่จำกัดจำนวนหน้า

- 3). แบบแสดงแนวคิดและรายละเอียดทางการออกแบบ. ครบคลุมแบบสถาปัตยกรรม. วิศวกรรม. ภูมิสถาปัตยกรรม. และการออกแบบภายใน จัดทำในขนาด. A1. ไม่จำกัดจำนวนแผ่น. พร้อมหุ่นจำลอง. มาตรฐาน. 1:250

- 4). รายงานแผนการก่อสร้างแสดงขั้นตอนการดำเนินการในรอบงบประมาณและระยะเวลาที่กำหนด. จัดทำลงในกระดาษขนาด. A4. ไม่จำกัดจำนวนหน้า

- 5). เอกสารการประมาณราคาก่อสร้าง. จัดทำในกระดาษขนาด. A4. ไม่จำกัดจำนวนหน้า

- 6). การนำเสนอผลงานในรูปแบบภาพเคลื่อนไหวพร้อมเสียงประกอบแสดงแนวคิดเบื้องต้นในการออกแบบอย่างชัดเจน

*** หลังจากคณะกรรมการตัดสินผลงานในรอบที่สองและประกาศผู้ชนะเรียบร้อยแล้ว ผลงานของผู้เข้ารอบสุดท้ายทั้ง 5 ราย จะถูกจัดแสดงและเผยแพร่ผ่านนิทรรศการออนไลน์ เพื่อให้สาธารณชนได้เข้าชม

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาแบบก่อสร้าง

เมื่อคณะกรรมการดำเนินงานจ้างออกแบบงานก่อสร้างโดยวิธีประกวดแบบ ได้ประกาศผลคัดเลือกผู้ชนะงานจ้างออกแบบงานก่อสร้างโดยวิธีประกวดแบบ และเจ้าของโครงการได้ลงนามสัญญาจ้างออกแบบกับผู้ชนะการประกวดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ชนะการประกวดมีเวลาพัฒนาแบบก่อสร้างและส่งมอบเอกสาร และแบบรูปทั้งหมดให้แล้วเสร็จเรียบร้อยแล้วตามสัญญา ภายใน 360 วัน โดยแบ่ง ออกเป็น 5 งวด ดังนี้

งวดที่ 1. ภายในระยะเวลา...90 วัน

งวดที่ 2. ภายในระยะเวลา 120 วัน

งวดที่ 3. ภายในระยะเวลา 180 วัน

งวดที่ 4. ภายในระยะเวลา 240 วัน

งวดที่ 5. ภายในระยะเวลา 360 วัน

*..หลังจากผู้เข้าประกวดส่งผลงานในรอบแรก จะจัดให้มีการแสดงนิทรรศการ ผลงานที่ส่งเข้าประกวดในรอบแรกทั้งหมดเพื่อให้สาธารณชนได้รับชม รวมทั้ง เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และจะถูกรวบรวมเป็น ข้อมูลให้แก่ผู้เข้าแข่งขันที่ผ่านเข้าสู่อรอบสอง

*** เมื่อผ่านการตัดสินโดยกรรมการและได้ผู้ชนะในขั้นสุดท้ายแล้ว ผลงานของ ผู้เข้ารอบสุดท้ายทั้ง 5 ราย จะได้รับการจัดแสดงในสถานที่จริงและผ่านนิทรรศการ ออนไลน์

4.3 เงินรางวัล ค่าจ้าง และการจ่ายเงิน

● ขั้นประกวดแนวความคิด

-..ประเภทนักศึกษา มี 3 รางวัล รางวัลที่ 1 จำนวน 50,000 บาท รางวัลที่ 2 จำนวน 30,000 บาท รางวัลที่ 3 จำนวน 10,000 บาท และรางวัล ชมเชย 2 รางวัล รางวัลละ 5,000...บาท

-..ประเภทบุคคลทั่วไป

ผู้ผ่านการคัดเลือกให้เป็นผู้มีสิทธิ์เข้าประกวดแบบในขั้นตอนที่ 2 จำนวน 5 ราย จะได้รับค่าตอบแทนในการพัฒนาแนวความคิดที่ได้เสนอไว้เพื่อ เป็นแบบงานก่อสร้างตามเงื่อนไขที่กำหนด รายละ 400,000 บาท รวมเป็น เงิน 2,000,000 (สองล้านบาทถ้วน)

ผู้ผ่านการคัดเลือกเป็นผู้ชนะขั้นประกวดแบบสถาปัตยกรรม จำนวน 1 ราย จะได้รับค่าตอบแทนในการพัฒนาแบบฯ รายละ 500,000 บาท

- **วงเงินค่าจ้างออกแบบก่อสร้าง**

ผู้ชนะการประกวดแบบจะได้รับการจ้างออกแบบงานก่อสร้างโครงการ
พิพิธภัณฑสถานศิลปกรรมแห่งชาติ วงเงิน 45,000,000 บาท

4.4 คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมประกวดแบบ

ประเภทนักศึกษา

1) นักศึกษาระดับอุดมศึกษาสาขาสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรม
ไทย สาขานิติสถาปัตยกรรม สาขาผังเมือง สาขาออกแบบชุมชนเมือง และ
สาขาที่เกี่ยวข้อง

2) อายุไม่เกิน 25 ปี

ประเภทบุคคลทั่วไป

ผู้ให้บริการจ้างออกแบบที่ยื่นข้อเสนอในขั้นตอนที่ 1 จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1) มีความสามารถตามกฎหมาย

2) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

3) ไม่อยู่ระหว่างเลิกกิจการ

4) ไม่เป็นบุคคลซึ่งอยู่ระหว่างถูกระงับการยื่นข้อเสนอหรือทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐไว้ชั่วคราว เนื่องจากเป็นผู้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดตามที่ประกาศเผยแพร่ในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง

5) ไม่เป็นบุคคลซึ่งถูกระงับชื่อไว้ในบัญชีรายชื่อผู้ทิ้งงานและได้แจ้งเวียนชื่อให้เป็นผู้ทิ้งงานของหน่วยงานของรัฐในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง ซึ่งรวมถึงนิติบุคคลที่ผู้ทิ้งงานเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของนิติบุคคลนั้นด้วย

6) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

7) เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลผู้ประกอบอาชีพให้บริการออกแบบ ซึ่งมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิชาชีพวิศวกรรมสำหรับงานว่าจ้างที่กำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมหรือวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมแล้วแต่กรณี สำหรับผู้ให้บริการจ้างออกแบบที่เป็นนิติบุคคลต้องเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพนั้น ๆ ผู้ให้บริการจ้างออกแบบที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องมีสัญชาติไทย ผู้ให้บริการจ้างออกแบบที่

เป็นนิติบุคคลจะต้องมีกรรมการผู้จัดการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการของนิติบุคคลนั้นเป็นคนไทย และเป็นนิติบุคคลที่มีผู้ถือหุ้นเป็นคนไทยเกินร้อยละห้าสิบของทุนการจัดตั้งนิติบุคคลนั้น

8). ไม่เป็นผู้มีผลประโยชน์ร่วมกันกับผู้ให้บริการจ้างออกแบบรายอื่นที่เข้ายื่นข้อเสนอให้แก่ รัชชา (TASSHA) ณ วันประกาศการจ้างออกแบบโดยวิธีประกวดแบบ หรือไม่เป็นผู้กระทำการอันเป็นการขัดขวางการแข่งขันอย่างเป็นธรรมในการจ้างออกแบบโดยวิธีประกวดแบบครั้งนี้

9). ผู้ยื่นข้อเสนอต้องลงทะเบียนในระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement: e-GP) ของกรมบัญชีกลาง

10). ผู้ให้บริการจ้างออกแบบที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ต้องไม่มีส่วนได้เสียกับผู้ประกอบการงานก่อสร้างในงานนั้น ในลักษณะดังต่อไปนี้

- มีความสัมพันธ์โดยตรง คือ ผู้ให้บริการจะต้องไม่เป็นผู้รับจ้างงานก่อสร้างในงานที่ตนเองเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น

- มีความสัมพันธ์โดยอ้อม คือ ผู้ให้บริการจะต้องไม่เป็นผู้รับจ้างให้กับคู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐในงานที่ตนเองเป็นผู้ให้บริการ

11). ไม่เป็นผู้ได้รับเอกสิทธิ์หรือความคุ้มกัน ซึ่งอาจปฏิเสธไม่ยอมขึ้นศาลไทย เว้นแต่รัฐบาลของผู้ให้บริการจ้างออกแบบได้มีคำสั่งให้สละเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเช่นนั้น

12). ผู้ให้บริการจ้างออกแบบที่ยื่นข้อเสนอในงานในรูปแบบของ “กิจการร่วมค้า” ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- กิจการร่วมค้า หมายความว่า กิจการที่มีข้อตกลงระหว่างผู้เข้าร่วมค้าเป็นลายลักษณ์อักษรว่าจะดำเนินการร่วมกันเป็นทางการค้าหรือหากำไรระหว่างบริษัทกับบริษัท บริษัทกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือระหว่างบริษัทและ/หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับบุคคลธรรมดา คณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลอื่น หรือนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ โดยข้อตกลงนั้นอาจกำหนดให้ผู้เข้าร่วมค้าหลักก็ได้

- กรณีที่ข้อตกลงกำหนดให้ผู้เข้าร่วมค้ารายใดรายหนึ่งเป็นผู้เข้าร่วมค้าหลัก ข้อตกลงจะต้องมีการกำหนดสัดส่วนหน้าที่ และความรับผิดชอบ ในปริมาณงาน สิ่งของ หรือมูลค่าตามสัญญาของผู้เข้าร่วมค้าหลักมากกว่าผู้เข้าร่วมค้ารายอื่นๆราย

--กรณีที่ยื่นข้อตกลงกำหนดให้ผู้เข้าร่วมค้ารายใดรายหนึ่งเป็นผู้เข้าร่วมค้าหลัก กิจกรรมร่วมค่านั้นต้องใช้ผลงานของผู้เข้าร่วมค้าหลักรายเดียวเป็นผลงานของกิจการร่วมค้าที่ยื่นข้อเสนอ สำหรับข้อตกลงที่ไม่ได้กำหนดให้ผู้เข้าร่วมค้ารายใดเป็นผู้เข้าร่วมค้าหลัก ผู้เข้าร่วมค้าทุกรายจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในเอกสารเชิญชวน หรือหนังสือเชิญชวน

--กรณีที่ยื่นข้อตกลงกำหนดให้มีกรรมมอบหมายผู้เข้าร่วมค้ารายใดรายหนึ่งเป็นผู้ยื่นข้อเสนอในนามกิจการร่วมค้า การยื่นข้อเสนอดังกล่าวไม่ต้องมีหนังสือมอบอำนาจ สำหรับข้อตกลงที่ไม่ได้กำหนดให้ผู้เข้าร่วมค้ารายใดเป็นผู้ยื่นข้อเสนอ ผู้เข้าร่วมค้าทุกรายจะต้องลงลายมือชื่อในหนังสือมอบอำนาจให้ผู้เข้าร่วมค้ารายใดรายหนึ่งเป็นผู้ยื่นข้อเสนอในนามกิจการร่วมค้า

13) ให้บริการจ้างออกแบบที่ยื่นข้อเสนอในรูปแบบของกิจการร่วมค้า (Joint Venture) หรือกิจการร่วม (Consortium) ในการทำสัญญาร่วมค้าหรือร่วม กรณีที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในขณะยื่นข้อเสนอก็ต้องมีข้อกำหนดความรับผิดชอบร่วมกันในลักษณะลูกหนี้ร่วมต่อผู้ว่าจ้าง สำหรับคุณสมบัติของกิจการร่วม (Consortium) ให้นำคุณสมบัติของผู้เสนอราคาที่เป็นกิจการร่วมค้า (Joint Venture) มาใช้นับกันโดยอนุโลม

--ในขั้นตอนที่ 2 ผู้ให้บริการสามารถเสนอรายชื่อผู้ให้บริการที่จะเข้าทำสัญญาร่วมงานกันได้ (ถ้ามี)

--ผู้ให้บริการจ้างออกแบบที่ยื่นข้อเสนอในขั้นตอนที่ 2 จะต้องมีความสัมพันธ์เพิ่มเติมจากคุณสมบัติในขั้นตอนที่ 1 ดังต่อไปนี้

14) ผู้ให้บริการจ้างออกแบบ หรือผู้ให้บริการจ้างออกแบบรายใดรายหนึ่งที่ตกลงร่วมงานกัน ต้องมีผลงานออกแบบอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ที่มีวงเงินค่าก่อสร้างไม่น้อยกว่า 300 ล้านบาท (สามร้อยล้านบาท) ในสัญญาเดียว ซึ่งก่อสร้างมาแล้วเสร็จไม่เกิน 10 ปี นับถึงวันที่ยื่นข้อเสนอ และเป็นผลงานที่เป็นคู่สัญญาโดยตรงกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เชื่อถือ โดยต้องมีหนังสือรับรองผลงานจากหน่วยงานนั้น ๆ

5. การสงวนสิทธิ์

- หลังการส่งมอบงาน ผู้ให้บริการจ้างออกแบบจะต้องให้คำปรึกษาด้านเอกสาร ข้อมูล และรายละเอียดที่จำเป็นให้วิทยสถานสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ (Thailand Academy of Social Sciences, Humanities and Arts) หรือ “อัสชา” (TASSHA) เพื่อนำไปประกอบการประเมินการประกวดราคาคัดเลือกผู้รับเหมาก่อสร้าง
- ดำเนินการตรวจเยี่ยมสถานที่ก่อสร้างเพื่อดูการก่อสร้างเป็นครั้งคราว หรือในกรณีจำเป็น รวมถึงให้คำปรึกษาและแนะนำแก่ผู้ควบคุมงาน และให้รายละเอียดเพิ่มเติมตามความจำเป็นในระหว่างการก่อสร้างตั้งแต่เริ่มต้นจนแล้วเสร็จ เพื่อให้อาคารใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ และถูกต้องตามแบบรูปที่กำหนด

6. ผู้รับผิดชอบโครงการ

6.1 ผู้สนับสนุน

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

6.2 ผู้ว่าจ้างประกวดแบบ

สถาบันพิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติ

6.3 ที่ปรึกษาประกวดแบบ

วิทยสถานสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ (Thailand Academy of Social Sciences, Humanities and Arts) หรือ “อัสชา” (TASSHA)

4.2 แนวทางการกำหนดโจทย์การประกวดแบบทางสถาปัตยกรรม ที่มุ่งเน้นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

นอกจากการกำหนดกรอบเทคนิคและรูปแบบของการประกวดแบบแล้ว การนิยามแนวทางเชิงแนวคิดก็มีบทบาทสำคัญไม่น้อย โดยเฉพาะในกรณีที่ต้องการสะท้อนมิติทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และความงามเฉพาะถิ่น หัวข้อนี้จึงนำเสนอแนวทางการเขียนโจทย์ที่มุ่งเน้นเรื่องเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม ความเป็นชาติ และสุนทรียศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้จัดประกวดและผู้เข้าร่วมออกแบบ

การกำหนดโจทย์การประกวดแบบมีบทบาทสำคัญในการเปิดพื้นที่ให้ผู้เข้าประกวดได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าและตอบสนองต่อบริบททางวัฒนธรรม สังคม และประวัติศาสตร์ แนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับเอกลักษณ์ ความเป็นชาติ และสุนทรียศาสตร์ จะช่วยให้ผลงานสามารถสะท้อนคุณค่าดังกล่าวได้อย่างลึกซึ้งและสร้างสรรค์

โจทย์การประกวดควรมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และไม่เปิดช่องให้เกิดความคลุมเครือในการตีความ ขณะเดียวกันก็ควรมีความยืดหยุ่น ไม่แคบจนจำกัดจินตนาการหรือกว้างจนขาดความชัดเจน จึงควรสนับสนุนให้ผู้เข้าประกวดสามารถนำเสนอแนวคิดที่หลากหลาย มีการผสมผสานองค์ประกอบจากแนวคิดดั้งเดิม เข้ากับความต้องการและความท้าทายของบริบทสมัยใหม่ ผู้จัดการประกวดควรมีความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม ความเป็นชาติ และสุนทรียศาสตร์ เพื่อสามารถระบุรายละเอียดที่ช่วยส่งเสริมการออกแบบได้อย่างตรงจุด

4.2.1 เอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม (Architectural Identity):

จุดเด่นเฉพาะของท้องถิ่นที่ควรนำมาสร้างสรรค์อย่างร่วมสมัย

เอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมคือจุดเด่นที่ทำให้สถาปัตยกรรมของพื้นที่หรือชุมชนมีลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนใคร ในการกำหนดโจทย์ควรส่งเสริมให้ผู้เข้าประกวดศึกษาบริบทประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างละเอียด เพื่อนำเสนอแนวคิดที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับอัตลักษณ์ที่มีอยู่ เช่น การเลือกใช้วัสดุท้องถิ่น

การออกแบบที่สะท้อนภูมิประเทศ หรือการพัฒนาแนวคิดจากสถาปัตยกรรม
พื้นถิ่นให้เข้ากับยุคสมัยในเชิงสร้างสรรค์และยั่งยืน

4.2.2 ความเป็นชาติในงานสถาปัตยกรรม (Nation-ness in Architecture): การแสดงออกถึงอัตลักษณ์และค่านิยมของชาติ อย่างมีความหมาย

ความเป็นชาติในสถาปัตยกรรมคือการสะท้อนถึงอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ และ
ค่านิยมทางวัฒนธรรมของชาติผ่านงานออกแบบ เช่น ในกรณีของประเทศไทย
โจทย์ควรกระตุ้นให้ผู้เข้าประกวดแสดงออกถึง “ความเป็นไทย” ผ่านองค์ประกอบ
ที่มีความหมายทางประวัติศาสตร์หรือสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม
ความเป็นไทยไม่จำเป็นต้องลอกเลียนรูปแบบดั้งเดิมเสมอไป แต่สามารถ
ตีความและปรับใช้ใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน ปัญหาสิ่งแวดล้อม
และการใช้วัสดุที่ยั่งยืน เหมาะกับภูมิอากาศและวิถีชีวิตร่วมสมัย

4.2.3 สุนทรียศาสตร์ในงานสถาปัตยกรรม (Architectural Aesthetics): การสร้างประสบการณ์ทางศิลปะและความงาม ที่สอดคล้องกับบริบท

สุนทรียศาสตร์เป็นมิติสำคัญที่สะท้อนถึงความงาม คุณค่าทางศิลปะ และการ
สร้างประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้ใช้งาน โจทย์ควรกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับ
องค์ประกอบทางสุนทรียภาพ เช่น ความสมดุลขององค์ประกอบสถาปัตยกรรม
การเชื่อมโยงกับภูมิทัศน์รอบอาคาร การเลือกใช้แสง สี และวัสดุอย่างลงตัวและ
สร้างสรรค์ คณะกรรมการควรประเมินผลงานโดยเน้นการสร้างประสบการณ์
ที่กลมกลืน มีคุณค่า และสามารถตอบสนองต่อบริบทที่ตั้งได้อย่างเหมาะสม

การกำหนดโจทย์ที่ให้ความสำคัญกับเอกลักษณ์ ความเป็นชาติ และ
สุนทรียศาสตร์ พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีการตีความและผสมผสานระหว่าง
แนวคิดดั้งเดิมกับบริบทใหม่จะนำไปสู่ผลงานที่มีคุณค่า สามารถสะท้อนบริบท
ทางวัฒนธรรม สังคม และมิติทางประวัติศาสตร์ได้อย่างชัดเจน และมีส่วนสำคัญ
ในการพัฒนางานสถาปัตยกรรมไทยให้มีความก้าวหน้าและยั่งยืนในอนาคต

4.3 กรณีศึกษา

การศึกษาการเขียนเงื่อนไขการประกวดแบบสถาปัตยกรรมในประเทศไทย จากกรณีศึกษา 6 โครงการ ในระยะเวลาที่หาทศวรรษ จะช่วยแสดงให้เห็น ภาพการร่างเอกสารที่มีโครงสร้างที่ดี ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้จัดงานและผู้เข้าร่วม การประกวดแบบ การสื่อสารวัตถุประสงค์ ลักษณะของโครงการ และความ ต้องการ งบประมาณ กรอบเวลาและข้อจำกัด รวมถึงรายละเอียดต่าง ๆ ที่มีความชัดเจน จะส่งเสริมการวางแผนภาระงานด้านการบริหารจัดการ ป้องกัน ความเสี่ยงทางกฎหมายและจริยธรรม โดยมีตัวอย่างโครงการประกวดแบบ ดังนี้

- พ.ศ. 2525 อนุสรณ์สถานแห่งชาติ
- พ.ศ. 2542 การประกวดแบบแนวความคิดเอกลักษณ์

สถาปัตยกรรมท้องถิ่น

- พ.ศ. 2548 อนุสรณ์สถานเหตุการณ์ภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิ
- พ.ศ. 2552 รัฐสภาแห่งใหม่
- พ.ศ. 2564 ศูนย์การแพทย์รามามาธิบดีศรีอยุธยา
- พ.ศ. 2567 ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบแห่งใหม่ (New TCDC)

ใน 10 จังหวัด

กรณีศึกษาที่ 1

ชื่อโครงการ: อนุรักษ์สถานแห่งชาติ

ผู้ชนะการประกวดแบบ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประเภทการประกวดแบบ: การประกวดแนวความคิด

ปีที่ประกวดแบบ: 2525

ที่ตั้ง: ถนนพหลโยธิน ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

1. บริบทโครงการ

1.1 วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างอนุสรณ์สถานที่ระลึกถึงผู้สละชีวิตเพื่อชาติ ไม่ว่าจะเป็นทหาร ข้าราชการ หรือพลเรือน และมอบประโยชน์ใช้สอยอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่อง

1.2 การกิจและจุดมุ่งหมาย

เป็นส่วนหนึ่งของการจัดงานสมโภชน์กรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี

1.3 ขนาดพื้นที่ตั้งโครงการ

35 ไร่

2. ข้อกำหนดการประกวด

2.1 ความต้องการด้านพื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)

ส่วนที่	ประโยชน์ใช้สอย	พื้นที่ใช้สอย
1	ลานประกอบพิธี	2,500
2	โถงประกอบพิธี	400
3	ส่วนพิธีภัณฑ์	4,500
4	ที่บรรจุมิฐิ	5,000
5	ส่วนพานอรามา	2,500
พื้นที่รวมทั้งหมด		14,900

ทัศนียภาพอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน

2.2 ความต้องการของเจ้าของโครงการ

- ออกแบบให้อนุสรณ์สถานเป็นจุดหมายตา มีความโดดเด่นเป็นสง่าเมื่อเข้าสู่กรุงเทพมหานคร
- งานที่ต้องส่งประกอบด้วย แบบสถาปัตยกรรมและภาพทัศนียภาพเอกสารประกอบ และหุ่นจำลอง

2.3 แนวทางการออกแบบขนาดอาคาร

ให้ความสำคัญกับแนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม การวางผัง และภูมิสถาปัตยกรรม

2.4 งบประมาณก่อสร้างโครงการ

75 ล้านบาท

3. กติกาและเงื่อนไขการประกวดแบบ

3.1 ประเภทการประกวดแบบ

หากแบ่งตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ คือการประกวดแนวความคิด (Conceptual Design Competitions) ถ้าแบ่งตามการเข้าร่วม เป็นการประกวดแบบแบบเชิญเข้าร่วม (Invited Competitions)

3.2 ขั้นตอนการประกวดแบบ

กองบัญชาการทหารสูงสุดได้ทำหนังสือเชิญไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่คัดเลือกไว้จำนวนหนึ่ง หลังจากนั้นเมื่อทราบเรื่องการตอบรับคำเชิญแล้วจึงเชิญหน่วยงานดำเนินขั้นตอนการประกวดแบบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน

- ขั้นตอนแรก: เสนอแบบร่าง (Schematic Design) ผู้เข้าร่วมการประกวดแบบต้องศึกษารายละเอียดโครงการและออกแบบให้เสร็จสมบูรณ์พร้อมส่งในวันที่กำหนด ระยะเวลา 4 สัปดาห์

- คณะกรรมการจะคัดเลือกผลงาน 5 ผลงานจากรอบแรกเพื่อให้พัฒนาแบบรายละเอียด ระยะเวลา 8 สัปดาห์ หลังจากนั้นจึงประกาศผู้ชนะและผู้ชนะจะได้รับมอบหมายให้เสนอคณะทำงานออกแบบและควบคุมงานก่อสร้าง เพื่อรับการเห็นชอบจากคณะกรรมการจัดการประกวดแบบ แล้วจึงดำเนินการเขียนแบบก่อสร้างและควบคุมการก่อสร้างต่อไป

3.3 เงินรางวัล ค่าจ้าง และการจ่ายเงิน

เงินค่าดำเนินงานขั้นตอนที่สองนี้รายละเอียด 50,000 บาท จำนวน 5 ราย
ผู้ชนะได้รับเงินรางวัล 100,000 บาท

3.4 คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมประกวดแบบ

กองบัญชาการทหารสูงสุดคัดเลือกผู้เข้าร่วมประกวดแบบที่มีศักยภาพ แล้วทำหนังสือเชิญเข้าร่วมประกวดแบบ

4. ผู้รับผิดชอบโครงการ

4.1 ผู้สนับสนุนทุน

รัฐบาล

4.2 ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ

กองบัญชาการทหารสูงสุด

4.3 คณะกรรมการตัดสิน

ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงาน ต่าง ๆ รวมทั้งผู้แทนจากสมาคมสถาปนิกสยาม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

5. การจัดการหลังการประกวดแบบ

หลังเสร็จสิ้นกระบวนการประกวดแบบ ทางผู้ชนะมีภาระผูกพันที่จะต้องรับ
หน้าที่เป็นผู้ดำเนินการเขียนแบบก่อสร้าง และควบคุมการก่อสร้างตามระเบียบ
ราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งในงานขั้นตอนดังกล่าว แบบได้ถูกแก้ไข
เปลี่ยนแปลงบ้างเล็กน้อย เช่น ยกเลิกอัฒจันทร์สำหรับชมการแสดงกลางแจ้ง,
ใต้ลานประกอบพิธี ทำเป็นที่ทำการของเจ้าหน้าที่, ห้องสมุด และที่จอดรถ
จากแนวคิดเดิมที่จะต้องถมดินให้สูงขึ้น แต่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณจึง
ปรับเปลี่ยนใหม่ให้มีลักษณะเป็น platform

➤ ทศนียาพอนุสรณ์สถาน
แห่งชาติในปัจจุบัน บริเวณ
ลานประกอบพิธี และอาคาร
ประกอบพิธี

กรณีศึกษาที่ 2

ชื่อโครงการ: การประกวดแบบแนวความคิดเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมท้องถิ่น

ผู้ชนะการประกวดแบบ: ไม่มีผู้ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม

ประเภทการประกวดแบบ: การประกวดแนวความคิด

ปีที่ประกวดแบบ: 2542

ที่ตั้ง: ภูมิภาคทั้ง 8 ในประเทศไทย

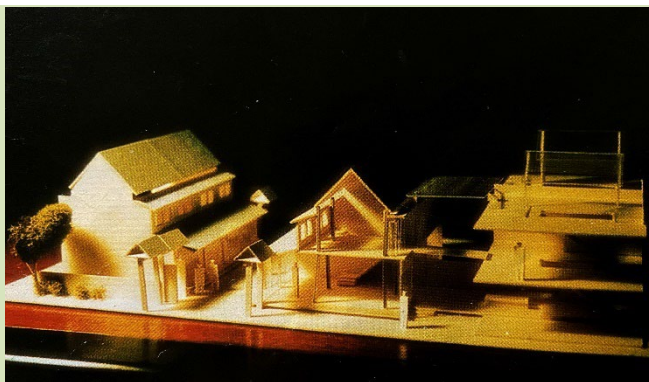
1. บริบทโครงการ

คณะกรรมการดำเนินงานและประสานงานวันอนุรักษ์มรดกไทยได้จัดให้มีการประกวดแบบสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นภาคต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าและสร้างสรรค์รูปแบบที่เหมาะสม เพื่อให้ประชาชนหรือหน่วยราชการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดการจรรโลง พื้นฟู และสืบทอดสถาปัตยกรรมท้องถิ่นต่อไป

1.1 วัตถุประสงค์

- เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) เนื่องในโอกาสมหามงคลที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ
- เพื่อส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเชื่อ ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และลำดับพัฒนาการรูปแบบสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ของประเทศ
- ส่งเสริมให้มีการประยุกต์รูปแบบเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมท้องถิ่นให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมใหม่ เพื่อสืบทอดและสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมรุ่นใหม่ที่มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
- เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความรักและหวงแหนในมรดกศิลป-วัฒนธรรมด้านสถาปัตยกรรมท้องถิ่นของตนเอง
- เพื่อส่งเสริมให้สถาปนิก และผู้ประกอบการวิชาชีพออกแบบ ตลอดจนผู้สนใจและเกี่ยวข้องทั่วไปได้คิดค้นสร้างสรรค์ผลงานที่มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

รางวัลดีเด่น ประเภทอาคารพาณิชย์
ภาคเหนือตอนล่าง

1.2 การกิจและจุดมุ่งหมาย

เป็นการจัดประกวดการออกแบบสถาปัตยกรรมเกี่ยวกับแนวความคิดที่แสดงถึงเอกลักษณ์ทางด้านสถาปัตยกรรมของอาคารแต่ละประเภท ที่เหมาะสมสำหรับแต่ละท้องถิ่นของไทย โดยมีความสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยของอาคาร ความงามทางสถาปัตยกรรม ความถูกต้องในเชิงวิศวกรรมการก่อสร้าง และวัสดุการก่อสร้าง

1.3 พื้นที่ตั้งโครงการ

เขตพื้นที่ประกวดแบบจำแนกเป็น 8 ภาค คือ ภาคกลาง, ภาคเหนือตอนบน, ภาคเหนือตอนล่าง, ภาคตะวันออก, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง, ภาคใต้ตอนบน และภาคใต้ตอนล่าง

2. ข้อกำหนดการประกวด

2.1 ความต้องการด้านพื้นที่ใช้สอย

ประเภทของแบบที่ประกวด แบ่งเป็น 5 ประเภท คือ

- 1) ประเภทบ้านพักอาศัย
- 2) ประเภทอาคารพาณิชย์
- 3) ประเภทอาคารทางศาสนา
- 4) ประเภทอาคารสำนักงาน อาคารการศึกษา
- 5) ประเภทศาลาริมทาง

2.2 ความต้องการของเจ้าของโครงการ

ผู้ส่งแบบเข้าประกวดจะต้องออกแบบแนวความคิดเกี่ยวกับเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมของอาคารแต่ละประเภท และแต่ละท้องถิ่นที่ส่งเข้าประกวด โดยแบบที่ประกวดประกอบด้วย

- เนื้อหา บรรยายแนวความคิด
- ภาพสเกตช์
- รูปแบบแปลน ผังบริเวณ
- รูปด้าน รูปตัด
- ทศนียภาพ หุ่นจำลอง หรืออื่นใดที่จำเป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ

หลายส่วนประกอบกันตามที่ผู้ส่งเข้าประกวดคิดว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการออกแบบเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมแต่ละประเภท แต่ละท้องถิ่น โดยผู้เข้าประกวดเป็นผู้กำหนดลักษณะการใช้สอยของแต่ละประเภทอาคารตามที่ส่งเข้าประกวด

ส่วนประกอบของเนื้อหา รูปแบบแสดงแนวความคิดทั้งหมดให้ผู้เข้าประกวดแบบจัดแสดงบนกระดานขนาด A1 โดยเขียนหมายเลขผู้เข้าประกวดไว้บนแบบที่ประกวดให้ชัดเจน

สำหรับการอธิบายแบบ ผู้เข้าประกวดต้องพร้อมเข้าชี้แจง อธิบายแบบแก่คณะกรรมการตัดสิน เพื่อทราบรายละเอียดแนวความคิดที่ชัดเจน โดยการอธิบายแบบจะมีเฉพาะแบบที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบตัดสินให้รางวัล

3. กติกาและเงื่อนไขการประกวดแบบ

3.1 ประเภทการประกวดแบบ

เป็นการจัดประกวดการออกแบบสถาปัตยกรรมเกี่ยวกับแนวความคิด เพื่อส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าและสร้างสรรค์รูปแบบที่เหมาะสม สำหรับนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อฟื้นฟูและสืบทอดสถาปัตยกรรมท้องถิ่น

3.2 ขั้นตอนการประกวดแบบ

ในขั้นแรกผู้จัดการประกวดนำเสนอโครงการประกวดแนวความคิดเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมท้องถิ่นต่อประธานอนุกรรมการดำเนินงานและประธานงานวันอนุรักษ์มรดกไทย และประธานกรรมการอำนวยการวันอนุรักษ์มรดกไทย จากนั้นแต่งตั้งคณะกรรมการตัดสินการประกวดแนวความคิดเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมท้องถิ่น และดำเนินการจัดการประกวดแบบดังนี้

- ประชาสัมพันธ์การประกวดฯ เชิญชวนผู้สนใจที่มีความรู้เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมออกแบบเข้าประกวด
- ประกวดแนวความคิดเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมท้องถิ่น
- คณะกรรมการตัดสินฯ พิจารณาแบบต่าง ๆ ที่ส่งเข้าประกวด และพิจารณาตัดสินแต่ละประเภท
- นำเสนอผลการตัดสินต่อคณะอนุกรรมการดำเนินงานและประธานงานวันอนุรักษ์มรดกไทยเพื่อนำเสนอประธาน หรือคณะกรรมการอำนวยการวันอนุรักษ์มรดกไทยพิจารณา

3.3 เงินรางวัล ค่าจ้าง และการจ่ายเงิน

รางวัลการประกวดแบ่งเป็นรางวัลยอดเยี่ยม และรางวัลดีเด่นดังนี้

1) รางวัลยอดเยี่ยม

- ประเภทบ้านพักอาศัย/ อาคารพาณิชย์/ อาคารทางศาสนา/ อาคารสำนักงาน-อาคารการศึกษา รางวัลละ 60,000 บาท รวม 4 ประเภท จำนวน 8 ภาค เป็นเงิน 1,920,000 บาท พร้อมโล่เกียรติคุณ
- ประเภทศาลา รางวัลละ 30,000 บาท จำนวน 8 ภาค รวมเป็นเงิน 240,000 บาท พร้อมโล่เกียรติคุณ

2) รางวัลดีเด่น

- ประเภทบ้านพักอาศัย/ อาคารพาณิชย์/ อาคารทางศาสนา/ อาคารสำนักงาน-อาคารการศึกษา รางวัลละ 20,000 บาท รวม 4 ประเภท จำนวน 8 ภาค ภาคละ 2 รางวัล เป็นเงิน 2,280,000 บาท พร้อมเกียรติคุณบัตร
- ประเภทศาลา รางวัลละ 10,000 บาท จำนวน 8 ภาค ภาคละ 2 รางวัล รวมเป็นเงิน 160,000 บาท พร้อมเกียรติคุณบัตร

3.4 คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมประกวดแบบ

กลุ่มเป้าหมาย (ผู้ส่งแบบเข้าประกวด) ได้แก่ สถาปนิก นักออกแบบ นักศึกษา องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนประชาชนทั่วไปที่มีความรู้ความสามารถในการออกแบบ เพื่อเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมท้องถิ่นของอาคารต่าง ๆ โดยจำแนกตามประเภทและพื้นที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยผู้ส่งแบบเข้าประกวดต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และมีคุณสมบัติถูกต้องตามที่ทางราชการรับรอง

4. การสงวนสิทธิ์

- ผู้ส่งแบบเข้าประกวดจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ของการส่งแบบเข้าประกวด และสามารถส่งแบบเข้าประกวดได้หลายแบบหลายประเภทตามที่กำหนด
 - แบบที่ชนะการประกวดทั้งหมดเป็นสิทธิ์ของคณะกรรมการดำเนินงานและประสานงานวันอนุรักษ์มรดกไทยที่จะนำไปใช้เผยแพร่ หรือปรับปรุงจัดทำรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในโอกาสต่อไป
 - คณะกรรมการตัดสินการประกวดฯ อาจจะพิจารณยกเลิกการให้รางวัลการประกวดแบบบางประเภทได้ หากเห็นว่าผลงานแบบที่ส่งเข้าประกวดไม่เหมาะสมที่จะได้รับพิจารณาตัดสิน โดยผู้ส่งแบบเข้าประกวดจะเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ มิได้
 - แบบที่ไม่ได้รับการคัดเลือก ขอรับคืนได้ หากไม่มารับตามกำหนดถือว่าสละสิทธิ์
-

5. ผู้รับผิดชอบโครงการ

5.1 ผู้สนับสนุนทุน

รัฐบาล

5.2 ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ

คณะกรรมการดำเนินงานและประสานงานวันอนุรักษ์มรดกไทย (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน)

5.3 ที่ปรึกษาประกวดแบบ

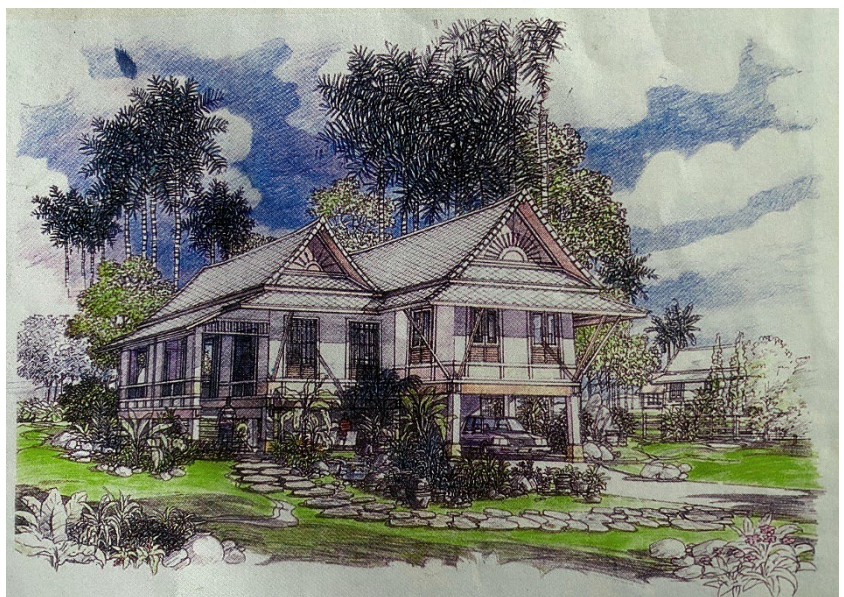
- 1) คณะกรรมการอำนวยการวันอนุรักษ์มรดกไทย (นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน)
- 2) คณะอนุกรรมการดำเนินงานและประสานงานวันอนุรักษ์มรดกไทย (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน)
- 3) กรมศิลปากรในฐานะฝ่ายเลขานุการ (อธิบดีกรมศิลปากรเป็นกรรมการและเลขานุการ)

5.4 คณะกรรมการตัดสิน

สถาปนิกเชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญจากกรมศิลปากร และกรมโยธาธิการ คณบดีจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยรังสิต และนายกสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์

5.5 ผลการตัดสิน

รางวัลยอดเยี่ยมไม่มีผู้ได้รับรางวัล ส่วนรางวัลดีเด่นมีผู้ได้รับรางวัลในประเภท บ้านพักอาศัย ประเภทอาคารพาณิชย์ ประเภทอาคารทางศาสนา ประเภทศาลาริมทาง ส่วนประเภทอาคารสำนักงาน อาคารการศึกษา ไม่มีผู้ได้รับรางวัล นอกจากนี้ยังมีรางวัลชมเชย ซึ่งมีผู้ได้รับรางวัลในทุกประเภท

➤ รางวัลดีเด่น
ประเภทบ้านพักอาศัย
ภาคใต้ตอนบน

กรณีศึกษาที่ 3

ชื่อโครงการ: อนุสรณ์สถานเหตุการณ์ภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิ

ผู้ชนะการประกวดแบบ: บริษัท Disc-O Arquitectura (สเปน)

และ บริษัท นากา คอนเซ็ป (ประเทศไทย) จำกัด

ประเภทการประกวดแบบ: การประกวดแนวความคิด

ปีที่ประกวดแบบ: 2548

ที่ตั้ง: อุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา

1. บริบทโครงการ

1.1 วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างสถานที่รำลึกถึงผู้เสียชีวิตและการสูญเสียจากเหตุการณ์ภัยพิบัติคลื่นสึนามิเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547
- สร้างศูนย์เรียนรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและภัยพิบัติ
- ส่งเสริมความศักดิ์สิทธิ์และความเคารพต่อธรรมชาติในพื้นที่โครงการ
- เป็นสถานที่สร้างแรงบันดาลใจและเยียวยาจิตใจสำหรับผู้มาเยือน

1.2 การกิจและจุดมุ่งหมาย

- รำลึกถึงเหตุการณ์ภัยพิบัติคลื่นสึนามิและผลกระทบระดับโลก
- สร้างพื้นที่ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ออกแบบให้เป็นอนุสรณ์สถานที่สร้างความรู้สึกเชื่อมโยงกับธรรมชาติสังคม และรำลึกถึงผู้สูญเสีย

1.3 ขนาดพื้นที่ตั้งโครงการ

70 ไร่ ด้านทิศตะวันออกมีพื้นที่ติดกับทางหลวงหมายเลข 4 ซึ่งเป็นเส้นทางรถยนต์ทางเดียว ด้านทิศเหนือสุดติดกับไร่ยางพาราและเทือกเขาสูงชันตามธรรมชาติ และค่อย ๆ ลาดลงสู่ทะเลเบื้องล่าง ส่วนทางด้านใต้ไม่มีหน้าผาขวางกั้นระหว่างที่ดินและชายหาด

MOUNTAINS OF REMEMBRANCE

รางวัลชนะเลิศการประกวดแบบ

2. ข้อกำหนดการประกวด

2.1 ความต้องการด้านพื้นที่ใช้สอย

องค์ประกอบทั้งหมดในพื้นที่ 8,500 ตารางเมตรโดยประมาณ และพื้นที่ก่อสร้างทั้งหมดตามข้อกำหนดจะต้องไม่เกิน 10,000 ตารางเมตร โดยพื้นที่ตัวอาคาร มีเนื้อที่ไม่เกิน 4,500 ตารางเมตร

2.2 ความต้องการของเจ้าของโครงการ

- การออกแบบต้องส่งเสริมจิตวิญญาณของการรำลึกและไว้อาลัยจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ
- การผสมผสานธรรมชาติกับสถาปัตยกรรมโดยเคารพสภาพแวดล้อม
- เป็นแรงบันดาลใจ ส่งเสริมให้ประชาชนเรียนรู้มากขึ้นเกี่ยวกับเหตุการณ์ และผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติสึนามิ
- มีวิวัฒนาการไปตามกาลเวลา

2.3 ข้อคำนึงด้านสภาพแวดล้อม การประหยัดพลังงาน และมาตรฐานอาคาร

- ใช้วัสดุที่ไม่ทำลายธรรมชาติ และส่งเสริมความสมดุลของอุทยาน
- เนื่องจากตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ การออกแบบโดยรวมควรเคารพและอนุรักษ์ความเป็นป่าให้มากที่สุด
- คำนึงถึงภูมิอากาศเขตร้อน ความชื้น และเป็นมิตรต่อระบบนิเวศ
- พื้นที่สำหรับจัดแสดงและจัดเก็บงานศิลปกรรมควรมีมาตรฐานสากลด้านความปลอดภัย แสง และการควบคุมสภาพอากาศ

2.4 แนวทางการออกแบบขนาดอาคาร

- มีพื้นที่จอดรถ
- อนุสรณ์สถาน ซึ่งอาจเป็นโครงสร้างแยก หรือโครงสร้างที่เป็นสัญลักษณ์ ผสมรวมเข้ากับอาคาร
- พื้นที่จัดแสดง เช่น พิพิธภัณฑ์ ควรประกอบด้วย
 - ทางเข้าและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องรับฝากของ
 - พื้นที่จัดแสดงงานศิลปกรรมไม่เกิน 850 ตารางเมตร
 - พื้นที่เก็บของและจัดเตรียมงาน ประมาณ 300 ตารางเมตร
 - พื้นที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์และธุรการทั่วไป ประมาณ 100 ตารางเมตร
 - พื้นที่สาธารณูปโภค และพื้นที่สนับสนุนต่าง ๆ เช่น ห้องน้ำ ห้องเก็บเสื้อผ้า
- พื้นที่สำหรับรองรับผู้เข้าเยี่ยมชม
 - พื้นที่หนึ่งหรือหลายแห่ง สำหรับผู้ที่ต้องการไว้อาลัย หรือพักผ่อน และควรมองเห็นทะเล
 - ศูนย์อนามัยขนาดเล็ก
 - สิ่งอำนวยความสะดวกด้านห้องน้ำ ร้านจำหน่ายอาหาร
- เครื่องดื่มขนาดเล็ก
 - ร้านขายของที่ระลึก
 - มีบริเวณสำหรับประกอบกิจกรรมทางศาสนาสำหรับทุกศาสนา
- ศูนย์การเรียนรู้สำหรับนักเรียน นักศึกษา และประชาชน
 - โรงมหรสพกลางแจ้งแบบครึ่งวงกลม โดยมีที่นั่ง 3 ส่วนเชื่อมต่อกัน คือ ที่นั่งแบบมีหลังคา ที่นั่งที่มีหลังคาบางส่วน และที่นั่งกลางแจ้ง โดยจุคนได้ทั้งหมด 300 ที่นั่ง
 - โรงภาพยนตร์ขนาดเล็ก พื้นลาด จุคนได้ 50-60 ที่นั่ง
 - ห้องประชุมขนาด 50 ตารางเมตร จำนวน 3 ห้อง ซึ่งอาจเปิดพื้นที่เชื่อมต่อกัน
 - พื้นที่สำหรับห้องสมุดและอ่านหนังสือ รวมถึงเป็นศูนย์ข้อมูล และให้ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติสึนามิ
 - สถานีสาขาของศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ
 - สำนักงานของเจ้าหน้าที่

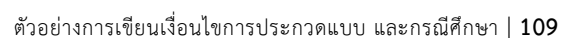
- เจ้าหน้าที่

- ## 2.5 การบำรุงรักษาอาคารและการเข้าถึงโครงการ

▼ ภาพแสดงแนวความคิด
บรรยากาศ และการใช้งาน
ภายในอาคาร MOUNTAIN
OF REMEMBRANCE

2.6 งบประมาณก่อสร้างโครงการ

งบประมาณก่อสร้างได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล ผ่านทางกระทรวงวัฒนธรรม

3. กติกาและเงื่อนไขการประกวดแบบ

3.1 ประเภทการประกวดแบบ

หากแบ่งตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ คือการประกวดแนวความคิด (Conceptual Design Competitions) ถ้าแบ่งตามการเข้าร่วม เป็นการประกวดแบบแบบเปิด (Open Competitions)

3.2 ขั้นตอนการประกวดแบบ

เป็นการประกวดแบบสองขั้นตอน

- ขั้นตอนที่ 1 นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับการออกแบบ แสดงขอบเขตงาน ขนาด และ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
 - ขั้นตอนที่ 2 สถาปนิกดำเนินการพัฒนาโครงการออกแบบ ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการตัดสิน โดยมีการดำเนินการดังนี้
 - เปิดรับสมัคร
 - ผู้เข้าร่วมโครงการประกวดแบบเดินทางไปศึกษาพื้นที่
 - ผู้เข้าร่วมส่งแบบและเอกสารประกวดแบบขั้นตอนที่ 1
 - คณะกรรมการตัดสินการประกวด คัดเลือกผลงานที่ผ่านเข้ารอบ
 - ประกาศรายชื่อผู้ผ่านเข้ารอบสู่การประกวดขั้นตอนที่ 2
 - จัดแสดงผลงานที่ได้รับการคัดเลือกต่อรัฐบาล ญาติผู้เสียชีวิต ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป เพื่อรับฟังความคิดเห็น
 - สัมมนาเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ผ่านเข้ารอบ
 - ผู้เข้าร่วมการประกวดส่งแบบและเอกสารประกวดแบบขั้นตอนที่ 2
 - จัดแสดงผลงานต่อสาธารณชนเพื่อรับฟังความคิดเห็น
 - ประเมินผลด้านเทคนิค
 - คณะกรรมการตัดสิน และจัดทำผลรายงานการตัดสิน พร้อมประกาศผลต่อสาธารณชน
-

4. การสงวนสิทธิ์

ผู้จัดสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดและเงื่อนไขการประกวดแบบ การตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด

5. ผู้รับผิดชอบโครงการ

5.1 ผู้สนับสนุนทุน

รัฐบาล

5.2 ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ

คณะกรรมการฟื้นฟูการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอันดามัน, คณะอนุกรรมการ อำนวยการโครงการจัดสร้างอนุสรณ์สถานเหตุการณ์ภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิ แห่งชาติ จังหวัดพังงา

5.3 ที่ปรึกษาประกวดแบบ

ได้แก่ ตัวแทนจากหน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ พิพิธภัณฑ และ สถาปัตยกรรม เช่น สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย พิพิธภัณฑสถาน แห่งชาติ กรมโยธาธิการและผังเมือง สภาวิศวกร

5.4 คณะกรรมการตัดสิน

คณะกรรมการมีทั้งชาวไทยและนานาชาติ เช่น สถาปนิก นักวางผังเมือง และ ผู้เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑ

กรณีศึกษาที่ 4

ชื่อโครงการ: รัฐสภาแห่งใหม่

ผู้ชนะการประกวดแบบ: สถาบันอาศรมศิลป์

ประเภทการประกวดแบบ: การประกวดแนวความคิด

ปีที่ประกวดแบบ: 2552

ที่ตั้ง: ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

1. บริบทโครงการ

1.1 วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ที่ตอบสนองต่อการใช้งานที่หลากหลายและความต้องการพื้นที่ของรัฐสภาไทยที่เพิ่มขึ้น
- ส่งเสริมกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการประชุม การบริหาร และการออกกฎหมาย
- เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความทันสมัยและความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทย
- ออกแบบอาคารเพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีใหม่และความยั่งยืนในอนาคต

1.2 ภารกิจและจุดมุ่งหมาย

- สร้างสถานที่ที่สะท้อนเอกลักษณ์ไทยในบริบทที่ทันสมัย
- รองรับการใช้งานที่หลากหลาย ทั้งการประชุม งานรัฐกิจ และกิจกรรมต่าง ๆ
- ออกแบบอาคารที่คำนึงถึงความเหมาะสมด้านสิ่งแวดล้อมและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ขนาดพื้นที่ตั้งโครงการ

424,000 ตารางเมตร

ทัศนียภาพสัปปายะสภาสถาน มุมมองจากแม่น้ำเจ้าพระยา
ผลงานผู้ชนะการประกวดแบบรัฐสภาแห่งใหม่

2. ข้อกำหนดการประกวด

2.1 ความต้องการด้านพื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)

ส่วนที่	ประโยชน์ใช้สอย	พื้นที่ใช้สอย
1	ที่ทำการผู้แทนราษฎร	62,576
1.1	ส่วนที่ทำการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	27,832
1.2	ส่วนที่ทำการสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	34,744
2	ที่ทำการวุฒิสภา	35,408
2.1	ส่วนที่ทำการสมาชิกวุฒิสภา	13,148
2.2	ส่วนที่ทำการสำนักเลขาธิการวุฒิสภา	22,260
3	พื้นที่รัฐสภาส่วนกลาง (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา)	187,180
3.1	ส่วนห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	20,612
3.2	ส่วนห้องประชุมคณะกรรมการสภา ผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	27,331
3.3	ส่วนห้องสัมมนา	10,982
3.4	ส่วนสโมสรรัฐสภา	22,078
3.5	ส่วนโรงพิมพ์รัฐสภา	15,081
3.6	ส่วนอาคารจอดรถรัฐสภา	55,397
3.7	อื่น ๆ	35,699
4	งานพื้นที่ที่ก่อสร้างภายนอกอาคาร	22,150
พื้นที่รวมทั้งหมด		307,341

2.2 ความต้องการของเจ้าของโครงการ

- รองรับการใช้งานของรัฐสภาอย่างเต็มรูปแบบ ทั้งการประชุมสำนักงาน และพื้นที่บริการประชาชน
 - คำนึงถึงความยั่งยืนทางพลังงานและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับมาตรฐานอาคารที่ทันสมัย และรองรับเทคโนโลยีในอนาคต
 - ผสมผสานสถาปัตยกรรมระหว่างความเป็นไทยกับความร่วมสมัย
-

2.3 ข้อคำนึงด้านสภาพแวดล้อม การประหยัดพลังงาน และมาตรฐานอาคาร

- ใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
 - ออกแบบระบบระบายอากาศและแสงธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพ
 - ใช้มาตรฐาน LEED (Leadership in Energy and Environmental Design)
 - ลดการใช้พลังงานโดยการออกแบบที่ประหยัดพลังงาน
-

2.4 แนวทางการออกแบบขนาดอาคาร

- สร้างพื้นที่ที่รองรับผู้ใช้งานหลากหลายกลุ่ม เช่น สมาชิกสภาและประชาชนทั่วไป
 - มีพื้นที่เปิดโล่งและส่วนกลางที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมและการประชุมใหญ่
 - จัดโครงสร้างแบบโมดูลาร์เพื่อความยืดหยุ่นในการใช้งาน
-

2.5 การบำรุงรักษาอาคารและการเข้าถึงโครงการ

- ใช้วัสดุที่มีความทนทานและง่ายต่อการดูแลรักษา
 - ระบบบริหารจัดการที่ลดต้นทุนการดูแลในระยะยาว
 - ออกแบบเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมต่อกับระบบขนส่งสาธารณะ
 - มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุ
-

2.6 งบประมาณก่อสร้างโครงการ

ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลผ่านการสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

3. กติกาและเงื่อนไขการประกวดแบบ

3.1 ประเภทการประกวดแบบ

โครงการนี้เปิดโอกาสให้สถาปนิกและผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมแข่งขันเพื่อนำเสนอแนวคิดการออกแบบที่ตอบโจทย์ความต้องการของโครงการ ถ้าแบ่งตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ คือ การประกวดแนวความคิด (Conceptual Design Competition) ถ้าแบ่งตามการเข้าร่วม คือ การประกวดแบบแบบจำกัดโดยการคัดเลือก [Limited (Select) Competition Process]

3.2 ขั้นตอนการประกวดแบบ

- **การประกาศเปิดการประกวด** ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ เช่น วัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์ และระยะเวลาในการส่งผลงาน เพื่อเชิญชวนผู้สนใจเข้าร่วม
- **การรับสมัครและส่งผลงาน** ผู้เข้าร่วมการประกวดแบบต้องลงทะเบียนและส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลทีมงาน ประสบการณ์ และแนวความคิดเบื้องต้น
- **การพิจารณาผลงานในรอบแรก** คณะกรรมการตัดสินทำการประเมินผลงานที่ส่งเข้ามาในรอบแรกตามเกณฑ์ที่กำหนด เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และความเป็นไปได้ในทางเทคนิค
- **การคัดเลือกผลงานเข้าสู่รอบถัดไป** ผลงานที่ผ่านการพิจารณาในรอบแรกจะถูกคัดเลือกเข้าสู่รอบที่สองเพื่อพัฒนาแนวคิดเพิ่มเติม โดยเน้นรายละเอียดในด้านการออกแบบพื้นที่ใช้สอย
- **การตัดสินผลงานในรอบสุดท้าย** คณะกรรมการตัดสินจะพิจารณาผลงานที่ผ่านเข้ารอบสุดท้ายอย่างละเอียด รวมถึงการสัมภาษณ์ทีมงาน และการนำเสนอแนวคิด
- **การประกาศผลและการมอบรางวัล** ผลงานที่ชนะเลิศจะได้รับเงินรางวัล และผู้ชนะเลิศจะได้รับการว่าจ้างให้ดำเนินการออกแบบโครงการอย่างละเอียด
- **การว่าจ้างออกแบบ** ผู้ชนะเลิศได้รับการว่าจ้างเพื่อพัฒนาแบบโครงการให้เสร็จสมบูรณ์และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ

3.3 เงินรางวัล ค่าจ้าง และการจ่ายเงิน

ผู้ชนะการประกวดแบบจะได้รับเงินรางวัลจำนวน 2 ล้านบาท ผู้เข้ารอบสุดท้ายได้รับเงินรางวัลจำนวนหนึ่ง ส่วนค่าจ้างผู้ชนะการประกวดแบบเป็นจำนวนที่ระบุไว้ในสัญญา ซึ่งครอบคลุมค่าออกแบบและการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป การจ่ายเงินเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา โดยแบ่งเป็นงวดตามความคืบหน้าของงานออกแบบและการส่งมอบ

3.4 คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมประกวดแบบ

- ผู้เข้าร่วมต้องเป็นสถาปนิกหรือบริษัทสถาปัตยกรรมที่ได้รับการรับรองตามกฎหมายของประเทศไทย
 - หากเป็นผู้ประกอบวิชาชีพจากต่างประเทศ ต้องมีการร่วมงานกับบริษัทสถาปัตยกรรมที่จดทะเบียนในประเทศไทยเพื่อยื่นประกวด
 - ผู้เข้าร่วมต้องมีประสบการณ์ในโครงการออกแบบอาคารขนาดใหญ่ โดยเฉพาะอาคารสาธารณะที่มีความซับซ้อน เช่น อาคารรัฐสภา สนามบิน หรือศูนย์ประชุม
 - มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถด้านการออกแบบที่โดดเด่น และสามารถตอบโจทย์ความต้องการของโครงการได้
 - ทีมงานต้องประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เช่น สถาปนิก วิศวกรผู้ออกแบบโครงสร้าง วิศวกรระบบ และผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม
-

4. การสงวนสิทธิ์

- ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบสามารถปรับเปลี่ยนหรือแก้ไขข้อกำหนดการประกวดแบบได้ถ้ามีเหตุจำเป็น
 - การตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นที่ยุติ
 - ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบสงวนสิทธิ์ในการไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมิน หรือลำดับคะแนนของผลงานที่ส่งเข้าประกวด
-

5. ผู้รับผิดชอบโครงการ

5.1 ผู้สนับสนุนทุน

รัฐบาล

5.2 ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

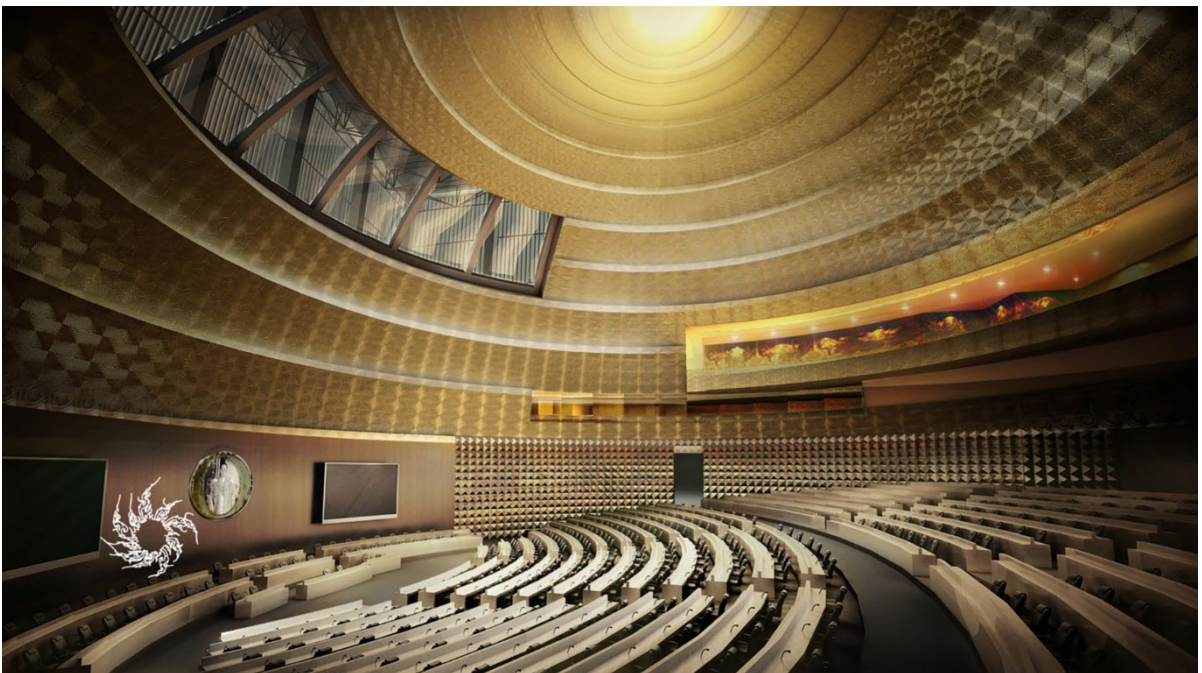
5.3 ที่ปรึกษาประกวดแบบ

ผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรมและการออกแบบ วิศวกรที่มีความเชี่ยวชาญในงานก่อสร้าง และตัวแทนจากหน่วยงานรัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการโครงการขนาดใหญ่

5.4 คณะกรรมการตัดสิน

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาสถาปัตยกรรมและการออกแบบ วิศวกรโครงสร้างและระบบ และตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ

✔ ห้องประชุมพระสุริยัน
สำหรับประชุมสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร

กรณีศึกษาที่ 5

ชื่อโครงการ: ศูนย์การแพทย์รามาริบัติศรีอยุธยา

ผู้ชนะการประกวดแบบ: บริษัท เวสสุ คอลลาบอเรชั่น จำกัด

ประเภทการประกวดแบบ: การประกวดแนวความคิด

ปีที่ประกวดแบบ: 2564

ที่ตั้ง: ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

1. บริบทโครงการ

คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล มีนโยบายจัดตั้ง “ศูนย์การแพทย์รามาริบัติศรีอยุธยา” เพื่อให้บริการด้านการดูแลสุขภาพ ป้องกันโรค และรักษาโรคเฉพาะทางด้วยมาตรฐานระดับสากล โดยเป็นต้นแบบการบริหารจัดการแบบพิเศษ เพื่อสามารถเลี้ยงตัวเองได้อย่างยั่งยืน มีรายได้กลับคืนสู่คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ จึงจัดให้มีการประกวดแนวความคิดการออกแบบ “โครงการศูนย์การแพทย์รามาริบัติศรีอยุธยา” เพื่อคัดเลือกผู้ร่วมงานออกแบบก่อสร้าง

1.1 วัตถุประสงค์

เพื่อหาสถาปนิกที่มีแนวคิดในการออกแบบที่ดีที่จะร่วมงานในการออกแบบก่อสร้างศูนย์การแพทย์รามาริบัติศรีอยุธยา

1.2 ภารกิจและจุดมุ่งหมาย

- เพื่อให้บริการการสร้างเสริมสุขภาพ การส่งเสริมป้องกันโรค การตรวจสุขภาพเพื่อค้นหาและป้องกันความผิดปกติของร่างกายตั้งแต่ระยะแรก รวมทั้งการสร้างต้นแบบของการดูแลสุขภาพ และการให้บริการในลักษณะผู้ป่วยนอกเฉพาะทาง (Specialist) ไม่ให้บริการรักษาแบบภาวะฉุกเฉิน
- เพื่อให้ได้อาคารและเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานทางด้านการแพทย์ที่รองรับความก้าวหน้าในอนาคต

รางวัลชนะเลิศอันดับ 1

ศูนย์การแพทย์รามาริบัติศรีอยุธยา

1.3 ขนาดพื้นที่ตั้งโครงการ

ที่ดินแบ่งเป็น 2 ส่วน แปลงที่ 1 เป็นกรรมสิทธิ์ของมูลนิธิรามาริบัติ (ปัจจุบันคือพื้นที่ รพ.เดชา ขนาด 2,240 ตารางเมตร คิดเป็น 1.4 ไร่) และแปลงที่ 2 เป็นพื้นที่เช่าราชจากพัสดุซึ่งมีสัญญาเช่า 30 ปี (ปัจจุบันคือพื้นที่ปั้มน้ำมันเชลล์ ขนาด 1,485 ตารางเมตร คิดเป็น 0.9 ไร่) โดยมีเงื่อนไขว่าเมื่อครบกำหนดสัญญาจะต้องสามารถรื้อย้ายสิ่งก่อสร้างได้ในกรณีที่ไม่มี การต่อสัญญา รวมพื้นที่ออกแบบโครงการขนาด 3,725 ตารางเมตร คิดเป็น 2.3 ไร่

2. ข้อกำหนดการประกวด

2.1 ความต้องการด้านพื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)

ส่วนที่	ประโยชน์ใช้สอย	พื้นที่ใช้สอย
พื้นที่ทั่วไป	โถงทางเข้า Reception	
	ร้านค้า เช่น ร้านอาหาร ร้านกาแฟ	
	ร้านค้าและพื้นที่ของมูลนิธิ	100
	พื้นที่เก็บของ เวชภัณฑ์ และอื่นๆ	
	ห้องสุขา	
	ที่จอดรถ	
Rehabilitation Center		500-800
ศูนย์รังสีวินิจฉัย (Imaging center) (เฉพาะศูนย์นี้อาจมีการเปิดทำการมากกว่า 12 ชม.)		1,000

ส่วนที่	ประโยชน์ใช้สอย	พื้นที่ใช้สอย
พื้นที่สนับสนุนทางการแพทย์ (Lab)		500
พื้นที่สนับสนุนทางการแพทย์ (พื้นที่จัดเตรียมเวชภัณฑ์ปลอดเชื้อ)		150
Special clinic	ศูนย์ขนาดใหญ่ รองรับผู้ใช้บริการ วันละ 400 คน	1,000/ 6 ศูนย์
อย่างน้อย 12 ศูนย์	ศูนย์ขนาดกลาง รองรับผู้ใช้บริการ วันละ 200 คน	500/ 3 ศูนย์
	ศูนย์ขนาดเล็ก รองรับผู้ใช้บริการ วันละ 50 คน	200/ 3 ศูนย์
Wellness Center รองรับผู้มาใช้บริการวันละ 150 คน		
Staff office และ Meeting room รองรับผู้บริหารและพนักงาน 50 คน		
ห้องสัมมนา ขนาด 120 ที่นั่ง 1 ห้อง 50 ที่นั่ง 2 ห้อง		

2.2 ความต้องการของเจ้าของโครงการ

- เป็นสถาบันการแพทย์ชั้นนำในเอเชียที่ให้บริการการสร้างเสริมสุขภาพ การส่งเสริมป้องกันโรค การตรวจสุขภาพ เพื่อค้นหาและป้องกันความผิดปกติของร่างกายตั้งแต่ระยะแรก รวมทั้งการสร้างต้นแบบการดูแลสุขภาพของบุคคลและองค์กร
- ให้บริการการแพทย์เฉพาะทาง (Specialist) แบบบริการผู้ป่วยนอก (ambulatory) และไม่รับการรักษาแบบภาวะฉุกเฉิน
- พื้นที่ใช้สอย มีการปรับเปลี่ยน ยืดหยุ่นได้ในอนาคต
- ส่งเสริมภาพลักษณ์ของคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยการบูรณาการภาคส่วนต่าง ๆ ของคณะฯ รวมทั้งเกิดการครบวงจรของการดูแลสุขภาพ คือ การส่งเสริมป้องกัน การรักษา การฟื้นฟู และ การสร้างเสริมสุขภาพ
- เป็นที่มาของรายได้ต่อคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เพื่อใช้พัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย และดูแลผู้ป่วย

2.3 ข้อคำนึงด้านสภาพแวดล้อม การประหยัดพลังงาน และ มาตรฐานอาคาร

- เป็นอาคารที่ทันสมัยนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างฉลาด ให้เป็นประโยชน์ในการสร้างและใช้งานอาคาร รวมทั้งคำนึงถึงความต้องการการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยยุคนี้
- เป็นอาคารประหยัดพลังงาน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และง่ายต่อการดูแลรักษาระบบต่าง ๆ การทำความสะอาด ความปลอดภัย และการป้องกันโรคติดต่อ
- เป็นไปตามมาตรฐาน Joint Commission International (JCI)

2.4 แนวทางการออกแบบขนาดอาคาร

ผู้ออกแบบจะต้องออกแบบอาคารในโครงการบนพื้นที่ทั้ง 2 แปลง ให้มีพื้นที่อย่างน้อย 26,000 ตารางเมตร แต่ต้องไม่เกินสัดส่วนพื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ดิน (Floor to area Ratio: FAR) ที่กำหนดตามกฎหมาย โดยคำนึงว่าในอนาคตสามารถแบ่งอาคารตามพื้นที่แต่ละแปลงได้ โดยพัฒนาพื้นที่ด้านกายภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีความคุ้มค่าในการลงทุน

2.5 การบำรุงรักษาอาคารและการเข้าถึงโครงการ

พื้นที่ใช้สอยสามารถปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นได้ในอนาคต เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการใช้งานใน 5 ปี โดยมีเป้าหมายผู้ใช้บริการไม่น้อยกว่า 2,500 คนต่อวัน (ผู้ป่วย 2,000 คน และบุคลากร 500 คน) เวลาทำการประมาณ 12-14 ชม. ต่อวัน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้บริการสุขภาพ

ข้อควรพิจารณาเพิ่มเติมในการออกแบบ

- ทางเข้าออกและ Flow การใช้งานสำหรับกลุ่มต่าง ๆ และ Access Control ได้แก่ ผู้มาใช้บริการ ทั้งทางรถยนต์ส่วนตัว และรถไฟฟ้า, ผู้มาติดต่อสำนักงาน, ผู้มาส่งเอกสาร พัสดุ ไปรษณีย์, การขนส่งเวชภัณฑ์ ฯลฯ
- การจัดการขยะต่าง ๆ ทั้งขยะติดเชื้อและขยะทั่วไป
- การเปิดใช้งานพื้นที่บางส่วนนอกเวลาทำการปกติ ฯลฯ
- การเชื่อมต่อในการใช้งานระหว่างส่วนต่าง ๆ ที่สะดวกสำหรับ ผู้มาใช้บริการ เช่น ผู้ป่วยมาทำการรักษา หรือมาตรวจร่างกาย ซึ่งมักต้องมีการตรวจ Lab และ รังสีวินิจฉัย ฯลฯ

2.6 งบประมาณก่อสร้างโครงการ

งบประมาณการก่อสร้างเบื้องต้น 900 ล้านบาท ไม่รวมครุภัณฑ์และอุปกรณ์การแพทย์ โดยกำหนดอัตราค่าจ้างการออกแบบ 42 ล้านบาท รวมค่าบริการวิชาชีพออกแบบงานสถาปัตยกรรม งานตกแต่งภายใน งานภูมิสถาปัตยกรรม และงานวิศวกรรมที่เกี่ยวข้อง

3. กติกาและเงื่อนไขการประกวดแบบ

3.1 ประเภทการประกวดแบบ

การประกวดแบบเปิด ประเภทแนวความคิดการออกแบบ เพื่อหาผู้ชนะในการเป็นสถาปนิกผู้ออกแบบรายละเอียดก่อสร้าง

3.2 ขั้นตอนการประกวดแบบ

- รอบที่ 1 ให้ผู้เข้าร่วมประกวดแบบ ส่งแบบแนวความคิดรายละเอียดตามที่กำหนด และคณะกรรมการตัดสินการประกวดแบบจะทำการคัดเลือกผู้เข้าประกวด 5 ราย เพื่อนำเสนอแนวความคิดการออกแบบรอบต่อไป
 - รอบที่ 2 ผู้เข้าร่วมประกวดแบบ 5 ราย ที่ได้รับคัดเลือกในรอบที่ 1 จะต้องเสนอรายชื่อผู้ร่วมงานทั้งหมดที่เป็นบุคคลและนิติบุคคลที่สามารถประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมและวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมได้ตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. 2542 โดยจะต้องนำเสนอแบบต่อคณะกรรมการตัดสินการประกวดแบบเพื่อพิจารณาคัดเลือกผู้ชนะการประกวดแบบ
 - ผู้เข้าร่วมประกวดแบบจะต้องเสนอรายชื่อผู้ร่วมงานทั้งหมดที่เป็นบุคคลและนิติบุคคลฯ ในวันนำเสนอผลงาน และจัดทำ Presentation เพื่อนำเสนอแนวความคิดการออกแบบ งบประมาณค่าก่อสร้างเบื้องต้น แผนและระยะเวลาการก่อสร้างเบื้องต้น นำเสนอผลงานต่อคณะกรรมการตัดสินการประกวดแบบโดยใช้เวลาไม่เกิน 45 นาที ทั้งนี้คณะกรรมการตัดสินฯ จะพิจารณาเนื้อหาของแนวความคิดเป็นหลัก องค์ประกอบในการนำเสนออื่น ๆ เช่น หุ่นจำลอง (Model) ฯลฯ จะไม่มีผลต่อการพิจารณาการให้คะแนนเพิ่ม
-

3.3 เงินรางวัล ค่าจ้าง และการจ่ายเงิน

- รางวัลชนะเลิศ ได้รับเงินรางวัล 300,000 บาท พร้อมเกียรติบัตร และได้สิทธิในการออกแบบ โดยเงินรางวัลจะหักออกจากค่าจ้างการออกแบบ
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 ได้รับเงินรางวัล 200,000 บาท พร้อมเกียรติบัตร
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2 ได้รับเงินรางวัล 100,000 บาท พร้อมเกียรติบัตร
- รางวัลชมเชย 2 รางวัล ได้รับเงินรางวัล รางวัลละ 50,000 บาท พร้อมเกียรติบัตร

3.4 คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมประกวดแบบ

1) ผู้สมัครเข้าร่วมประกวดแบบจะต้องเป็นสถาปนิกประเภทบุคคลหรือนิติบุคคล โดยต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมระดับสามัญสถาปนิก อย่างน้อย 1 คน

2) ผู้เข้าร่วมประกวดแบบที่ได้รับการคัดเลือกในรอบที่ 1 จะต้องเสนอรายชื่อผู้ร่วมงานทั้งหมดที่ประกอบด้วยสถาปนิกและวิศวกร ซึ่งสามารถประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม และวิศวกรรมควบคุมได้ตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. 2542 ได้แก่ สถาปนิกหลัก สาขาสถาปัตยกรรมหลักระดับไม่ต่ำกว่าสามัญสถาปนิก, สาขาสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ ระดับไม่ต่ำกว่าสามัญสถาปนิก, สาขาภูมิสถาปัตยกรรม และวิศวกรสาขาต่าง ๆ

3) ข้อมูลบริษัท ประกอบด้วยเอกสารแนะนำบริษัทอย่างละเอียด, ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมประเภทนิติบุคคลของสภาสถาปนิก, ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท และใบภาษีมูลค่าเพิ่ม, ผลงานการออกแบบอาคารที่ผ่านมา ประกอบด้วย ชื่อโครงการ สถานที่ ปีที่เริ่มต้น ปีที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ และส่งมอบงานแล้วเสร็จ มูลค่าโครงการ รายละเอียดโครงการ ฯลฯ และความพร้อมและประสบการณ์บุคลากรของบริษัท ประกอบด้วย ชื่อ-นามสกุล ประสบการณ์ ผลงาน วิชาชีพ ฯลฯ

บุคคลหรือนิติบุคคลดังกล่าวจะต้องไม่เคยถูกลงโทษเนื่องจากประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม หรือจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพวิศวกรรม โดยคำสั่งถึงที่สุดให้เพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาต

4. การสงวนสิทธิ์

ข้อมูล เอกสาร และแบบประกวดทั้งหมด คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล สามารถนำไปใช้ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ได้เท่านั้น ส่วนลิขสิทธิ์จะเป็นของผู้ออกแบบ เว้นแต่ผู้ว่าจ้างได้รับความยินยอมจากผู้ออกแบบเป็นลายลักษณ์อักษร

ในกรณีที่คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล จะนำแบบที่ชนะการประกวดแบบไปใช้ในการดำเนินการในขั้นต่อไป ทางคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล จะทำการประสานงานและเจรจากับผู้ออกแบบ เพื่อดำเนินการพัฒนาแบบแนวความคิดที่ชนะการประกวดแบบ โดยจะไม่นำไปให้สถาปนิกอื่นดำเนินการพัฒนา

ให้ผู้ชนะการประกวดแบบ ราชวัลชนะเลิศ มีสิทธิ์ในการเป็นสถาปนิกผู้ออกแบบรายละเอียดก่อสร้างโครงการก่อน หากผู้ชนะประกวดแบบราชวัลชนะเลิศไม่สามารถดำเนินงานได้ตามสิทธิ์ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม และได้ลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องแล้ว สิทธิ์จะตกเป็นของผู้ชนะการประกวดแบบในลำดับถัดไป

➤ หน้าตรงข้าม

(บนซ้ายและขวา)

ราชวัลชนะเลิศอันดับ 1

บริษัท เวสสุ คอลลา

บอเรชั่น จำกัด

(กลาง) ราชวัลรองชนะเลิศ

อันดับที่ 1 บริษัท สถาปนิก

49 จำกัด

(ล่างซ้าย) ราชวัลรอง

ชนะเลิศอันดับที่ 2

บริษัท ชาน เอ แอนด์ดี

จำกัด

(ล่างกลาง) ราชวัลชมเชย

บริษัท สถาปนิก ดีเอ็มโอ

จำกัด

(ล่างขวา) ราชวัลชมเชย

บริษัท โปรเกรสซีฟ

บิลด์นิ่งแมเนจเม้นท์ จำกัด

5. ผู้รับผิดชอบโครงการ

5.1 ผู้สนับสนุนทุน

คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

5.2 ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ

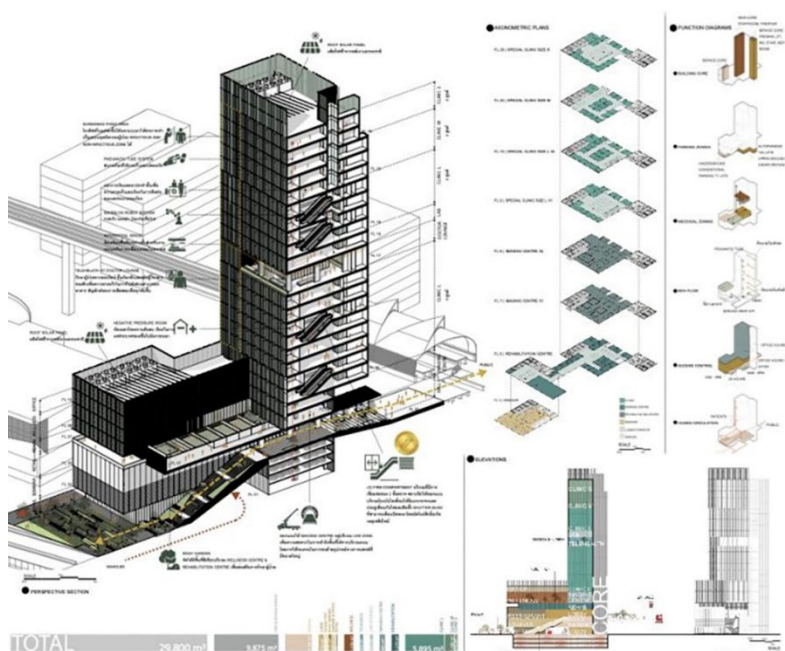
สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์

5.3 ที่ปรึกษาประกวดแบบ

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์

5.4 คณะกรรมการตัดสิน

ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านออกแบบสถาปัตยกรรมที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานจริง และเป็นที่ยอมรับในวงการสถาปัตยกรรม

กรณีศึกษาที่ 6

ชื่อโครงการ: ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบแห่งใหม่ (New TCDC) ใน 10 จังหวัด

ผู้ชนะการประกวดแบบ: (ดูรายชื่อท้ายกรณีศึกษา)

ประเภทการประกวดแบบ: การประกวดแนวความคิด

ปีที่ประกวดแบบ: 2567

ที่ตั้ง: พื้นที่จัดตั้ง TCDC ส่วนภูมิภาค 10 สาขา

1. บริบทโครงการ

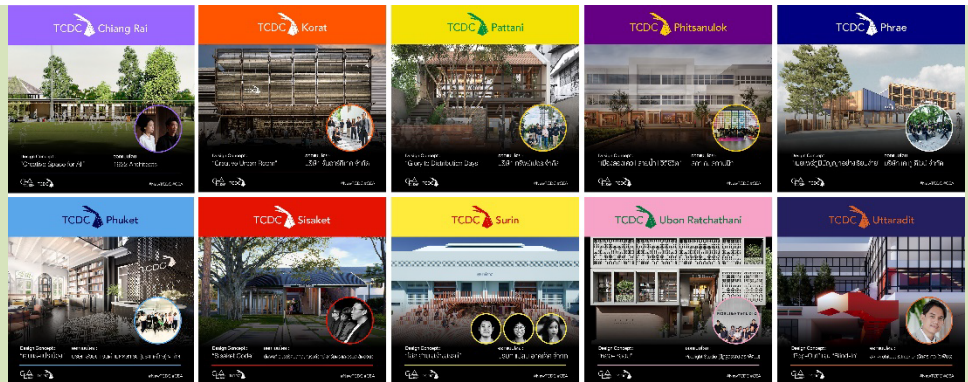
สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) หรือ CEA มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย จึงได้ริเริ่ม “โครงการจัดตั้งศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) ส่วนภูมิภาค 10 สาขา” ซึ่งนับเป็นโอกาสสำคัญในการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นและความคิดสร้างสรรค์ในรอบ 20 ปี ของการจัดตั้ง TCDC ที่เปิดให้บริการแก่สาธารณชนมาตั้งแต่ปี 2548

โครงการนี้จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมบนรากฐานการประยุกต์ใช้ความคิดสร้างสรรค์ การสร้างโอกาสให้ประชาชนได้เข้าถึงองค์ความรู้ การพัฒนาศักยภาพของนักออกแบบและผู้ประกอบการท้องถิ่นให้สามารถแข่งขันได้ในระดับประเทศ การพัฒนาสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมต่อการก้าวสู่อนาคตอย่างยั่งยืน

CEA จึงร่วมกับ สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ (ASA) เปิดรับสมัครสถาปนิกและนักออกแบบที่สนใจรับข้อมูล Design Brief เพื่อเข้าร่วมการประกวดออกแบบปรับปรุงพื้นที่ที่ได้รับคัดเลือกจากผู้สมัครที่เป็นหน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐทั่วประเทศ สำหรับจัดตั้ง TCDC ส่วนภูมิภาคแห่งใหม่ 10 สาขา

1.1 วัตถุประสงค์

เพื่อคัดเลือกแบบปรับปรุงพื้นที่สำหรับจัดตั้ง TCDC ส่วนภูมิภาคแห่งใหม่ 10 สาขา โดยจะเปิดให้บริการสาขาส่วนภูมิภาคในปี 2568

1.2 การกิจและจุดมุ่งหมาย

- เพื่อเป็นพื้นที่การเรียนรู้และแหล่งข้อมูลด้านการออกแบบและความคิดสร้างสรรค์ สำหรับประชาชน เยาวชน ผู้ประกอบการ และชุมชนในท้องถิ่น
- พัฒนา Local Content & Identity ของแต่ละจังหวัด เพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมและการพัฒนาทรัพยากร Soft Power ของประเทศไทยสู่การเชื่อมต่อนานาชาติ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ไทยให้โดดเด่น

1.3 ขนาดพื้นที่ตั้งโครงการ

ขนาดพื้นที่แต่ละสาขา ประมาณ 200-300 ตารางเมตร เป็นการออกแบบปรับปรุงพื้นที่ ไม่ได้ก่อสร้างอาคารขึ้นใหม่

- TCDC Chiang Rai ถ.สิงห์โคกล อ.เมือง จ.เชียงราย
- TCDC Korat ถ.จอมพล อ.เมือง จ.นครราชสีมา
- TCDC Pattani ถ.ปัตตานีภิรมย์ อ.เมือง จ.ปัตตานี
- TCDC Phitsanulok ถ.บรมไตรโลกนารถ อ.เมือง จ.พิษณุโลก
- TCDC Phrae ลานวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
- TCDC Phuket บ้านชาร์เตอร์ดแบงค์ อ. เมือง จ.ภูเก็ต
- TCDC Sisaket ย่านศรีเมืองเก่า อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ
- TCDC Surin สนามกีฬาสุริยรินทร์ภักดี อ.เมือง จ.สุรินทร์
- TCDC Uttaradit ราชภัฏพลาซ่า อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์
- TCDC Ubon Ratchathani ตลาดใหญ่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

2. ข้อกำหนดการประกวด

2.1 ความต้องการด้านพื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)

ส่วนที่	ประโยชน์ใช้สอย	พื้นที่ใช้สอย
1	Co-Creation พื้นที่สร้างสรรค์สำหรับ จัดกิจกรรม นิทรรศการ และการทำงาน ร่วมกันในลักษณะ Co-Working Space	50%
2	Creative Lab ซึ่งแตกต่างกันไปตามอัตลักษณ์ ความสนใจ และทักษะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในแต่ละพื้นที่	33%
3	Collection พื้นที่รวบรวมทรัพยากร ฐานข้อมูล และองค์ความรู้ทุกประเภท	10%
4	Back Office พื้นที่สำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ในแต่ละสาขา จำนวน 5 อัตรา	7%

2.2 ความต้องการของเจ้าของโครงการ

การออกแบบที่สะท้อนอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนง่าย ไม่เป็น
ภาระต่อหน่วยงานท้องถิ่น ดูแลรักษาง่าย ประหยัดพลังงาน และใช้พลังงาน
สะอาด

- **ห้องสมุดเฉพาะด้านการออกแบบ** แหล่งรวบรวมทรัพยากร
สารสนเทศ หนังสือ วารสาร ฐานข้อมูล เพื่อสนับสนุนการออกแบบ และการใช้
ความคิดสร้างสรรค์จากทั่วโลก
- **นิทรรศการ/ พื้นที่แสดงผลงาน** พื้นที่จัดแสดงผลงานสร้างสรรค์
เพื่อสร้างการรับรู้ในวงกว้าง และกระตุ้นการสร้างแรงบันดาลใจ
- **พื้นที่การเรียนรู้ ผูกอบรม** กิจกรรมบรรยาย เสวนา อบรม แลกเปลี่ยน
เรียนรู้ระหว่างธุรกิจสร้างสรรค์และนักสร้างสรรค์ภาคการศึกษา เพื่อส่งเสริม
การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์
- **Local Story** การสำรวจ การจัดเก็บ ถ่ายทอด สืบค้นทาง
วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อต่อยอดในการสร้างสรรค์สินค้า บริการ และ
เนื้อหาอันเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนา Soft Power

- **จากความรู้สู่ประสบการณ์** กิจกรรมการฝึกประสบการณ์ ให้นักสร้างสรรค์ได้ต่อยอดทักษะภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเตรียมทักษะใหม่ของชุมชนเพื่อรองรับความต้องการของโลก

- **Creative Lab** พื้นที่ปฏิบัติการทางความคิดสร้างสรรค์ เพื่อการยกระดับสินค้าและบริการผ่าน Service Design พร้อมอุปกรณ์ภาพ เสียง ซอฟต์แวร์ เพื่อพัฒนาสินค้า บริการ และเนื้อหาการเล่าเรื่องสนับสนุน รวมถึงการเชื่อมโยงหน่วยบริการในการพัฒนามาตรฐาน ทั้งในเรื่องคุณลักษณะการใช้งาน และภาพลักษณ์เชิงอารมณ์

2.3 ข้อคำนึงด้านสภาพแวดล้อม การประหยัดพลังงาน และมาตรฐานอาคาร

TCDC เปิดรับสมัครหน่วยงานหรือองค์กรส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์และอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในจังหวัด เพื่อคัดเลือกพื้นที่สำหรับสร้างโจทย์ให้ผู้เข้าร่วมประกวดแบบ โดยเป็นพื้นที่มีอัตลักษณ์ และ/ หรือเอกลักษณ์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มรดก และสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่มีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น

2.4 แนวทางการออกแบบขนาดอาคาร

หน่วยงานมีพื้นที่พร้อมสำหรับการปรับปรุง และมีสิทธิ์ใช้อาคารสถานที่ได้ตามกฎหมาย

* ขนาดพื้นที่ประมาณ 200-300 ตารางเมตร ที่มีความยืดหยุ่นในการปรับปรุงพื้นที่ภายในอาคารเดิมได้ โดยไม่ได้เป็นการก่อสร้างและต่อเติมใหม่

2.5 การบำรุงรักษาอาคารและการเข้าถึงโครงการ

TCDC เปิดรับสมัครหน่วยงานหรือองค์กรส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์และอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในจังหวัด เพื่อคัดเลือกพื้นที่สำหรับสร้างโจทย์ให้ผู้เข้าร่วมประกวดแบบ โดยมีรายละเอียด ได้แก่

- สถานที่ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนที่มีระบบขนส่งมวลชนสาธารณะให้บริการทั่วถึง และ/ หรือสามารถเดินทางด้วยพาหนะส่วนตัวที่เข้าถึงได้สะดวก

- มีพื้นที่ภายนอกสำหรับดำเนินกิจกรรม รวมถึงพื้นที่สำหรับจอดรถเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการ
 - สถานที่ตั้งมีระบบการสื่อสารที่ครอบคลุมและสนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่
-

2.6 งบประมาณก่อสร้างโครงการ

35,000 บาท/ ตารางเมตร คิดเป็นงบประมาณระหว่าง 7-10.5 ล้านบาท

3. กติกาและเงื่อนไขการประกวดแบบ

3.1 ประเภทการประกวดแบบ

การประกวดแบบแนวความคิดและแบบร่างขั้นต้น (Conceptual Design & Preliminary Design) เพื่อคัดเลือกผู้ชนะ ลงนามในสัญญาจ้างออกแบบและพัฒนาแบบต่อจนแล้วเสร็จเป็นแบบก่อสร้างสำหรับการก่อสร้างจริงในสาขาภูมิภาค โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 รอบคัดเลือก

ระยะที่ 2 รอบผ่านการคัดเลือกเพื่อนำเสนอต่อกรรมการ

ระยะที่ 3 รอบตัดสินผู้ชนะ

3.2 ขั้นตอนการประกวดแบบ

- ประกาศการประกวดแบบ ประชาสัมพันธ์รายละเอียดและชี้แจงแบบ
 - รอบคัดเลือก ผู้สนใจส่งผลงานแนวความคิดและแบบร่างขั้นต้น (Conceptual Design & Preliminary Design) ตามพื้นที่ที่เลือกออกแบบปรับปรุงเป็นแบบนำเสนอขนาด A1 แนวตั้ง จำนวน 2 แผ่น ทางไปรษณีย์ พร้อมกรอกใบสมัครผ่านแบบฟอร์มออนไลน์
 - ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรกจำนวน 3 ทีม/ จังหวัด (รวม 30 ทีม) ต้องเตรียมนำเสนอแบบกับคณะกรรมการที่ TCDC กรุงเทพฯ หรือผ่านช่องทางออนไลน์ เป็นเวลาทีมละ 15 นาที
 - ประกาศผลผู้ชนะ 10 ทีมอย่างเป็นทางการ ผ่านทางเว็บไซต์และเฟซบุ๊กของ CEA และ TCDC รวมทั้งอีเมลที่ผู้สมัครระบุไว้ในแบบฟอร์มการสมัคร
-

3.3 เงินรางวัล ค่าจ้าง และการจ่ายเงิน

ผู้ชนะจะได้ลงนามในสัญญาจ้างออกแบบ และพัฒนาแบบต่อจนแล้วเสร็จเป็นแบบก่อสร้าง พร้อมราคากลาง (BOQ) และรายการประกอบแบบ ภายในเดือนสิงหาคม 2567 ส่วนผู้นำเสนอแบบอีก 2 ทีม จะได้รับค่านำเสนอแบบ (Pitching) ทีมละ 10,000 บาท

3.4 คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมประกวดแบบ

- 1) เป็นผู้มิใช่ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม
 - 2) จัดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
 - 3) มีผลงานการออกแบบที่สร้างแล้วเสร็จในระยะเวลา 5 ปี มูลค่าไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท จำนวน 2 ผลงาน
 - 4) นักออกแบบสามารถเลือกออกแบบในพื้นที่ในภูมิภาคใดก็ได้ แต่สามารถส่งผลงานได้ไม่เกิน 3 จังหวัด
 - 5) ครอบคลุมการจัดจ้างทั้งสถาปนิก กราฟิกดีไซน์เนอร์ วิศวกรไฟฟ้า และสุขาภิบาล (ถ้ามี) ซึ่งรวมการออกแบบ สถาปัตยกรรมภายใน และการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ภายในพื้นที่ทั้งหมด
- * บุคคลธรรมดาสามารถลงทะเบียนรับ Design Brief ได้เช่นกัน โดยอาจรวมทีมและส่งผลงานในนามนิติบุคคล
-

4. การส่งวนสิทธิ์

- 1) การตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด
 - 2) ผลงานที่ส่งเข้าประกวดทั้งหมดเป็นลิขสิทธิ์ร่วมระหว่างผู้ออกแบบ และผู้จัดการประกวด (CEA และ ASA) โดยผู้จัดสามารถนำไปเผยแพร่และจัดแสดงผลงานที่ได้รับคัดเลือกสู่สาธารณะในงานสถาปนิก'68 ซึ่งจัดโดยสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ และ TCDC ทุกสาขา
-

5. ผู้รับผิดชอบโครงการ

5.1 ผู้สนับสนุนทุน

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) หรือ CEA

5.2 ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) หรือ CEA

5.3 ที่ปรึกษาประกวดแบบ

สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ (ASA)

5.4 คณะกรรมการตัดสิน

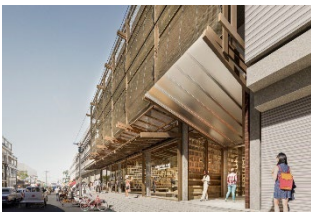
สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) หรือ CEA ร่วมกับสมาคมสถาปนิกสยามฯ (ASA)

5.5 ผลการตัดสิน (ผู้ชนะ)

1) TCDC Chiang Rai: 1922 Architects

TCDC เชียงราย ตั้งอยู่หน้าศาลากลางหลังเก่าของเมืองเชียงราย ออกแบบโดย 1922 Architects นำเสนอความเชื่อว่า “การออกแบบเชิงสร้างสรรค์สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของคนได้” ผ่านแนวคิดการออกแบบให้เป็น ‘Creative Space for All’ หรือพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อทุกคน จึงเลือกออกแบบตัวอาคารให้มีพื้นที่เชื่อมโยงระหว่างอาคารที่อยู่โดยรอบ และพื้นที่ลานหน้าศาลากลางด้วยบรรยากาศที่เป็นมิตร เพื่อเป็นพื้นที่ส่งเสริมให้ความคิดสร้างสรรค์เข้าสู่วิถีชีวิตประจำวันของผู้คน ชุมชน และเมือง

2) TCDC Korat: บริษัท จันอาร์คิเทค จำกัด

TCDC นครราชสีมา ตั้งอยู่บนถนนจอมพล ซึ่งเป็นหนึ่งในถนนเส้นหลักของเมือง ออกแบบโดย บริษัท จันอาร์คิเทค จำกัด ภายใต้แนวคิด “CREATIVE URBAN ROOM” ด้วยการเปิดให้อาคารมีความเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ภายในและนอกอาคารเป็น Urban Visual Connect ตัวอาคารสามารถเปิดประตูบานใหญ่ด้านหน้า เพื่อเชื่อมต่อพื้นที่และกิจกรรมด้านนอกได้อย่างต่อเนื่องและไร้ขอบเขต (Borderless Space) นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการใช้วัสดุและงานฝีมือที่โดดเด่นในท้องถิ่น โดยนำมาประยุกต์ใช้ในรูปแบบ Composite Material ที่ผสมผสานภูมิปัญญาดั้งเดิมกับปัจจุบัน ทั้งยังคำนึงถึงความยั่งยืน (Sustainability) และการนำวัสดุเหลือใช้ (Waste Material) กลับมาใช้ใหม่

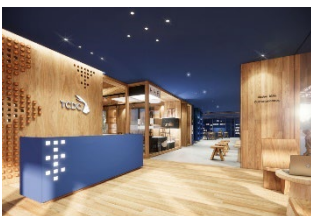
3) TCDC Pattani: บริษัท ทรัพย์เปอร์ จำกัด

TCDC ปัตตานี ตั้งอยู่บนถนนปัตตานีภิรมย์ ออกแบบโดย บริษัท ทรัพย์เปอร์ จำกัด ภายใต้แนวความคิด ‘Glory to Distribution Days’ สะท้อนให้เห็นถึงวิวัฒนาการของอาคารห้องแถวจีนริมน้ำที่เปี่ยมไปด้วยพลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจมาหลายยุคสมัย จากการเป็นพื้นที่ศูนย์กระจายสินค้าและด่านเก็บภาษีในอดีตสู่การเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ของกลุ่ม Melayu Living ที่จะถูกออกแบบให้มีพื้นที่การใช้งานที่หลากหลาย และคงไว้ซึ่งบรรยากาศของพื้นที่ปัจจุบันซึ่งเป็นแหล่งรวมกิจกรรมสร้างสรรค์ที่สามารถเชื่อมโยงผู้คนทุกกลุ่มไว้ด้วยกัน

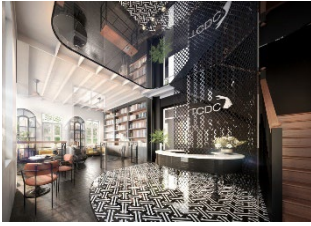
4) TCDC Phitsanulok: สถาณ สถาปนิก

TCDC พิษณุโลก ตั้งอยู่ที่ถนนบรมไตรโลกนาถ ออกแบบโดย สถาณ สถาปนิก ผ่านแนวคิด เมืองสองแคว สายน้ำ วิถีชีวิต พื้นที่เชื่อมโยงความคิดสร้างสรรค์กับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยนำเอกลักษณ์ของจังหวัดพิษณุโลกซึ่งตั้งอยู่บนจุดบรรจบของแม่น้ำน่านและแม่น้ำแควน้อย แหล่งน้ำสำคัญที่หล่อเลี้ยงชีวิตของชาวเมืองและมีบทบาทในการพัฒนาเมืองมาตั้งแต่อดีต มาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบตกแต่งภายในให้มีบรรยากาศ และจัดแบ่งพื้นที่ตามเส้นทางน้ำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ การร่วมมือ การพักผ่อน และการเรียนรู้ ส่วนด้านนอกอาคารออกแบบให้เชื่อมโยงกับบรรยากาศริมน้ำ ในรูปทรงคล้ายกับเรือนแพที่ตั้งอยู่ สื่อถึงวิถีชีวิตริมน้ำในอดีตที่ผสมผสานเข้ากับการเติบโตของเมืองพิษณุโลกในปัจจุบัน

5) TCDC Phrae: บริษัท เค ทุ ดีไซน์ จำกัด

TCDC แพร่ ตั้งอยู่ที่ลานวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ออกแบบโดย บริษัท เค ทุ ดีไซน์ จำกัด ภายใต้แนวคิด “เผยแพร่ภูมิปัญญาอย่างเรียบง่าย” โดยนำเสนอรรถกถาค่าของเมืองแพร่ ผ่านคำขวัญประจำอย่าง “ม่อฮ่อม และไม้สัก” มาเป็นแรงบันดาลใจหลักในการออกแบบอาคารให้ดูราวกับ “ท่อนไม้สัก ย่อมสือฮ่อม (Indigo)” ด้วยแนวคิด Form & Function ที่เรียบง่ายแต่โดดเด่นด้วยสีและวัสดุซึ่งสะท้อนเอกลักษณ์ของเมืองแพร่อย่างชัดเจน การจัดพื้นที่และการใช้งานมีความตรงไปตรงมา สะดวกสบาย รองรับทุกกิจกรรมของชุมชน และ TCDC ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่และพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาของเมืองแพร่ในอนาคต

6) TCDC Phuket: บริษัท สวอน แอนด์ แมคคลาเรน (ประเทศไทย) จำกัด

TCDC ภูเก็ต ตั้งอยู่ที่บ้านชาร์เตอร์ดแบงก์ ออกแบบโดย บริษัท สวอน แอนด์ แมคคลาเรน (ประเทศไทย) จำกัด ที่นำ “เมืองภูเก็ต” ที่ถูกหล่อหลอมขึ้นจากอุตสาหกรรมดีบุก มาถ่ายทอดผ่านแนวคิด ‘เล่นแร่-แปรเมือง’ ด้วยการใช้วัสดุและปรับพื้นที่การใช้งานภายในอาคารเดิมให้มีความยืดหยุ่นและเชื่อมต่อการใช้งานทั้งภายในและด้านนอกอาคาร โดยมีเป้าหมายในการเป็นพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ที่หลากหลายกลุ่ม กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในจังหวัดภูเก็ต อีกทั้งยังทำหน้าที่ในการเป็นสัญลักษณ์ของการเชื่อมโยงประวัติศาสตร์และนวัตกรรมของภูเก็ตเข้าไว้ด้วยกัน

7) TCDC Sisaket: นายปิติพงศ์ อมรวิรัตน์สกุล นายณรงค์วิทย์ อาริมิตร และนายวรณล สัตยวินิจ

TCDC ศรีสะเกษ ตั้งอยู่ถนนกลางเมือง ย่านศรีเมืองเก่า ออกแบบโดยทีมสถาปนิก นายปิติพงศ์ อมรวิรัตน์สกุล, นายณรงค์วิทย์ อาริมิตร และนายวรณล สัตยวินิจ ภายใต้แนวคิด “Sisaket Code” มุ่งตีแผ่ประเด็นสำคัญของท้องถิ่น โดยออกแบบให้เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับกิจกรรมทางวัฒนธรรม ดนตรี และภาพยนตร์ในบริบทของศรีสะเกษอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในท้องถิ่นผ่านการใช้ทรัพยากรของจังหวัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้ TCDC ศรีสะเกษยังเป็นแหล่งรวมจิตวิญญาณและอัตลักษณ์ของชาวศรีสะเกษอีกด้วย

8) TCDC Surin: บริษัท แพลน อาคิเต็ค จำกัด

TCDC สุรินทร์ ตั้งอยู่ที่สนามกีฬาสุรินทร์ภักดี ออกแบบโดย บริษัท แพลน อาคิเต็ค จำกัด ภายใต้แนวคิด “โฮล สาน สร้างสรรค์” โดยตีความเอกลักษณ์อันงดงามของผ้าโฮล ลายผ้าไหมประจำถิ่นที่ผูกพันกับชาวสุรินทร์มาอย่างยาวนาน เปลี่ยนผ้าสานให้กลายเป็นสัญลักษณ์ของการเชื่อมโยงระหว่างเมืองและผู้คน ก่อให้เกิดเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ใหม่ของจังหวัด โดยเส้นสายของผ้าโฮลถูกนำมาใช้ในการตกแต่งภายในและบริเวณด้านหน้าอาคาร เพื่อให้กลายเป็นจุดนัดพบของเมือง และเป็นจุดหมายปลายทางแห่งการพัฒนาเมืองสร้างสรรค์อย่างแท้จริง

9) TCDC Uttaradit: รักตระกูล ใจเพียร

TCDC อุตรดิตถ์ ตั้งอยู่ที่ชั้นสองราชภัฏพลาซ่า ออกแบบโดย รักตระกูล ใจเพียร ภายใต้แนวคิด “POP-OUT และ BLIND-IN” โดยการสร้างเส้นทางเชื่อมระหว่างเมืองกับ TCDC ผ่านงาน POP-OUT หรือบันไดสีแดงด้านนอกอาคาร ซึ่งเป็นหนึ่งในทางเข้าพื้นที่เพื่อทำหน้าที่ในการดึงดูดความสนใจ และสร้างภาพลักษณ์ของความคิดสร้างสรรค์ และเมื่อขึ้นสู่ชั้น 2 จะมีจุดนำสายตาไปสู่ทางเข้าหลักด้วยซุ้มประตูโค้งที่เชื่อมต่อกับสวนขนาดเล็กที่ตกแต่งด้วยม่านห้อยเป็นลวดลายตีนจก สร้างบรรยากาศสบายและน่าค้นหาให้เหมือนกับแนวคิดของเมืองลับแล อีกทั้งยังสะท้อนเรื่องราวและการผสมผสานความทันสมัยกับเอกลักษณ์ท้องถิ่นเข้าไว้ด้วยกัน

10) TCDC Ubon Ratchathani: Pixelight Studio (นิฐวรรณ สุระพัฒน์)

TCDC อุบลราชธานี ตั้งอยู่ที่ตลาดใหญ่ ออกแบบโดย Pixelight Studio (นิฐวรรณ สุระพัฒน์) ภายใต้แนวคิด “หล่อ-หลอม” มุ่งเน้นการผสมผสานฟังก์ชันการใช้งานและเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างลงตัว โดยนำเอกลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัด เช่น ประเพณีแห่เทียนพรรษา วัฒนธรรมอาหาร หรือแม้แต่ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบ เพื่อให้เกิดพื้นที่ที่มีคุณค่า น่าหลงใหล และเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าใช้งานได้อย่างสะดวกสบาย นอกจากนี้ยังออกแบบให้มีความยืดหยุ่น รองรับกิจกรรมและผู้ใช้งานที่หลากหลาย เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน

5

การจัดการหลังการประกวดแบบ

Post-competition Activities

ในทุกโครงการประกวดแบบสถาปัตยกรรม การดำเนินการของผู้จัดการประกวดแบบยังคงดำเนินต่อเนื่องไปจนหลังจากการตัดสินผู้ชนะ การจัดการหลังการประกวดแบบนี้เป็นบทสรุปของการประกวดแบบที่จะนำไปสู่ความเป็นจริงของการก่อสร้าง ผู้จัดการประกวดแบบจึงต้องวางแผนงานส่วนนี้ไว้ให้รัดกุม รอบคอบ และชัดเจน ซึ่งขั้นตอนการจัดการหลังการประกวดเริ่มขึ้นทันทีหลังจากการตัดสิน และมีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน คือการประกาศผลรางวัล การจัดการภาคธุรกิจ และการพัฒนาไปสู่โครงการก่อสร้าง

การประกาศผลการประกวดแบบอย่างเป็นทางการ “การประกวดแนวความคิด ➤
ในการออกแบบปรับปรุง อาคารพาณิชย์ให้เป็นพื้นที่ทำการกรรมาธิการสถาปนิกทักษิณ
ศูนย์หาดใหญ่ สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์” รางวัลชนะเลิศ นายอุทาร์ ล่องชุม

BACK TO THE ROOTS คืนสู่รากเหง้า ภูมิปัญญา

Conceptual Designแนวคิดในการออกแบบ

ในสาขาวิชาภูมิสถาปัตย์และการออกแบบเมือง การออกแบบอาคารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างพื้นที่สาธารณะที่มีคุณภาพและยั่งยืน การออกแบบอาคารควรคำนึงถึงบริบททางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างอาคารที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการออกแบบอาคารที่คำนึงถึงบริบททางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม สามารถทำได้โดยการออกแบบอาคารที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การออกแบบอาคารควรคำนึงถึงบริบททางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างอาคารที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การออกแบบอาคารที่คำนึงถึงบริบททางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม สามารถทำได้โดยการออกแบบอาคารที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การออกแบบอาคารควรคำนึงถึงบริบททางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างอาคารที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประกวดแบบควรมีจุดสิ้นสุดที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความทรงจำที่ดีและลดความคลุมเครือเกี่ยวกับผลการแข่งขัน แต่การประกวดแบบสถาปัตยกรรมทุกโครงการไม่ได้จบที่การได้ผู้ชนะการประกวดและการมอบรางวัล ขั้นตอนสุดท้ายของประกวดแบบดำเนินต่อเนื่องมาที่การจัดการหลังการประกวดแบบ ซึ่งมี 3 ประการ ได้แก่

5.1 การประกาศผลการประกวดแบบ

การประกาศผู้ชนะเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการประกวดแบบ และเป็นขั้นตอนแรกของการเตรียมงานหลังการประกวดแบบ โดยวิธีการประกาศควรมุ่งเน้นการสื่อสารไปยังกลุ่มผู้ฟังเป็นวงกว้าง ผ่านสื่อที่น่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับและยอมรับในวงวิชาชีพ ทั้งนี้ต้องมีการตรวจสอบทานผลการตัดสินเงื่อนไขการเป็นผู้ชนะ และจัดทำข้อตกลงถึงพันธมิตรสัญญาหลังการประกวดแบบกับผู้ชนะ เช่น การร่างรายงานของคณะกรรมการ การจัดการพิธีการต่าง ๆ การวางแผนประชาสัมพันธ์ภายหลัง และ/ หรืองานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อยืนยันว่าผู้ชนะยอมรับผลการตัดสิน และพร้อมจะได้รับการประกาศออกสู่สาธารณะต่อไป

5.1.1 การแจ้งผลการประกวดกับผู้เข้าร่วมประกวด

ผู้ได้รับรางวัลทุกลำดับควรได้รับการแจ้งผลอย่างรวดเร็วที่สุด และควรเป็นการแจ้งผลในที่ประชุมร่วมกันระหว่างคณะตัดสิน คณะที่ปรึกษาและผู้เข้าร่วมประกวดที่ได้รับรางวัล การประชุมนี้อาจเว้นได้หากเป็นการประกวดของทางราชการที่มีขั้นตอนและกำหนดการชัดเจน ในระหว่างดำเนินการควรมีการขอคำอนุญาตในการเผยแพร่ผลงาน หรือเปิดเผยตัวตนของผู้ชนะการประกวดและผู้ได้รับรางวัล และการประกาศผลควรแจ้งตามลำดับความสำคัญของผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ เจ้าของโครงการ ที่ปรึกษา ผู้ชนะการประกวด ตามลำดับ และผู้เข้าร่วมรายอื่นเป็นลำดับต่อไป การประกาศต่อสาธารณะจะเป็นลำดับสุดท้ายในกระบวนการ

5.1.2 การเผยแพร่หรือแสดงผลงานจากการประกวดแบบ

กระบวนการประกวดแบบ และกระบวนการตัดสินต่อสาธารณะ

การเผยแพร่ผลงานที่เข้าร่วมจะช่วยเพิ่มมูลค่าทางวิชาการ และส่งเสริมการรับรู้เกี่ยวกับคุณค่าของการออกแบบ โดยรูปแบบการเผยแพร่สามารถดำเนินการผ่านนิทรรศการ หรือเอกสารหลังการประกวดแบบ ซึ่งอาจเป็นสื่อดิจิทัล หรือสำเนาเอกสารตามความเหมาะสมของผลงานที่ส่งเข้ามา ซึ่งควรเผยแพร่ผลงานทั้งหมดหากเป็นไปได้ แต่หากมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณหรือพื้นที่ อาจปรับให้เหมาะสมโดยพิจารณาจากคุณภาพของผลงานแต่ละชิ้น ทั้งนี้การเผยแพร่ควรจัดทำหลังประกาศผู้ชนะแล้ว ยกเว้นในกรณีที่มีการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสิน เช่น การโหวตจากสาธารณะ

ในการเผยแพร่การประกวดแบบหลังจบโครงการต่อสาธารณะ ควรจะครอบคลุมรายละเอียดดังต่อไปนี้

- วันที่เริ่มโครงการ อาจนับวันที่เริ่มต้นเผยแพร่โครงการเป็นครั้งแรก
- จำนวนผู้สนใจลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ และจำนวนผลงานที่เข้าร่วมประกวด
- ข้อมูลสถิติที่เกี่ยวกับผู้เข้าร่วมการประกวด เช่น ที่มาของผู้เข้าร่วมกลุ่มอายุ หรือลักษณะอื่น ๆ เช่น เป็นสถาบันิกรุ่นใหม่ หรือรุ่นกลาง
- รายชื่อผู้เข้าร่วมประกวดและผลงานที่ได้รับการกล่าวถึง หรือได้รับคำชื่นชม
- คณะผู้ตัดสินและสังกัด
- กระบวนการคัดเลือกผู้ชนะโดยสรุป
- คำตัดสิน พร้อมเหตุผล

นอกจากนี้ยังควรมีการจัดทำรายงานของกรรมการและผลการตัดสิน และจัดส่งให้ผู้เข้าร่วมประกวดทุกคน การดำเนินการนี้มีเป้าหมายเพื่อสร้างความโปร่งใส และแสดงให้เห็นถึงเหตุผลในการตัดสินใจของคณะกรรมการ โดยสามารถเผยแพร่ในรูปแบบเอกสารหรือดิจิทัล เนื้อหาควรแนะนำเกี่ยวกับการแข่งขัน รายชื่อผู้เข้าแข่งขัน สรุปผลการตัดสิน รายละเอียดจุดแข็งและจุดอ่อนของผลงาน และเหตุผลที่เลือกผู้ชนะ โดยเอกสารควรเผยแพร่อย่างกว้างขวาง เพื่อแสดงความโปร่งใสในการพิจารณาตัดสินการประกวด

5.1.3 การจัดนิทรรศการ การจัดการประชุมสัมมนา หรือการจัดกิจกรรมสาธารณะเผยแพร่งานประกวดแบบ

การจัดนิทรรศการแสดงผลงานที่เข้าร่วมประกวดแบบเปิดโอกาสให้ผู้ที่สนใจและประชาชนทั่วไปได้แสดงความคิดเห็นต่อข้อเสนอการออกแบบ จัดเป็นกระบวนการที่ดีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างการมีส่วนร่วม และดึงดูดความสนใจจากผู้ชมในวงกว้าง โดยทั่วไปการจัดนิทรรศการมักจะจัดเมื่อสิ้นสุดกระบวนการประกวด คือเมื่อได้ผู้ชนะการประกวดแบบแล้ว แต่ในหลายโครงการการจัดนิทรรศการถูกนำมาใช้ในขั้นตอนของการคัดเลือกผลงาน เช่น ในโครงการที่ต้องการความเห็นจากชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ข้อควรพิจารณาในการจัดนิทรรศการ มีดังนี้

- ควรกำหนดเงื่อนไขให้ชัดเจนว่าผลงานประกวดแบบที่ผ่านการคัดเลือกเข้าสู่รอบสุดท้ายจะถูกจัดแสดงสู่สาธารณะก่อนการตัดสินผู้ชนะหรือไม่
- การจัดนิทรรศการในขั้นตอนของการคัดเลือกผลงาน ควรประมวลและจัดทำสรุปความคิดเห็นจากสาธารณชน และนำเสนอกับคณะกรรมการตัดสิน เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในการตัดสินประกวดแบบ
- หากยังอยู่ในขั้นตอนของการคัดเลือกผลงานประกวดแบบมักจะได้รับจัดแสดงโดยไม่เปิดเผยชื่อผู้ออกแบบ เพื่อป้องกันอคติจากชื่อเสียงหรือโปรไฟล์ของนักออกแบบ แต่หากเป็นการจัดแสดงเมื่อกระบวนการประกวดสิ้นสุดลง การเปิดเผยชื่อย่อมทำได้ แต่ต้องได้รับความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูลจากเจ้าของผลงานก่อน
- หากเป็นไปได้ ควรเผยแพร่ผลงานประกวดแบบทางเว็บไซต์ด้วยอีกทางหนึ่ง เพื่อการเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง

ในการจัดนิทรรศการมีสิ่งที่ต้องพิจารณาเป็นพิเศษ คือสถานที่จัดนิทรรศการ การขนส่งและการจัดเก็บ รวมไปถึงการออกแบบกราฟิก/ เว็บไซต์/ สื่อโฆษณาที่จะต้องสอดคล้องไปกับโครงการประกวดแบบทั้งหมด โดยเงื่อนไขอยู่ที่รูปแบบและขอบเขตของนิทรรศการ ซึ่งมักจะถูกกำหนดโดยเจ้าของ หรือผู้สนับสนุนทางการเงินของโครงการเป็นหลัก ตัวอย่างรูปแบบนิทรรศการ เช่น นิทรรศการชั่วคราว นิทรรศการเคลื่อนที่ หรือนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับการประชุมสัมมนา

▲ นิทรรศการประกวดแบบเชิงแนวความคิด (ASA Experimental Design Competition) “สัมผัส สถาปัตยกรรม และความรู้สึก” เนื่องในงานสถาปนิก’67 (ASA EXPO) โดยสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ประจำปี 2567

5.2 การจัดการทางธุรกิจ

5.2.1 การจัดการลิขสิทธิ์และกรรมสิทธิ์ของผลงาน

ลิขสิทธิ์ของผลงานนั้นโดยมากจะเป็นของผู้ออกแบบที่ส่งแบบเข้าประกวด และมีความแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ เช่น ในสหราชอาณาจักร การเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ต้องเป็นไปตาม Copyright, Designs and Patents Act 1988 ซึ่งหมายความว่าลิขสิทธิ์ยังคงเป็นของผู้ออกแบบที่ส่งแบบเข้าประกวด สอดคล้องกับข้อกำหนดของ International Union of Architects (UIA) ที่กล่าวว่า ผู้เข้าร่วมประกวดแบบที่เป็นผู้ออกแบบเองจะมีกรรมสิทธิ์ในผลงานนั้น ๆ อย่างสมบูรณ์ นอกเสียจากว่าจะมีการกำหนดเป็นอื่นในสัญญาการเข้าประกวดแบบตั้งแต่ต้น ฉะนั้นในการจัดการประกวดแบบจึงควรกำหนดให้ชัดเจนไว้ตั้งแต่ต้นในเรื่องนี้ของการประกวดแบบว่า มีความตั้งใจที่จะพัฒนา ดัดแปลงหรือปรับเปลี่ยน หรือนำผลงานไปใช้ซ้ำภายหลังการประกวดมากกว่า 1 ครั้งหรือไม่ ซึ่งจะต้องทำข้อตกลงการอนุญาตใช้ลิขสิทธิ์ (Licensing Agreement) กับผู้ที่ชนะเลิศประกวดแบบในภายหลัง

แม้ลิขสิทธิ์ของผลงานจะเป็นของผู้ออกแบบ หากแต่กรรมสิทธิ์ในผลงานที่เป็นภาพ แบบสถาปัตยกรรม หรือหุ่นจำลอง ที่ได้จัดทำขึ้นและส่งให้ผู้จัดการประกวดมักเป็นของโครงการ ซึ่งมีเงื่อนไขในการเผยแพร่หรือการใช้งาน คือ ผู้เข้าประกวดจะให้สิทธิ์ในการใช้ภาพประกอบของข้อเสนอการออกแบบใด ๆ กับทางโครงการประกวดแบบโดยไม่มีค่าใช้จ่าย เพื่อใช้ในงานประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกวดแบบ โดยกรรมสิทธิ์นี้จะต้องระบุในสัญญาการจัดจ้างออกแบบโดยวิธีการประกวดแบบที่ผู้เข้าร่วมการประกวดจะต้องลงนามในขั้นต้น นอกจากนี้ผู้เข้าประกวดอาจถูกขอให้ลงนามในข้อตกลงการรักษาความลับ (Confidentiality Agreement) และไม่เปิดเผยการออกแบบ หรือชื่อของนักออกแบบที่ชนะหรือไม่ชนะเลิศแก่บุคคลภายนอก ก่อนที่จะมีการประกาศผลอย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะในกระบวนการที่อยู่ภายใต้กฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างสาธารณะของสหภาพยุโรป (EU Public Procurement Legislation) ที่กำหนดให้มีช่วงระยะเวลาตรวจสอบ 10 วัน ระหว่างการแจ้งผลแก่ผู้เข้าประกวดและการลงนามในสัญญากับผู้ชนะเลิศ เมื่อการเปิดเผยตัวตนสิ้นสุดลงหรือมีการประกาศผล ควรมีการให้เครดิตและยอมรับชื่อของผู้สร้างผลงานในสื่อและงานประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

ดาวน์โหลดแบบบ้านฟรี

โครงการประกวดออกแบบบ้านประหยัดพลังงาน
และมีประสิทธิภาพ

แบบก่อสร้างบ้านประหยัดพลังงาน
ที่ชนะการประกวดระดับประเทศ
24 options พร้อม BOQ
และข้อมูลการประหยัดพลังงาน
เชิงวิชาการ

www.youngarchecohome.com

ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้า สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน พ.ศ. 2563

ศูนย์บริการวิชาการ
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เปิดให้ประชาชนทั่วไป
สามารถลงทะเบียนและ
ดาวน์โหลดแบบบ้าน
ที่ชนะเลิศระดับประเทศ
โครงการประกวดออกแบบ
บ้านประหยัดพลังงาน และ
มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องมี
การตกลงเรื่องลิขสิทธิ์ของ
ผลงานกับผู้ชนะการประกวด

ในประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องลิขสิทธิ์อยู่ด้วยกัน 5 ฉบับ
คือ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และการแก้ไข, พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558, พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558, พระราช-
บัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 5)
พ.ศ. 2565 (ดูภาคผนวกเพิ่มเติม) ซึ่งให้ความคุ้มครองที่มีแก่เจ้าของผลงาน
สร้างสรรค์ที่จะกระทำการใด ๆ กับงานที่ได้ริเริ่ม โดยงานนั้นมีด้วยกัน 9 รูปแบบ
คือ วรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัตถุ ภาพยนตร์
สิ่งบันทึกเสียง งานเผยแพร่เสียงแพร่ภาพ และงานประเภทอื่น ๆ

งานสถาปัตยกรรมนั้นให้นับเป็นประเภทหนึ่งของงานศิลปกรรมที่ได้รับ
การคุ้มครองตามกฎหมายโดยทันทีที่ได้ถูกสร้างขึ้น

นอกไปจากนี้การคำนึงถึงธรรมสิทธิซึ่งไม่ได้ถูกบัญญัติไว้ในข้อกำหนด
ก็เป็นเรื่องสำคัญ โดยธรรมสิทธินั้นจะให้สิทธิกับผู้สร้างสรรค์ผลงานดังต่อไปนี้

- 1) สิทธิในการอ้างความเป็นผู้สร้างสรรค์ในงาน
- 2) สิทธิในอันที่จะห้ามมิให้บุคคลอื่นทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือ
ทำโดยประการอื่นใดแก่งานสร้างสรรค์ อันอาจนำความเสื่อมเสียมาสู่เกียรติคุณ
ชื่อเสียงของผู้สร้างสรรค์
- 3) สิทธิในการเผยแพร่ผลงาน
- 4) สิทธิที่จะเรียกงานสร้างสรรค์คืนเนื่องจากผู้สร้างสรรค์มีความคิดเห็น
เปลี่ยนแปลงไป

เนื่องจากธรรมสัทธินี้ไม่ได้มีผลในทางกฎหมาย การจัดทำข้อตกลงระหว่างเจ้าของโครงการกับผู้ที่เกี่ยวข้องการประกวดแบบจึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะรักษาเงื่อนไขธรรมสัทธิดังกล่าวมานี้ไว้ หลักพิจารณาเรื่องธรรมสัทธีอาจศึกษาเพิ่มเติมจากกรณีศึกษาที่ 1: อนุสรณ์สถานแห่งชาติ ในบทที่ 4 ตัวอย่างการเขียนเงื่อนไขการประกวดแบบและกรณีศึกษา

5.2.2 การจ่ายค่าตอบแทนและการให้รางวัล

ส่วนใหญ่แล้วคณะผู้จัดโครงการและที่ปรึกษาจะเป็นผู้จัดการการจ่ายเงินค่าตอบแทน รางวัล รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการประกวด ซึ่งคณะที่ปรึกษาการประกวดแบบจะต้องทำการตรวจสอบ และจัดทำรายงานการเบิกจ่ายก่อนจะส่งให้กับทางผู้สนับสนุนดำเนินการจ่ายต่อไป

5.2.3 การส่งคืนผลงาน

เพื่อรักษาข้อมูลของผู้เข้าประกวดแบบ ในบางครั้งการส่งผลงานกลับคืนอาจเป็นเรื่องยากในการจัดการ และทำให้ผู้จัดเลือกที่จะทำลายผลงานทั้งหมด ซึ่งหากผู้เข้าร่วมประกวดต้องการผลงานกลับคืน อาจมีขั้นตอนและเอกสารเพิ่มเติมในการจัดส่งผลงาน กล่าวคืออาจต้องมีการเตรียมรายละเอียดการส่งผลงานกลับที่ปกปิดเป็นความลับไว้ในระหว่างการรับผลงานและการตัดสิน โดยมากผู้ที่ต้องการผลงานกลับคืนจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ ซึ่งถูกกำหนดโดยคณะที่ปรึกษาโครงการตั้งแต่นั้น

5.2.4 การจัดเก็บผลงาน การจัดทำฐานข้อมูลผลงาน และข้อมูลเกี่ยวกับการประกวดแบบ

หลังจากที่การประกวดแบบสิ้นสุดลงอย่างสมบูรณ์ และผลงานได้ถูกส่งกลับคืนหมดแล้ว ขั้นตอนสุดท้ายคือการทำฐานข้อมูลของโครงการประกวดแบบ และเตรียมการสำหรับการจัดพิมพ์เอกสารรายงานต่อไป ข้อมูลที่จะถูกรวบรวมใส่ในฐานข้อมูลนี้ต้องถูกเก็บรวบรวมในทุกขั้นตอนของการดำเนิน จึงจะต้องมีการวางแผนในส่วนนี้ไว้ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ

ฐานข้อมูลนี้จะเชื่อมโยงกับวงการศึกษาในอนาคตรวมถึงนักศึกษาวิจัยที่สนใจงานประกวดแบบ รวมถึงโครงการประกวดแบบอื่น ๆ ในอนาคต

▲ การจัดนิทรรศการออนไลน์เป็นอีกหนึ่งวิธีการเผยแพร่ผลงานที่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน และยังสามารถพัฒนาเป็นฐานข้อมูลผลงานการประกวดได้อีกทางหนึ่งด้วย

▲ “คู่มือมรดกสถาปัตยกรรม” การประกวดแบบแนวความคิด เนื่องในงานสถาปนิก’64 (ASA EXPO) โดยสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ประจำปี 2564

5.3 การพัฒนาสู่โครงการก่อสร้างสถาปัตยกรรม

หลังสิ้นสุดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมด ได้แก่ การเผยแพร่หรือแสดงผลงานจากการประกวดแบบ การเผยแพร่ผลการตัดสิน การว่าจ้างผู้ชนะ ควรดำเนินการรวบรวมเอกสารทั้งหมดเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานสำหรับผู้สนับสนุนหรือผู้ว่าจ้าง และดำเนินการในขั้นสุดท้าย คือการพัฒนางานประกวดแบบสู่โครงการก่อสร้างสถาปัตยกรรม

5.3.1 พันธสัญญาหลังการประกวด

ดังกล่าวมาแล้วในบทที่ 3 ว่าการจัดการประกวดแบบควรกำหนดขอบเขตของพันธสัญญาหลังการประกวดให้ชัดเจน และครอบคลุมถึงภาระผูกพันของผู้ชนะการประกวดแบบ ได้แก่ การพัฒนาข้อเสนอการออกแบบเพิ่มเติม การดำเนินโครงการต่อเนื่อง เช่น การพัฒนาโครงการก่อสร้างสถาปัตยกรรม การร่วมจัดทำเอกสารและสื่อบันทึกผลการประกวด รวมไปถึงการให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง หากการประกวดเป็นเพียงการเรียกเสนอแนวคิดโดยไม่มีพันธสัญญาใดหลังจากการมอบรางวัล ซึ่งได้ถูกระบุให้ชัดเจนไว้แล้ว ภาระผูกพันดังกล่าวจะเป็นการพิจารณาเพิ่มเติมเป็นกรณีไปตามการตกลงระหว่างผู้ชนะการประกวดแบบกับผู้ว่าจ้างซึ่งอาจเป็นเจ้าของโครงการ

สำหรับกรณีที่มีพันธสัญญาหลังการประกวด ควรระบุเงื่อนไขที่ชัดเจนถึงบทบาทหน้าที่ โดยมากจะเกี่ยวกับการว่าจ้างทีมออกแบบ และแนวทางในการพัฒนาแบบไปสู่แบบโครงการก่อสร้างสถาปัตยกรรม หากการพัฒนาแบบไปสู่การก่อสร้างจำเป็นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบบางประการ จะต้องยึดเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินเป็นสำคัญ เช่น หากการตัดสินให้คะแนนในเรื่องการออกแบบเพื่อความยั่งยืนเป็นส่วนสำคัญ แต่การปรับเปลี่ยนเพื่อการก่อสร้างทำให้ลดทอนคุณค่าทางด้านความยั่งยืนของโครงการลง ก็อาจจะต้องพิจารณาใหม่อีกครั้ง

นอกจากนี้ การกำหนดพันธสัญญาหลังการประกวดแบบอาจมีการระบุระยะเวลาของสัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีข้อปัญหาที่ทำให้โครงการต้องขยายเวลาออกไป การกำหนดรายละเอียดด้านเวลาดังกล่าวจะเป็นคำชี้ขาดในการลดข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น

5.3.2 การว่าจ้างผู้ชนะ

ในการประกวดแบบโครงการสถาปัตยกรรมโดยทั่วไป ผู้ชนะการประกวด มักจะได้รับการว่าจ้างเป็นสถาปนิกสำหรับโครงการนั้น ๆ ตามเงื่อนไขของการว่าจ้างที่ระบุไว้ในขอบเขตของงาน (Terms of Reference: TOR) งานจ้าง ออกแบบงานก่อสร้างโดยวิธีประกวด ซึ่งจะครอบคลุมทั้งรายละเอียดการประกวดแบบ และการพัฒนาแบบเพื่อการก่อสร้างโครงการ และอาจจะรวม หรือไม่รวมการว่าจ้างเป็นผู้ควบคุมการก่อสร้างโครงการ

อย่างไรก็ตามในการว่าจ้างผู้ชนะอาจกำหนดเป็นอื่นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นการประกวดแนวคิดในการออกแบบ ขอบเขตของงาน (TOR) อาจระบุถึงแค่ขั้นตอนการได้รับผู้ชนะการประกวดแนวคิด และการให้กรรมสิทธิ์ในแนวคิดนั้นกับเจ้าของโครงการไปพัฒนาเป็นแบบก่อสร้างต่อไป หากเป็นกรณีเช่นนี้ในการพัฒนาแบบก่อสร้างจะต้องเป็นการจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงตามขอบเขตของงาน (TOR) งานจ้างควบคุมงานก่อสร้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ซึ่งหมายรวมทั้งการพัฒนาแบบก่อสร้าง และการควบคุมงานก่อสร้างต่อไปในภายภาคหน้า

การแบ่งขอบเขตของงาน (TOR) ออกเป็น 2 ส่วนเช่นนี้ เป็นผลดีกับผู้ชนะการประกวดแนวคิดการออกแบบที่ไม่สามารถแสดงศักยภาพหรือทรัพยากรที่จะดำเนินการก่อสร้างที่เหมาะสมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เป็นการประกวดแบบแบบเปิด และผู้เข้าร่วมไม่จำเป็นต้องเป็นสถาปนิกที่ขึ้นทะเบียนการปฏิบัติวิชาชีพในประเทศไทย หรืออาจเป็นบุคคลทั่วไป หรือเป็นนักศึกษา โดยในการว่าจ้างเพื่อพัฒนาโครงการออกแบบก่อสร้างจะต้องร่วมงานกับสถาปนิกที่ได้รับการยอมรับจากทั้งผู้ชนะและผู้ว่าจ้าง และมีคุณสมบัติในการดำเนินการพัฒนาแบบสถาปัตยกรรมไปสู่การก่อสร้างจริงได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ

ทั้งนี้ในทุกการตัดสินใจผลการประกวดแบบจะต้องมีการตรวจสอบคุณสมบัติและศักยภาพของผู้ชนะก่อนการประกาศอย่างเป็นทางการ รวมถึงเงื่อนไขอื่น ๆ ในการแต่งตั้งผู้ชนะ อาจมีกรณีที่ผู้ว่าจ้างการออกแบบหรือผู้สนับสนุนไม่สามารถเดินหน้าโครงการได้ หรือมีการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ทำให้การว่าจ้างผู้ชนะไม่สามารถดำเนินการต่อได้ ก็สามารถที่จะใช้การกำหนดขอบเขตของงาน (TOR) เป็น 2 ส่วนได้เช่นกัน

6

การเข้าร่วมการประกวดแบบ

Entering a Competition

ผู้เข้าร่วมการประกวดแบบ เป็นส่วนสำคัญของการประกวดแบบสถาปัตยกรรม ที่ทุกโครงการต้องคำนึงถึงควบคู่ไปกับการจัดการการประกวด เพราะการประกวดแบบแต่ละโครงการไม่ได้เหมาะสมกับผู้เข้าร่วมประกวดแบบทุกคน ในการออกแบบโครงการประกวดแบบจะต้องมีการปรับให้ดึงดูดสถาปนิก และนักออกแบบที่เหมาะสมกับโครงการ และในทางกลับกัน ผู้เข้าร่วมการประกวดแบบก็ต้องพิจารณาให้รอบคอบก่อนจะตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การเข้าร่วมประกวดแบบและได้รับรางวัลเป็นผลดีต่อการพัฒนาความสามารถ
ของตนเอง และการสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่ยอมรับในวงการวิชาชีพ ➤

รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1

ชื่อผลงาน : The Light Working Silpakorn
 โดย : นางสาวอารียา เขื่อนคำ
 และ นายกษิต ลากเลิศสุข
 จาก : มหาวิทยาลัยศิลปากร

การเข้าร่วมการประกวดแบบให้ผลดีกับผู้ชนะในหลายด้าน การชนะการประกวดแบบไม่ได้หมายถึงเพียงการได้รับรางวัลในทางตรง แต่ยังหมายถึงชื่อเสียง การเป็นที่รู้จักในวงกว้าง และการได้รับการยอมรับในวงการวิชาชีพ ในภายภาคหน้า นอกจากนี้การเข้าร่วมประกวดแบบยังเป็นการฝึกฝนของนักออกแบบและหน่วยงาน และยังอาจแสดงออกถึงวิสัยทัศน์และจุดยืนของผู้ชนะในวงการวิชาชีพได้อีกทางหนึ่ง ตัวอย่างของผลดีจากการประกวดแบบประกอบไปด้วย

- การสร้างชื่อเสียงและการเป็นที่ยอมรับ

การประกวดแบบเป็นเวทีที่ดีในการเผยแพร่ผลงานให้เป็นที่รู้จัก โดยเฉพาะหากผู้เข้าประกวดเพ็งสำเร็จการศึกษา หรือเพิ่งก่อตั้งสำนักงานใหม่ หากได้เข้ารอบในการประกวด หรือผลงานที่ส่งเข้าประกวดได้รับการเผยแพร่โดยผู้จัดงาน

- การเพิ่มผลงานในแฟ้มประวัติการทำงาน

การเข้าร่วมการประกวดแบบช่วยเพิ่มผลงานในแฟ้มประวัติการทำงาน ซึ่งมีประโยชน์ในการเสนอผลงานสำหรับงานในอนาคต

- การแสดงความสามารถ

แม้ว่าจะไม่ได้รางวัล การเข้ารอบสุดท้ายของการประกวดแบบสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ว่าจ้างการออกแบบ ซึ่งอาจนำไปสู่โอกาสในการได้งานอื่นในอนาคต

- โอกาสในการพัฒนาธุรกิจ

การประกวดแบบช่วยให้ผู้เข้าประกวดได้รับประสบการณ์และเปิดโอกาสใหม่ ๆ และยังสามารถเป็นจุดเริ่มต้นในการเข้าถึงโครงการขนาดใหญ่ขึ้น

- พัฒนาความคิดสร้างสรรค์

การประกวดแบบเป็นกระบวนการที่มีส่วนในการสนับสนุนและพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และเป็นโอกาสในการสำรวจแนวคิดใหม่ ๆ รวมถึงการมีส่วนร่วมในโครงการประเภทต่าง ๆ

- ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

การประกวดแบบสนับสนุนการทำงานร่วมกันเป็นทีม และสร้างความร่วมมือระหว่างวิชาชีพสาขาต่างๆ การทำงานร่วมกันในการเสนอผลงานยังเป็นวิธีที่ดีในการพัฒนาศักยภาพสมาชิกในทีมที่อายุน้อย หรือถึงคนที่มีความคิดสร้างสรรค์เข้ามาร่วมทีมประกวดแบบ

อย่างไรก็ดีการเข้าร่วมประกวดแบบมีต้นทุนที่นอกเหนือไปจากเงิน คือ พลังงานและเวลาที่ต้องทุ่มเทให้กับงานประกวด รวมถึงความกดดันที่เกิดจากการพยายามสร้างผลงานที่เป็นเลิศในกรอบเวลาที่จำกัด เมื่อผลลัพธ์ของการเข้าร่วมประกวดแบบมีมากดังนี้ แต่ต้องใช้ต้นทุนทางการทำงานค่อนข้างมากแล้ว การเข้าร่วมประกวดแบบจะต้องมีกระบวนการการวางแผนและการตัดสินใจที่เหมาะสม

ในการตัดสินใจควรพิจารณาให้รอบด้าน เบื้องต้นควรพิจารณาความสามารถของผู้เข้าร่วมว่าจะตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้ว่าจ้างออกแบบได้หรือไม่ ควรคิดให้รอบคอบโดยเข้าร่วมโครงการที่สนใจจริง ๆ หรือสอดคล้องกับกลยุทธ์ธุรกิจของตนเอง เพราะโอกาสที่จะได้รับการคัดเลือกหรือชนะในการประกวดแบบอาจไม่สูงนัก โดยเฉพาะในกรณีที่เป็นการประกวดแบบที่ได้รับความนิยมสูง เป็นเรื่องยากในการคาดการณ์จำนวนผู้เข้าร่วมประกวดที่เราต้องแข่งขันด้วย จำนวนผู้เข้าร่วมจะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับรูปแบบการประกวด โปรไฟล์ของโครงการ/ ผู้ว่าจ้างการออกแบบ ประเภทของโครงการ ขนาดของโอกาส สภาพเศรษฐกิจ และจำนวนโอกาสอื่น ๆ ที่มีอยู่

ควรพิจารณาโอกาสความสำเร็จอย่างรอบคอบเสียก่อน โดยเปรียบเทียบกับสิ่งที่จะต้องทุ่มลงไปในการประกวดแบบ ไม่ว่าจะเป็นเวลา เงินทุน และโอกาสที่ต้องเสียไปในการทำงานชิ้นอื่น ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ ที่ต้องพิจารณาในการตัดสินใจเข้าร่วมการประกวดแบบจะกล่าวถึงต่อไป

6.1 การเลือกโครงการประกวดแบบ

ในเบื้องต้นก่อนการตัดสินใจเข้าร่วมประกวดแบบ ผู้เข้าร่วมประกวดจะต้องพิจารณาในประเด็นหลัก 2 ประเด็นคือ

6.1.1 ผลที่ได้รับจากการประกวดแบบ

ประกอบไปด้วยการสร้างชื่อเสียงและการเป็นที่รู้จัก โอกาสในการแสดงความสามารถและการพัฒนาการทำงานในอนาคต โอกาสในทางธุรกิจ ความท้าทายในการฝึกฝนกระบวนการ และแนวคิดทางการออกแบบ รวมถึงแรงบันดาลใจที่จะได้รับจากการเข้าร่วมประกวดแบบนี้ ๆ

6.1.2 ความเหมาะสมของงานประกวดแบบกับเงื่อนไขของผู้เข้าร่วมประกวด

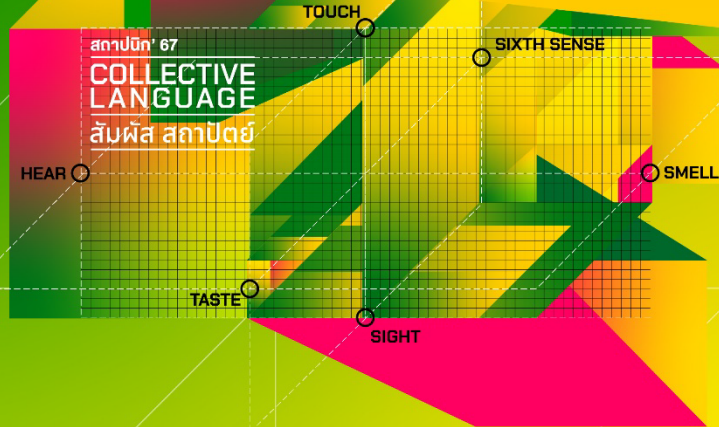
ไม่ว่าว่าการแข่งขันจะเป็นผลดีกับการทำงานออกแบบสถาปัตยกรรมงานประกวดแบบที่เหมาะสมเท่านั้นจึงจะสร้างผลดีให้กับผู้เข้าประกวดตามที่คาดหวังได้ ในการตัดสินใจเข้าร่วมประกวดจึงจะต้องทำการศึกษาการประกวดให้ละเอียด โดยการประกวดอาจแบ่งเป็น การประกวดแนวความคิดที่เปิดกว้างสำหรับทุกคน หรือการประกวดการออกแบบของทีมที่ผ่านการคัดเลือกในรอบแรก ซึ่งทั้งสองแบบนี้จะมีความต้องการและเนื้อหาของการประกวดที่ต่างกันออกไป การประกวดในประเภทแรกอาจเหมาะสมกับการสร้างแรงบันดาลใจและทดลองเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ ในการทำงานออกแบบสถาปัตยกรรม และในประเภทที่สองมีความท้าทาย รวมถึงขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติตามเป็นจำนวนมาก เช่น การเสนอประวัติและผลงานที่ผ่านมาเพื่อใหักรรมการคัดเลือก การสัมภาษณ์กับคณะกรรมการจัดงาน หรือการนำเสนอเบื้องต้น ผู้วางแผนสมัครเข้าโครงการประกวดแบบสถาปัตยกรรมทุกโครงการควรจะพิจารณาความสอดคล้องของ 2 ประเด็นนี้ ก่อนการตัดสินใจเข้าร่วม เพราะท้ายที่สุดแล้วผลลัพธ์ของการเข้าร่วมประกวดแบบไม่ใช่เพียงแค่การได้รับรางวัลชนะเลิศเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการได้รับประโยชน์อื่น ๆ ในทางอ้อม

ความเหมาะสมของการประกวดแบบ ผู้เข้าร่วมประกวดแบบอาจพิจารณาหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

ASA EXPERIMENTAL DESIGN COMPETITION 2024

สัมผัสสถาปัตยกรรม:
สถาปัตยกรรมที่มากกว่าวิสัยทัศน์

SENSING ARCHITECTURE: ARCHITECTURE BEYOND VISION

สัมผัส สถาปัตยกรรม และความรู้สึก

มนุษย์เรามีประสาทสัมผัสที่รับรู้ได้ 5 สัมผัส ได้แก่ การมองเห็น การได้ยิน การสัมผัส การดมกลิ่น และการรับรส ซึ่งในบางครั้งสิ่งสัมผัสที่เรายึดติดกับการรับสัมผัส 6 สัมผัสเหล่านี้ถูกถ่ายทอดออกมาผ่านการรับรู้ถึงมิติของรูปร่างและขนาดของพื้นที่สถาปัตยกรรมต่าง ๆ ในสังคม เช่น อัตลักษณ์ของตัวเมือง วิถีชีวิตของผู้คน และงานสถาปัตยกรรม

การดำเนินชีวิตของผู้คนทางเดินเท้าทาง รถยนต์ทางถนน กลิ่นของอาหารจากทางเดินเท้า การสัญจร ความแออัด และอื่นๆ อีกมากมาย ล้วนเป็นสัมผัสที่มนุษย์ได้พบเจอในชีวิตประจำวัน กรุงเทพฯ เป็นหนึ่งในเมืองที่ถ่ายทอดวิถีชีวิตของผู้คนเหล่านี้ออกมาผ่านสัมผัสทั้ง 5+1 ได้อย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา ทำให้เมืองมีสีสันและชีวิตชีวา

แต่เมื่อสังคมปัจจุบันกลับกลายเป็นที่เปลี่ยนไปส่งผลให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนไม่เท่าเทียมกัน การปรับเปลี่ยนมาใช้ดิจิทัลแทนการก้าวขาแบบเดิม (Digital Transformation and Metaverse) และเทคโนโลยีที่เข้ามาทำให้สังคมเริ่มมีช่องว่างของความเหลื่อมล้ำ ความเหลื่อมล้ำในสังคม (AI) ในอนาคตอันใกล้การใช้ชีวิตในเมืองจะเป็นอย่างไรและส่งผลให้เกิดผลกระทบ "ความรู้สึก" หรือ "สัมผัส" ของมนุษย์ในทางไหนบ้าง?

การประกวดแบบในครั้งนี้จะยกมาชวนนักออกแบบความคิดสร้างสรรค์และผลงานออกแบบที่ไม่จำกัดพื้นที่และขนาด โดยใช้กรุงเทพฯ เป็นกรณีศึกษาเพื่อหาความเหมือนที่แตกต่าง ตอบโจทย์ความรู้สึกของผู้คนในช่วงนี้ผ่านตัวร่างที่เรียกว่า "สัมผัส"

ข้อกำหนดการส่งผลงาน

ทุกการส่งผลงานต้องเป็นไฟล์ดังต่อไปนี้:

1. ผู้เข้าแข่งขันสามารถเลือกสถานที่เฉพาะตัวได้ให้เป็นบริเวณในการออกแบบโดยกว้างหรือแคบ สามารถเป็นทั้งสถาปัตยกรรม ออกแบบเพียงเรื่อง ออกแบบภายใน หรือ ออกแบบสถาปัตยกรรม
2. ผลงานที่รับแบบแล้ว ได้รับอนุญาตจากหน่วยงาน, การวัดราคา, รูปถ่าย, แผนผังทางเดินรถ, หรือภาพอื่นในขนาดเท่าใดก็ได้ แสดงให้เห็นว่ามีการออกแบบสามารถลงคะแนนลงชื่อ "ความรู้สึก" ในสภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจุบันและอนาคตได้เป็นอย่างดี

การนำเสนอผลงาน

1. นอร์มกราฟิก A0 (1) แผ่น : รูปแบบแนวตั้ง 841 มม. x 1189 มม. PDF ความละเอียดสูง @300 dpi (ขนาดไฟล์สูงสุดของซอฟต์แวร์ PDF 2 แผ่นรวมกัน : 20MB)
2. ภาพหน้า : ขนาดตัวอักษรในกราฟิกไม่ควรน้อยกว่า 12 pt เพื่อความชัดเจนในการพิมพ์
3. ชื่อไฟล์ : Firstname_Lastname_300.pdf
4. รายละเอียดโครงการเป็นภาษาอังกฤษ (สูงสุด 300 คำ)
5. ชื่อไฟล์ : Firstname_Lastname.doc
6. ไฟล์ที่โครงการออกแบบการส่งแบบไม่ได้รับการพิจารณา สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งแบบและกระบวนการส่งผลงาน โปรดดูได้ที่ใบชี้แจงการแข่งขัน : www.asacompetition.com

รางวัล

ประเภท/รางวัล	รางวัลที่ 1	รางวัลที่ 2	รางวัลที่ 3	รางวัลชมเชย 3 รางวัล
ประเภทบุคคลทั่วไป	100,000 บาท	50,000 บาท	30,000 บาท	ประเภทนิชิต
ประเภทนักเรียน/นักศึกษา	50,000 บาท	30,000 บาท	20,000 บาท	ประเภทนิชิต

กำหนดการการแข่งขัน

ประกาศการแข่งขันอย่างเป็นทางการ : 9 กุมภาพันธ์ 2567
เริ่มส่งผลงานประกวดผ่านทางออนไลน์ : 9 กุมภาพันธ์ 2567
หมดเขตการส่งผลงาน : 12 เมษายน 2567
คัดเลือกผลงานรอบแรก : 15-16 เมษายน 2567
คัดเลือกผลงานรอบที่สอง : 23-26 เมษายน 2567
ประกาศผลงานที่ได้เข้ารอบคัดเลือก : 28 เมษายน 2567
ประกาศผลงานที่ได้รับรางวัล : 5 พฤษภาคม 2567

เกณฑ์การตัดสินหลักของคณะกรรมการ

1. ความคิดสร้างสรรค์ : ความสามารถในการสร้างไอเดียที่ผ่านและโดดเด่น
2. ความเกี่ยวข้องและความน่าสนใจในการศึกษาวิจัย : การนำเสนอไอเดียใหม่หรือที่ทันสมัย "สัมผัส" และทำให้เรื่องมีความน่าสนใจและดึงดูด
3. การสื่อสารที่ชัดเจน : ความชัดเจนในการนำเสนอแนวความคิด (เกณฑ์การนำเสนอจะไม่ถูกพิจารณาในเกณฑ์การตัดสิน)

เงื่อนไขการลงทะเบียนและการส่งผลงาน

1. ลงทะเบียนฟรี ไม่มีค่าใช้จ่าย
2. ลงทะเบียนและลงทะเบียนออนไลน์ได้ที่ www.asacompetition.com
3. ผู้เข้าแข่งขันสามารถเลือกสถานที่เฉพาะตัวได้ให้เป็นบริเวณในการออกแบบโดยกว้างหรือแคบ สามารถเป็นทั้งสถาปัตยกรรม ออกแบบเพียงเรื่อง ออกแบบภายใน หรือ ออกแบบสถาปัตยกรรม
4. ส่งผลงานเป็นรายบุคคลหรือทีม (ไม่เกิน 4 คน)
5. ไม่มีข้อจำกัดอายุ, เพศ หรือสัญชาติ
6. ไม่มีข้อจำกัดในการรับแบบผลงานที่ส่ง
7. ผลงานที่ส่งต้องเป็นแบบแนวตั้งหรือแนวนอนก็ได้
8. ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่ซ้ำผลงานที่ถูกรายชื่อหรือเป็นโครงการที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว
9. ผู้ส่งต้องรับผิดชอบการประกวดและสิทธิการประกวดที่ส่งเข้ามาแข่งขัน หากโครงการมีลิขสิทธิ์หรือองค์ประกอบที่ใดก็ได้ไปเป็นของตัวเอง ผลงานจะถูกตัดสินสิทธิ์ หากการประกวดมีลิขสิทธิ์หรือองค์ประกอบที่ใดก็ได้ไปเป็นของตัวเอง ผลงานจะถูกตัดสินสิทธิ์ หากการประกวดมีลิขสิทธิ์หรือองค์ประกอบที่ใดก็ได้ไปเป็นของตัวเอง ผลงานจะถูกตัดสินสิทธิ์
10. สิทธิของโครงการนี้เป็นของผู้จัด
11. วัสดุที่ชนะการประกวดจะส่งมอบให้เจ้าของผลงานและผู้ชนะการแข่งขันเพื่อใช้ในการประกวดสถาปัตยกรรม

Challenger Hall 1-3
Impact, Bangkok

asa WTT 90th ADF

▲ การพิจารณาเข้าร่วมประกวดแบบควรเลือกโครงการที่เป็นที่ยอมรับในวงการวิชาชีพ และมีข้อกำหนดรายละเอียดของงานประกวดแบบที่ชัดเจน/ โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์การประกวดแบบเชิงแนวความคิด (ASA Experimental Design Competition) “สัมผัส สถาปัตยกรรม และความรู้สึก” เนื่องในงานสถาปนิก 67 (ASA EXPO) โดยสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ประจำปี 2567

● ลักษณะของการประกวด

การประกวดแบบสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายลักษณะ ได้แก่ การแบ่งตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ หรือการแบ่งตามการเข้าร่วม ซึ่งจะต้องนำมาพิจารณาว่าการประกวดนั้น ๆ มีข้อดีข้อเสีย หรือข้อจำกัดอย่างไรก่อนจะตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ

○ การประกวดที่พิจารณาตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์

— การประกวดแบบโครงการสถาปัตยกรรม (Project Competitions)

เป็นการประกวดแบบที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกการออกแบบที่ตอบสนองโครงการก่อสร้างจริงที่กำหนดรายละเอียดไว้อย่างชัดเจน ผู้ชนะจะได้รับมอบหมายให้พัฒนาแบบและดำเนินโครงการให้เสร็จสมบูรณ์ ในการพิจารณาเข้าร่วมการประกวดดังกล่าวจะต้องมีความพร้อมที่จะดำเนินการให้สำเร็จคล่องได้ในทุกขั้น

— การประกวดแบบแนวความคิด (Idea Competitions)

หมายถึงการประกวดแบบที่ใช้เพื่อสำรวจปัญหาสำคัญในการออกแบบหรือเพื่อโอกาสในการออกแบบสำหรับโครงการขนาดใหญ่ การพิจารณาเข้าร่วมโครงการเช่นนี้อาจพิจารณาจากความสนใจของผู้เข้าร่วมประกวดเป็นสำคัญ โดยอาจเป็นเวทีเพื่อแสดงแนวคิดใหม่ ๆ ในการออกแบบก่อสร้าง การประกวดแบบดังกล่าวอาจใช้เวลาไม่นานและทรัพยากรไม่มาก และสามารถใช้เป็นแนวทางเพื่อการเข้าร่วมงานอื่น ๆ ต่อไป

○ การประกวดที่พิจารณาตามประเภทการเข้าร่วม

— การประกวดแบบแบบเปิด (Open Competitions)

มักจะนำไปสู่การได้รับงานออกแบบ โดยผู้ว่าจ้างการออกแบบจะเลือกทั้งแนวคิดการออกแบบและทีมที่จะทำโครงการให้สำเร็จ หากทีมที่ชนะประกวดมีประสบการณ์ทำงานจริงไม่เพียงพอ ผู้ว่าจ้างการออกแบบอาจกำหนดให้ผู้ชนะร่วมทีมกับสำนักงานอื่นเพื่อดำเนินงาน สำหรับการประกวดแบบแบบ Open Ideas โครงการอาจไม่ได้มีการรับประกันว่าผู้ว่าจ้างการออกแบบจะว่าจ้างผู้ชนะ ซึ่งการประกวดแบบรูปแบบนี้มักใช้เป็นการฝึกฝนเพื่อกระตุ้นความคิดและส่งเสริมการออกแบบเชิงนวัตกรรม

การประกวดแบบแบบเปิดนับเป็นโอกาสที่ดีสำหรับนักออกแบบในการทดลองแนวคิด ทักษะ และความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตามโจทย์ที่กำหนด นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ที่จ้างการออกแบบและนักออกแบบมืออาชีพคนอื่น ๆ ที่ปกติอาจไม่ได้ทำงานร่วมกัน รวมถึงเป็นการเพิ่มผลงานในแฟ้มผลงานของตนเอง

— การประกวดแบบแบบจำกัด (Limited Competitions)

ผู้เข้าร่วมประกวดจะต้องได้รับการคัดเลือกโดยผู้ว่าจ้างจัดประกวดแบบตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดไว้ โดยอาจเป็นการกำหนดคุณสมบัติขั้นต่ำ เช่น เกณฑ์ขั้นต่ำบางประการ ข้อกำหนดด้านความรู้ด้านการออกแบบเฉพาะทางหรือความเชี่ยวชาญ หรืออาจต้องผ่านเกณฑ์การคัดเลือกขั้นต้นที่พิจารณาจากคุณสมบัติของผู้เข้าประกวด หรืออาจทดสอบผู้เข้าร่วมประกวดให้ออกแบบเชิงแนวคิดเพื่อเข้าสู่ขั้นตอนต่อไป

— การประกวดแบบแบบเชิญเข้าร่วม (Invited Competitions)

มักเริ่มต้นด้วยการเปิดรับผู้แสดงความสนใจ (Expression of Interest) และขั้นตอนการสมัคร ซึ่งผู้สมัครต้องแสดงให้เห็นถึงประวัติการทำงาน และประสบการณ์ในการทำโครงการที่เกี่ยวข้องหรือคล้ายคลึงกันตามเอกสารคำชี้แจงโครงการ

การประกวดในลักษณะนี้มักมีค่าตอบแทนหรือเงินทุนสนับสนุนในการพัฒนาแบบ และมีการประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณะ การเข้าร่วมการประกวดแบบในลักษณะนี้จะเป็นการสร้างชื่อเสียงที่ดี นอกไปจากนี้การได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมในการประกวดแบบแบบเชิญเข้าร่วมจะยังเป็นการยืนยันความสามารถของผู้เข้าร่วมที่ได้รับการยอมรับในวงการวิชาชีพอีกด้วย

● การบริหารจัดการการประกวด

จะต้องครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

○ ระบุเป้าหมายการประกวดแบบและความมุ่งมั่นหลังการประกวดแบบอย่างชัดเจน

ผู้เข้าร่วมประกวดควรพิจารณาว่า การประกวดแบบที่ตนกำลังเข้าร่วมนั้น เป็นการประกวดแบบประเภทใดเดียว หรือการประกวดแบบเชิงยู ซึ่งจะนำไปสู่การว่าจ้างงานออกแบบเมื่อได้ผู้ชนะ หากเป็นกรณีการว่าจ้างงานออกแบบจริง ก็ควรพิจารณาว่าผู้ว่าจ้างฯ ได้เตรียมงบประมาณการก่อสร้างไว้แล้วหรือไม่?

○ เงื่อนไขการประกวดมีความชัดเจน

เอกสารข้อกำหนดโครงการควรมีรายละเอียดชัดเจนและครอบคลุมเกี่ยวกับงานที่ต้องทำในแต่ละขั้นตอนของการประกวดแบบ รวมถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสิน และกำหนดการแต่ละขั้นตอนที่ชัดเจน ควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประกวดได้เยี่ยมชมสถานที่ก่อสร้าง (หากมี) และมีระบบที่โปร่งใสยุติธรรมสำหรับการสอบถามและตอบคำถามเกี่ยวกับข้อกำหนดของโครงการ การระบุข้อมูลเหล่านี้ อย่างชัดเจนจะช่วยให้ผู้เข้าร่วมเกิดความเข้าใจที่ดี และสามารถเตรียมตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพตามข้อกำหนดและขั้นตอนที่กำหนดไว้

○ การให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์

ควรมีการระบุอย่างชัดเจนถึงเงื่อนไขทางลิขสิทธิ์ของเจ้าของผลงาน ว่าผลงานจากการประกวดแบบจะไม่ถูกนำไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต และได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ที่ให้สิทธิ์ในลิขสิทธิ์กับเจ้าของผลงานโดยทันทีที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น

ทั้งนี้ลิขสิทธิ์มิใช่สิ่งเดียวกับกรรมสิทธิ์ ในการเข้าประกวดแบบ ผู้จัดการประกวดหรือเจ้าของโครงการอาจขอกรรมสิทธิ์ในผลงานที่ผู้สร้างสรรค์ส่งเข้าร่วมการประกวด ได้แก่ แบบที่พิมพ์บนกระดาษ ไฟล์ต้นแบบ หรือหุ่นจำลอง เพื่อใช้ในการจัดแสดง หรือการเก็บในฐานข้อมูล รวมถึงอาจขอใช้ภาพผลงานเพื่อวัตถุประสงค์ทางการประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกวดแบบ หรือใช้แบบที่ผู้เข้าประกวดส่งให้เพื่อเผยแพร่โครงการในทางใดทางหนึ่ง

ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะต้องได้รับการยินยอมจากผู้เข้าประกวดก่อน แม้ว่าจะมีการยกกรรมสิทธิ์ในชิ้นงานให้กับทางโครงการประกวดแล้วก็ตาม

○ การจ่ายค่าตอบแทน (Honoraria) หรือเงินรางวัลสำหรับผู้เข้ารอบ

ตามหลักปฏิบัติที่ยอมรับในการประกวดแบบ ผู้ว่าจ้างฯ ควรให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนที่ทีมผู้เข้ารอบต้องใช้ในการเตรียมงานออกแบบ รวมถึงการว่าจ้างที่ปรึกษาเพิ่มเติม จำนวนเงินค่าตอบแทนหรือเงินรางวัลควรระบุไว้ตั้งแต่เริ่มประชาสัมพันธ์โครงการการประกวดแบบ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถตัดสินใจได้ว่าคุ้มหรือไม่ โดยค่าตอบแทนควรได้สัดส่วนกับปริมาณงานออกแบบที่ต้องทำ และระยะเวลาที่กำหนดสำหรับการทำงานประกวดแบบ อย่างไรก็ตามไม่ควรนำไปเปรียบเทียบกับค่าธรรมเนียมตามมาตรฐานทั่วไป

○ คณะกรรมการตัดสินประกวดแบบ

ข้อกำหนดการประกวดแบบควรระบุรายชื่อคณะกรรมการตัดสิน หรืออย่างน้อยระบุองค์กรที่มีตัวแทนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตัดสิน คณะกรรมการฯ ควรประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในสาขาที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้มีอำนาจตัดสินใจหลักจากฝั่งผู้ว่าจ้างฯ และควรมีสถาปนิกอย่างน้อย 1 คน ร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย หากการตัดสินของคณะกรรมการต้องผ่านการรับรองจากหน่วยงานหรือคณะกรรมการอื่น เช่น คณะกรรมการบริหาร ก็ควรระบุไว้ในข้อกำหนดการประกวดแบบอย่างชัดเจน

○ การนำเสนอผลงานแบบไม่ระบุตัวตน

ในการแข่งขันแบบ Open Competitions การนำเสนอผลงานโดยไม่ระบุตัวตนช่วยลดโอกาสที่กรรมการจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของการออกแบบและเกณฑ์การแข่งขัน การไม่ระบุตัวตนจึงเป็นการรับประกันความยุติธรรม ความโปร่งใส และความเป็นกลาง ในการประเมินผลงาน

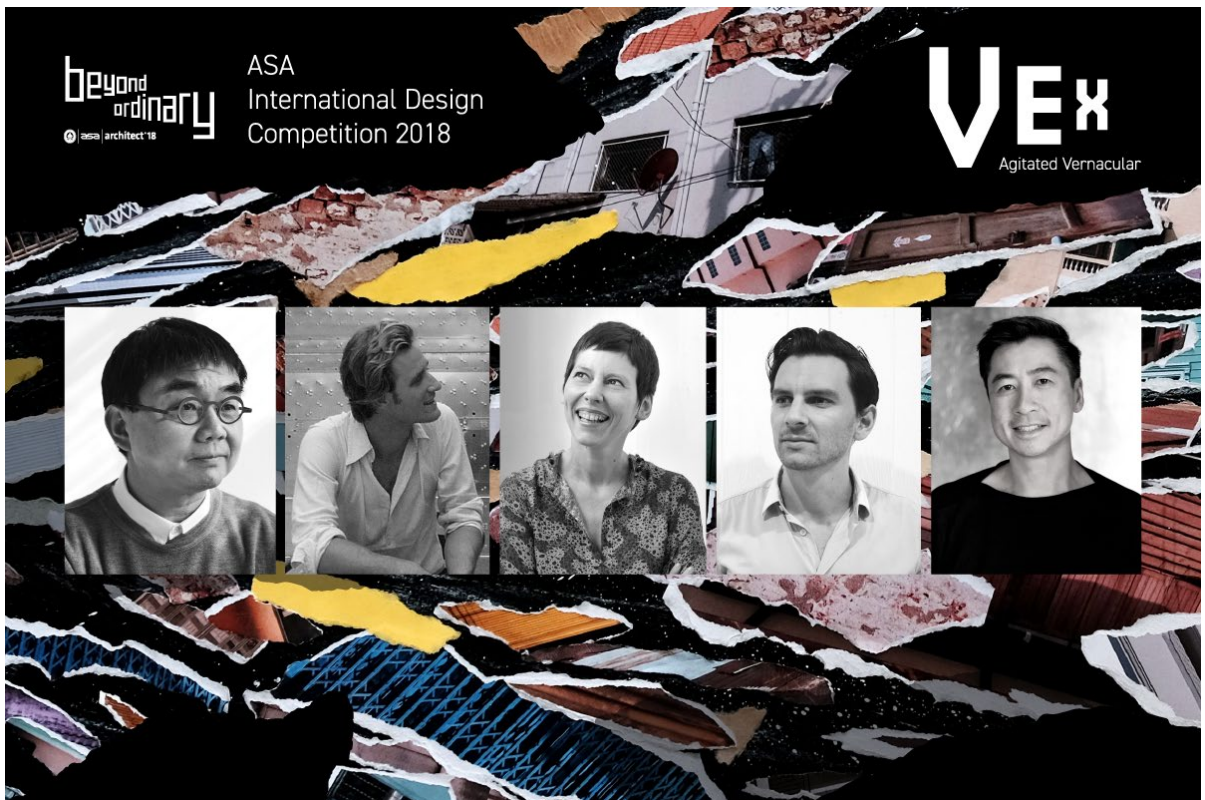
○ ข้อเสนอค่าธรรมเนียม (Fee Proposal)

ควรพิจารณาแยกจากการประเมินคุณภาพการออกแบบ หากมีการพิจารณาข้อเสนอค่าธรรมเนียม ควรแยกออกจากการประเมินคุณภาพของผลงานการออกแบบ เพื่อให้การตัดสินใจเน้นไปที่คุณภาพการออกแบบเป็นหลัก การกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนด้านข้อเสนอค่าธรรมเนียมไม่ควรเกิน 30% ของคะแนนรวมทั้งหมด

○ กลไกการขอรับข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมที่ไม่ได้รับการคัดเลือก

การให้ผู้เข้าร่วมที่ไม่ผ่านการคัดเลือกสามารถขอรับข้อเสนอแนะ (Feedback) เกี่ยวกับกระบวนการและผลงานของตนเองได้ ไม่เพียงแต่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี แต่ยังช่วยให้ผู้เข้าร่วมได้พัฒนาฝีมือและปรับปรุงในการประกวดแบบครั้งต่อไปอีกด้วย

✔ คณะผู้ตัดสินเป็นหนึ่งใน
ข้อพิจารณาสำคัญในการ
เข้าร่วมการประกวด

6.2 การเตรียมการสำหรับเข้าร่วมประกวดแบบ

เมื่อตัดสินใจเข้าร่วมประกวดแบบสถาปัตยกรรมแล้วนั้น ในขั้นตอนต่อมา ผู้เข้าร่วมประกวดจะมีขั้นตอนในการเตรียมการหลายประการดังนี้

6.2.1 การพิจารณารายละเอียดของงานประกวดให้ถ่องแท้

โดยการศึกษาเอกสารที่ทางผู้จัดงานประกวดแบบเสนอ และควรใส่ใจกับ รายละเอียดที่เป็นจุดสำคัญซึ่งผู้จัดเน้นย้ำในเอกสาร การประกวดที่ดีควรมี การจัดการที่เป็นระบบและแสดงออกอย่างชัดเจน คุณสมบัติของผู้จัดและผู้ตัดสินการประกวดเป็นอีกรายละเอียดที่ควรให้ความสำคัญ มีหัวข้อที่ควร ดำเนินการ คือ

- **ทำความเข้าใจเกณฑ์การแข่งขัน**

ตรวจสอบเกณฑ์ กำหนดการ และรูปแบบในการส่งผลงานอย่างละเอียด หากต้องส่งเอกสารตัวจริง (Hard Copies) ควรเผื่อเวลาสำหรับการจัดส่งทาง ไปรษณีย์ และหากเป็นรูปแบบดิจิทัล ควรเผื่อเวลาหากมีปัญหาในการเชื่อมต่อ อินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ต้องสังเกตข้อกำหนดในการส่งผลงาน เช่น การไม่ เปิดเผยตัวตน (Anonymity) ลำดับหมายเลขที่ต้องระบุในแบบ รูปแบบการ จัดวางหน้ากระดาษ มาตรฐานของแผนผัง และภาพประกอบ หลีกเลี่ยงการ ส่งข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้ระบุ เพราะข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้ระบุให้ต้องส่งจะไม่ถูก พิจารณาโดยคณะกรรมการ ดังนั้นควรส่งเฉพาะสิ่งที่ระบุไว้ในข้อกำหนดเท่านั้น

- **พิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการตัดสิน**

ทำความเข้าใจว่าคณะกรรมการมีความเชี่ยวชาญด้านใดบ้าง และใช้ข้อมูลนี้ ในการเตรียมการนำเสนอ โดยเฉพาะในเรื่องแนวทางการออกแบบแผน งบประมาณ โครงสร้างทีม และการจัดสรรทรัพยากร

● เงื่อนไขลิขสิทธิ์และการเป็นเจ้าของผลงาน

ผู้เข้าประกวดควรจะต้องติดเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์แสดงลิขสิทธิ์ และแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ในลักษณะที่เป็นงานศิลปกรรมกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลเรื่องลิขสิทธิ์โดยตรง

การเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์กับการเป็นเจ้าของผลงานนั้นต่างกัน ผู้ออกแบบอาจต้องจดทะเบียนการเป็นเจ้าของผลงานด้วย เพื่อที่ว่าในชีวิตของผู้ออกแบบผลงานนั้นจะไม่ถูกคัดลอก ผิดซ้ำ หรือใช้งานโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริง

● การส่งงานและการรับผลงานคืน

ด้วยเหตุที่งานประกวดแบบส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินการแบบไม่ระบุตัวตน การส่งผลงานจึงมักมีกฎเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เช่น การห่อบรรจุผลงาน 2 ชั้น โดยแยกเอกสารระบุตัวตน พร้อมทั้งโปสเตอร์แสดงรายละเอียดของผู้เข้าร่วมประกวดแบบออกจากผลงานออกแบบ นอกจากนั้นในการจัดส่งผลงานมักจะเป็นการจัดส่งผ่านไปรษณีย์เพื่อลงวันและเวลาที่ส่งผลงาน โดยใบสำคัญการจัดส่งเอกสารจากไปรษณีย์มักจะเป็นเอกสารเพียงอย่างเดียวที่ใช้ยืนยันการจัดส่งผลงานของผู้เข้าร่วมประกวดแบบที่สามารถระบุตัวตนได้ ซึ่งผู้เข้าร่วมประกวดแบบจะต้องเป็นผู้รักษาไว้เอง จนกว่าจะสิ้นสุดกระบวนการทั้งหมด

และเพื่อหลีกเลี่ยงการระบุตัวตน หากไม่มีการเตรียมการจัดส่งผลงานกลับคืนที่รัดกุม ผลงานทั้งหมดมักจะถูกทำลายหลังจากสิ้นสุดกระบวนการตัดสิน หากผู้เข้าประกวดต้องการที่จะขอรับผลงานคืน อาจต้องมีการติดต่อกับทางผู้จัดการประกวดเป็นกรณีไป

6.2.2 การเตรียมทีมงาน

ต้องมีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการของผู้จัดการประกวด

● การจัดตั้งทีมประกวดแบบหลัก

ทีมงานโดยมากนั้นเป็นสถาปนิก หรือผู้ทำงานในสายงานที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรม ซึ่งต้องพิจารณาคุณสมบัติให้ตรงตามเงื่อนไขของการเข้าร่วมประกวด บางครั้งอาจมีการกำหนดเป็นลักษณะอื่น เช่น นักศึกษาสถาปัตยกรรม หรือสถาปนิกที่มีใบประกอบวิชาชีพ และในบางครั้งอาจมีการกำหนดความเชี่ยวชาญพิเศษ หรือความสามารถเฉพาะที่ตรงกับความต้องการของโครงการ

● การร่วมมือกับสำนักงานอื่น

หากวางแผนจะร่วมมือกับสำนักงานอื่น และกฎการประกวดแบบอนุญาต ควรระบุขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน และอธิบายว่าการร่วมมือนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ว่าจ้างฯ และโครงการโดยรวมอย่างไร รวมถึงจะเพิ่มคุณค่าให้กับผลงานได้อย่างไร

● ทีมงานแบบสหวิชาชีพ

กรณีที่ทีมงานประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญแบบสหวิชาชีพ (Multi-disciplinary Team) ให้ระบุความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน ว่าสมาชิกในทีมมีบทบาทใดในโครงการ การขาดความชัดเจนในเรื่องนี้อาจทำให้คณะกรรมการตัดสินรู้สึกสับสน โดยเฉพาะเมื่อเห็นโครงการเดียวกันปรากฏอยู่ในผลงานของผู้เข้าร่วมหลายราย

● การเตรียมทีมงานสำหรับการสัมภาษณ์

การจัดตั้งทีมหากมีการสัมภาษณ์ ควรเลือกทีมที่สามารถตอบคำถามได้ดีที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการออกแบบ แผนการดำเนินการ และการจัดสรรทรัพยากร คณะกรรมการต้องการพูดคุยกับบุคคลที่มีบทบาทในการพัฒนาโครงการจริง หากพาทีมที่เป็นเพียงผู้บริหารโดยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องจริงไปในการสัมภาษณ์ อาจทำให้คณะกรรมการเกิดความไม่มั่นใจ

6.2.3 การวางแผนการทำงานให้สอดคล้องกับแผนงาน ของการประกวด

ต้องพิจารณารายละเอียดต่าง ๆ คือ สิ่งที่ต้องส่ง วิธีการ และรูปแบบการนำเสนอ ข้อกำหนดของงาน เช่น ขนาดของชิ้นงาน เนื้อหาที่ต้องระบุ ฯลฯ

● การพัฒนาผลงานในขั้นแรก

การพัฒนาแบบในขั้นแรกควรดำเนินการในระดับที่พอดี ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป โดยเฉพาะเมื่อผู้เข้ารอบจะได้รับข้อเสนอแนะให้ดำเนินการต่อไปในขั้นตอนที่สอง จึงควรเพื่อให้มีการพัฒนาแบบตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

● การสอบถามเพื่อยืนยันรายละเอียดงานประกวด

ในการประกวดแบบจะมีช่วงของการสอบถามคณะที่ปรึกษาโครงการเพื่อชี้แจงรายละเอียด จากสถิติที่ผ่านมาผู้ที่เข้าร่วมการสอบถามเพื่อชี้แจงรายละเอียด มักจะอยู่ในกลุ่มผู้ที่ได้รับคัดเลือกหรือได้รับรางวัล แม้การเข้าร่วมการชี้แจง จะไม่ได้เป็นการเพิ่มโอกาสในการได้รับรางวัล แต่แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมการประกวดแบบรายนั้นได้ศึกษารายละเอียดโครงการอย่างถี่ถ้วน

ในการเตรียมการทั้งหมดนี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือการเพิ่มโอกาสในการได้รับผลประโยชน์สูงสุดจากการเข้าร่วมประกวดแบบ ซึ่งอาจไม่ได้หมายถึงการได้รับชัยชนะเพียงอย่างเดียว และหากมีข้อสงสัยในขั้นตอนนี้ ควรใช้โอกาสในการสอบถามที่ทางผู้จัดมักเปิดให้ก่อนเริ่มการประกวดให้เป็นประโยชน์

6.3 การจัดการระหว่างการเข้าประกวดแบบ

เมื่อเข้าสู่ขั้นตอนของการประกวดแบบ สิ่งที่ต้องยึดเป็นหลักในการดำเนินการ คือ รายละเอียดของการออกแบบและการส่งงาน ไม่ควรที่จะพัฒนางานไปมากกว่าความต้องการของผู้จัด ควรจัดส่งผลงานตามที่ผู้จัดกำหนดไว้เท่านั้น

6.3.1 กรอบแบบฟอร์มส่งผลงานอย่างรอบคอบ

ให้กระทำประหนึ่งการสมัครงานหรือการสอบ แม้ว่าแบบฟอร์มจะเป็นแบบฟอร์มมาตรฐานที่มีรูปแบบตามข้อกำหนดเดียวกัน แต่สามารถทำให้ผลงานโดดเด่นได้ โดยการกรอกคำตอบให้สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการและเกณฑ์การตัดสิน พยายามตอบคำถามให้ชัดเจนและกระชับ เน้นการอธิบายที่แสดงให้เห็นว่า เข้าใจถึงความคาดหวังของโครงการและสามารถตอบโจทย์ได้ ควรพิถีพิถัน ในการเลือกภาพประกอบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ มีคุณภาพดี ชัดเจน และ ช่วยเสริมแนวคิดที่น่าเสนอ ภาพประกอบต้องสื่อถึงจุดเด่นและความสำเร็จ ของผลงานอย่างชัดเจน

6.3.2 จัดลำดับและนำเสนอแนวคิดอย่างชัดเจน

วางแผนอธิบายแนวคิดการออกแบบเป็นลำดับขั้น และนำเสนอปัจจัยที่ผลักดัน ให้เลือกแนวทางการออกแบบนั้นอย่างชัดเจน ตอบสนองต่อการประกวดแบบ อย่างรอบคอบ และปรับให้เหมาะสมกับโจทย์ของโครงการ การนำเสนอควร อยู่ในระยะเวลาที่กำหนดโดยผู้จัดการประกวดแบบ หากไม่มีการกำหนดควร อยู่ในระยะเวลาที่ดึงดูดความสนใจผู้ฟังได้คือไม่ควรเกิน 15 นาที

นอกจากนี้ควรพิจารณาการใช้สื่อที่เหมาะสม เช่น การใช้วีดิทัศน์หรือ ภาพสามมิติ เพื่อให้การสื่อสารถึงแนวคิดและรายละเอียดงานมีความชัดเจนที่สุด

การสื่อสารที่กระชับและตรงประเด็นจะแสดงให้เห็นว่าผู้ว่าจ้างฯ เห็นว่า โครงการนี้ไม่ได้เป็นเพียงโครงการทั่วไปสำหรับทีมงานหรือสำนักงาน แต่เป็น โครงการที่ผู้เข้าประกวดให้ความสำคัญ และตั้งใจพัฒนาแนวทางการออกแบบ อย่างจริงจัง

6.3.3 พัฒนาการนำเสนองานสำหรับกลุ่มผู้ฟังที่หลากหลาย

ในการนำเสนองานควรมีการศึกษาวิเคราะห์กลุ่มผู้ฟังและเลือกใช้วิธีการ ที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มผู้ฟัง โดยมากนั้นผู้พิจารณาการประกวดแบบอาจมี ผู้เกี่ยวข้องจากหลากหลาย จึงควรหลีกเลี่ยงการใช้คำอธิบายทางเทคนิค ที่ซับซ้อน นำเสนอโดยใช้ภาษาที่ตรงไปตรงมาและเข้าใจได้ง่าย และตรวจสอบ ให้แน่ใจว่าภาพประกอบทั้งหมดชัดเจนและอ่านได้ โดยเฉพาะเมื่อผลงาน จะถูกแสดงต่อสาธารณะและคณะกรรมการตัดสิน อันประกอบไปด้วยบุคคล ที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบรวมอยู่ด้วย

6.3.4 ตรวจสอบเอกสารก่อนส่ง

ตรวจสอบเอกสารก่อนส่งโดยอย่างละเอียด อย่าให้มีข้อผิดพลาดที่อาจทำให้เกิดความสับสนหรือความไม่เป็นมืออาชีพ ตรวจสอบให้แน่ใจว่าส่งตามจำนวนหน้าที่กำหนด และอยู่ในรูปแบบที่ระบุไว้ในข้อกำหนดของการประกวดแบบที่สำคัญคือต้องส่งผลงานในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกตัดสิทธิ์ ซึ่งรวมไปถึงการตรวจสอบจำนวนคำและจำนวนหน้าในเอกสารให้ไม่เกินไปกว่าที่ระบุไว้ การปฏิบัติตามข้อกำหนดเหล่านี้อย่างเคร่งครัดเป็นสิ่งสำคัญในการนำเสนอผลงานที่จะช่วยให้ผลงานดูเป็นมืออาชีพ และพร้อมสำหรับการพิจารณา

6.3.5 ฝึกซ้อมการนำเสนอก่อนการสัมภาษณ์

การนำเสนอที่ไม่เป็นระบบหรือขาดความแม่นยำในข้อมูลจะสร้างความประทับใจที่ไม่ดี ควรมีการเตรียมพร้อมและซักซ้อมก่อนการนำเสนอเสมอ เพื่อให้การนำเสนอเป็นไปอย่างเรียบร้อยสมบูรณ์ และสื่อสารถึงความตั้งใจของผู้เข้าประกวดได้อย่างดีที่สุด

6.3.6 การแสดงลิขสิทธิ์ในผลงานที่ส่งเข้าร่วมประกวด

ควรมีการติดเครื่องหมายสัญลักษณ์แสดงลิขสิทธิ์ และ/ หรือข้อความแสดงลิขสิทธิ์ของผู้ออกแบบไว้ โดยมักประกอบไปด้วยคำว่า “Copyright” หรือสัญลักษณ์ © ตามด้วยชื่อของผู้เข้าประกวด และวันที่ส่งผลงาน

ทั้งนี้กระบวนการส่งผลงานจะสิ้นสุดที่กระบวนการส่งคืนผลงาน ไม่ว่าจะเป็นผู้ชนะการประกวดหรือไม่ก็ตาม จะต้องมีการพิจารณาถึงลิขสิทธิ์ของผลงาน และการนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ต่อไปในอนาคต รวมถึงการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ในลักษณะที่เป็นงานศิลปกรรมกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลเรื่องลิขสิทธิ์โดยตรง ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมการประกวดแบบทุกรายจะต้องเห็นชอบ และมีความเข้าใจในเรื่องลิขสิทธิ์นี้ตั้งแต่ต้น

บทสรุป

การจัดประกวดแบบสถาปัตยกรรมมิใช่เพียงกระบวนการคัดเลือกแนวคิดที่ตอบโจทย์การใช้งานเท่านั้น หากยังเป็นเวทีสำคัญในการสื่อสารคุณค่าทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และความงามเชิงสุนทรีย์ ผ่านผลงานออกแบบที่มีความหมาย และสะท้อนความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อบริบทของสังคมไทย

ในการดำเนินโครงการก่อสร้างทั้งภาครัฐและเอกชน การจัดประกวดแบบมีบทบาทสำคัญในการเปิดพื้นที่ให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้เชี่ยวชาญและสาธารณชน อันส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนแนวคิดที่หลากหลาย คำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ ความยั่งยืน และสร้างบทสนทนาเชิงสร้างสรรค์ระหว่างเจ้าของโครงการ ผู้ออกแบบ และผู้ใช้งานอย่างแท้จริง

คู่มือฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางแก่หน่วยงานที่มีความประสงค์จะจัดประกวดแบบอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และมุ่งหวังผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ โดยสรุปสาระสำคัญของกระบวนการจัดประกวดแบบไว้อย่างครบถ้วน ครอบคลุมตั้งแต่แนวคิดการประกวดแบบ ประเภทของการประกวด การเตรียมการเบื้องต้น การจัดทำเอกสารและข้อกำหนด การแต่งตั้งคณะกรรมการ การสื่อสารกับผู้เข้าร่วม ไปจนถึงการประเมินผล และการติดตามภายหลังการตัดสิน

การออกแบบโครงการที่มีคุณภาพย่อมเริ่มต้นจากกระบวนการจัดประกวดที่ชัดเจน รอบคอบ และยืดหยุ่นเพียงพอที่จะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การกำหนดเงื่อนไขที่ครอบคลุม และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพระหว่างผู้จัดประกวดกับผู้ออกแบบ ย่อมช่วยลดความคลุมเครือ และสร้างความเข้าใจร่วมในเป้าหมายของโครงการได้อย่างแท้จริง

เมื่อกระบวนการประกวดแบบได้รับการวางระบบอย่างเหมาะสม โครงการที่เกิดขึ้นจะไม่เพียงสอดคล้องกับข้อกำหนดทางเทคนิคเท่านั้น หากยังสามารถขับเคลื่อนคุณค่าทางสังคม สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น และก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่มีชีวิตชีวา เปี่ยมความหมาย และเป็นที่ยืนยงของประชาชน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินโครงการออกแบบ ทั้งในด้านการยกระดับคุณภาพของกระบวนการจัดประกวดแบบ และในการส่งเสริมให้การประกวดแบบได้รับความสนใจ และเป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้นในสังคมไทย

ทั้งนี้เพื่อความสะดวกแก่ผู้ใช้งาน คู่มือฉบับเต็มสามารถดาวน์โหลดได้ผ่าน QR code ที่แนบไว้ในหน้าที่ 3 เพื่อการนำไปใช้งานหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโครงการต่อไป

บริการการจัดการประกวดแบบ

โดยทั่วไป สมาคมสถาปนิกในประเทศไทยต่าง ๆ เช่น RIBA, AIA และสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ มักมีทีมที่ปรึกษาการประกวดแบบ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์สูง สามารถให้คำแนะนำ และบริหารจัดการกระบวนการประกวดแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ว่าจ้างอย่างเหมาะสม

นอกจากสมาคมสถาปนิกแล้ว หน่วยงานและสถาบันการศึกษาบางแห่งยังมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการประกวดแบบ เช่น คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งเคยมีประสบการณ์เป็นเจ้าภาพจัดการประกวดแบบในโครงการระดับชาติ เช่น โครงการลานเฉลิมพระเกียรติ ตามแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ถนนราชดำเนินและบริเวณต่อเนื่องใน พ.ศ. 2548

ด้วยประสบการณ์ ประกอบกับความน่าเชื่อถือของบุคลากรในสังกัด ที่เป็นสถาปนิกและนักวิชาการ ที่ได้รับการยอมรับในวงการ การดำเนินการประกวดแบบภายใต้การดูแลของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงช่วยสร้างความมั่นใจได้ว่า กระบวนการประกวดแบบจะเป็นไปตามมาตรฐานระดับสูงสุด สามารถตอบโจทย์ความต้องการของโครงการ และดึงดูดผลงานการออกแบบที่มีคุณภาพสูง

การเลือกใช้บริการจากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ถือเป็นทางเลือกที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและสนับสนุนกระบวนการประกวดแบบ พร้อมทั้งเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสในทุกขั้นตอน

บริการที่เกี่ยวข้องกับการประกวดแบบ มีดังนี้

1. การรับรองและโปรโมตโครงการ: เพิ่มความน่าสนใจและดึงดูดสถาปนิกในวงการออกแบบ
2. การแต่งตั้งที่ปรึกษาการประกวดแบบ: มอบหมายผู้เชี่ยวชาญเพื่อบริหารจัดการกระบวนการประกวด และเป็นผู้ติดต่อหลักในทุกขั้นตอนของโครงการ
3. การแต่งตั้งที่ปรึกษาสถาปนิกผู้เชี่ยวชาญ: ให้คำแนะนำทางเทคนิคที่มีคุณภาพสูงตลอดกระบวนการ
4. คำแนะนำรูปแบบการประกวดที่เหมาะสม: เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและลักษณะเฉพาะของโครงการ
5. การพัฒนาโจทย์การประกวดแบบ (Brief): เพื่อกำหนดขอบเขตและเป้าหมายที่ชัดเจน
6. การเขียนเงื่อนไขการประกวดแบบ: เพื่อให้มั่นใจว่ากระบวนการดำเนินไปตามมาตรฐานระดับสูงสุด
7. การบริหารจัดการกระบวนการประกวดแบบ: รวมถึงการลงทะเบียน การรับผลงาน การตอบข้อซักถาม การตรวจสอบความถูกต้อง การส่งผลงานให้คณะกรรมการตัดสิน และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เข้าประกวด
8. การจัดนิทรรศการ: เพื่อเผยแพร่ผลงานและสร้างการมีส่วนร่วมกับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

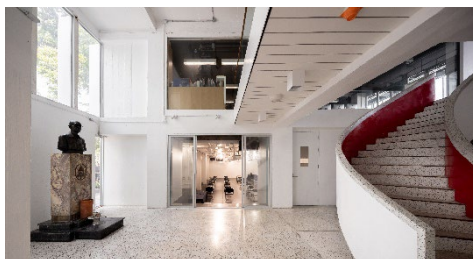
31 ถนนหน้าพระลาน แขวงพระบรมมหาราชวัง

เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทรศัพท์: 0-2221-5877 โทรสาร: 0-2223-9288

E-mail: fac-architecture@silpakorn.edu

Line Official: @archsilkpakorn

บรรณานุกรม

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. **ความรู้เบื้องต้นด้านทรัพย์สินทางปัญญา**. นนทบุรี: กรมทรัพย์สินทางปัญญา, 2560. เข้าถึงเมื่อ 15 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://www.ipthailand.go.th/images/Promote/2_book_DIP.pdf

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. **คู่มือการจัดทำขอบเขตของงาน (Terms of Reference: TOR) งานจ้างควบคุมงานก่อสร้างของภาครัฐ โดยวิธีการประกวดแบบ**. กรุงเทพฯ: สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2567. เข้าถึงเมื่อ 15 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก <https://asa.or.th/handbook/4-terms-of-reference-tor/>

_____. **คู่มือการจัดทำขอบเขตของงาน (Terms of Reference: TOR) งานจ้างควบคุมงานก่อสร้างของภาครัฐ โดยเฉพาะเจาะจง**. กรุงเทพฯ: สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2567. เข้าถึงเมื่อ 15 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก <https://asa.or.th/handbook/3-terms-of-reference-tor/>

สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์. **การประกวดแบบแนวความคิดหัวข้อ Co-Exist with Co-Area ในงานสถาปนิก'65**, 2565. เข้าถึงเมื่อ 15 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก <https://www.asacompetition.com/2022-en>

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้. **ประกาศสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) เรื่องจ้างออกแบบ Ratchadamnoen Knowledge & Culture Avenue โดยวิธีประกวดแบบ**, 2564. เข้าถึงเมื่อ 15 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก <https://www.okmd.or.th/upload/iblock/f0c/65-03-1040%20%20announce%201.pdf>

Australian Institute of Architects. **Architectural competitions policy**, 2015. Accessed January 15, 2025. Available from <https://www.architecture.com.au/wp-content/uploads/Architectural-Competitions-Policy.pdf>

_____. **Guidelines for the conduct of architectural competitions**, 2016. Accessed January 15, 2025. Available from <https://www.architecture.com.au/wp-content/uploads/Architectural-Competition-Guidelines.pdf>

International Competitions Commission, International Union of Architects. **UIA competition guide for design competitions in architecture and related fields: Interpreting and implementing the UNESCO “Standard Regulations for International Competitions in Architecture and Town-Planning.”** International Union of Architects, 2020. Accessed January 15, 2025. Available from https://www.uia-architectes.org/wp-content/uploads/2022/02/2_UIA_competition_guide_2020.pdf

- Malcolm Reading Consultants. **Guggenheim Helsinki design competition**, 2014. Accessed January 15, 2025. Available from https://www.safa.fi/wp-content/uploads/2019/12/140529_competition.conditions.lr.pdf
- Office of The Victorian Government Architect. **Architecture design competitions (A guide for government)**, 2018. Accessed January 15, 2025. Available from https://www.ovga.vic.gov.au/sites/default/files/2019-12/Architecture_design-competitions.pdf
- RIBA Competitions. **Design competitions: Guidance for clients**. n.p.: Royal Institute of British Architects, 2012.
- _____. **Guidance for competition entrants**. n.p.: Royal Institute of British Architects, 2021.
- Stiftung Preußischer Kulturbesitz (SPK). **Design competition brief the museum of the 20th century Berlin**, 2016. Accessed January 15, 2025. Available from https://www.preussischer-kulturbesitz.de/fileadmin/user_upload_SPK/documents/standorte/WBW_M20_Task_lo-ohne-Kunst.pdf
- The American Institute of Architects. **The handbook of architectural design competitions**, 2019. Accessed January 15, 2025. Available from <https://communityhub.aia.org/HigherLogic/System/DownloadDocumentFile.ashx?DocumentFileKey=23d05788-67d5-f1c9-5dcd-e1c56b9e864d&forceDialog=0>
- The Hong Kong Institute of Architects. **A quick guide for promoters on architectural competitions**. n.p.: The Hong Kong Institute of Architects, 2022.

หน้า 35		Arch Daily. Annual NASA Design Competition . Accessed January 16, 2025. Available from https://www.archdaily.com/1021867/annual-nasa-design-competition
หน้า 36	ภาพล่าง	A shaded view on fashion. Architectural designer Shuang Chen Wins first prize at the ASA Experimental Design Competition 2024 . Accessed January 16, 2025. Available from https://ashadedviewonfashion.com/2024/07/03/architectural-designer-shuang-chen-wins-first-prize-at-the-asa-experimental-design-competition-2024/
หน้า 41	ภาพบน	
หน้า 37		The Association of Siamese Architects under Royal Patronage. ASA Experimental Design Competition 2022 . Accessed January 16, 2025. Available from https://www.asacompetition.com/2022-en
หน้า 38		The Association of Siamese Architects under Royal Patronage. Results of the ASA Cloud Center Songkhla Competition . Accessed January 16, 2025. Available from https://asajournal.asa.or.th/results-of-the-asa-cloud-center-songkhla-competition/
หน้า 39	ภาพบน	KPF. Museum of Modern Art . Accessed January 16, 2025. Available from https://www.kpf.com/project/museum-of-modern-art
หน้า 39	ภาพล่าง	Toronto Public Library. Architectural models at Horticultural Building for City Hall and Square Competition, Toronto, 1958 . Accessed January 16, 2025. Available from https://digitalarchive.tpl.ca/objects/357025/architectural-models-at-horticultural-building-for-city-hall
หน้า 41	ภาพล่าง	กรุงเทพธุรกิจ. ‘OKMD’ ต้นศูนย์เรียนรู้ ‘Knowledge & Culture Avenue’ บนราชดำเนิน งบฯ 900 ล้านบาท. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://www.bangkokbiznews.com/business/1014496
หน้า 43		Arch Daily. Som and Gad Win International Competition to Design Hangzhou’s New Technology Business District in China . Accessed January 16, 2025. Available from https://www.archdaily.com/1022132/som-and-gad-win-international-competition-to-designhangzhou-new-technology-business-district-in-china?ad_medium=gallery

หน้า 48	ภาพบน	Polytechnic Museum Development Foundation. Architectural Concepts Competition for the Museum and Educational Center of the Polytechnic Museum and Lomonosov Moscow State University . Accessed January 16, 2025. Available from https://www.pm-competition.com/
หน้า 48	ภาพล่าง	Panstwowe Muzeum na Majdanku. Design Competition of the Permanent Exhibition in the Museum in Sobibor adjudicated . Accessed January 16, 2025. Available from https://www.majdanek.eu/pl/news/rozstrzygnelismy_konkurs_na_opracowanie_koncepcji_realizacji_aranzacji/1071
หน้า 51		Arta Architects. HKIA x CIC Trophy Design Competition at the Construction Industry Council . Accessed January 16, 2025. Available from https://arta.archi/when-article/co-founder-arnold-wong-received-silver-award-for-hkia-x-cic-trophy-design-competition-at-the-construction-industry-council
หน้า 53		เอกสารเงื่อนไขการประกวดแบบ Competition Conditions Guggenheim Helsinki.
หน้า 54		ASA Architect' 24. ASA Experimental Design Competition 2024 . Accessed January 16, 2025. Available from https://www.asacompetition.com/2023
หน้า 57		We Park. we! park Competition 2020: Ekkamai Pocket Park ประกาศคณะกรรมการตัดสินผลงานการประกวดแบบ . เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก facebook.com/wecreatepark/posts/wepark-competition-2020-ekkamai-pocket-park-ประกาศคณะกรรมการตัดสินผลงานการประกวด/461556761443221/
หน้า 70		ปรับปรุงจาก The Hong Kong Institute of Architects. A quick guide for promoters on architectural competitions , 2022.
หน้า 71		Creative Economy Agency (CEA). OPEN CALL for Design Competition! เปิดรับสมัครสถาปนิกและนักออกแบบที่สนใจรับข้อมูล Design Brief เพื่อร่วมส่งผลงานประกวดแบบ TCDC ส่วนภูมิภาคแห่งใหม่ 10 สาขา . เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://www.cea.or.th/th/news-updates/open-call-design-competition

หน้า 77	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อประชาชน. การตัดสินใจการประกวดแบบอาคารรัฐสภาแห่งใหม่. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://cdc.paliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/Ewt_news.php?nid=15242&filename=
หน้า 97	ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน). อนุสรณ์สถานแห่งชาติ. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://db.sac.or.th/museum/museum-detail/240
หน้า 99	MGR Online. “อนุสรณ์สถานแห่งชาติ” สตูดิโอชนผู้ก่อเกิด เชิดชู “จอมทัพไทย ร.9” ผู้เป็นหัวใจของทหารกล้า. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://mgronline.com/travel/detail/9590000115419
หน้า 101, 105	กรมศิลปากร. จุฑาทิพย์ โคตรประทุม: บรรณาธิการ. การประกวดแบบแนวความคิดเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2542.
หน้า 107	กระทรวงวัฒนธรรม. การประกวดแบบอนุสรณ์สถานเหตุการณ์ภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด มหาชน, 2550.
หน้า 109	Archello. Tsunami Memorial. Accessed January 16, 2025. Available from https://archello.com/pt/project/tsunami-memorial
หน้า 113, 117	สถาบันอาศรมศิลป์. อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ สัปปายะสภาสถาน. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://www.arsomsilp.ac.th/sapaya-sapasathan/
หน้า 119, 125	ASAJOURNAL. Results of the Ramathibodi Sriyuthya Medical Center Design. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://asajournal.asa.or.th/results-of-the-ramathibodi-sriyuthya-medical-center-design-competition/
หน้า 127	Creative Economy Agency (CEA). เตรียมพบกับ TCDC แห่งใหม่ 10 จังหวัด ปักหมุดขับเคลื่อนและยกระดับทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยความคิดสร้างสรรค์ทั่วประเทศ!. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://www.cea.or.th/en/news-updates/new-tcdc
หน้า 132-135	Creative Economy Agency (CEA). CEA เปิดแนวคิด 10 ทีมนักออกแบบศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบแห่งใหม่ (New TCDC) ใน 10 จังหวัด. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://www.cea.or.th/th/news-updates/new-tcdc-10-concepts
หน้า 137	สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์. ประกาศผลการตัดสินประกวดแนวความคิดในการออกแบบปรับปรุงอาคารพาณิชย์. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://asa.or.th/news/07122019/

หน้า 141	สถาปนิก' 68 Past Present Perfect ทบพวนทิศทาง. งานสถาปนิก: ASA Expo. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://www.facebook.com/ASAArchitectExposition/photos
หน้า 143	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. รายละเอียดการดาวน์โหลดแบบบ้าน โครงการประกวดออกแบบบ้านประหยัดพลังงานและมีประสิทธิภาพ. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://www.aad.kmitl.ac.th/youngarchecohome/
หน้า 145	สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์. นิทรรศการอาษาออนไลน์ 64' ASA Virtual Exhibition 2021. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://asa.or.th/expo/asa-virtual-exhibition-2021/
หน้า 149	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. Student Design Contest 2019. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก Faculty of Architecture, Silpakorn University Facebook
หน้า 153	ASA Architect' 24. ASA Experimental Design Competition 2024 Result. Accessed January 16, 2025. Available from https://www.asacompetition.com/
หน้า 158	สถาปนิก' 68 Past Present Perfect ทบพวนทิศทาง. งานประกวดออกแบบของอาษาปีนี้ได้สถาปนิกดีกรีระดับโลกมารวมเป็นกรรมการตัดสินผลงาน. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://www.asaexpo.org/post/asacompetition-judge
หน้า 165	Linkedin. Emmanuelle Andreani's Post. Accessed January 16, 2025. Available from https://www.linkedin.com/posts/emmanuelle-andr%C3%A9ani-a8aa3177_on-y-%C3%A9tait-siz-ix-architectes-emmanuelle-activity-7003261473498017792-Z9Dq?trk=public_profile_like_view

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และการแก้ไข

พระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

พระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

พระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

พระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๕

เอกสารภาษาไทย

เอกสารภาษาอังกฤษ

Public Hearing

คู่มือการจัดการประกวดแบบสถาปัตยกรรมในประเทศไทย

เสารั

22 ก.พ. 68

14.00-15.30 น.

The Handbook of Architectural Design Competitions in Thailand

จัดโดย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ร่วมให้ข้อเสนอแนะ

โดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานสำคัญ เช่น

ธัชชา

กรมโยธาธิการและผังเมือง

สภาสถาปนิก

เทศบาลตำบลไทรน้อย

ฯลฯ

QR CODE

โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์งานประชาพิจารณ์

การประชุมพิจารณาร่างคู่มือการจัดการประกวดแบบสถาปัตยกรรมในประเทศไทย

จัดขึ้น ณ ห้อง 104 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ในวันเสาร์ที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 เวลา 14.00–15.30 น.

มีวัตถุประสงค์เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะจากหน่วยงานและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับปรุงเนื้อหาในคู่มือฯ ให้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รายชื่อหน่วยงานและผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมประชุมพิจารณา ประกอบด้วย

1. วิทยาลัยการศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ (ธัชชา)

2. กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

3. สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์

(ไม่ได้เข้าร่วมประชุม แต่รับแบบสอบถามไปดำเนินการ)

4. สถาปนิก

5. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. เทศบาลตำบลไทรน้อย

7. นายอัศวิน ชูโชติถาวร อดีตสถาปนิกคนไทยของบริษัท Foster+Partners ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการการออกแบบและประกวดแบบ ทั้งในลอนดอน ตะวันออกกลาง และกรุงเทพฯ

ตารางแสดงการแก้ไขเนื้อหา

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุง
คำนำ	
1. ควรระบุในคำนำให้ชัดเจนว่า คู่มือฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแนะนำกระบวนการและขั้นตอนการจัดประกวดแบบ ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีหน่วยงานราชการ ต้องยึดถือระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ	หน้า 6 เพิ่มเติมข้อความ “คู่มือการจัดการประกวดแบบเล่มนี้ จึงจัดทำขึ้นเพื่อชี้แจงขั้นตอนและกระบวนการจัดประกวดแบบอย่างครบถ้วน ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นโครงการ โดยอธิบายหลักการ ขั้นตอน และแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสม รวมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น ผู้ว่าจ้าง ที่ปรึกษาการประกวดแบบ คณะกรรมการตัดสิน และผู้เข้าร่วมประกวด เพื่อให้เกิดผลลัพธ์การออกแบบที่มีคุณภาพและเปี่ยมด้วยนวัตกรรม อีกทั้งลดความเสี่ยงจากปัญหาหรือความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดกระบวนการ”

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุง
คำนำ	
2. การปรับปรุงคู่มือให้ทันสมัยอยู่เสมอ ควรระบุว่าคู่มือฯ จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงและทบทวนอย่างต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และข้อกำหนดใหม่ที่อาจเกิดขึ้นเสมอ	หน้า 7 เพิ่มเติมข้อความ “อย่างไรก็ตามคู่มือฯ ฉบับนี้ก็คงเป็นเช่นเดียวกับคู่มือการจัดประกวดแบบในประเทศอื่น ๆ ที่นำมาศึกษาข้างต้น นั่นคือความจำเป็นต้องปรับปรุงให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ใช้ในหน่วยงานราชการ ซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงสมควรติดตามข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติที่อาจเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมใหม่อยู่ตลอด เพื่อให้การนำคู่มือฯ ไปใช้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ”
บทที่ 3	
คำแนะนำสำหรับกรณีโครงการที่อาจถูกคัดค้าน ควรเพิ่มเติมคำแนะนำสำหรับการบริหารจัดการโครงการประกวดแบบ ที่มีโอกาสเผชิญการคัดค้านหรือการต่อต้านจากประชาชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ	1) เพิ่มเติมคำแนะนำการประชาสัมพันธ์และประชาสัมพันธ์โครงการ (ข้อ 3.7) ดังนี้ “โดยการประชาสัมพันธ์และประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณชน มาปรับปรุงโครงการ วิธีการนี้จะช่วยลดข้อขัดแย้งและหลีกเลี่ยงการถูกคัดค้านโครงการ การประชาสัมพันธ์สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ก่อนการประกวดแบบ ระหว่างการประกวดแบบ และหลังการประกวดแบบ ผู้จัดการประกวดแบบต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่าโครงการประกวดแบบในครั้งนั้นจำเป็นต้องจัดประชาสัมพันธ์หรือไม่ หากจำเป็นจะจัดในช่วงใดของกระบวนการประกวดแบบ และจัดกี่ครั้งจึงจะเหมาะสมกับการดำเนินโครงการและงบประมาณ” 2) ปรับปรุงเนื้อหาในข้อ 3.6.2 และ 3.13 เพื่อลดความซ้ำซ้อนและสร้างความสอดคล้องกับบทที่ 5 โดยแก้ไขเนื้อหาดังนี้ 3.6.2 พันธสัญญาหลังการประกวด (Post-Competition Commitment) ควรกำหนดขอบเขตของพันธสัญญาหลังการประกวด

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุง
บทที่ 3	
	ให้ชัดเจนว่าจะมีการพัฒนาข้อเสนอการออกแบบเพิ่มเติมหรือไม่ รวมถึงเงื่อนไขในการดำเนินโครงการต่อไป เช่น การจัดสรรงบประมาณ การขออนุมัติแผนการดำเนินงาน หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการว่าจ้างทีมออกแบบ หากการประกวดเป็นเพียงการเรียกเสนอแนวคิดโดยไม่มีพันธสัญญาใดนอกจากการมอบรางวัลก็ควรระบุให้ชัดเจนเช่นกัน <i>3.13 การประกาศผู้ชนะ</i> การเผยแพร่ผลงานที่ชนะสู่สาธารณะจะแสดงคุณภาพของงานออกแบบ และกระตุ้นความสนใจจากสังคมในวงกว้าง โดยวิธีการประกาศควรเป็นไปตามลำดับ คือ ควรแจ้งผลแก่บุคคลสำคัญก่อน เช่น เจ้าของโครงการที่ปรึกษา ผู้ชนะ และผู้เข้าร่วมรายอื่น ก่อนการประกาศต่อสาธารณะ ในการประกาศต่อสาธารณะควรมุ่งเน้นการสื่อสารไปยังผู้ฟังที่กว้างขวางที่สุด โดยผ่านสื่อทั่วไป และสื่อเฉพาะทางสถาปัตยกรรม ทั้งนี้ต้องตรวจสอบผลงานให้ครบถ้วน และจัดทำข้อตกลงเพื่อการทำงานร่วมกับผู้ชนะ เช่น การร่างรายงานของคณะกรรมการการจัดการพิธีการต่าง ๆ และการวางแผนประชาสัมพันธ์ภายหลัง เพื่อให้การดำเนินการลำดับต่อไปเป็นไปอย่างเรียบร้อย 3) เพิ่มเติมคำแนะนำเรื่องระยะเวลาในการจัดการประกวดแบบ (ข้อ 3.7.1) ดังนี้ “การดำเนินการประกวดแบบเปิด โดยทั่วไปจะมีการดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือการประกวดแบบแนวความคิดในขั้นตอนที่ 1 และการประกวดแบบสถาปัตยกรรมในขั้นตอนที่ 2 ซึ่งการดำเนินการประกวดแบบโดยรวม นับตั้งแต่ประกาศประกวดแบบจนเสร็จสิ้นนั้นจะใช้เวลาประมาณ 6 เดือน”

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	
บทที่ 3	การปรับปรุง
	(ข้อ 3.8.1) ดังนี้ “ทั้งนี้การประชาสัมพันธ์โครงการควรมีระยะอย่างน้อย 1 เดือน เพื่อให้ข้อมูลถูกเผยแพร่ได้อย่างทั่วถึง” (ข้อ 3.9) ดังนี้ “ทั้งนี้การแถลงโดยทั่วไปจะจัดขึ้นหลังจากประกาศการประกวดแบบประมาณ 1-2 สัปดาห์” (ข้อ 3.11) “ทั้งนี้การรับผลงานโดยทั่วไปจะให้ระยะเวลาการทำงานของผู้เข้าร่วมประกวดแบบในแต่ละรอบประมาณ 1-3 เดือน ยกตัวอย่างกรณีการประกวดแบบที่มีการแข่งขันแบบ 2 ขั้นตอน รอบแรกรับผลงานประมาณ 1-3 เดือน หลังการประกาศการประกวดแบบและรอบสุดท้ายรับผลงานประมาณ 1-3 เดือน หลังการประกาศผู้ได้รับการคัดเลือกจากรอบแรก”
บทที่ 4	
กรณีศึกษาที่เลือกมามีความหลากหลายและครอบคลุมประเภทโครงการที่ซับซ้อน เช่น โครงการออกแบบโรงพยาบาล ซึ่งเป็นประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจให้กับผู้จัดการประกวดและผู้เข้าร่วมประกวดได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น ควรเรียงลำดับการนำเสนอข้อมูล โดยเริ่มจากตัวอย่างการเขียนเงื่อนไขการประกวดแบบ แล้วจึงค่อยตามด้วยตัวอย่างจากกรณีศึกษาประกอบ	ปรับชื่อบทใหม่เป็น บทที่ 4 ตัวอย่างการเขียนเงื่อนไขการประกวดแบบและกรณีศึกษา (Examples of Competition Conditions Documents and Case Studies) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 หมวดหลัก ดังนี้ 4.1 ตัวอย่างการเขียนเงื่อนไขการประกวดแบบ 4.2 กรณีศึกษา นำเสนอกรณีศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงแนวปฏิบัติจริงในการจัดประกวดแบบ โดยเรียงลำดับกรณีศึกษาตามลำดับปี พ.ศ. เพื่อให้ผู้อ่านสามารถศึกษาและเปรียบเทียบกระบวนการในบริบทและช่วงเวลาที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
บทที่ 5	
1. ควรพิจารณาจัดบทที่ 6 ให้มีเนื้อหาและรูปแบบเฉพาะตัวอย่างชัดเจน เนื่องจากเป็นบทที่มีกลุ่มผู้อ่านเฉพาะกลุ่มแตกต่างจากบทอื่น	1) ได้ปรับเปลี่ยนลำดับจากเดิม โดยย้ายเนื้อหาของบทที่ 5 (การเข้าร่วมการประกวดแบบ) ให้ไปอยู่ในบทที่ 6 สำหรับผู้อ่านที่สนใจเข้าร่วมการประกวดแบบโดยเฉพาะ เนื่องจากบทดังกล่าวมีเนื้อหาที่เป็นเอกเทศและมีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเจาะจง ส่วนเนื้อหาเดิมของบทที่ 6

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	
บทที่ 5	การปรับปรุง
5.2 ควรเพิ่มเติมข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าประกวด เช่น วิธีการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การบริหารจัดการเวลาในการนำเสนอ การเลือกใช้สื่อสนับสนุน และการวิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มผู้ฟัง	(การจัดการหลังการประกวดแบบ) ได้เปลี่ยนลำดับมาเป็นบทที่ 5 แทน เพื่อรักษาความต่อเนื่องในการสื่อสารสำหรับกลุ่มผู้จัดการประกวดแบบ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกวดทั้งหมด 2) ปรับปรุงเนื้อหาข้อ 5.3.2 และข้อ 5.3.3 ให้มีความชัดเจน มีลำดับขั้นตอน และเน้นรายละเอียดการนำเสนอเฉพาะเจาะจง โดยเปลี่ยนเป็นหัวข้อ 6.3.2 และ 6.3.3 ตามลำดับ มีเนื้อหาดังนี้ 6.3.2 จัดลำดับและนำเสนอแนวคิดอย่างชัดเจน วางแผนอธิบายแนวคิดการออกแบบเป็นลำดับขั้น และนำเสนอปัจจัยที่ผลักดันให้เลือกแนวทางการออกแบบนั้นอย่างชัดเจน ตอบสนองต่อการประกวดแบบอย่างรอบคอบ และปรับให้เหมาะสมกับโจทย์ของโครงการ การนำเสนอควรอยู่ในระยะเวลาที่กำหนดโดยผู้จัดการประกวดแบบ หากไม่มีการกำหนดควรอยู่ในระยะเวลาที่ดึงดูดความสนใจผู้ฟังได้คือไม่ควรเกิน 15 นาที นอกจากนี้ควรพิจารณาการใช้สื่อที่เหมาะสม เช่น การใช้วีดิทัศน์หรือภาพสามมิติ เพื่อให้การสื่อสารถึงแนวคิดและรายละเอียดงานมีความชัดเจนที่สุด การสื่อสารที่กระชับและตรงประเด็นจะแสดงให้เห็นว่าโครงการนี้ไม่ได้เป็นเพียงโครงการทั่วไปสำหรับทีมงานหรือสำนักงาน แต่เป็นโครงการที่ผู้เข้าประกวดให้ความสำคัญ และตั้งใจพัฒนาแนวทางการออกแบบอย่างจริงจัง 6.3.3 พัฒนาการนำเสนอผลงานสำหรับกลุ่มผู้ฟังที่หลากหลาย ในการนำเสนองานควรมีการศึกษาวิเคราะห์กลุ่มผู้ฟัง และเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มผู้ฟัง โดยมากนั้นผู้พิจารณาการประกวดแบบอาจมีผู้เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	
บทที่ 5	การปรับปรุง
	จากหลากหลาย จึงควรหลีกเลี่ยงการใช้คำอธิบายทางเทคนิคที่ซับซ้อน นำเสนอโดยใช้ภาษาที่ตรงไปตรงมา และเข้าใจได้ง่าย และตรวจสอบให้แน่ใจว่าภาพประกอบทั้งหมดชัดเจนและอ่านได้ โดยเฉพาะเมื่อผลงานจะถูกแสดงต่อสาธารณะและคณะกรรมการตัดสิน อันประกอบไปด้วยบุคคลที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบรวมอยู่ด้วย
บทที่ 6	
การจัดการหลังการประกวดแบบ ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับพันธสัญญาและภาระหน้าที่ที่อาจเกิดขึ้นภายหลังการประกวดแบบ เช่น การให้บริการวิชาการ รวมถึงรายละเอียดกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่สอดคล้องกับระเบียบราชการ	1) เปลี่ยนลำดับบทที่ 6 (การจัดการหลังการประกวดแบบ) มาเป็น บทที่ 5 2) ปรับปรุงเนื้อหา 5.2 การจัดการทางธุรกิจ ช้อย่อย 5.2.1 การจัดการลิขสิทธิ์และกรรมสิทธิ์ของผลงาน โดยแก้ไขให้ถูกต้องดังนี้ ในประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องลิขสิทธิ์อยู่ด้วยกัน 5 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และการแก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558, พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2565 (ดูภาคผนวกเพิ่มเติม) ซึ่งให้ความคุ้มครองที่มีแก่เจ้าของผลงานสร้างสรรค์ที่จะกระทำการใด ๆ กับงานที่ได้รับเริ่มโดยงานนั้นมีด้วยกัน 9 รูปแบบ คือ วรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง งานเผยแพร่เสียงแพร่ภาพ และงานประเภทอื่น ๆ งานสถาปัตยกรรมนั้นให้นับเป็นประเภทหนึ่งของงานศิลปกรรมที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายโดยทันทีที่ได้ถูกสร้างขึ้น

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุง
บทที่ 6	
	3) ปรับปรุงเนื้อหา 5.3 การพัฒนาสู่โครงการก่อสร้างสถาปัตยกรรม ข้อย่อย 5.3.1 พันธสัญญาหลังการประกวด ให้ครอบคลุมข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ <i>5.3.1 พันธสัญญาหลังการประกวด</i> ดังกล่าวมาแล้วในบทที่ 3 ว่าการจัดการประกวดแบบควรกำหนดขอบเขตของพันธสัญญาหลังการประกวดให้ชัดเจน และครอบคลุมถึงภาระผูกพันของผู้ชนะการประกวดแบบ ได้แก่ การพัฒนาข้อเสนอการออกแบบเพิ่มเติม การดำเนินโครงการต่อเนื่อง เช่น การพัฒนาโครงการก่อสร้างสถาปัตยกรรม การร่วมจัดทำเอกสารและสื่อบันทึกผลการประกวด รวมไปถึงการให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง หากการประกวดเป็นเพียงการเรียกเสนอแนวคิดโดยไม่มีพันธสัญญาใด หลังจากการมอบรางวัล ซึ่งได้ถูกระบุให้ชัดเจนไว้แล้ว ภาระผูกพันดังกล่าวจะเป็นการพิจารณาเพิ่มเติมเป็นกรณีไปตามการตกลงระหว่างผู้ชนะการประกวดแบบกับผู้ว่าจ้างซึ่งอาจเป็นเจ้าของโครงการ สำหรับกรณีที่มีพันธสัญญาหลังการประกวด ควรระบุเงื่อนไขที่ชัดเจนถึงบทบาทหน้าที่ โดยมากจะเกี่ยวกับการว่าจ้างทีมออกแบบ และแนวทางในการพัฒนาแบบไปสู่แบบโครงการก่อสร้างสถาปัตยกรรม หากการพัฒนาแบบไปสู่การก่อสร้างจำเป็นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบบางประการ จะต้องยึดเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินเป็นสำคัญ เช่น หากการตัดสินให้คะแนนในเรื่องการออกแบบเพื่อความยั่งยืนเป็นส่วนสำคัญ แต่การปรับแบบเพื่อการก่อสร้างทำให้ลดทอนคุณค่าทางด้านความยั่งยืนของโครงการลง ก็อาจจะต้องพิจารณาใหม่อีกครั้ง

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุง
บทที่ 6	
	นอกจากนี้ การกำหนดพันธสัญญาหลังการประกวดแบบอาจมีการระบุระยะเวลาของสัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีข้อปัญหาที่ทำให้โครงการต้องขยายเวลาออกไป การกำหนดรายละเอียดด้านเวลาดังกล่าวจะเป็นคำชี้ขาดในการลดข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น ในส่วนข้อ 5.3.2 การว่าจ้างผู้ชนะ มีการระบุการจัดซื้อจัดจ้างโดยอ้างอิงกับคู่มือการจัดทำขอบเขตของงาน (Terms of Reference: TOR) งานจ้างออกแบบงานก่อสร้างโดยวิธีประกวดแบบ และโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ซึ่งกำหนดตามระเบียบราชการ จึงไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนนี้

บรรยากาศการจัดทำประชาพิจารณ์ ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร

**รายนามคณะกรรมการวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันพิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติ
ในวิทยาลัยสงฆ์ศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย**

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยชาญ ถาวรเวช	ประธานกรรมการ
2. ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง	กรรมการ
3. ศาสตราจารย์เกียรติคุณอรศิริ ปาณินท์	กรรมการ
4. ศาสตราจารย์เดชา วราขุน	กรรมการ
5. นายดำริห์ บรรณวิทยกิจ	กรรมการ
6. นายธนภณ วัฒนกุล	กรรมการ
7. นายปัญญาพล เหล่าพูนพัฒน์	กรรมการ
8. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	กรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
10. ผู้อำนวยการสำนักงานบริหาร
วิทยาลัยสงฆ์ศาสตร์ มนุษยศาสตร์
และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	กรรมการ
11. เจ้าหน้าที่สำนักงานบริหารวิทยาลัยสงฆ์
ศาสตร์ มนุษยศาสตร์
และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	กรรมการ และเลขานุการ

ดัชนีค้นคำ

กรณีศึกษา	76	คณะกรรมการด้านเทคนิค	31
การเข้าร่วมการประกวดแบบ	148	ความเป็นชาติ	94
การแข่งขันแบบขั้นเดียว	41	ความเป็นไทย	94
การแข่งขันแบบหลายขั้น	41	คุณค่าทางศิลปะ	94
การจัดการทางธุรกิจ	142	เงื่อนไขการประกวดแบบ	44, 45, 55
การจัดการหลังการประกวดแบบ	136	ที่ปรึกษาจัดประกวดแบบ	29
การจัดนิทรรศการ	140	ที่ปรึกษาด้านจริยธรรม	28, 46
การจ่ายค่าตอบแทน	157	ที่ปรึกษาด้านเทคนิค	30
การประกวดแบบ	22	ธรรมเนียม	143, 144
การประกวดแบบแนวความคิด	36, 154	ประเภทของการประกวดแบบ	34
การประกวดแบบแบบจำกัด	38, 66, 155	ผู้เข้าร่วมประกวดแบบ	31
การประกวดแบบแบบเชิญเข้าร่วม	38, 66, 155	ผู้ว่าจ้าง	28, 46
การประกวดแบบแบบเปิด	37, 66, 154	ผู้ว่าจ้างจัดการประกวดแบบ	46
การประเมินความเสี่ยง	54	ผู้สนับสนุน	28, 46
การไม่เปิดเผยตัวตน	159	พันธสัญญาหลังการประกวด	56, 146
การส่งผลงาน	60	ลิขสิทธิ์	142
ข้อตกลงการรักษาความลับ	142	สุนทรียศาสตร์	94
ข้อเสนอค่าธรรมเนียม	158	เอกสารสรุปโครงการ	44, 45
ข้อเสนอแนะ	158	เอกสารแสดงความสนใจเข้าร่วม	58

